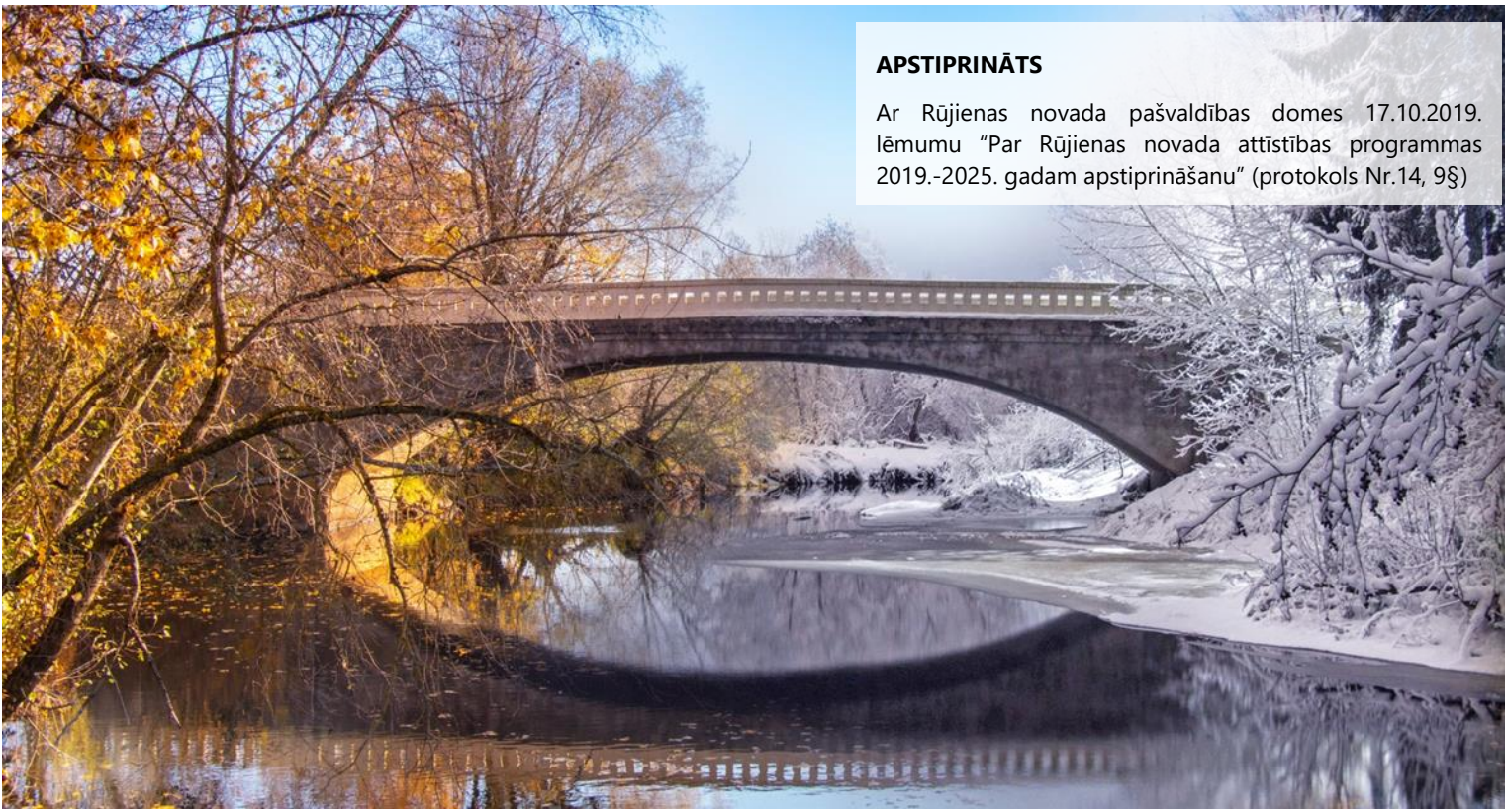

APSTIPRINĀTS

Ar Rūjienas novada pašvaldības domes 17.10.2019. lēmumu "Par Rūjienas novada attīstības programmas 2019.-2025. gadam apstiprināšanu" (protokols Nr.14, 9§)

RŪJIENAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2019.-2025. GADAM

I PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

SATURS

Saīsinājumi	3
Ievads	4
1. Rūjienas novada vispārējs raksturojums	6
2. Iedzīvotāji	9
2.1. Demogrāfijas rādītāji	9
2.2. Apdzīvojuma struktūra.....	15
3. Pašvaldības pārvaldība	19
3.1. Administratīvā struktūra	19
3.2. Pašvaldības budžets.....	22
3.3. Pašvaldības komunikācija ar iedzīvotājiem	24
3.4. Projektu kapacitāte.....	27
3.5. Novada identitāte	33
3.6. Sadarbības saites.....	35
4. Sociālā infrastruktūra un pakalpojumi.....	42
4.1. Izglītība	42
4.2. Nevalstiskais sektors.....	51
4.3. Kultūrvide.....	57
4.4. Sports un aktīvā atpūta.....	64
4.5. Veselības aprūpe.....	66
4.6. Sociālie pakalpojumi un palīdzība	68
4.7. Sabiedriskā kārtība un drošība.....	76
4.8. Citi sociālie pakalpojumi.....	78
5. Dabas un kultūrvēsturiskās vērtības	79
5.1. Novada teritorijas vispārējs raksturojums	79
5.2. Lauksaimniecībā izmantojamā zeme un meži.....	80
5.3. Ūdeņi, purvi, derīgo izrakteņu atradnes.....	81
5.4. Aizsargājamās dabas teritorijas	82
5.5. Kultūrvēsturiskās vērtības	84
6. Infrastruktūra.....	86
6.1. Transporta infrastruktūra	86
6.2. Inženiertehniskā infrastruktūra	92
6.3. Mājokļi un publiskā ārtelpa.....	95
6.4. Kapsētas	99
7. Ekonomika.....	102
7.1. Iedzīvotāju nodarbinātība un labklājība	104
7.2. Iedzīvotāju labklājība un ieņēmumi	105
7.3. Uzņēmējdarbība	109
7.4. Lauksaimniecība	115
8. Tūrisms	116

SAĪSINĀJUMI

CSP	Centrālā Statistikas pārvalde
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības Fonda lauku attīstībai
IIN	Iedzīvotāju ienākumu nodoklis
LDC	Lauksaimniecības datu centrs
LIZ	Lauksaimniecībā izmantojamā zeme
LVGMC	Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
MJIC	Rūjienas multifunkcionālais jauniešu iniciatīvu centrs
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskās organizācijas
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
SPII	Speciālā pirmsskolas izglītības iestāde
TAPIS	Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma
TIC	Tūrisma informācijas centrs
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VMD	Valsts meža dienests
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VZD	Valsts zemes dienests

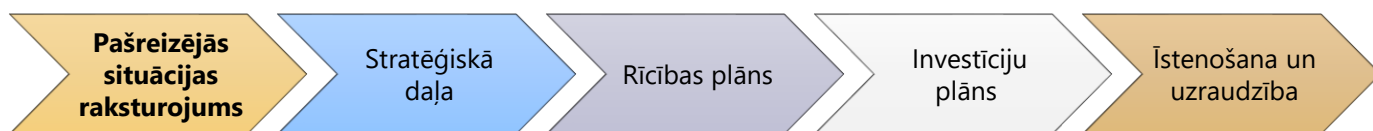
IEVADS

Rūjienas novada Attīstības programma ir pašvaldības vidēja termiņa plānošanas dokuments 2019.-2025.gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai.

Attīstības programmas loma ir:

- apzināt un novērtēt pašvaldības rīcībā esošos resursus (dabas resursi, infrastruktūra, cilvēkresursi), piedāvājot skaidru redzējumu un risinājumus to efektīvākai izmantošanai;
- mērķtiecīgi plānot rīcības un investīcijas (t.sk. pamats pašvaldības budžeta plānošanai);
- sekmēt visa veida investīciju piesaisti (t.sk. pamats valsts atbalsta plānošanai ārvalstu un vietējo privāto investīciju piesaistei);
- sekmēt teritorijas atpazīstamību.

Attīstības programma sastāv no vairākām daļām (1.attēls).

1.Attēls. Attīstības programmas sastāvdaļas

Attīstības programmas izstrāde uzsākta, pamatojoties uz Rūjienas novada pašvaldības domes lēmumu "Par Rūjienas novada attīstības programmas 2019.-2025.gadam izstrādes uzsākšanu" (15.11.2018. sēdes protokols Nr.16, 9. paragrāfs) un Darba uzdevumu Rūjienas novada attīstības programmas 2019.-2025.gadam izstrādei.

Attīstības programmas izstrāde veikta, pamatojoties uz Latvijas Republikas likuma "Par pašvaldībām" 14.panta otrās daļas 1.punktu, Attīstības plānošanas sistēmas likuma 6.panta ceturto daļu, Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5.panta pirmās daļas 3.punktu un 12.panta pirmo daļu un 2014.gada 14.oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem".

Attīstības programma sagatavota, ņemot vērā:

- Valsts līmeņa plānošanas dokumentus:
 - ♦ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030;
 - ♦ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam.
- Reģionāla līmeņa plānošanas dokumentus:
 - ♦ Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030;
 - ♦ Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības programma 2015-2020.
- Vietēja līmeņa plānošanas dokumentus:
 - ♦ Rūjienas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam;
 - ♦ Rūjienas novada attīstības programma 2012.-2018.gadam;
 - ♦ Rūjienas novada teritorijas plānojums 2012.-2024.gadam;

- ◆ Rūjienas novada pašvaldības iestāžu, struktūrvienību un nodaļu plānošanas dokumenti.
- Rūjienas novada pašvaldības un tās institūciju sniegtos datus (t.sk. publiskie gada pārskati, uzsāktie un plānotie investīciju projekti u.c.);
- Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk tekstā – CSP), Valsts reģionālās attīstības aģentūras (turpmāk tekstā – VRAA), Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk tekstā – NVA), Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk tekstā – PMLP), Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk tekstā – VID), Valsts zemes dienesta (turpmāk tekstā – VZD), SIA "Lursoft", VSIA "Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk tekstā – LVĢMC) u.c. institūciju apkopotos datus;
- Attīstības programmas izstrādes nozaru darba grupās, publiskajā apspriedē iegūto informāciju un citu informāciju (viedokļus), kas iegūta Attīstības programmas izstrādes procesa komunikācijā ar ieinteresētajām pusēm, t.sk. iedzīvotāju aptaujas rezultātā (pievērst uzmanību - visi rezultāti iekļauti šajā sējumā iekrāsotos laukos).

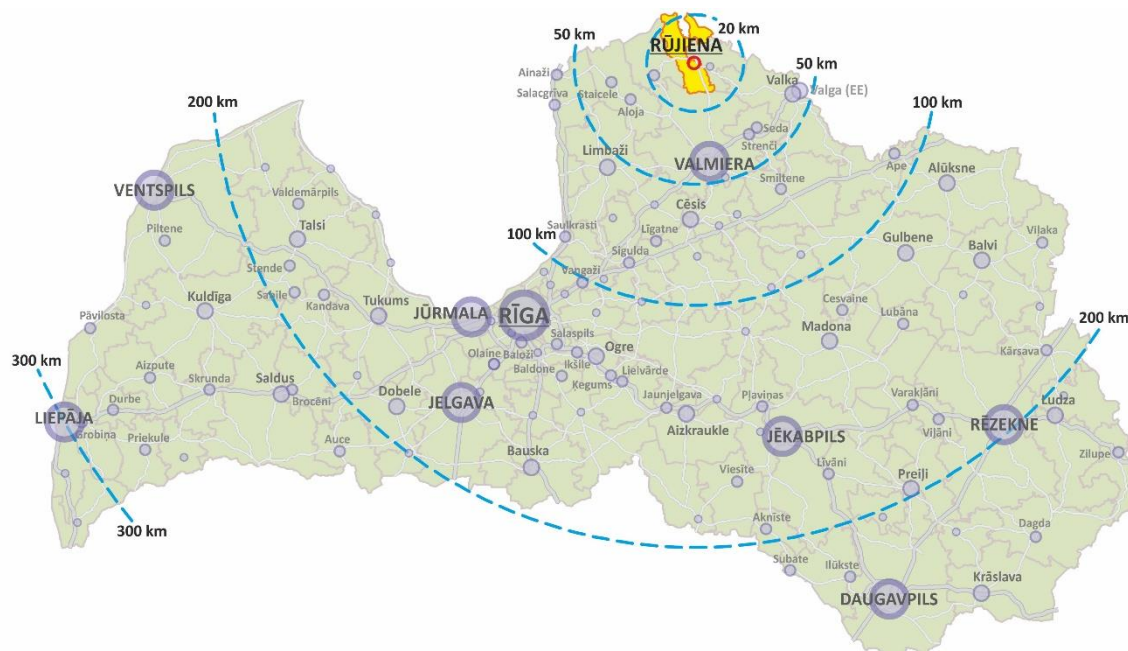
Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma (TAPIS) ir primārā plānošanas dokumentu publicēšanas darba vide un informācijas avots, un novada attīstības programma TAPIS izstrādāta, ievērojot normatīvajā aktā par teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmu noteiktās prasības.

Dokumentā izmantotas Ulda Rusmaņa, autora un Rūjienas novada pašvaldības publiski pieejamās fotogrāfijas.

1. RŪJENAS NOVADA VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS

Rūjienas novads atrodas Vidzemes ZR daļā, Rietumos tas robežojas ar Mazsalacas novadu, Dienvidos ar Burtnieku novadu, Ziemeļos ar Igauniju, Austrumos ar Nauکشēnu novadu (1.1.attēls). Attālums no novada administratīvā centra līdz Rīgai ir 150 km, Valmierai – 42 km, Valkai – 50 km, Nauکشēniem – 8 km, Mazsalacai – 22 km un robežpilsētai Moiskilai (Moiskūla) Igaunijā – 26 km.

1.1.attēls. Rūjienas novada novietojums Latvijā

Rūjienas novads izveidots 2009.gada 1.jūlijā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, apvienojot Rūjienas pilsētu ar Ipiķu, Lodes, Vilpulkas un Jeru pagastiem (1.2.attēls). Rūjiena pilsētas tiesības ieguvusi 1920.gadā, tā ir pilsēta Latvijā, kas atrodas vistālāk uz ziemeļiem. Visa Rūjienas novada teritorija atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā.

Novada administratīvais centrs atrodas Rūjienas pilsētā. Novada platība ir 353 km². Rūjienas pilsētas platība – 18 km² (aizņem 5,1% no novada kopējās platības).

Pēc CSP datiem 2018.gada 1.janvārī Rūjienas novadā dzīvoja 4 992 iedzīvotāji, no tiem 2 796 (56,0% no visiem novada iedzīvotājiem) dzīvoja Rūjienas pilsētā. Salīdzinot ar 2016.gada 1.janvārī reģistrētiem datiem, migrācijas un negatīvās demogrāfiskās situācijas rezultātā iedzīvotāju skaits samazinājies par 164 iedzīvotājiem.

1.2.attēls. Rūjienas novada teritorija

Rūjienas novada teritoriju šķērso: reģionālas nozīmes autoceļš Valmiera – Rūjiena – Unguriņi (Igaunijas robeža P17), reģionālas nozīmes autoceļš Rūjiena – Mazsalaca P21, reģionālas nozīmes autoceļš Rūjiena - Valka P22.

Teritorija (2017)

Platība	353 km ²
Teritoriālās vienības	Rūjienas pilsēta, Ipiķu, Jeru, Lodes un Vilpulkas pagasti
Administratīvais centrs	Rūjienas pilsēta
Lauksaimniecības zemju īpatsvars	70%
Mežu teritoriju īpatsvars	26%

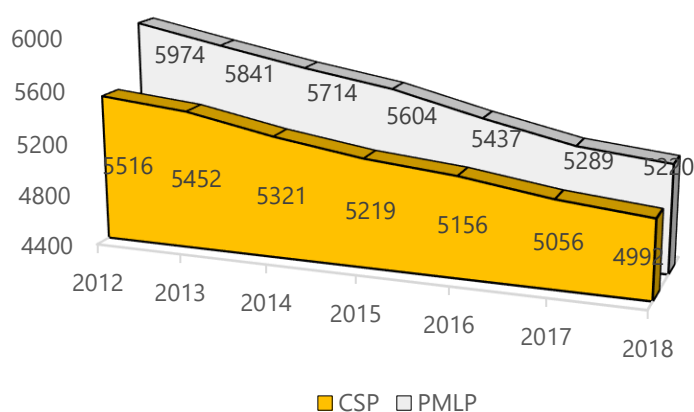
Iedzīvotāji (2018)

Iedzīvotāju skaits (CSP)	4992
Iedzīvotāju blīvums	14 cilvēki uz km ²
Iedzīvotāju skaita sadalījums pagastos (2018)	Rūjienas pilsēta – 2 796, Ipiķu pagasts – 190, Jeru pagasts – 1218, Lodes pagasts – 329, Vilpulkas pagasts – 459
Dzimuma struktūra	52,9% sievietes 47,1% vīrieši
Vecuma struktūra	Līdz darba spējas vecumam – 13,4% Darba spējas vecumā (no 15 gadiem) – 60,0% Pēc darba spējas vecuma (no 63 gadiem) – 26,6%

2. IEDZĪVOTĀJI

2.1. DEMOGRĀFIJAS RĀDĪTĀJI

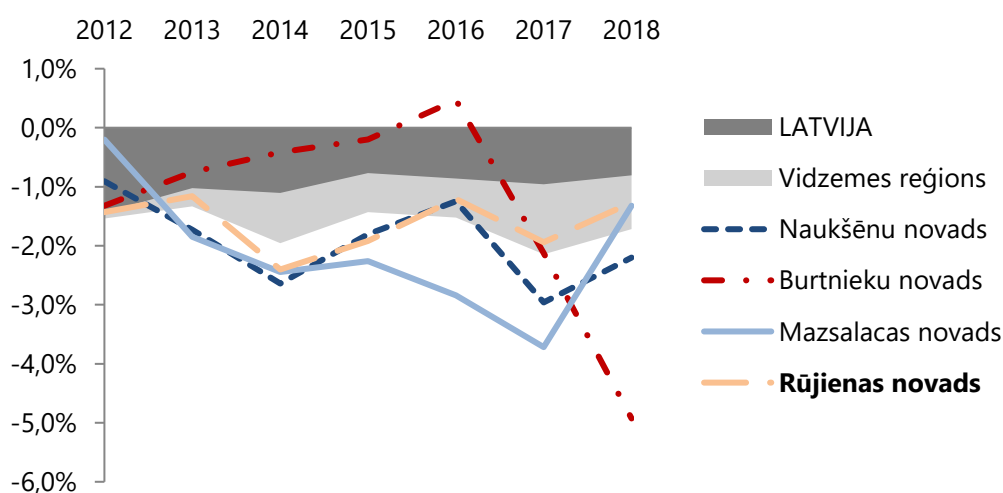
Patstāvīgo iedzīvotāju skaits Rūjienas novadā 2018.gada sākumā bija 4992 iedzīvotāji, ko norāda CSP dati, savukārt Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes informācija liecina, ka 2018.gada 31.janvārī Rūjienas novadā ir 5220 iedzīvotāji. Atbilstoši PMLP datiem laika periodā no 2012. līdz 2018.gadam iedzīvotāju skaits Rūjienas novadā ir samazinājies par 14,4%, 2018.gadā sasniedzot 5220 iedzīvotājus. Saskaņā ar CSP datiem laika periodā no 2012. līdz 2018.gadam iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 10,5%, 2018.gadā sasniedzot 4992 iedzīvotājus. Atšķirība starp CSP un PMLP ir novērojama tāpēc, ka PMLP datus ņem no ledzīvotāju reģistra, bet CSP koriģē saņemtos ledzīvotāju reģistra datus, ņemot vērā citu administratīvo reģistru datus, tautas skaitīšanas rezultātus, migrācijas spoguļstatistiku un CSP apsekojumus, kā arī apstrādājot iegūtos datus ar statistikas metodēm¹.

2.1.attēls. Iedzīvotāju skaita

izmaiņas Rūjienas novadā (Avots:CSP)²

Analizējot iedzīvotāju skaita izmaiņas, var secināt, ka kopumā iedzīvotāju skaita izmaiņas apskatītajos novados ir negatīvākas kā vidēji Latvijā un Vidzemes reģionā (2.2. attēls).

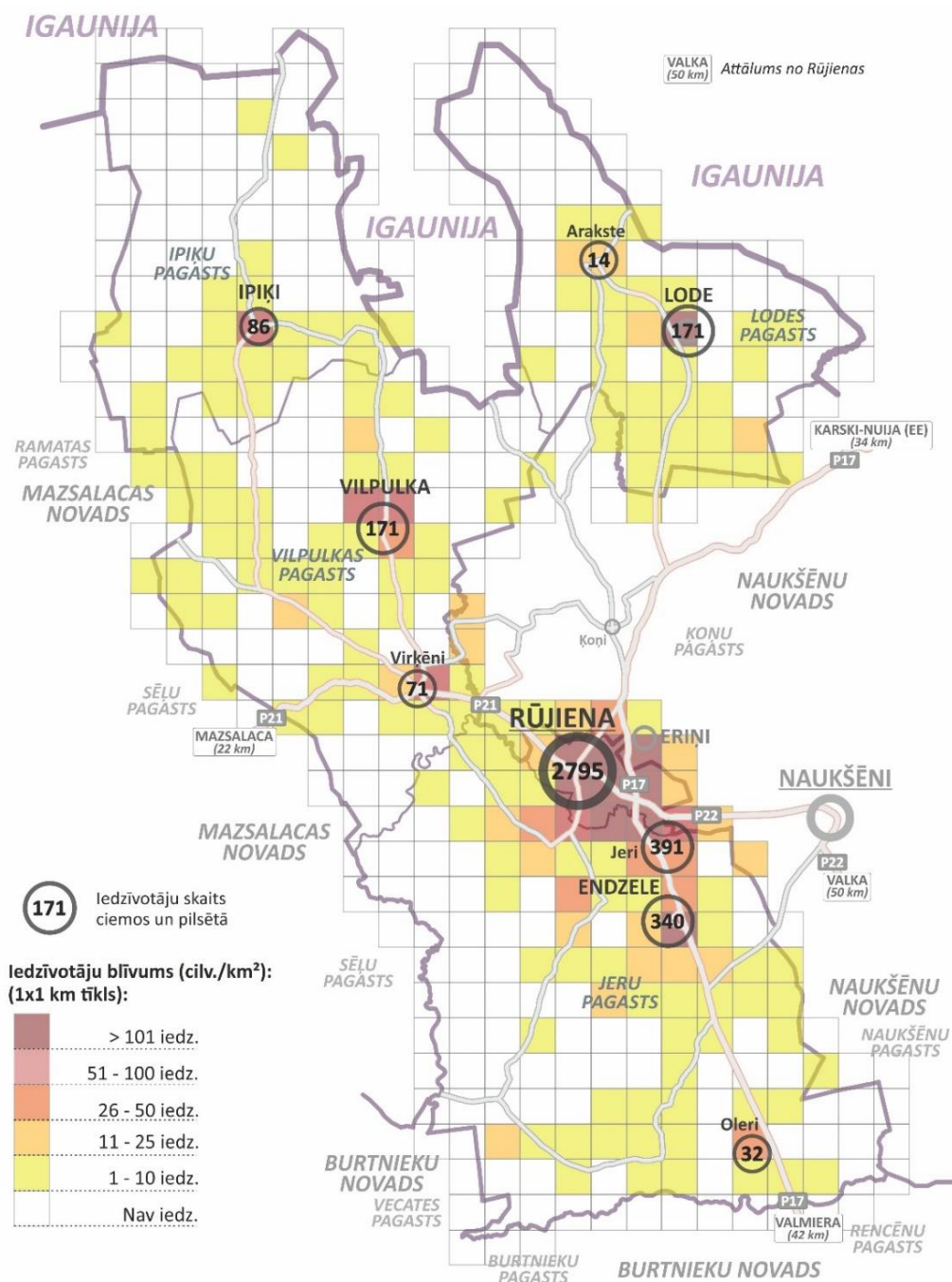
2.2.attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas no 2012.-2018.gadam (Avots: CSP)

Atbilstoši CSP datiem 2018.gada vidū Rūjienas novadā ledzīvotāju skaits pēc faktiskās dzīvesvietas bija 4 992, no tiem 52,9% sievietes un 47,1% vīrieši. Rūjienas pilsētā iedzīvotāju

¹ https://www.csb.gov.lv/sites/default/files/data/demstat_metodologija_lv.pdf

² ISG020. Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novadu pilsētās un novados

skaits bija 2 795 (56,0% no visiem novada iedzīvotājiem), Jeru pagastā 1 218 (24,4%), Ipiķu pagastā 190 (3,8%), Lodes pagastā 329 (6,6%), bet Vilpulkas pagastā 459 (9,2%) iedzīvotāji pēc faktiskās dzīvesvietas. 2.3.attēlā norādīts iedzīvotāju blīvums un iedzīvotāju skaits ciemos un pilsētā.

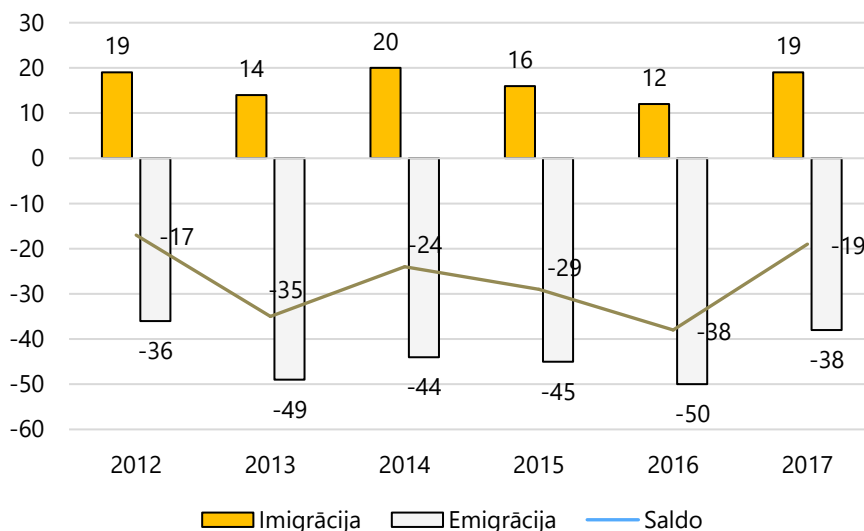

2.3.attēls. Iedzīvotāju skaits ciemos un pilsētā, blīvums Rūjienas novadā 2018.gadā (CSP dati 1X1 km režģī)

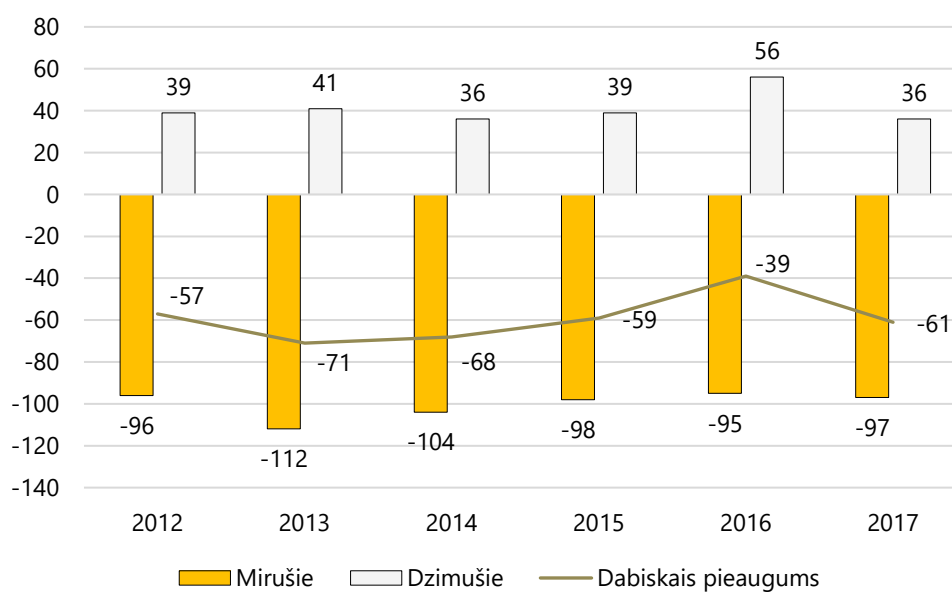
Iedzīvotāju blīvums novadā 2018.gadā ir 14 cilvēki uz 1 km² teritorijas. Tas ir 2 reizes mazāks rādītājs salīdzinājumā ar Latvijas vidējo rādītāju (30 cilvēki uz 1 km²) un par 1 cilvēku uz km² lielāks rādītājs nekā vidēji Vidzemes reģionā.

Iedzīvotāju skaita dinamika un struktūra

Rūjienas novadā ir vērojama vispārēja iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence, kas ir raksturīga arī Latvijai kopumā. Galvenie iedzīvotāju skaita samazinājuma faktori ir migrācija (2.4. attēls) un negatīvs dabiskais pieaugums (2.5.attēls).

2.4.attēls. Iedzīvotāju starptautiskā ilgtermiņa migrācija Rūjienas novadā 2012.-2017.gadā (Avots: CSP)³

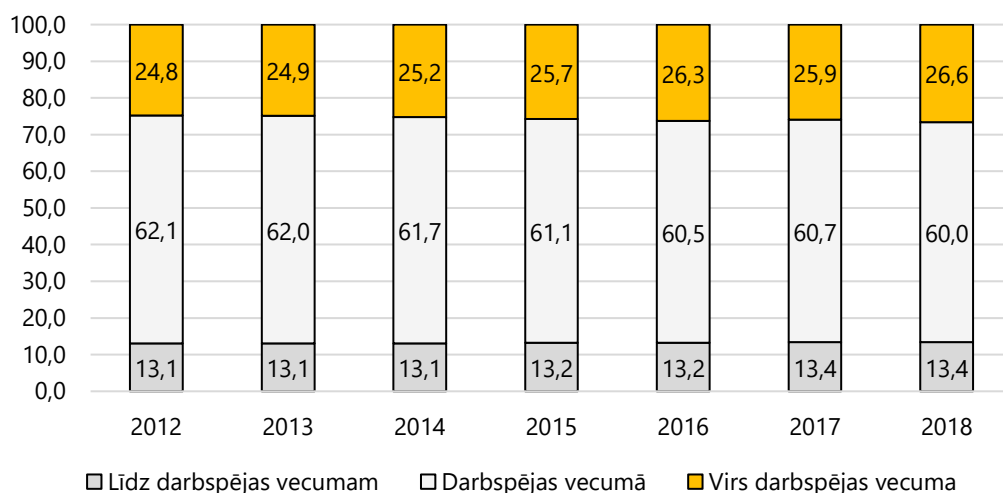
2.5.attēls. Dabiskais pieaugums Rūjienas novadā, iedz. skaits, 2012.-2017.gads (Avots: CSP)⁴

Iedzīvotāju vecuma struktūra, demogrāfiskā slodze un etniskais sastāvs

Atbilstoši CSP datiem 2018.gada sākumā Rūjienas novadā 60,0% iedzīvotāju bija darbaspējas vecumā, 13,4% – līdz darbaspējas vecumam un 26,6% – virs darbaspējas vecuma (2.6. attēls).

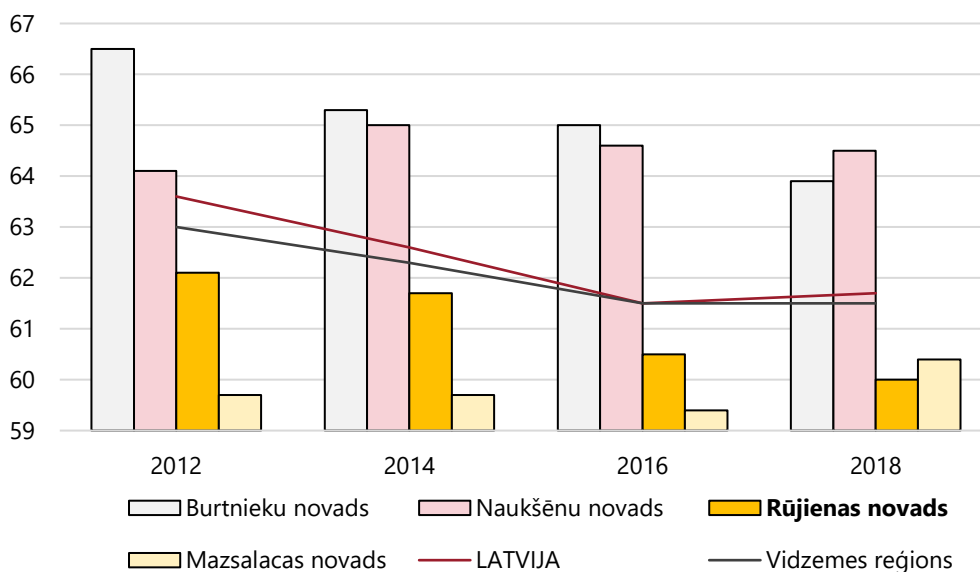
³ IBG110. Iedzīvotāju starptautiskā ilgtermiņa migrācija reģionos, republikas pilsētās un novados

⁴ ISG020. Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novadu pilsētās un novados

2.6.attēls. Iedzīvotāju vecuma struktūra Rūjienas novadā, %, 2012.-2018.gads (Avots: CSP)⁵

Analizējot iedzīvotāju vecuma struktūru, jāatzīmē pakāpeniska darbaspējīgo iedzīvotāju īpatsvara samazināšanās gan valstī kopumā, gan arī Rūjienas novadā, kas attiecīgi palielina demogrāfisko slodzi. Rūjienas novadā, līdzīgi kā blakus novadā – Mazsalacas novadā darbības vecumā esošo iedzīvotāju īpatsvars ir zemāks kā vidēji Vidzemes reģionā un Latvijā kopumā (2.7. attēls).

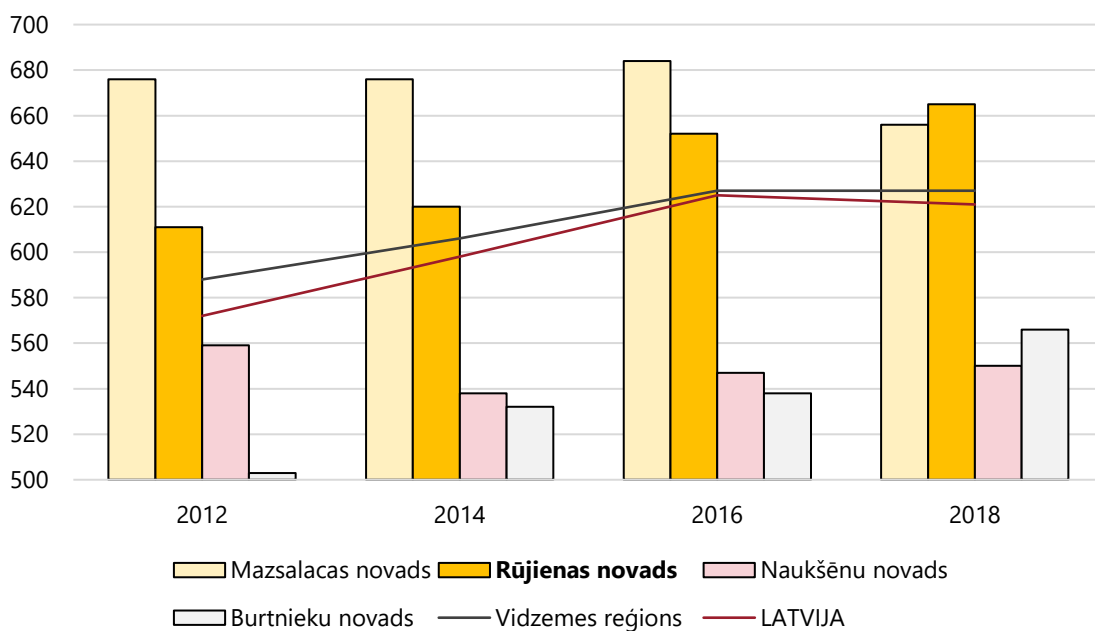

2.7.attēls. Darbības vecumā esošo iedzīvotāju īpatsvars, %, 2012.-2018.gads (Avots: CSP)⁶

Pēc 2018.gada datiem demogrāfiskā slodze Rūjienas novadā bija 665 iedzīvotāji vecumā līdz darbības vecumam un virs darbības vecuma uz 1000 iedzīvotājiem darbības vecumā, kas ir vairāk nekā vidēji Latvijā un Vidzemes reģionā (2.8. attēls).

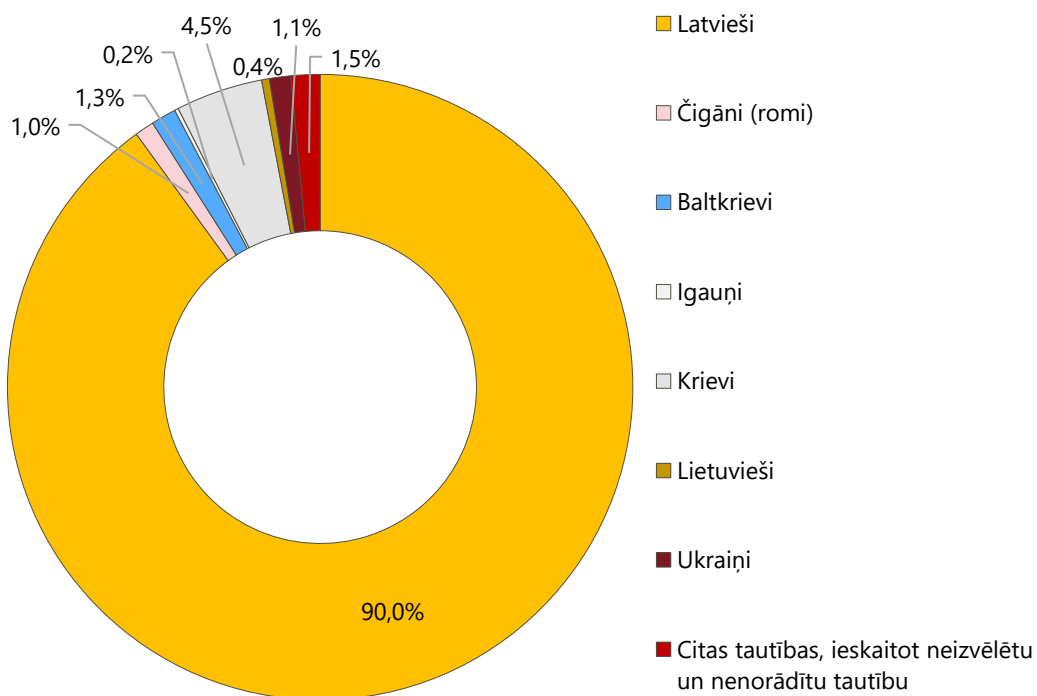
⁵ IRG010. Iedzīvotāju skaits līdz darbības, darbības un virs darbības vecuma grupās statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, 21 attīstības centrā un novados gada sākumā

⁶ IRG010. Iedzīvotāju skaits līdz darbības, darbības un virs darbības vecuma grupās statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, 21 attīstības centrā un novados gada sākumā

2.8.attēls. Demogrāfiskās slodzes līmenis un dinamika (Avots: CSP)⁷

Pēc iedzīvotāju tautības 2018.gada sākumā novadā visvairāk ir latvieši 90%, 4,5% krievu tautības, bet pārējās tautības ir 6,5% (2.9.attēls).

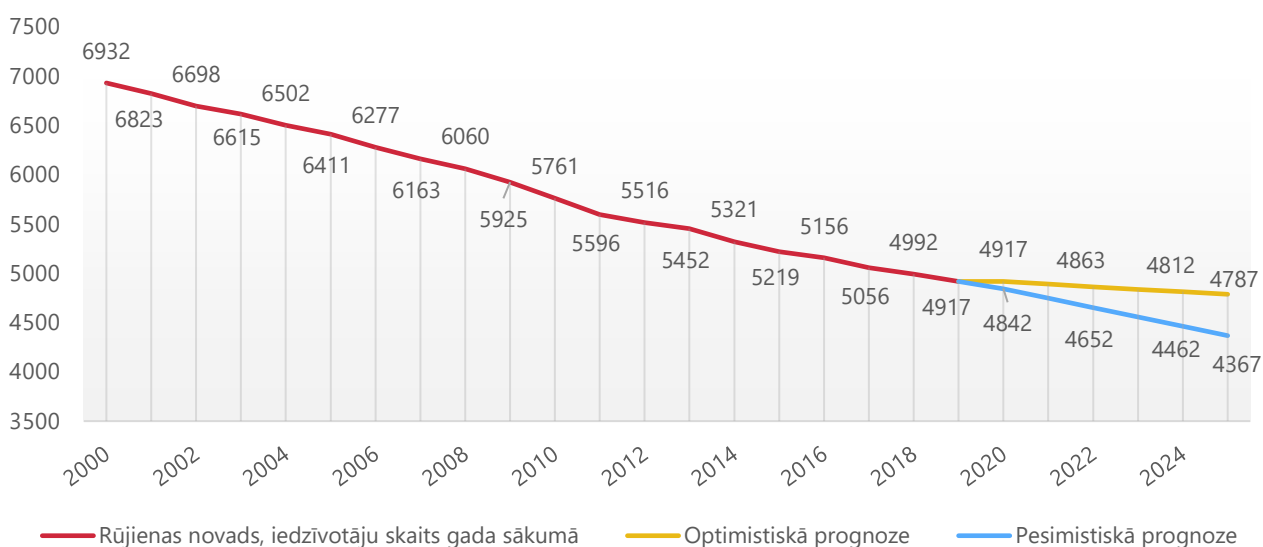
2.9.attēls. Atsevišķu tautību īpatsvars Rūjienas novadā 2018.gadā (Avots: CSP)⁸

⁷ IRG020. Demogrāfiskās slodzes līmenis statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados gada sākumā

⁸ IRG080. Iedzīvotāju skaits pēc tautības reģionos, republikas pilsētās, 21 attīstības centrā un novados gada sākumā

Iedzīvotāju skaita prognozes

Aplūkojot datus par iedzīvotāju skaitu novadā kopš 1990.gada, vērojama tendence, ka iedzīvotāju skaits novadā kopumā samazinās, izņemot 2000.gadu, kad iedzīvotāju skaits teritorijā nedaudz pieauga, kopumā desmitgadu (1990.-2000.) tendence norāda iedzīvotāju skaitu samazinājumu par 7,5%. Savukārt pēc 2000.gada vērojama straujāka iedzīvotāja skaita samazināšanās – laika posmā no 2000.-2010.gada samazinājums ir 16,9%, no 2010.-2019.gadam (CSP dati uz 2019.gada augustu) 14,7%, bet laika posmā no 1990.-2019.gadam par 34,4% (2.10.attēls).

2.10.attēls. Iedzīvotāju skaits Rūjienas novadā un tā prognozes (avots: CSP)

Kā jau iepriekš atzīmēts laikā no 2010. līdz 2019.gadam Rūjienas novadā iedzīvotāju skaits sarucis par 14,7%. Iedzīvotāju skaita sarūkšanas tendence vērojama arī Latvijā kopumā un Vidzemes reģionā - Latvijā iedzīvotāju skaits kopš 2010.gada kopumā samazinājies par 9,5%, bet Vidzemes statistikas reģionā iedzīvotāju skaits samazinājies vēl straujāk jeb par 14,7%. Arī turpmākos gados tiek prognozēta iedzīvotāju skaita samazināšanās, turpinoties migrācijas procesiem novadā.

iedzīvotāju aptauja

Rūjienas novada attīstības programmas 2019.–2025.gadam izstrādes ietvaros tika organizēta Rūjienas novada iedzīvotāju aptauja, kuras mērķis bija noskaidrot iedzīvotāju viedokli par novada attīstības iespējām un aktualitātēm dažādās jomās.

Iedzīvotāju aptaujā piedalījās 277 respondenti jeb 6,4% no kopējā iedzīvotāju skaita virs 15 gadiem (2018.gada sākumā Rūjienas novadā pēc CSP datiem dzīvo 4323 iedzīvotāji vecumā virs 15 gadiem, savukārt kopējais iedzīvotāju skaits - 4992).

Aptauja iedzīvotājiem bija pieejama elektroniskā un drukātā formātā laikā no 2019.gada 29.janvāra līdz 22.februārim.

Aptauja bija anonīma, un aptaujas rezultāti izmantoti tikai apkopotā veidā.

- ◆ respondentu raksturojums;
- ◆ nozīmīgākie īstenotie projekti Rūjienas novadā;
- ◆ pakalpojumu un jomu pieejamības un kvalitātes novērtējums;
- ◆ steidzamākie darbi, kas pašvaldībai jārisina pirmkārt;
- ◆ pakalpojumi vai iespējas, kas respondentiem visvairāk pietrūkst Rūjienas novadā
- ◆ ieteikumi Rūjienas novada pašvaldības darbības uzlabošanai;
- ◆ ar ko lepojas Rūjienas novada iedzīvotāji.

Respondentu raksturojums

No 277 respondentiem **aptaujā piedalījās** 71 vīrieši (26%) un 206 sievietes jeb 74%.

40% aptaujāto ir **vecumā** no 26-45 gadiem, 39% – vecumā no 46-62 gadiem, 6% vecumā virs 63 gadiem un 9% līdz 25 gadiem.

Gandrīz puse aptaujāto ir ar augstāko **izglītību** (44%), aptuveni trešajai daļai ir profesionāli tehniskā izglītība (30%), 12% ieguvuši vidējo izglītību, u.c.

Pēc **dzīvesvietas** 66% respondentu atzīmējuši, ka dzīvo Rūjienas pilsētā, 12,3% Jeru pagastā, 7,6% Vilpulkas pagastā, 3,2% Lodes pagastā, 2,9% Ipiķu pagastā. 7,6% atzīmējuši, ka dzīvo citur (Nauksēnu novadā u.c.)

No aptaujas dalībniekiem 225 jeb 81% respondenti Rūjienas novadā dzīvo jau vairāk nekā 11 gadus, 18 jeb 7% respondenti 6-10 gadus, 17 jeb 6% līdz 5 gadiem un tikpat 17 jeb 6% atzīmējuši, ka nedzīvo Rūjienas novadā.

Tuvāko piecu gadu laikā **dzīvesvietu** neplāno **mainīt** 76% aptaujas dalībnieku, 13% ārpus Rūjienas novada robežām Latvijā, u.c.

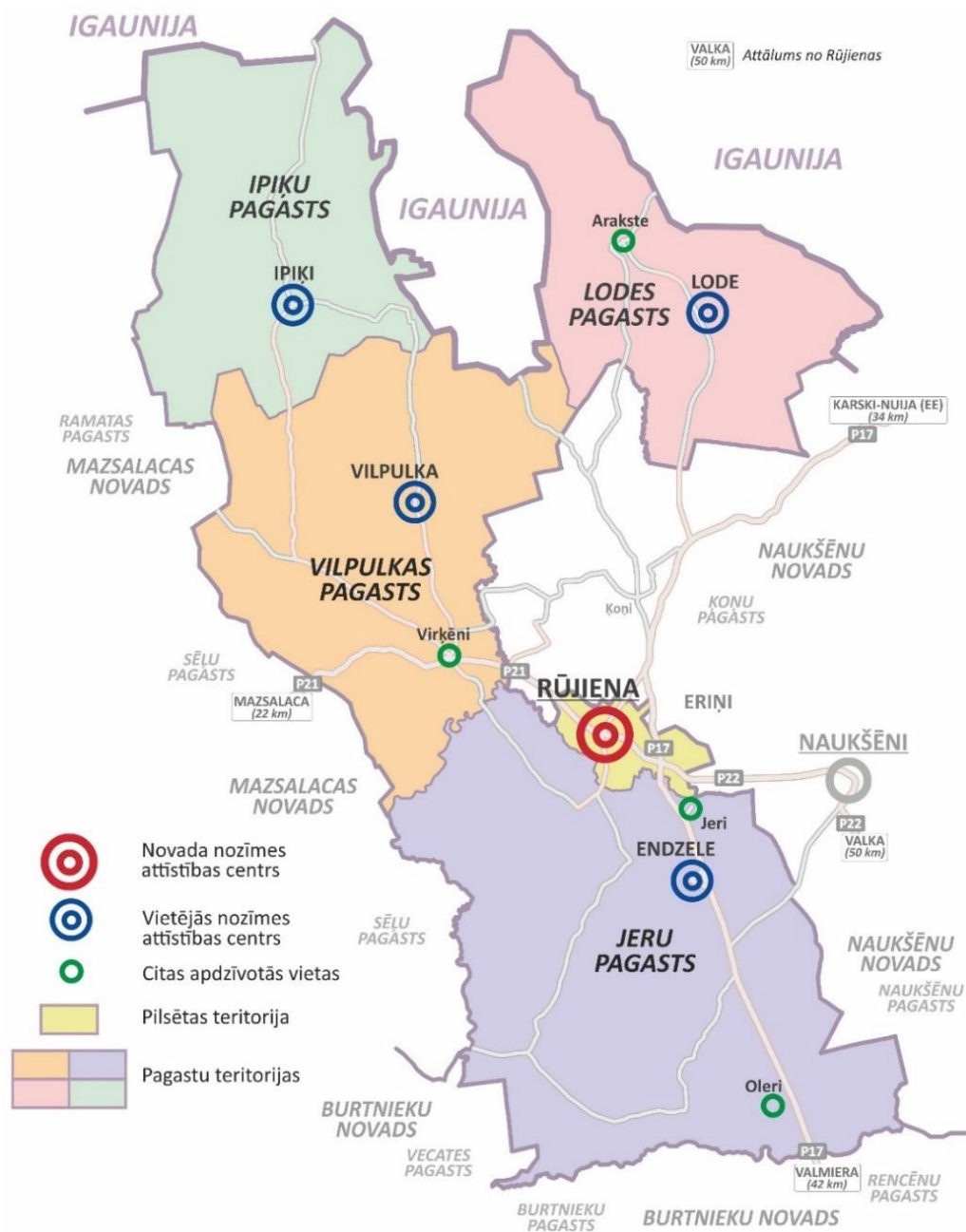
Pēc **nodarbošanās** 59% respondenti atzīmēja, ka ir algoti darbinieki, 13% uzņēmēji vai pašnodarbinātie, skolēns vai students ir 10%, 6% pensijā u.c.

Kā savu **darba/mācību vietu** 69% respondentu atzīmējuši Rūjienas novadu, 7% Valmieru, savukārt 10% - nestrādā un nemācās, u.c.

2.2. APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA

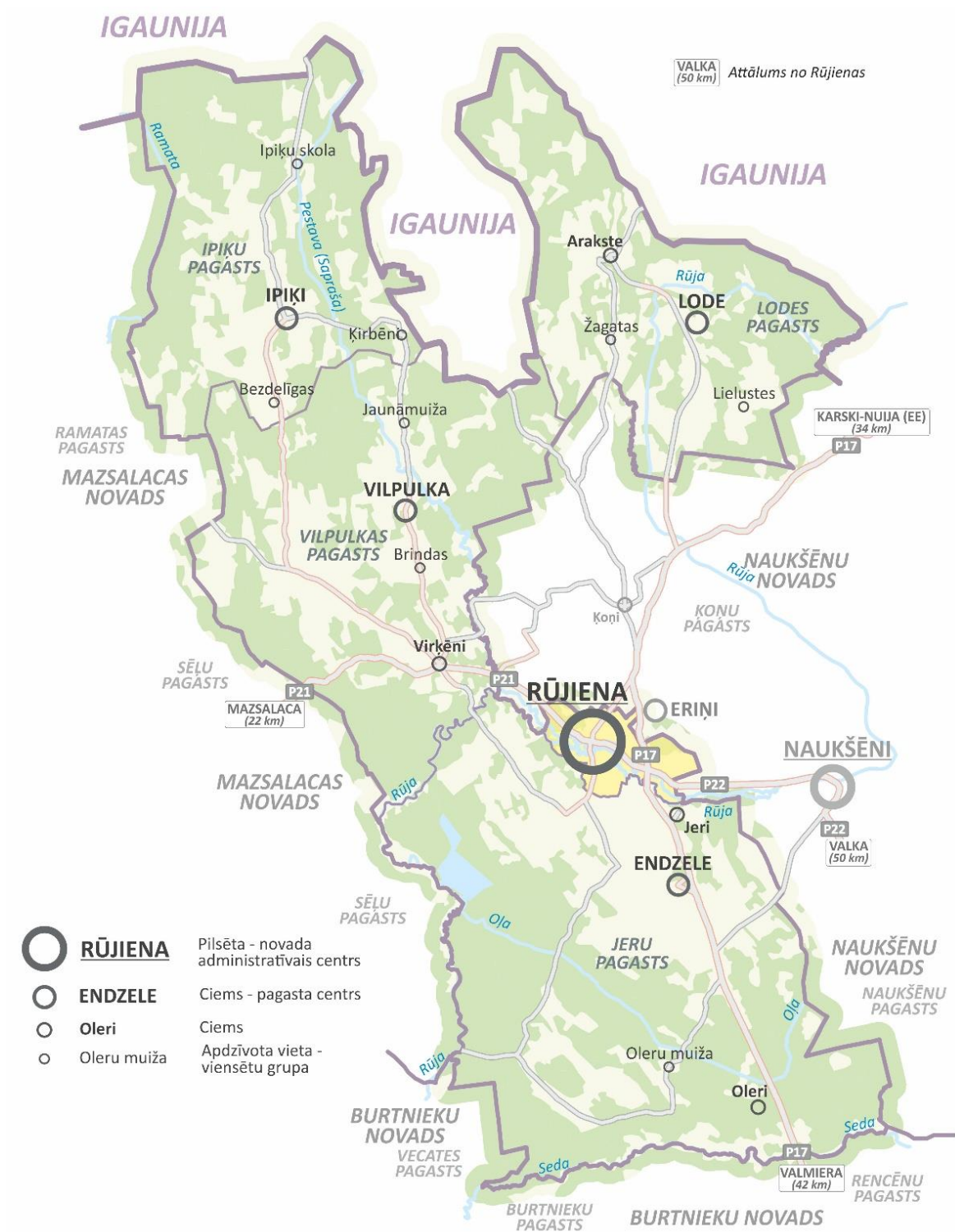
Vidzemes reģiona plānojums nosaka apdzīvojuma centrus 3 līmeņos: nacionālā, reģionālā un novada nozīmes centri. Rūjiena izdalīta kā novada nozīmes centrs, kuram jāklūst par policentriskās apdzīvojuma struktūras balstu, nodrošinot apkārtējo lauku teritoriju attīstību un dzīvotspējas saglabāšanu. Tam jāattīstās kā daudzfunkcionālu pakalpojumu centram. Rūjienas pilsētā pieejami visi novada nozīmes centra kritērijos minētie pakalpojumi un vēl citi, kas tiek sniegti ne tikai novada iedzīvotājiem, bet visai Rūjienas pilsētas funkcionālai zonai – Rūjienas ietekmes areālam, kas sniedzas ārpus novada robežām.

Rūjienas novada apdzīvojuma struktūras pamatā ir pilsēta un četri pagasti – Ipiķu, Lodes, Vilpulkas un Jeru – ar novada nozīmes centru Rūjienas pilsētu un vietējas nozīmes (pagastu) centriem – Ipiķi, Lode, Vilpulka un Endzele (2.11.attēls). Apdzīvojuma struktūra novadā iedalās pilsētā, pagastos, ciemos un apdzīvotās vietās. Ciemiem kā blīvi apdzīvotām vietām robežas noteiktas: Endzelei, Jeriem, Oleriem, Ipiķiem, Ipiķu skolai, Ķirbēniem, Lodei, Arakstei, Vilpulkai un Virķēniem.

2.11.attēls Rūjienas novada pašvaldības administratīvi teritoriālais iedalījums un attīstības centri

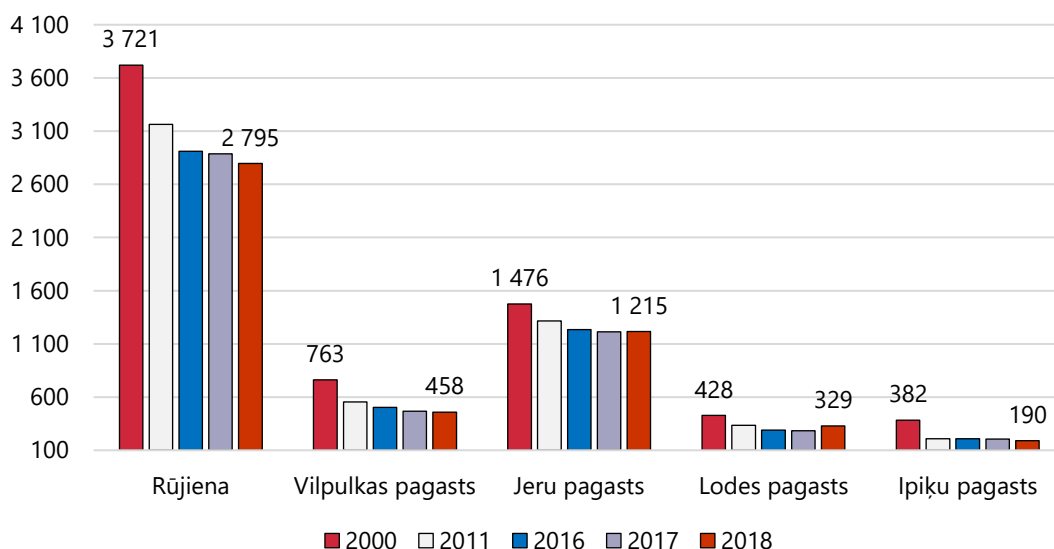
Apdzīvoto vietu izvietojumu Rūjienas novadā un tuvākajā apkaimē vēsturiski noteicis muižas, ceļu tīkls, kas bijis visai stabils vairāku gadsimtu garumā, un ūdeņi. Novadam ir izteikts centrs. Savstarpēji ciešāk saistītas ir tās apdzīvotās vietas, kas izveidojušās tuvāk Rūjienai – Jeri un Virķēni.

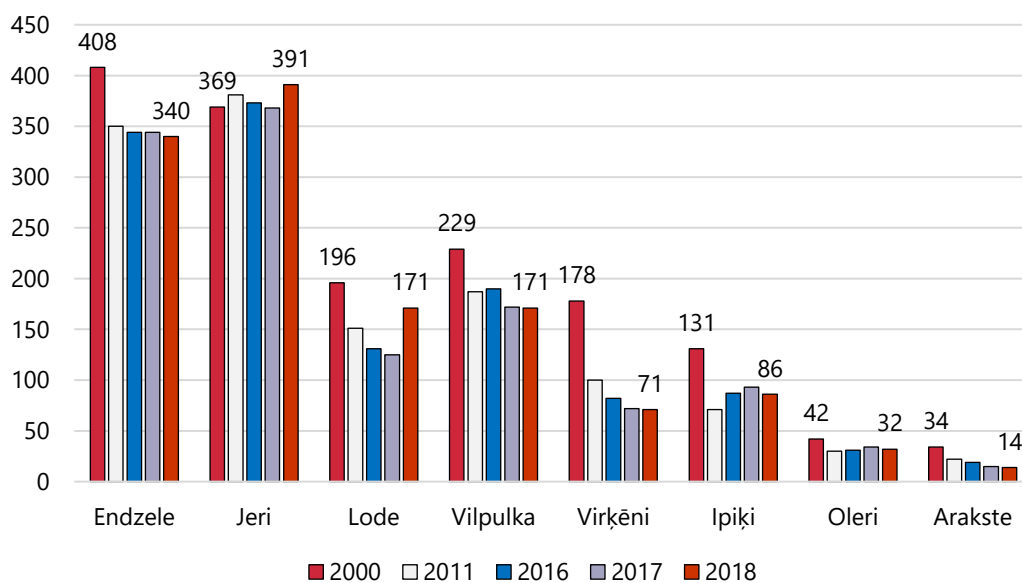
2.12.attēls. Rūjienas novada pilsētas un pagastu apdzīvojumus

Atbilstoši Rūjienas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030.gadam pagastus un Rūjienas pilsētu vieno gan kopīga vēsturiskā attīstība – muižas, baznīca, kapi, administratīvo robežu maiņa, gan Rūjienas kā pakalpojumu, ražošanas un sociālās infrastruktūras centra nozīme, gan arī cilvēciskās saiknes - ģimeņu dzimtas saknes, radniecība, īpašumu atrašanās vieta. Šīs saites Rūjienas novadam ir kopīgas ar Kārķu, Naukšēnu, Ķonu, Ramatas un Sēļu pagastiem. Pašreizējā Rūjienas novada teritorijā un kaimiņu novados bija daudz muižu (Rūjienas Lielā muiža, Ternejas, Eriņu, Mācītājmuiža, Šādes, Jeru, Endzeles, Juratas, Virķēnu, Tediņu, Ķonu, Dīķeru). Apvienojoties vairākām muižām veidojās vēlāko pagastu teritorijas.

Centrālā statistikas pārvalde ir apkopojusi informāciju (eksperimentālā statistika) par iedzīvotāju skaitu pagastos un ciemos, kur redzams, ka 2018.gada sākumā ~55% Rūjienas novada iedzīvotāju dzīvo pilsētā, bet no ciemiem visapdzīvotākā ir Endzele (~7%). Iedzīvotāju skaits Rūjienas novada pilsētā un pagastos un ciemos (izņemot Jeru ciemu) laikā kopš 2000.gada ir ar dilstošu tendenci.

2.13.attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Rūjienas novadā pilsētā un pagastos (Avots:CSP)⁹

2.14.attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Rūjienas novada ciemos (Avots:CSP)¹⁰

⁹ RIG010. Pastāvīgo iedzīvotāju skaits pēc dzimuma un vecuma statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novados, novadu pilsētās, pagastos, ciemos un Rīgas apkaimēs (atbilstoši robežām 2018.gada sākumā)

¹⁰ turpat

3. PAŠVALDĪBAS PĀRVALDĪBA

3.1. ADMINISTRATĪVĀ STRUKTŪRA

Pašvaldības iedzīvotāju pārstāvību nodrošina to ievēlēts pašvaldības lēmējorgāns – dome, kas pieņem lēmumus, nosaka pašvaldības institucionālo struktūru, lemj par autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu īstenošanu un par kartību, kādā nodrošina pašvaldībai deleģēto valsts pārvaldes funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildi, izstrādā un izpilda pašvaldības budžetu. Pašvaldības dome atbilstoši kompetencei ir atbildīga par pašvaldības institūciju tiesisku darbību un finanšu līdzekļu izlietojumu.

Saskaņā ar Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumu, Rūjienas novada pašvaldības domē (turpmāk – Dome) no 2017.gada 15.jūnija strādā **piecpadsmit deputāti**.

Rūjienas novada pašvaldība ir vietējā pārvalde, kas ar pilsoņu vēlētas pārstāvniecības – novada domes – un tās izveidoto institūciju un iestāžu starpniecību nodrošina likumos noteikto funkciju un savas teritorijas iedzīvotāju intereses. Rūjienas novada pašvaldības dome ir Rūjienas novadā iekļauto vietējo pašvaldību – Ipiķu pagasta padomes, Jeru pagasta padomes, Vilpulkas pagasta padome un Lodes pagasta padomes institūciju, finanšu, mantas, tiesību un saistību pārņēmēja.

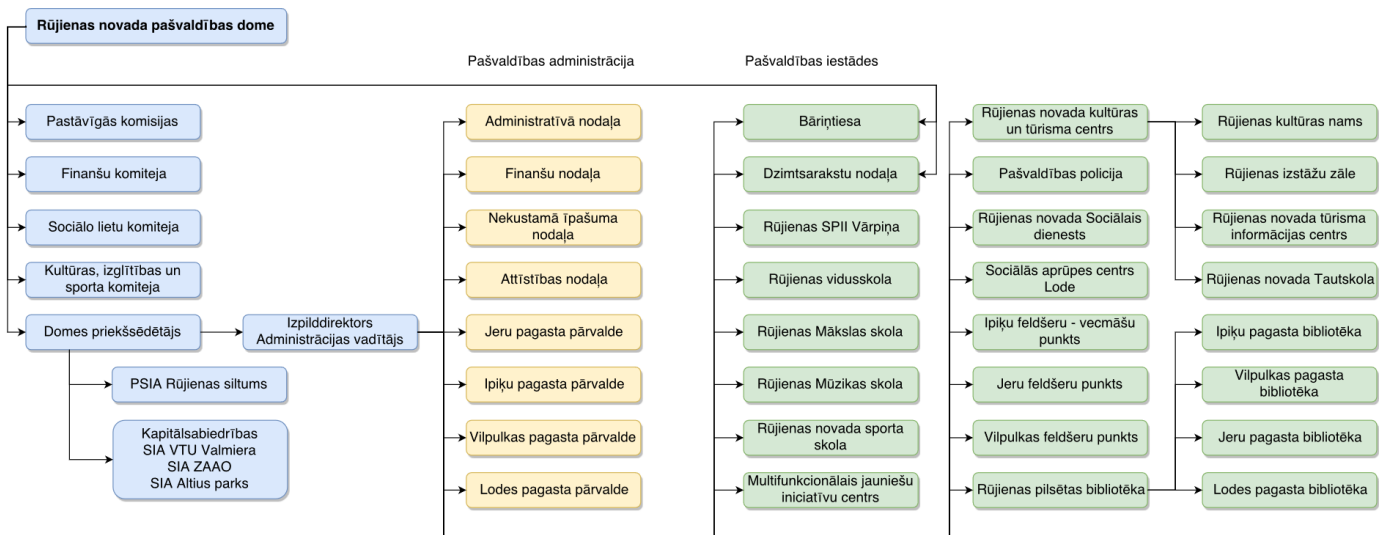
Lai nodrošinātu nepārtrauktu pašvaldības darbu un sagatavotu domes sēdes, darbojas šādas pastāvīgās komitejas:

- ◆ Finanšu komiteja – 7 locekļu sastāvā;
- ◆ Sociālo lietu komiteja – 7 locekļu sastāvā;
- ◆ Kultūras, izglītības un sporta komiteja – 7 locekļu sastāvā.

Pastāvīgās komisijas:

- ◆ Administratīvo lietu komisija – 5 locekļu sastāvā;
- ◆ Tautsaimniecības, būvniecības un attīstības komisija – 8 locekļu sastāvā;
- ◆ Iepirkumu komisija – 6 locekļu sastāvā;
- ◆ Ārkārtējo situāciju operatīvā komisija – 6 locekļu sastāvā;
- ◆ Zemes komisija – 5 locekļu sastāvā;
- ◆ Deklarētās dzīvesvietas anulēšanas komisija – 4 locekļu sastāvā;
- ◆ Dzīvokļu komisija – 4 locekļu sastāvā;
- ◆ Dzīvojamo māju privatizācijas komisija – 3 locekļu sastāvā;
- ◆ Nekustamo īpašumu novērtēšanas komisija – 4 locekļu sastāvā;
- ◆ Ārpus meža zemes augošu koku ciršanas saskaņošanas komisija – 4 locekļu sastāvā;
- ◆ Pašvaldības ēku un būvju apsekošanas komisija – 4 locekļu sastāvā;
- ◆ Īpašumu atsavināšanas komisija – 6 locekļu sastāvā.

Rūjienas novada pašvaldības struktūra un tās pakļautībā esošās iestādes norādītas 3.1. attēlā.

3.1.attēls. Rūjienas novada pašvaldības struktūra

Būvvaldes un Izglītības pārvaldes funkcijas Rūjienas novada teritorijā veic Kocēnu novada pašvaldības attiecīgās iestādes. Par būvniecības tiesiskuma jautājumiem Rūjienas novada pašvaldības telpās vienu nedēļā konsultē Būvvaldes galvenā speciāliste.

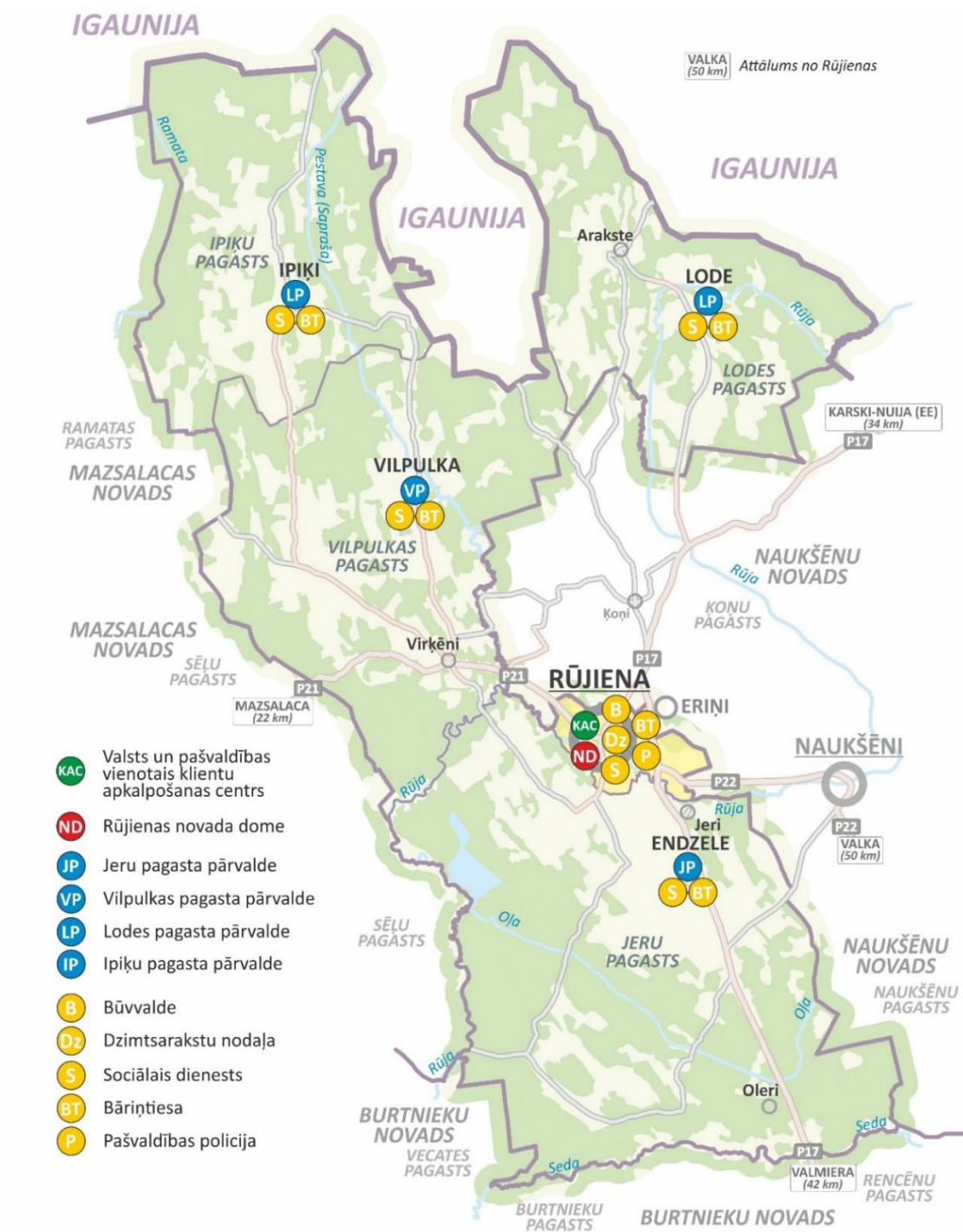
Pašvaldība ir dalībnieks šādās biedrībās (nodibinājumos):

- ◆ biedrība "Latvijas Pašvaldību savienība",
- ◆ biedrība "No Salacas līdz Rūjai",
- ◆ biedrība "Valmieras-Giterslo reģionu sadarbībai",
- ◆ biedrība "Ziemeļvidzemes ģeoparks",
- ◆ biedrība "Latvijas bāriņtiesu asociācija",
- ◆ biedrība "Latvijas pašvaldību izpilddirektoru asociācija",
- ◆ nodibinājumā "Vidzemes attīstības aģentūra".

Pašvaldība ir kapitāldaļu turētāja šādās kapitālsabiedrībās:

- ◆ Rūjienas pašvaldības SIA "Rūjienas siltums";
- ◆ SIA "ZAAO";
- ◆ SIA "VTU Valmiera".

Ipiķu, Jeru, Lodes un Vilpulkas pagastu pārvaldes ir Rūjienas novada pašvaldības izveidotas struktūrvienības, kas pagasta teritorijā fiziskām un juridiskām personām nodrošina likumā "Par pašvaldībām", citos valstī spēkā esošajos normatīvajos aktos, domes saistošajos noteikumos un lēmumos noteikto pašvaldības pakalpojumu pieejamību, kā arī doto uzdevumu un pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvu izpildi. Rūjienas novada pašvaldības pagastu pārvaldēs strādā vairāki darbinieki, kas ir atbildīgi par pārvaldes darbības nodrošināšanu un pakalpojumu pieejamību.

3.2.attēls. Rūjienas novada pašvaldības pakalpojumi

Pārvaldes rīkojas ar Domes piešķirtajiem finanšu līdzekļiem atbilstoši budžeta tāmēs apstiprinātajam finansējumam un sniedz atbalstu jautājumu risināšanā pārvaldei iedalītā budžeta iespēju robežās šādās jomās:

- ◆ komunālo pakalpojumu nodrošināšana;
- ◆ ceļu infrastruktūras uzturēšana un uzlabošana;
- ◆ kultūras dzīves un brīvā laika pavadīšanas iespēju aktivizēšana;
- ◆ kultūrvēsturiskās vides un dabas mantojuma saglabāšana un izmantošana;
- ◆ veic pagasta teritorijas labiekārtošanas un uzturēšanas darbus;

- ♦ pieņem iesniegumus, sūdzības un priekšlikumus no attiecīgajā teritorijā dzīvojošiem iedzīvotājiem un tajā reģistrētajām juridiskajām personām, organizē atbildes sagatavošanu;
- ♦ veic lietvedības un personāla uzskaites funkcijas;
- ♦ iesniedz priekšlikumus par darbības nodrošināšanai nepieciešamo finansējumu, ierosinājumus darba uzlabošanai un pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanai, utt.

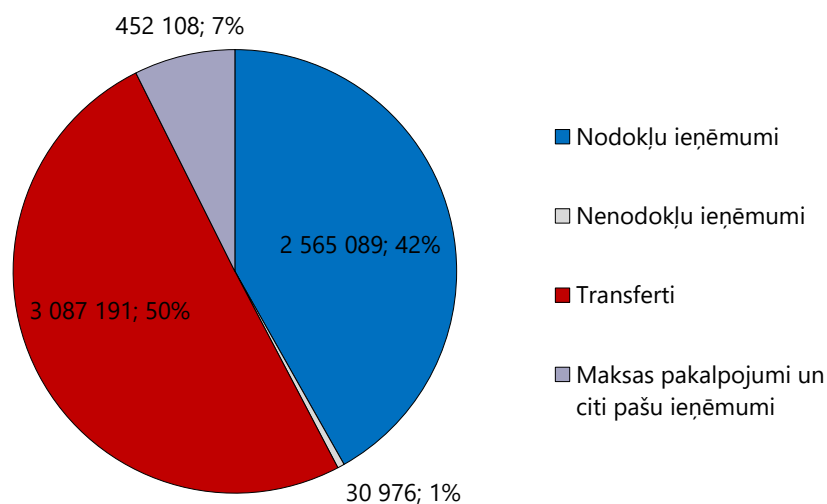
3.2. PAŠVALDĪBAS BUDŽETS

Pašvaldības budžets ir līdzeklis pašvaldības politikas realizācijai ar finanšu metodēm. Svarīgākais uzdevums, ko nodrošina pašvaldība, ir ilgtspējīga administratīvās teritorijas attīstība, efektīvi izmantojot konkurētspējīgo priekšrocību un vienlaikus sabalansējot saimniecisko un ekonomisko attīstību ar sociālajām interesēm. Pašvaldības budžeta būtiskākais mērķis ir noteikt un pamatot līdzekļu apjomu, kāds nepieciešams ar likumu noteikto pašvaldības funkciju, uzdevumu un brīvprātīgo iniciatīvu izpildei.

Pašvaldības budžets ir plānošanas un kontroles instruments, kas ļauj:

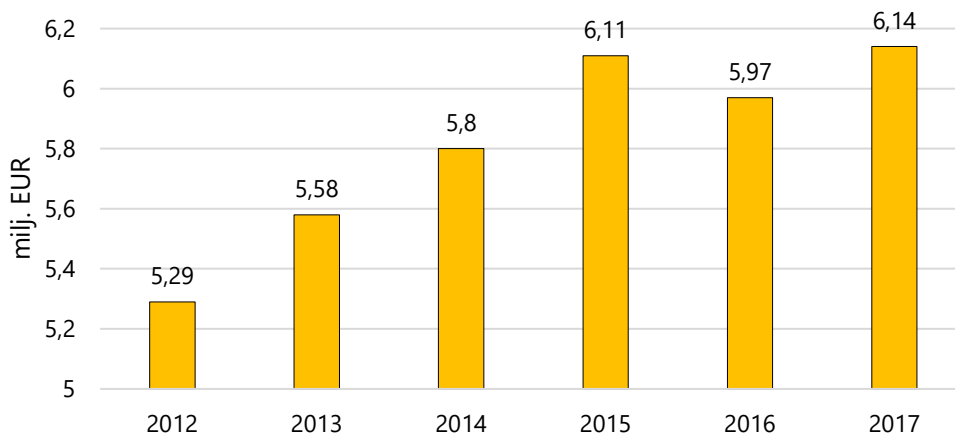
- ♦ novērtēt naudas ieņēmumu veidošanos,
- ♦ racionāli sadalīt un izmantot pieejamos finanšu resursus atbilstoši pašvaldības prioritātēm,
- ♦ uzraudzīt pakļauto iestāžu un uzņēmumu finanšu un saimniecisko darbību.

2017.gadā Rūjienas novada pašvaldības pamatbudžeta kopējie ieņēmumi bija 6 135 364 EUR. No tiem 2 565 089 EUR bija nodokļu ieņēmumi, 30 976 EUR – nenodokļu ieņēmumi, 452 108 EUR - maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi, bet 3 087 191 EUR – transferti (3.3.attēls).

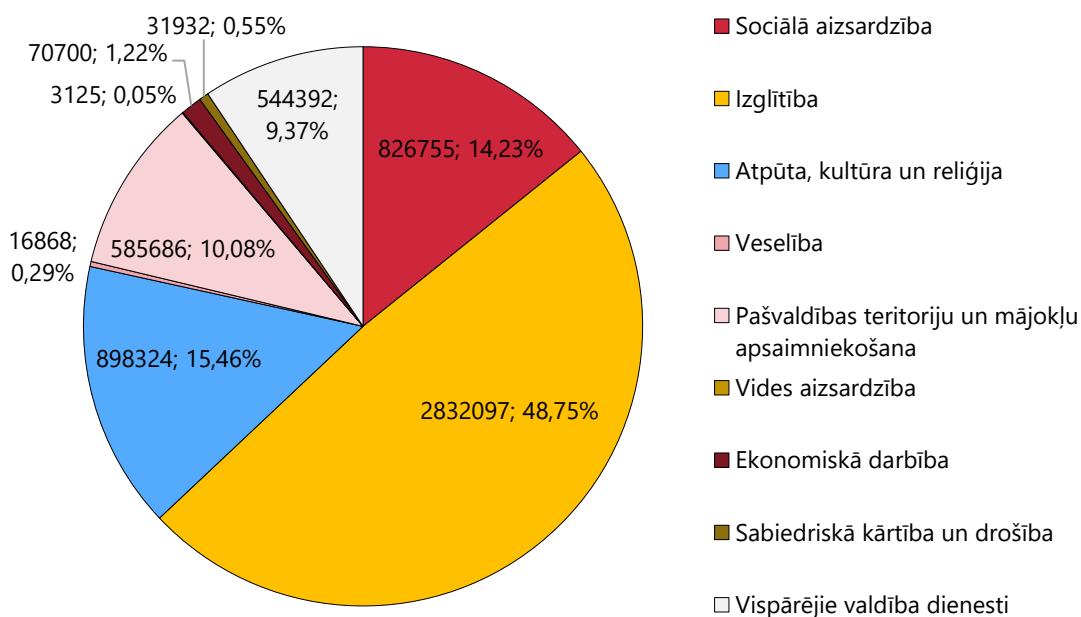
3.3. attēls. Rūjienas novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumu struktūra 2017.gadā (Avots: Valsts kase)

Rūjienas novada pašvaldības budžeta ieņēmumu dinamika laikā kopš 2012.gada ir augoša (3.4.attēls), izņemot 2016.gadu, - 2012.gada ieņēmumu līmenis bija 5,29 milj. EUR, bet 2017.gadā tas bija pieaudzis par ~16% sasniedzot 6,14 milj. EUR. Kopējās ekonomiskās attīstības tendenci ietekmē paredzams, ka tuvākajos gados budžeta ieņēmumi turpinās palielināties.

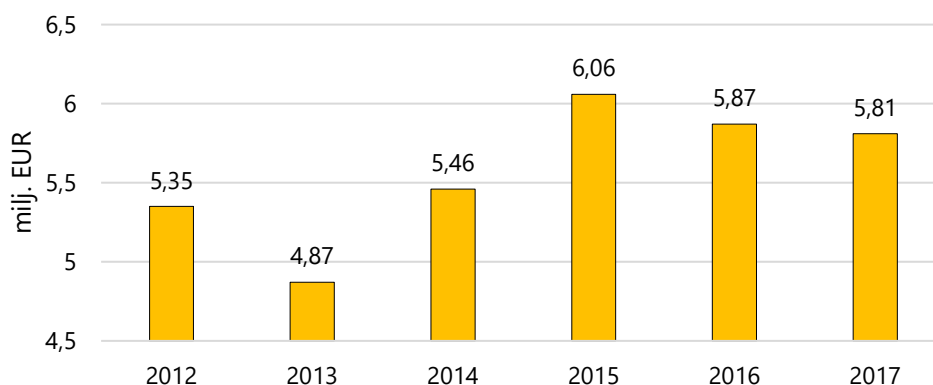
3.4. attēls. Rūjienas novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi no 2012.-2017.gadam, milj. EUR
(Avots: Valsts Kase)

2017.gadā pašvaldības pamatbudžeta izdevumi bijuši 5,81milj. EUR. Pašvaldība 2017.gadā visvairāk ieguldījusi izglītībā, t.i., 48,75% no izdevumiem jeb 2,8 milj. eiro, atpūtai, kultūrai un reliģijai tērēts 15,46% (gandrīz 900 tūkst. eiro), sociālajā aizsardzībā – 14,23% no pamatbudžeta izdevumiem jeb ~830 tūkst. eiro, pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanā 10,08% jeb ~590 tūkst. eiro, pārvaldes funkciju nodrošināšanai – 9,37%, ekonomiskajā darbībā – 1,22%, veselībā – 0,29%, bet vides aizsardzībā 0,05% (3.5.attēls).

3.5. attēls. Rūjienas novada pašvaldības pamatbudžeta izdevumu struktūra atbilstoši funkcionālajām kategorijām, EUR, 2017.gads (Avots: Valsts kase)

Rūjienas novada pašvaldības budžeta izdevumu dinamika laikā kopš 2012.gada ir svārstīga. Kopš 2015.gadam izdevumi (laika posmā no 2012.-2017.gadam izdevumi šajā gadā ir bijuši visaugstākie) ik gadu samazinājušies.

3.6.attēls. Rūjienas novada pašvaldības pamatbudžeta izdevumi no 2012.-2017.gadam, milj. EUR (Avots: Valsts Kase)

Nemot vērā to, ka Rūjienas novads ir pašvaldība, kas saņem dotāciju no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda, 918 130 EUR 2018.gadā bija pašvaldībai paredzētais dotācijas apmērs¹¹.

Atbilstoši Rūjienas novada pašvaldības saistošajiem noteikumiem Nr.5/2018 "Par Rūjienas novada pašvaldības budžetu 2018.gadam" 2018.gada plānā ieņēmumi tika paredzēti 5 665 180 EUR¹². Rūjienas novada saistību apjoms no plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem nepārsniedz 6% robežu, kas ir ļoti labs rādītājs un parāda, ka pašvaldībai ir iespējas piesaistīt finansējumu plānotajiem investīciju projektiem.

3.1.tabula. Rūjienas novada pašvaldības pārskats par saistību apmēru, EUR (2019.gada janvāris) (Avots: Rūjienas novada pašvaldība)¹³

Gads	Saistību apmērs (EUR)							Pavisam
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Kopā saistības	337 599	328 791	329 704	296 567	264 804	235 901	224 111	2 017 477

3.3. PAŠVALDĪBAS KOMUNIKĀCIJA AR IEDZĪVOTĀJIEM

Informācija par domes sēžu, komiteju un komisiju norišu laikiem un pieņemtajiem lēmumiem tiek izvietota Rūjienas novada pašvaldības interneta vietnē www.rujiena.lv. Par informācijas sagatavošanu ir atbildīga Administratīvā nodaļa. Domes sēdēs pieņemtie lēmumi tiek ievietoti vietnē www.rujiena.lv un apmeklētājiem ir pieejami pašvaldībā.

Pašvaldība regulāri informē sabiedrību par savu darbību, pašvaldības budžetu, pieņemtajiem lēmumiem un izsludinātajām sabiedriskajām apspriedēm, izmantojot pieejamos informatīvos resursus – iknedēļas laikrakstu "Rūjienas Vēstnesis", kā arī informācija tiek papildināta Rūjienas novada pašvaldības interneta vietnē www.rujiena.lv un sociālā tīklā Facebook pašvaldības kontos.

¹¹ <http://www.fm.gov.lv/files/files/PFI%20aprekins%202018.gadam.pdf>

¹² <http://www.rujiena.lv/files/raksti/noteikumi/sn-2018/sn-2018-5.pdf>

¹³ <http://rujiena.lv/files/raksti/noteikumi/sn-2019/sn-2019-1.pdf>

Aktuālākā informācija tiek izvietota uz ziņojuma stendiem pilsētā un novadā, papildinot to interneta vietnē www.rujiena.lv, kur iedzīvotājiem tiek piedāvāta iespēja bez maksas ievietot nekomerciāla satura privātpersonu sludinājumus, kas saistīti ar dzīvojamo platību, darba meklējumiem un vakancēm, labdarību un novadā nozaudētām vai atrastām lietām. Rūjienas novada mājaslapā ir izveidota sadaļa, kur iedzīvotāji tiek aicināti sniegt savas domas, idejas, novērojumus, kurus vajadzētu realizēt Rūjienas novadā. Informāciju ir iespējams iesniegt gan anonīmi, gan ar kontaktinformāciju, ja ir vēlēšanās, lai pašvaldības pārstāvji sazinās.

Biedrība "Rūvenietis" ir izveidojusi portālu www.ruvenietis.lv, kas kalpo kā sociāla platforma gan Rūjienā un tās novadā dzīvojošiem cilvēkiem, gan arī tiem, kuri sevi pieskaita pie rūjieniešiem pasaulē. Novada jauniešiem ir izveidota tīmekļa vietne <https://www.rujienasjauniesi.lv/>.

Komunikācija ar sabiedrību par aktivitātēm novadā notiek arī ar reģionālā laikraksta "Liesma", Latvijas Reģionu Televīzijas "Re:TV", "Vidzemes TV" un portāla valmierasziņas.lv starpniecību, kas raksta par notikumiem pašvaldībās un ievieto informāciju savā medijā. Ar tūrismu saistītā informācija tiek ievietota arī tīmekļa vietnēs www.vidzeme.com, www.travelnews.lv.

Dažādu sociālo tīklu aktivitāte katru gadu pieaug arvien vairāk, tāpēc, lai sasniegtu dažādas iedzīvotāju auditorijas, Rūjienas novada pašvaldība ir izveidojusi kontus vairākos sociālajos tīklos. Twitter.com (@RujienaLV) kontā tiek ievietota aktuālā informācija par pasākumiem un fotogrāfijas no notikumiem.

Rūjienas novads.
@RujienaLV

Tweets
271

Following
23

Followers
282

Likes
3

Sociālā tīkla Facebook.com lapā "Rūjiena" (@rujiena) tiek rīkoti konkursi, aicinot iedzīvotājus iesūtīt fotogrāfijas dažādās tematikās. Tāpat šajā kontā tiek izvietota plašāka informācija par pasākumiem, lai iedzīvotājiem būtu ērtāk pieejamas jaunākās ziņas par konkrēto notikumu. Šī platforma tiek izmantota arī iedzīvotāju savstarpējai komunikācijai, to neuztur Rūjienas novada pašvaldība.

Savukārt Rūjienas novada pašvaldība uztur aktīvu sociālā tīkla Facebook lapu "Rūjienas novads", kam 2019.gada pavasarī ir vairāk nekā 550 sekotāju, informējot par aktualitātēm, pasākumiem novadā.

Arī vairākas pašvaldības iestādes par savām aktivitātēm informē sociālā tīklā Facebook, izveidojot tādas lapas kā:

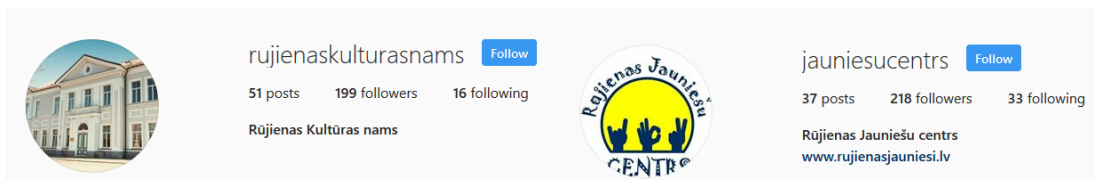
- ♦ Rūjienas vidusskola (824 sekotāji);
- ♦ Rūjienas Kultūras nams (591 sekotājs);
- ♦ Rūjienas pilsētas bibliotēka (222 sekotāji);
- ♦ Rūjienas novada Tūrisma informācijas centrs (192 sekotāji);
- ♦ Ipiķu pagasts (60 sekotāji).

Rūjienas kultūras nama un Rūjienas jauniešu centra profili ir izveidoti arī vietnē Instagram, kur tiek ievietotas dažādas fotogrāfijas ar nelieliem aprakstiem, lai informētu par notikumiem Rūjienas kultūras namā un jauniešu centrā.

👍 1140 cilvēkiem šis patīk

📡 1199 cilvēki seko šim

Cilvēkiem ir iespējams iesniegt savus priekšlikumus un jautājumus, izmantojot arī ierosinājumu kastītes, kuras atrodas gan pilsētā, gan pagastos.

Novadā darbojas Rūjienas valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs (Rūjienas VPKAC). Tas darbu uzsāka 2015.gada 1.decembrī un ir Administratīvās nodaļas pakļautībā. Iedzīvotājiem šajā centrā iespējams saņemt gan savas pašvaldības konsultācijas, gan konsultācijas un palīdzību dažādu valsts iestāžu e-pakalpojumu lietošanā. Centrs sniedz dažādu iestāžu piedāvātos pakalpojumus, iesniedzot iesniegumus dažādām valsts iestādēm, kā arī sniedz konsultācijas par portālā www.latvija.lv izmantošanu un citu iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem.

Darba grupas

Komunikācija ar iedzīvotājiem, novada tēls

Kas labs?

- ◆ Mājas lapa, sociālie tīkli, "Facebook" lapa
- ◆ "Rūjienas Vēstnesis", afišu stabi
- ◆ Informācijas izplatīšana par dažādiem pasākumiem
- ◆ Pagasta pārvaldē notiek komunikācija pa telefonu
- ◆ Informācijas nodošana e-pastā
- ◆ Sabiedriskā TV un radio uzstājas novada zināmākie cilvēki, tā popularizējot Rūjienas novadu
- ◆ Iedzīvotāju iniciatīvas projekti
- ◆ Gada pilsoņa un citu nomināciju piešķiršana novada iedzīvotājiem
- ◆ Senioru ekskursiju rīkošana
- ◆ Ātra komunikācija ar iedzīvotājiem
- ◆ Pieredzes apmaiņas braucieni uzņēmējiem
- ◆ Iedzīvotāju sapulces vismaz 1 reizi gadā
- ◆ Plašs prezentācijas materiālu klāsts
- ◆ Iedzīvotāju mobilā ekskursija pa pagastiem, informējot par paveikto

Kas slikt?

- ◆ Atgriezeniskā saite – jautājums/atbilde, mājas lapā un "Rūjienas Vēstnesī"
- ◆ Negatīva informācija par valsts pārvaldi medijos
- ◆ Sabiedrības iesaistes sistēma
- ◆ Dažas iedzīvotāju grupas izmanto sociālos tīklus nepatiesas informācijas izplatīšanai
- ◆ Novada tēls pārsvarā balstīts uz Rūjienas pilsētas tēlu
- ◆ Trūkst iniciatīvas no pagastiem par sava tēla veidošanu

Ārējā sadarbība

(citi novadi, iestādes, sadarbība ar NVO)

Kas labs?

- ◆ Rūzeles, "Sporta klubs Rūjiena"
- ◆ Biedrība "Ievas", Oleru muiža
- ◆ Kolektīvs "Rūjienas oga" LPRA Rūjienas nodaļa
- ◆ Organizācija "Puķu draugi"
- ◆ Uzņēmēji – "Liepkalni", "Rūjienas saldējums", "Kunturi"
- ◆ Igauņu amatnieki
- ◆ Kultūras jomā – kori un deju kolektīvi
- ◆ Sadarbība ar citām valstīm – Japānu, Vāciju
- ◆ Jauniešu iniciatīvas centrs un brīvprātīgie
- ◆ Partnerība "No Salacas līdz Rūjai"
- ◆ Finansēti projekti iedzīvotāju grupām un biedrībām
- ◆ Biedrība un atpūtas vieta "Langezers"
- ◆ Dome atbalsta dažādu grāmatu izdošanu
- ◆ Sadarbība ar kaimiņu novadiem profesionālās ievirzes izglītības iestādēm
- ◆ Atbalsts jauniem ugunsdzēsējiem

Kas slikt?

- ◆ Maz informācijas par biedrību savstarpēju sadarbību
- ◆ Izglītības iestāžu "neveselīgā" cīņa par bērniem
- ◆ Būvvalde un izglītības pārvalde – Kocēnu novada domes pakalpojums
- ◆ Nepilnīga sadarbība ar kaimiņu novadiem infrastruktūras uzturēšanas jautājumos

Kas jāmaina, kā?

- ◆ Jāatbalsta jaunas iniciatīvas
- ◆ Jāveido savstarpēja komunikācija starp biedrībām un iedzīvotāju iniciatīvas grupām
- ◆ Jāuzrauga iedzīvotāju līdzfinansēto projektu ilglaiība

Kas jāmaina, kā?

- ◆ Jāaktivizē sabiedrība:
 - Veidot diskusiju klubus
 - Iedzīvotāju apspriedes par konkrētiem jautājumiem
 - Informācijas nodošana un sabiedrības iesaiste caur līderiem
- ◆ Rūjienas pilsētas svētkus pārdēvēt par Rūjienas novada svētkiem – veicinot pagastu iedzīvotāju piederību Rūjienas novadam

3.4. PROJEKTU KAPACITĀTE

Pašvaldības līmenī projektu ietvaros tiek veiktas investīcijas, kas ir ieguldījumi fiziskajā (ceļi, dzelzceļi, ūdenssaimniecība un tml.) vai sociālajā (veselība, izglītība, kultūra un tml.) infrastruktūrā.

Investīciju projektu finansēšanai tiek izmantoti šādi galvenie līdzekļu avoti:

- starptautisko fondu un programmu granti,
- aizņēmumi no kredītiestādēm,
- valsts budžeta līdzfinansējums,
- privāto investoru līdzekļi, tostarp uz publiskās un privātās partnerības (PPP) principiem ieguldītie,
- pašvaldības budžeta līdzekļi.

Kā rāda prakse, vairumam pašvaldību ierobežotu finanšu resursu apstākļos svarīgs faktors, kas ietekmē īstenojamo projektu daudzumu, ir pieejamais ES fondu un speciālo programmu finansējums. Laikā no 2012.-2018.gadam Rūjienas novadā īstenoti vairāk kā 50 dažāda veida projekti dažādās programmās (3.2.tabula).

3.2. tabula. Rūjienas novada pašvaldības īstenojamie projekti 2012.-2018.gadā

Projekta veids	Programma, finansējuma avots	Īstenošanas periods	Projekta nosaukums	Kopējās izmaksas (EUR)
Sociālā joma	COMENIUS programma	2012	Comenius skolu partnerības projekts Vilpulkas sākumskolai	4639,2
		2012	Comenius skolu partnerības projekts Rūjienas vidusskolai	4924,91
	Erasmus+	2015	"Intercultural spirit in rural area", MJIC	17310,76
		2015	"Dance the way of life", MJIC	19077,91
		2015-2016	"Using IT in new teaching methods for European dimension school", Rūjienas vidusskolā	4357,6
		2015-2017	"Water around us", Rūjienas vidusskolā	37037,78
		2017-2018	"Let's tune in to Europe", Rūjienas vidusskolā	22235,88
		2017-2018	"The Competent Learning process", SPII "Vārpiņa"	9450,91

Projekta veids	Programma, finansējuma avots	Īstenošanas periods	Projekta nosaukums	Kopējās izmaksas (EUR)
		2017-2018	"Together Everyone Achieves More", SPII "Vārpiņa"	11815,23
		2018	"Creative Mind- Key to Future Education", Rūjienas vidusskolā	2189,77
		2018	"Heritage in Europe - Appreciation, Respect, Tolerance" jeb HEART, Rūjienas vidusskolā	3856,59
Infrastruktūra	Latvijas – Šveices sadarbības programma	2012	Multifunkcionālā jauniešu iniciatīvu centra izveide Rūjienas novadā	169630,83
		2017	Multifunkcionālā jauniešu iniciatīvu centra Rūjienas novadā inventāra iegāde	1644,7
	Eiropas Reģionālās attīstības fonds (2007.-2013.gada plānošanas periods)	2012	Rūjienas pilsētas izglītības iestādes informatizācija	42349,96
		2012	Vilpulkas pagasta padomes izglītības iestāžu informatizācija	
		2012	Jeru pamatskolas informatizācija	
Sociālā joma	Eiropas Sociālais fonds (2007.-2013.gada plānošanas periods)	2012	Rūjienas novada pašvaldības administratīvās kapacitātes stiprināšana (speciālistu piesaistes projekts)	15650,97
		2012	Rūjienas un Naukšēnu novadu pašvaldību kapacitātes stiprināšana	7013,05
	Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programma	2016	Study visit to Norway and Sweden to gain and exchange experience on social care	13157,82
	Programma "Eiropa pilsoņiem"	2016-2017	Organizāciju un pilsētu sadarbības veicināšana caur aktīvu līdzdarbošanos – Not Gap	4429,42
Infrastruktūra	Klimata pārmaiņu finanšu instruments	2012	Rūjienas novada pašvaldības izglītības iestāžu ēku fosilo siltumenerģijas ražošanas iekārtu nomaiņa siltumenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem	87280,87
		2012	Rūjienas pašvaldības publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūras modernizācija pirmā kārtā	159503,32
		2012-2014	Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Jeru pamatskolā	206645,98
		2013	Rūjienas novada pašvaldības publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūras modernizācijas otra kārtā	148420,34

Projekta veids	Programma, finansējuma avots	Īstenošanas periods	Projekta nosaukums	Kopējās izmaksas (EUR)
		2013	Ielu apgaismojuma pārbūve pie T-1738 Krasta iela Z-1, Z-3 un Z-4grupu 0.4 kV tīkla un komercuzskaišu rekonstrukcija Rūjienas novada Rūjienas pilsētā	101307,58
		2014-2015	Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Rūjienas kultūras nama ēkā	209486,57
		2014-2015	Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Rūjienas vidusskolas ēkā	265264,91
		2014-2015	Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai sociālās aprūpes centra Lode ēkā	213060,27
		2012-2014	Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Vīlpulkas sākumskolā	176024,63
		2014-2015	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, iegādājoties jaunu, rūpnieciski ražotu elektromobili	28630
Sociālā joma, infrastruktūra	Valsts finansētie projektu konkursi	2013	Jauniešu dzīves kvalitātes novērtēšana Rūjienas novadā (Izglītības un zinātnes ministrija)	1403,8
		2014	"Sporta inventāra iegāde vispārējās izglītības iestādēs" (Izglītības un zinātnes ministrija)	10527,8
		2014, 2015, 2018	Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību izglītības iestādēs (Nodarbinātības valsts aģentūra)	30548,51
		2015	Jauno Didžeju vasara Rūjienā (Izglītības un zinātnes ministrija)	4711,72
		2016	Jaunieši līderi – Latvijas nākotne (Izglītības un zinātnes ministrija)	3500
		2016-2017	Rūjienas vecās slimnīcas ēkas apsekošana, uzmērīšana un plānojuma variantu izstrāde atjaunošanai (Valsts kultūrkapitāla fonds)	3000
		2017-2018	Strukturētais dialogs Rūjienas novadā (Valsts jaunatnes programma)	1989,17
		2017	Neiepazītā Ziemeļlatvija (Latvijas Vides aizsardzības fonds, VARAM)	42574
		2018	Latvijas skolas soma (Kultūras ministrija)	3311,25

Projekta veids	Programma, finansējuma avots	Īstenošanas periods	Projekta nosaukums	Kopējās izmaksas (EUR)
		2018-	Rūjienas novada jauniešu mobilais darbs (Valsts jaunatnes programma) (norit projekta īstenošana)	6 057,67
	INTERREG Centrālās Baltijas sadarbības programma	2017	Dalība Junior Achievement Latvia projektā "Central Baltic Student Enterprises without Borders", Rūjienas vidusskola	2250
Infrastruktūra	INTERREG Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programma	2016-2018	Green Railway	45079,67
		2018-	Garden pearls (norit projekta īstenošana)	19000
	Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programma	2018-2019	Green Towers (norit projekta īstenošana)	16664,53
Sociālā joma	Eiropas Sociālais fonds (2014.-2020.gada plānošanas periods)	2017-2018	Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai (SAM 8.3.2.)	16606,41
		2017-2018	Kompetenču pieeja mācību saturā, RPSPĪI "Vārpiņa" (SAM 8.3.1.)	1438,34
		2018	Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide (SAM 8.4.1.)	9,42
		2018	Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās (SAM 9.2.1.)	141,57
		2017-	Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai (SAM 8.3.4.) (notiek īstenošana) – projekts "PuMPuRS" (norit projekta īstenošana)	12311,71
Sociālā infrastr.	Eiropas Reģionālās attīstības fonds (2014.-2020.gada plānošanas periods)	2018-2023	Vidzeme iekļauj (norit projekta īstenošana)	4216
Sociālā joma	Darbības programma "Izaugsme un nodarbinātība" (2014.-2020.gada plānošanas periods)	2018	Proti un dari (SAM 8.3.3.)	2847,94
		2017-2019	Esi vesels, Rūjienas novada iedzīvotāj! (SAM 9.4.2.) (norit projekta īstenošana)	62 857
Infr astr ukt	Eiropas Lauksaimniecības	2012	Rūjienas kultūras nama kāpņu telpas rekonstrukcija	8939,94

Projekta veids	Programma, finansējuma avots	Īstenošanas periods	Projekta nosaukums	Kopējās izmaksas (EUR)
	fonds lauku attīstībai	2012	Rūjienas vidusskolas sporta zāles projektēšana un būvniecība	448381,35
		2017	Sociālās aprūpes centra "Lode" pieejamības veicināšana	33655,52
		2017-2018	Rūjienas novada lauku ceļu infrastruktūras pārbūve	947745,16
		2016-2019	Pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas atjaunošana Rūjienas novadā, Jeru pagastā (norit projekta īstenošana)	119002,93

Īstenošanas stadijā esošie projekti:

- 1) **Projekts "Esi vesels, Rūjienas novada iedzīvotāj!"** notiek darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.4.specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, jo īpaši nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem" 9.2.4.2.pasākuma "Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei" ietvaros. Tā mērķis ir uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem visiem Rūjienas novada iedzīvotājiem, jo īpaši teritoriālas, nabadzības un sociālas atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, īstenojot novada mēroga pasākumus un sasniedzot plānoto iznākuma rādītāju – projekta aktivitātēs iesaistot vismaz 898 personas no teritoriālas, nabadzības un sociālas atstumtības riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām. Projekta mērķa grupai paredzēti pasākumi vietējās sabiedrības slimību profilaksei un veselības uzlabošanai, ietverot lekcijas, konsultācijas, praktiskas nodarbības, sporta aktivitātes, garīgās veselības uzlabošanas praktikumus, meistarklases u.c. aktivitātes. Projekta kopējās izmaksas ir 62 857,00 EUR. Projekta aktivitātes notiek no 2017.gada jūlija līdz 2019.gada decembrim.
- 2) Rūjienas multifunkcionālais jauniešu iniciatīvu centrs 2019.gadā īsteno projektu **"Rūjienas novada jauniešu mobilais darbs"** Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas 2018.gadam 1.6.apakšsadaļas "Atbalsts mobilā darba ar jaunatni sistēmas izveidei un attīstībai" ietvaros. Projekta mērķis ir attīstīt mobilā darba ar jaunatni Rūjienas novadā, lai veicinātu jauniešu līdzdalību vietās, kur darbs ar jaunatni tiek veikts neregulāri. Galvenās aktivitātes: Situācijas izpēte Rūjienas novada 4 pagastu centros – Vilpulkā, Jeros, Ipiķos un Lodē. Atbilstoši izpētes rezultātiem īstenot mobilo jaunatnes darbu Jeru un Vilpulkas pagastos, nodrošinot regulāras un plānotas aktivitātes jauniešiem iespējami tuvu dzīvesvietai, no maija līdz augustam reizi 2 nedēļās. Projekta rezultātā: tiks aizsākts regulārs un sistemātisks darbs ar jauniešiem vecumā no 13 – 25 gadiem Rūjienas novada pagastu centros, kas ļaus veikt izpēti un iegūt secinājumus par mobilā darba sistēmas izveidi, nodrošinot jauniešiem pilnvērtīgu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā un sabiedriskajā dzīvē. Projekta kopējās izmaksas ir 6 057,67 EUR.
- 3) Vidzemes plānošanas reģions 2017.gadā uzsāka īstenot projektu **"Vidzeme iekļauj"**. Tā mērķis ir Vidzemes reģionā palielināt ģimeniskai videi pietuvinātu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību dzīvesvietā personām ar invaliditāti un bērniem. Īstenojot jebkuru no aktivitātēm, tiek respektētas mērķgrupas personu tiesības, vēlmes

un vajadzības. Deinstitutionalizācijas ietvaros tiek plānota sociālās aprūpes iestādēs mītošo klientu vajadzību izpēte un individuālajām vajadzībām atbilstošas infrastruktūras un pakalpojumu attīstība pašvaldībās, speciālistu apmācība jaunu pakalpojumu sniegšanā, kā arī dažādi citi pasākumi, lai pārtrauktu klientu ievietošanu institūcijās, piedāvājot alternatīvus pakalpojumus.

- 4) Eiropas Sociālā fonda projekts **"Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai"** (SAM 8.3.4.), lai mazinātu to bērnu un jauniešu skaitu, kas pārtrauc mācības un nepabeidz skolu. Katram projektā "PuMPuRS" iesaistītajam skolēnam pedagogs vai psihologs semestra sākumā izveido individuālo atbalsta plānu, kurā izvērtē mācību pārtraukšanas riskus un paredz nepieciešamos pasākumus šo risku mazināšanai.
- 5) Projekts "Garden pearls" jeb **"Dārza pērles"** Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programmas ietvaros. Rūjienas novadā paredzēta Endzeles muižas parka atjaunošana un Ternejas parka celiņu un detālplānojuma atjaunošana.
- 6) Projekts "Green towers" sadarbībā ar Krievijas pašvaldībām.
- 7) Pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas atjaunošana Rūjienas novadā, Jeru pagastā.**

Rūjienas novada pašvaldība jau no 2014.gada katru gadu izsludina projektu konkursu **"Iedzīvotāji veido savu vidi"**. Projektus iesniegt aicinātas biedrības, nodibinājumi un fizisku personu neformālas grupas Rūjienas novadā. Konkursā tiks atbalstīti sabiedriska labuma projekti jebkurā jomā, kas ir svarīga un aktuāla vietējai sabiedrībai vai kādai tās daļai. Projektu tematika, īstenošanas veids (aktivitātes) un mērķauditorija netiek ierobežota, tomēr prioritāri tiks atbalstīti pasākumi, kas uzlabo publisko labiekārtojumu, aktīvo atpūtu, dabas takas un apzaļumošanu, sporta objektu labiekārtošanu, āra trenāžieru uzstādīšanu un sociālo aktivitāšu dažādošanu. Konkursam iesniedz projektu pieteikumus, kuru rezultāti ir sabiedriski nozīmīgs ieguvums Rūjienas novadam.

Iedzīvotāju aptauja

Nozīmīgākie īstenotie projekti Rūjienas novadā laikā no 2012.-2018.gadam:

- ◆ Rūjienas estrādes atjaunošana (183 atbildes);
- ◆ Sporta halle (150 atbildes);
- ◆ Pilsētas centra sakārtošana (Laika skvērs, Centra laukums, Tālavas taurētāja laukums, Ternejas parks un citi) (109 atbildes);
- ◆ Sporta stadions (basketbola, futbola laukums) (57 atbildes);
- ◆ Kultūras nams, tā apkārtnē (51 atbildes);
- ◆ Baznīcas un tā torņa atjaunošana (27 atbildes);
- ◆ Ielu remonts (Rīgas, Skolas iela u.c.) (24 atbildes);
- ◆ Ūdensapgādes un kanalizācijas projekti (16 atbildes);
- ◆ Autoceļu uzlabošana novadā (13 atbildes);
- ◆ SPII "Vārpiņa" apkārtnes labiekārtošana (13 atbildes);
- ◆ Kapličas izbūve (11 atbildes);
- ◆ Rūjienas novada Tautskola un tās aktivitātes (11 atbildes);
- ◆ Rūjienas vidusskola un tās apkārtnē (9 atbildes);
- ◆ Lielveikala rekonstrukcija (veikals "TOP") (8 atbildes);
- ◆ Ielu apgaismojums (Rūjienas pilsētā un Vilpulkas pagasta centrā) (7 atbildes);
- ◆ Rūjienas vidusskolas siltināšana (5 atbildes);
- ◆ "Ligzda" izveide (5 atbildes);
- ◆ Rūjienas Mākslas skolas atjaunošana (4 atbildes);
- ◆ Daudzdzīvokļu māju siltināšanas projekti (4 atbildes);
- ◆ Sadraudzības pilsētas (Japānas pilsēta Higašikavu) (4 atbildes);
- ◆ Dabas taka (4 atbildes);

- ◆ Skolu reorganizācija (4 atbildes);
- ◆ Sakārtotas skolas un bērnudārzs (4 atbildes);
- ◆ Lanģezera teritorijas uzlabojumi (3 atbildes);
- ◆ Pasākumi, piemēram, Saldējuma svētki, rokfestivāls (3 atbildes);
- ◆ Sabiedrisko ēku renovācija (3 atbildes);
- ◆ "Esi vesels, Rūjienas novada iedzīvotāj!" (3 atbildes);
- ◆ Viesu nams "Lauvas līcis" (2 atbildes);
- ◆ Bērnu laukumu ierīkošana (2 atbildes);
- ◆ Izstāžu zāle (2 atbildes);
- ◆ Lodes pensionāta darbības paplašināšanās (2 atbildes);
- ◆ Projekti, kas sniedz iespēju apmeklēt bezmaksas sporta nodarbības un citas nodarbības/lekcijas saistībā ar veselības veicināšanu (2 atbildes);
- ◆ Plaša kultūras dzīve (2 atbildes);
- ◆ Pagastu teritorijas sakārtošana (2 atbildes);
- ◆ U.c.

3.5. NOVADA IDENTITĀTE

Zīmola uztveramības aspektā Rūjienas novads Latvijas mazo novadu kategorijā izskatāms kā viens no tiem novadiem, kur raksturīgas augsts uztveres indekss, kas saistīts ar rūjieniešu valodas īpatnību, "ziemeļlatviskumu", vietējo kopienu tradīcijām, mākslu un pašdarbību, sportistu panākumiem globāli, vēsturiskā centra īpaši koka apbūvi, kā arī ar novadā esošajiem uzņēmumiem, kuri zināmi nacionālā mērogā – "Rūjienas saldējums" un "Liepkalni".

2014.gadā Igaunijas toreizējais prezidents Tomass Hendriks Ilvess tikās ar tā laika Latvijas prezidentu Andri Bērziņi Rūjienas pilsētā, lai apsveiktu Latviju ar pievienošanos eirozonai. Igaunijas prezidents atzina, ka mēdz braukt uz Latviju pēc Rūjienas saldējuma (3.7.attēls).

3.7.attēls.Ekrānšāviņš no Igaunijas bijuša prezidenta T.H.Ilvesa Twitter konta

Viens no Rūjienas novada vizuālajiem simboliem ir tā ģerbonis. Tas izveidots 2009.gadā, par pamatu ņemot Rūjienas pilsētas ģerbonī. Tā heraldiskais apraksts ir šāds: "Sarkanā laukā zelta labības kūlis ar krusteniski pārsietu zilu lenti." Novada ģerbonī attēlots labības kūlis sarkanā laukā, kā pārtības un labklājības simbols. Jau izsenis un arī tagad Rūjienas novadā tiek audzēta labība. Krusteniski pārsietā zilā lenti simbolizē upes – Rūju un Sedu, kas plūst cauri novadam.

1920.gadā Rūjienas pilsēta saņēma pilsētas tiesības un 1925.gadā ģerboni. Jau 13.gs. Rūjienas novads dēvēts par Vidzemes maizes klēti, tāpēc ģerbonī redzam šo pārticības simbolu - zelta 7 vārpu labības kūlīti sarkanā laukā un vairoga galvas daļā – trīs zilus linu ziedus zelta laukā, jo Rūjienas apkaime senāk bijusi slavēta arī ar linu audzēšanu un pārstrādi.

Rūjienas karogs iesvētīts 2000.gada 4.februārī Rūjienas pilsētas 80.gadu jubilejā, piedaloties pilsētas viesiem un rūjieniešiem. 1998.gada vasarā Lielajos dziesmu svētkos Rīgā radās ideja par pilsētas karoga nepieciešamību. Rūjienas pilsētai visā 80 gadu pastāvēšanas vēsturē nekad nav bijis karogs, tāpēc tas bija jāveido no jauna. 1999.gada jūlijā Rūjienas pilsētas karoga paraugu izstrādāja mākslas skolas direktors Jānis Galzons. Karoga pamats – augšējā mala 1/2 no karoga platuma - rīta miglas pelēks, apakšējā mala 1/2 no karoga platuma - Rūjas ūdeņu zils.

Rūjienai ir arī sava himna:

Himna Rūjienai

(Ē.Siliņa vārdi un mūzika)

Gan ievu baltumā,
Gan ziemu saltumā
Skaista un jauka tu esi arvien:
Sējējs no kalna māj,
Taurētājs sardzē stāj,
Pavada gaitās mūs visās ikdien.

Piedz.:

Rūjiena mīļā,
Rūjiena labā
Zini: kaut dzīve sauks tālu prom iet,
Vienmēr es palikšu rūjieniets.
Rūjiena mīļā,
Audz ziedi zvīļa!
Vienmēr es palikšu rūjieniets.
Vienmēr es palikšu rūjieniets.

Rūjienai ir izveidots ar tūrisma logo, kas pieņemts 2003.gadā konkursa kārtībā. Bultiņa – simbolizē virzību uz augšu. Egle – ziemeļu simbols, jo Rūjiena ir vistālāk ziemeļos no visām Latvijas pilsētām. Zilie vilniši - Rūjas simbols – upe, kas tek cauri pilsētai. Logo tiek izmantots uz visiem Rūjienas pilsētas domes izdotajiem tūrisma materiāliem un Rūjienas tūrisma informācijas centra veidlapām.

Rūjienas novada iedzīvotāji visvairāk lepojas ar tīru, sakoptu vidi, izglītību, novada iedzīvotājiem, zaļu pilsētu, kultūru un tās iespējām, ar novada attīstību, uzņēmumiem, populāriem novadniekiem, viņu panākumiem u.t.t.

Kopumā 2019.gada sākumā veiktajā iedzīvotāju aptaujā 187 respondenti snieguši atbildes uz jautājumu, ar ko lepojas, dzīvojot vai strādājot Rūjienas novadā. 53 respondenti minējuši, ka lepojas ar sakoptu vidi, 40 – Rūjienas novada iedzīvotājiem, 39 – izglītību, u.c. (3.8.attēls).

3.8.attēls. Ar ko lepojas Rūjienas novada iedzīvotāji

3.6. SADARBĪBAS SAITES

Rūjienas novads Rietumos **robežojas** ar Mazsalacas novadu, Dienvidos ar Burtnieku novadu, Ziemeļos ar Vīlandes (Viljandi) apriņķa Mulgi pagastu, kas ietver Abja-Paluoja, Karksi-Nuia un Moisakila pilsētas Igaunijas. Austrumos novadam ir robeža ar Naukšēnu novadu. Attālums no Rūjienas pilsētas līdz Rīgai ir 150 km, Valmierai – 42 km, Valkai – 50 km, Naukšēniem – 8 km, Mazsalacai – 22 km, un robežpilsētai Moisakilai Igaunijā – 26 km. Nozīmīga sadarbības platforma ar apkārtējām pašvaldībām ir Vidzemes plānošanas reģions. Tāpat būtiskas funkcionālās saites novadu saista ar Valmieras pilsētu, kas ir novadam tuvākais republikas nozīmes centrs (3.9.attēls).

Sadarudzības līgumi ir noslēgti ar:

- ◆ Higašikavas pilsētu Japānā;
- ◆ Terjolas pilsētu Gruzijā;
- ◆ Szodligetas pilsētu Ungārijā.

Ilga un sekmīga sadarbība pašvaldībai ar Vācijas pilsētu Šteinhāģenu noslēgtā līguma "Valmieras-Giterslo reģionu sadarbībai" ietvaros.

Sadarbības līgums ir noslēgts starp Igaunijas Republikas Valgas, Hummuli, Torvas, Helmes, Karksi, Abjas, Saardes, Hādemēstes, Tahevas, Karulas, Monistes, Varstu, Rouges, Haanjas un Misso pašvaldībām, un Latvijas Republikas Alūksnes, Apes, Valkas, Naukšēnu, Rūjienas, Mazsalacas, Alojās, Salacgrīvas novadu pašvaldībām par sadarbību ekonomiskajā, tūrisma, kultūras, izglītības un sociālajā jomā. Notiek sadarbība ar Krievijas pašvaldībām projektu ieviešanā – 2019.gadā uzsākts projekts izglītības, zinātnes jomas attīstībā.

3.9.attēls. Rūjienas novads un ar to robežojošās pašvaldības

Rūjienas novads kā administratīvi teritoriāla vienība izveidots 2009.gadā, apvienojot Rūjienas pilsētu, Lodes, Ipiķu, Vilpulkas un Jeru pagastu teritorijas. Laikā no 1990.-2009.gadam tagadējais Rūjienas novads ietilpa Valmieras rajona sastāvā ar Valmieras pilsētu kā administratīvo un pakalpojumu centru. Vēsturiski izveidojušās funkcionālās saites ar Valmieras pilsētu ir ciešas arī 2019.gadā – iedzīvotāji izmanto valsts institūciju pakalpojumus, komercpakalpojumus un servisu, kurus nav iespējams saņemt Rūjienas pilsētā, bijušajā rajona centrā. Valmiera ir ērti sasniedzama arī no citām Ziemeļvidzemes daļām, kas kopā ar veiksmīgo uzņēmējdarbības attīstību ļāvis Valmierai izvirzīties par izteiktu Vidzemes reģiona centru¹⁴.

1998.gadā tika izstrādāts projekts **“Rūjienas novada sociāli ekonomiskās attīstības programma”**, sadarbojoties uz līguma pamata (1997.g.) ar Valmieras rajona pagastiem - Naukšēni, Ipiķi, Lode, Vilpulka, Ķoni, Sēļi, Jeru, Rūjienas pilsētu un Valkas rajona Kārķu pagastu. Dokuments kalpoja par pamatu turpmākajai plānošanai novadā, **apvienojoties** minētajām administratīvajām teritorijām **kopīgā novadā**, izvērtējot pieejamos pakalpojumus un iespējas katrā no teritorijām:

¹⁴http://varam.gov.lv/in_site/tools/download.php?file=files/text/Administrativi_Teritoriāla_reforma//profilis_Valmieras_apvienotais_n.pdf

- ◆ SVID analīze (pilsēta un pagasti);
- ◆ Vēsturiskais apskats;
- ◆ Ģeogrāfiskais raksturojums;
- ◆ Tautas attīstība;
- ◆ Pārvaldes struktūra;
- ◆ Ekonomiskā situācija;
- ◆ Apbūve un mājoklis;
- ◆ Izglītības un kultūras iestādes, pakalpojumu nodrošinājums;
- ◆ Kultūrvēsturiskais mantojums;
- ◆ Tūrisma un atpūtas iespējas;
- ◆ Veselības aizsardzība un sociālā apgāde.

Tāpat tika vērtētas sadarbības un funkcionālās saites, ietekmes zonas, vēsturisko attīstību, kas kalpo par priekšnoteikumu vienotas administratīvās teritorijas izveidei ar perspektīvu līdz 2010.gadam.

Rūjienas novada attīstības programmas otrajā sadaļā – Stratēģiskā daļa – atspoguļotas ar novadu robežojošo pašvaldību – **Mazsalacas, Naukšēnu un Burtnieku novadi** – plānošanas dokumentos noteiktie vidēja un ilgtermiņa teritorijas attīstības uzstādījumi, funkcionālās saites un sadarbības jomas ar Rūjienas novadu (3.3. tabula)

3.3.tabula. Funkcionālās saites un sadarbības jomas ar kaimiņu novadiem

Naukšēnu novads	Burtnieku novads	Mazsalacas novads
<ul style="list-style-type: none"> – Ceļu tīkla attīstība – Projekta “Ziemeļu stīga” attīstība – Sabiedriskā transporta attīstība un pakalpojumu pilnveidošana – Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, popularizēšana, iekļaušana tūrisma piedāvājumā – Tūrisma attīstība – Veloceliņu tīkla attīstība <p>Galvenais transporta koridors ved caur Burtnieku novadu, tāpat ir sasaiste ar maģistrāliem inženierkomunikāciju tīkliem un objektiem.</p> <p>Sadarbība dabas teritoriju apsaimniekošanā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Mežu un purvāju teritoriju apsaimniekošana – Sociālo pakalpojumu tīkls – Ceļu un satiksmes infrastruktūras uzturēšana – Izglītības iestāžu tīkla un skolēnu mobilitātes attīstība <p>Tūrisma pakalpojumu un infrastruktūras attīstība (piemēram, kopējas tūrisma stratēģijas izstrāde, velomaršruta tīkls, dabas takas u.c.).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Natura 2000 teritorijas, dabas lieguma “Vidusburtnieks” apsaimniekošana – Salacas upes baseina apsaimniekošana – Mežu un purvāju teritoriju apsaimniekošana – Sociālo pakalpojumu tīkls – Ceļu un satiksmes infrastruktūras uzturēšana – Izglītības iestāžu tīkla un skolēnu mobilitātes attīstība – Tūrisma pakalpojumu un infrastruktūras attīstība <p>Galvenais transporta koridors ved caur Burtnieku novadu, tāpat ir sasaiste ar maģistrāliem inženierkomunikāciju tīkliem un objektiem.</p>

Atbilstoši optimālai attīstības centru sasniedzamībai Valmiera ir tuvākais centrs Beverīnas, Kocēnu, Burtnieku, Mazsalacas, Rūjienas, Naukšēnu un Strenču novadu iedzīvotājiem. Tas sakrīt

arī ar šo novadu iedzīvotāju vairākuma svārstmigrācijas noteicošo virzienu. Valmieras saimnieciskā ietekme aptver ne tikai bijušā rajona teritorijā esošos novadus, bet arī jūtama Igaunijā, par ko liecina Igaunijas iedzīvotāju iepirkšanās paradumi Valmierā¹⁵.

Valmieras pilsēta nodrošina darba vietas 12,2 % Rūjienas novada iedzīvotāju, Kocēnu novads nodrošina darba vietas 2,7% Rūjienas novada iedzīvotāju, Burtnieku novads nodrošina darba vietas 1,5% Rūjienas novada iedzīvotāju, Mazsalacas – 1% un Beverīnas novads – 0,5%. Dati par Valkas, Naukšēnu novadā nodarbinātajiem Rūjienas novada iedzīvotājiem uz 12.06.2019. nav pieejami¹⁶.

Darba spēka migrācija vērojama arī Rūjienas virzienā – 2,1% Mazsalacas novada iedzīvotāju nodarbināti Rūjienas novadā, un 0,8% Burtnieku novada iedzīvotāji. Dati par Rūjienas novadā nodarbinātajiem Valkas, Naukšēnu iedzīvotājiem uz 12.06.2019. nav pieejami¹⁷.

2019.gada 5.jūnijā VARAM konsultācijās ar Valmieras pilsētas, Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu un Mazsalacas novada pašvaldībām nav skatītas esošās sadarbības saites ar Rūjienas novadu.

Rūjienas novada pašvaldība jau sekmīgi sadarbojas ar Naukšēnu un Mazsalacas novadu pašvaldībām, kas ir brīvprātīga iniciatīva, lai nodrošinātu konkurētspējīgus un augstas kvalitātes pakalpojumus – pašvaldības kopīgi izveidojušas Sporta skolu, kas sekmīgi darbojas un sniedz pakalpojumus trīs novadu audzēkņiem.

Tāpat jāuzsver funkcionālās saites ar Valmieru arī transporta un mobilitātes ziņā – lai dotos uz galvaspilsētu, iedzīvotāji mēro ceļu caur Valmieru. Funkcionālo sasaisti arī pierāda sabiedriskā transporta kustība – no Rūjienas uz Valku, kā potenciālo novada centru pēc 2020.gadā īstenotās administratīvi teritoriālās reformas, iespējams nokļūt trīs reizes darba dienās vienā virzienā. Salīdzinājumam, pieprasījums pēc sabiedriskā transporta reisiem Valmieras virzienā ir ievērojami augstāks – darba dienās 18 reizes no Rūjienas uz Valmieru un 17 reizes atpakaļ. Valmiera atrodas arī 50 km tuvāk Rīgai salīdzinājumā ar Valku, kas arī turpmākajā nākotnē Valmieru iezīmē par nozīmīgu pārsēšanās punktu sabiedriskā transporta lietotājiem ceļā uz galvaspilsētu.

Administratīvi teritoriālās reformas kontekstā vērtēti arī potenciāli jaunveidojamo novadu centru – Valmieras pilsētas un Valkas novada - teritorijas attīstības plānošanas dokumenti un saiknes ar Rūjienas novadu.

3.4.tabula. Funkcionālās saites un sadarbības jomas ar Valmieras pilsētu un Valkas novadu

Valkas novads	Valmieras pilsēta
<p>Sadarbības jomas un funkcionālās saites ar Rūjienas novadu nav identificētas. Valkas novads sevi identificējis kā Vidzemes pārrobežu sadarbības centru, akcentējot tādas funkcionālās ietekmes zonas kā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Latvijas – Igaunijas institūts; ◆ Izglītības iestādes; ◆ Kopīgas izglītības, kultūras un sporta norises; ◆ Kopīgs tūristu apmeklētāju centrs. 	<p>Valmieras pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030.gadam</p> <p>Latvija 2030 definēts, ka Valmiera ir nacionālas nozīmes attīstības centrs un Vidzemes attīstības centru funkcionālā tīkla galvenais balsts kā izglītības, ražošanas un inovāciju centrs, kā arī pakalpojumu un uzņēmējdarbības centrs.</p> <p>Valmieras pilsētas ekonomiskā specializācija reģionālā mērogā ir - Pakalpojumu un uzņēmējdarbības centrs, kas nodrošina izglītības,</p>

¹⁵http://varam.gov.lv/in_site/tools/download.php?file=files/text/Administrativi_Teritoriala_reforma//profilis_Valmieras_apvienotais_n.pdf

¹⁶ turpat

¹⁷ turpat

Vidzemes reģionā Valkas novads uzsver tādas funkcionālās ietekmes zonas kā:

- ♦ Valkas – Valgas pārrobežu sadarbības centrs;
- ♦ Latvijas – Igaunijas institūts;
- ♦ Tūrisma maršruti VIA "Hanseatica" un Tour de LatEst;
- ♦ Pakalpojumu centrs (izglītības, kultūras, sporta);
- ♦ Vieta inovāciju īstenošanai.

Galvenās kopīgās sadarbības jomas pamatā ir identificētas ar kaimiņu pašvaldībām, Vidzemes plānošanas reģionu un Igauniju, tomēr kā galvenās, kas var daļēji tikt attiecinātas arī uz Rūjienas novada pašvaldību kā Vidzemes plānošanas reģiona sastāvdaļu, ir:

- ♦ Ceļu infrastruktūras sakārtošana;
- ♦ Tūrisma produktu izstrāde;
- ♦ Dabas resursu izmantošana;
- ♦ Sabiedriskā transporta sakārtošana;

Izglītības, kultūras un sporta pasākumu kopīga rīkošana.

radošo industriju, kultūras, sporta un veselības aprūpes attīstību, veicina izglītības-zinātnes-uzņēmējdarbības sadarbību, piedāvā atpūtas un brīvā laika pavadīšanas iespējas modernā pilsētā visām vecuma grupām.

Valmiera Vidzemes reģionā ir pakalpojumu un uzņēmējdarbības centrs. Tas nodrošina izglītības, radošo industriju, kultūras, sporta un veselības aprūpes jomu attīstību. Veicināta izglītības-zinātnes-uzņēmējdarbības sadarbība. Visām vecuma grupām tiek piedāvātas atpūtas un brīvā laika pavadīšanas iespējas modernā pilsētā. Pilsētas ieguldījums un attīstība šajās jomās ir attiecināmi uz ieguldījumu visa reģiona attīstībā.

Perspektīvā plānots stiprināt pilsētas darbību Vidzemes plānošanas reģiona ietvaros un sadarbību ar apkārtējiem novadiem, lai kopīgi varētu rast labākos un efektīvākos risinājumus ilgtspējīgai attīstībai, tādējādi orientējoties uz integrētu pieeju.

Valmieras funkcionālā sasaiste ar Rūjienas novadu nav analizēta, jo tās nerobežojas, bet stratēģijā identificēts, ka Valmieras ietekmes zona plešas visā Vidzemes reģionā.

Valmieras pilsētas attīstības programma 2015.-2020.gadam

Rīcības plāns ietver: Īstenota bibliotēku sadarbība starp Burtnieku, Beverīnas Kocēnu, Mazsalacas, Nauksēnu, Rūjienas novadiem un Valmieras pilsētu kā bibliotēku metodisko centru. Organizēti tālākizglītības pasākumi bibliotēku u.c. kultūras iestāžu un pašvaldību darbiniekiem.

Kopumā Administratīvi teritoriālās reformas kontekstā var secināt, ka potenciāli apvienotajam Valkas novadam, tam pievienojot Rūjienas, Nauksēnu un Strenču novadus, pašlaik nav identificējamas nozīmīgas sadarbības saites. Ņemot vērā attālumus starp pašreizējo Rūjienas novada centru un potenciālo administratīvo centru Valkas pilsētu, kā arī pašreiz spēkā esošos migrācijas virzienus Valmieras virzienā, kur pieejami dažādi pakalpojumi, nav prognozējams, ka Rūjienas novada teritorijas ekonomiskā attīstība apvienošanas rezultātā paātrinātos un uzlabotos pakalpojumu pieejamība un kvalitāte. Tāpat nav pamata uzskatīt, ka iedzīvotāji mainīs paradumus un dosies saņemt pašvaldības pakalpojumus uz Valku. Skaidrība iztrūkst arī par to, kā administratīvā teritorija varētu funkcionēt, kādas sadarbības tiktu veidotas un cik resursu tam būtu jābūt, tā vietā lai izmantotu un stiprinātu vēsturiskās un arī pašreiz esošās funkcionālās saites.

Darba grupas

Rūjienas novada attīstības programmas 2019.–2025.gadam izstrādes ietvaros tika organizētas piecas tematiskās darba grupas, kuru mērķis bija izvērtēt pašreizējo situāciju dažādās jomās, kas ticis īstenots pēdējo septiņu gadu laikā, kā arī, kas un kā būtu jāmaina tuvākajā nākotnē:

- ♦ Sociālie pakalpojumi un veselības aprūpe, senioru politika;

- ♦ Uzņēmējdarbības vide un tūrisms;
- ♦ Transports, inženiertīkli, labiekārtojums un vides aizsardzība;
- ♦ Pārvalde un sadarbība;
- ♦ Izglītība, kultūra, sports.

Darba grupas tika organizētas pašvaldības telpās – Rūjienas novada Tautskolā. Darba grupās piedalījās gan pašvaldības speciālisti, domes deputāti, gan sabiedrības un uzņēmēju pārstāvji.

Pārvalde

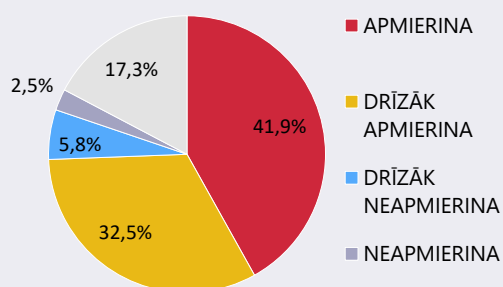
Darba grupā **kā laba vērtēta** sadarbība starp domes administrāciju un struktūrvienībām, VPVKAC ar pašvaldības apmeklētājiem, Starpinstitūciju (policijas, bāriņtiesas, izglītības iestāžu, sociālā dienesta) sadarbības padome. Tāpat novadā ir saglabātas pagastu pārvaldes, kas labi veic savas funkcijas. Kā slikti vai nepilnīgi vērtēta deputātu savu priekšlikumu un ideju aktīva nepiedāvāšana domes administrācijai, kā arī daļējs deputātu iesaistes trūkums pašvaldības ikdienu darbā, ir nepietiekama informācija iedzīvotājiem par projektu iespējām un konsultācijas projektu sagatavošanai.

Ierosinājumi pārmaiņām:

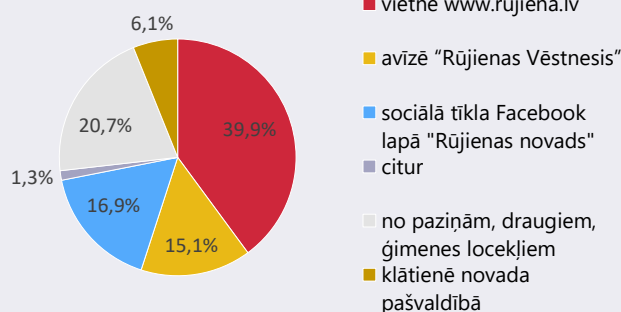
- ♦ Izglītības iestādēs nepieciešams algots IT speciālists, lai uzlabotu informācijas apriti
- ♦ Nepieciešams sabiedrisko attiecību speciālists informācijas nodošanai iedzīvotājiem
- ♦ Jāuzlabo Rūjienas novada mājas lapas struktūra, informācija, pārskatāmība
- ♦ Jāuzlabo informācijas pieejamība
- ♦ Nepieciešams funkciju audits par darbinieku iemaņām, t.sk., par datoru izmantošanu

Iedzīvotāju aptauja

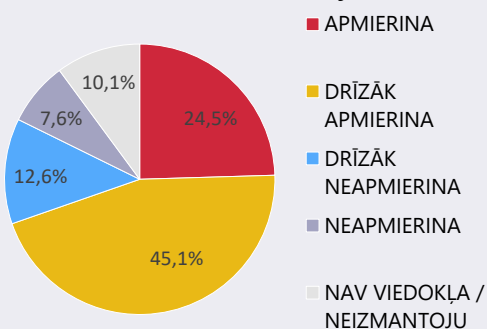
Rūjienas novada domes pakalpojumu kvalitātes novērtējums

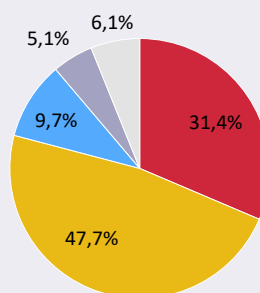
Informācijas ieguves avoti par Rūjienas novada pašvaldības darbību

Pašvaldības darba novērtējums

Pašvaldības sniegtās informācijas kvalitātes novērtējums

Atvērtajā jautājumā par pakalpojumiem/jomām, kuru pieejamība un kvalitāte neapmierina iedzīvotājus, minēts, ka pašvaldībā ir darbinieku kompetences trūkums (nav atsaucīgi, nepalīdz) (9 atbildes)

Steidzamākie darbi saistībā ar pašvaldības darbu un pārvaldību, kas pašvaldībai jāīsteno pirmkārt:

- ♦ Uzlabot pašvaldības un domes darbu (3 atbildes);
- ♦ Informācijas nodrošināšana visiem novada iedzīvotājiem par pašvaldības darbību – (3 atbildes);
- ♦ Rūpēties par novada iedzīvotājiem (2 atbildes);

Pakalpojumi vai iespējas, kas **visvairāk pietrūkst** Rūjienas novadā:

- ♦ Darba vietas un konsultants, kas palīdzētu atrast darbu (18 atbildes);
- ♦ Informācijas sniegšana, gan par pašvaldības budžeta izlietojumu, gan par plānotajiem projektiem, gan par ārstniecības pakalpojumu pieejamību (3 atbildes);

- ♦ Novada un pagastu tēlu un vīzijas izstrāde (1 atbilde).

Ieteikumi pašvaldības darba uzlabošanai:

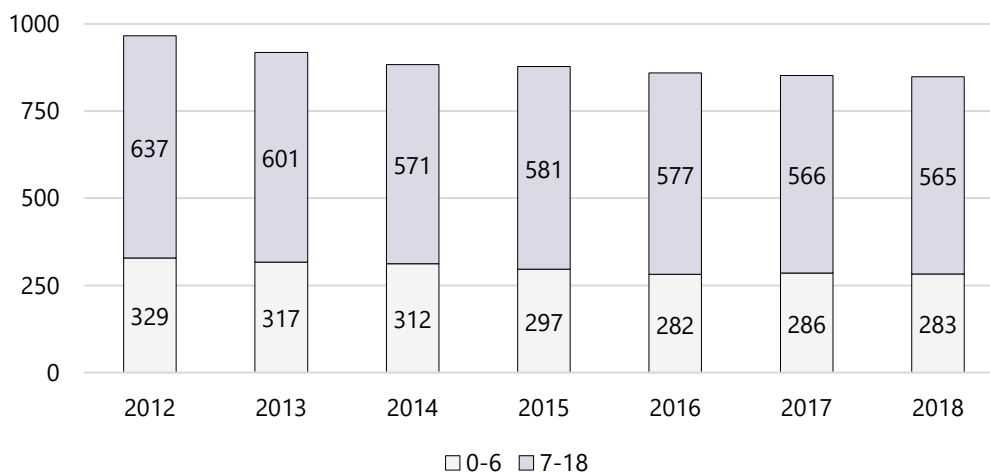
- ♦ Regulāras un biežas tikšanās ar iedzīvotājiem, uz klausot iedzīvotājus un pastāstot par paveikto (10 atbildes);
- ♦ Uzlabot saskarsmi komunikāciju ar iedzīvotājiem pašvaldības iestādēs (10 atbildes);
- ♦ Informācijas pieejamība visiem un sniegšana biežāk (8 atbildes);
- ♦ Iespēja novada iedzīvotājiem izteikt savu viedokli, veikt aptaujas un tās ņemt vērā (7 atbildes);

- ♦ Samazināt darbinieku skaitu pašvaldībā (3 atbildes);
- ♦ Vienai nodaļai otru atbalstīt un palīdzēt (3 atbildes);
- ♦ Novada tēla radīšana novada popularizēšanai un reklamēšanai (2 atbildes);
- ♦ Darbinieku noslodzes audits;
- ♦ Pilnveidot pašvaldības darbinieku sadarbību, atbalstu un sapratni ar iestāžu vadītājiem un jebkuru novada iedzīvotāju;
- ♦ Pieņemt darbā profesionāļus un pieredzējušus darbiniekus;
- ♦ Neiepirkt speciālistus ārpus novada;
- ♦ u.c.

4. SOCIĀLĀ INFRASTRUKTŪRA UN PAKALPOJUMI

4.1. IZGLĪTĪBA

Bērnu un jauniešu vecumā līdz 18 gadiem skaits Rūjienas novadā samazinās – 2018.gada sākumā tas ir par 12% zemāks nekā 2012.gadā. Bērnu skaits vecumā līdz sešiem gadiem 2018.gadā ir par 14% jeb 46 cilvēkiem mazāks nekā 2012.gadā, savukārt bērnu un jauniešu vecumā no 7-18 gadiem ir par 11% jeb 72 cilvēkiem mazāks nekā 2012.gadā (4.1.attēls)

4.1.attēls. Bērnu un jauniešu līdz 18 gadu vecumam skaita izmaiņas Rūjienas novadā (Avots:CSP)¹⁸

Pirmsskolas izglītība

Rūjienas novadā darbojas speciālā pirmsskolas izglītības iestāde (turpmāk - SPII) - Rūjienas pilsētas speciālā pirmsskolas izglītības iestāde "Vārpiņa", kur bērni mācās gan vispārējā pirmsskolas izglītības programmā, gan speciālās, un viena vispārizglītojošā skola – Rūjienas vidusskola.

Rūjienas pilsētas SPII "Vārpiņa" ir Rūjienas novada pašvaldības dibināta izglītības iestāde, kas patstāvīgi organizē un īsteno izglītības procesu. Tā pieņem bērnus dažādās vecuma grupās (kopā ar vecākiem no trīs mēnešu vecuma līdz 7 gadu vecumam). Iestāde pirmsskolas vecuma bērniem izglītību nodrošina 11 grupās (6 grupas vispārējā pirmsskolas izglītības programma bērniem un 5 grupas speciālā pirmsskolas izglītības programma). Rūjienas SPII īsteno "Vispārējo pirmsskolas izglītības programmu", kura ietver obligāto pirmsskolas vecuma bērnu sagatavošanu pamatzglītības apguvei, tāpat arī "Speciālās pirmsskolas izglītības programmu izglītojamiem ar valodas traucējumiem", "Speciālās pirmsskolas izglītības programmu izglītojamiem ar fiziskās attīstības traucējumiem", "Speciālās pirmsskolas izglītības programmu izglītojamiem ar somatiskām saslimšanām", "Speciālās pirmsskolas izglītības programmu

¹⁸ ISG181. Iedzīvotāju skaits vecuma grupā 0-18 statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados gada sākumā pēc dzimuma

izglītojamiem ar garīgās veselības traucējumiem" un "Speciālās pirmsskolas izglītības programmu izglītojamiem ar jauktiem attīstības traucējumiem".

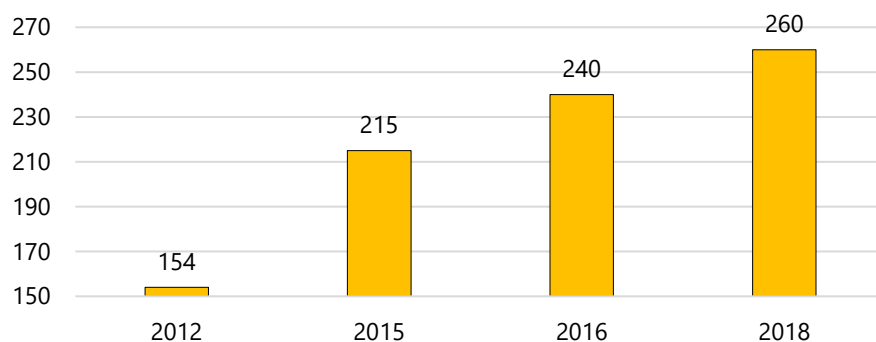
Sākot ar 2020.gada 1.septembri, iestāde mainīs nosaukumu uz Rūjienas pilsētas pirmsskolas izglītības iestāde "Vārpiņa", saistībā ar valsts politikas pārmaiņām speciālās izglītības programmu finansēšanā.

Iestādes mērķis ir sagatavot bērnu, kurš ar skolotāja atbalstu prot plānot savas patstāvīgās darbības, izpildot vienkāršus uzdevumus pēc iepriekš izrunāta plāna.

Mācību procesa uzdevumi:

- Īstenot vispārējās pirmsskolas izglītības un speciālās pirmsskolas izglītības programmas atbilstoši bērna attīstības pakāpei un viņa vajadzībām.
- Organizēt bērna pieredzē balstītu, jēgpilnu mācību procesu, kurā mācību satura integrācija saistīta ar praktisko, reālo dzīvi saistītā darbībā.
- Padziļināti strādāt pie valodas, matemātikas mācību jomu plānošanas un mācīšanās vērtēšanas.
- Stiprināt izglītojamo un kolektīva pilsonisko līdzdalību un piederību Latvijas kultūrtelpai.

Rūjienas pilsētas speciālās pirmsskolas izglītības iestādes "Vārpiņa" pirmsskolas izglītības iestāžu skolēnu skaits no 2011./2012.mācību gada līdz 2018./2019.gadam dažāda vecuma grupiņās ir palielinājies par 68% (4.1.attēls). 2015.gada pieaugums saistāms ar izglītības iestāžu reorganizāciju un pabeigtiem labiekārtošanas darbiem un pabeigti teritorijas labiekārtojumus, katru turpmāko gadu vēl uzlabojot un atjaunojot iestādes teritoriju.

4.2.attēls. Pirmsskolas izglītības iestāžu skolēnu skaits uzsākot mācību gadu (Avots: SPII "Vārpiņa")

Iestādes telpas un tajās esošais inventārs katru gadu tiek uzlabotas un labiekārtotas.

"Vārpiņa" katru gadu piedalās SIA "ZAAO" un "Dzīvosim zaļi" rīkotajos projektos un guvusi godalgotas vietas. 2015.gada septembrī pirmsskolas izglītības iestāde pieteicās starptautiskās EKOSKOLAS projektā, lai iegūtu zaļo karogu. 2016.gada aprīlī iestāde pieteicās un guva atbalstu dalībai starptautiskās Ekoskolu projektā "ĒDAM ATBILDĪGI".

Pamatizglītība, vispārējā vidējā izglītība

Rūjienas vidusskola ir Rūjienas novada pašvaldības dibināta izglītības iestāde, kas patstāvīgi organizē un īsteno izglītības procesu. Tā ir vienīgā Rūjienas novada vispārējās izglītības iestāde, kas nodrošina pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības ieguvu sava novada un tuvākās

apkārtnes bērniem un jauniešiem. 2015.gadā tika veikta novadā esošo skolu reorganizācija, apvienojot Vilpulkas sākumskolu, Jeru pamatskolu un Rūjienas vidusskolu.

Ikdienas mācību process tiek organizēts divās skolas ēkās - Skolas ielā 24 mācās sākumskolas skolēni no 1.-3. klasei, savukārt Rīgas ielā 30 mācās 4.-12.klases skolēni. 2016./2017.m.g. Rūjienas vidusskolā mācījās 471 skolēns, strādāja 66 skolotāji un 24 tehniskie darbinieki.

Vidusskolā tiek īstenotas septiņas izglītības programmas:

- Pamatizglītības programma;
- Pamatizglītības profesionāli orientētā virziena (mūzika) programma;
- Speciālās pamatizglītības programma izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem;
- Vispārējās vidējās izglītības vispārīzglītojošā virziena programma;
- Vispārējās vidējās izglītības matemātikas, dabaszinību un tehnikas virziena programma.

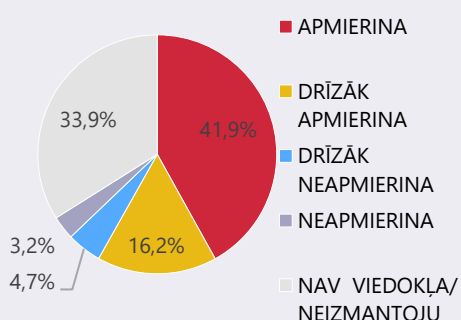
Skola īsteno arī interešu izglītības programmas.

Skolā tiek organizētas apmācības B kategorijas autovadītāju tiesību un velosipēda vadīšanas apliecības iegūšanai. Skolu apmaiņas programmas ietvaros iespēja vienu mēnesi vasarā doties uz Rūjienas sadarbības pilsētu Higašikavu Japānā.

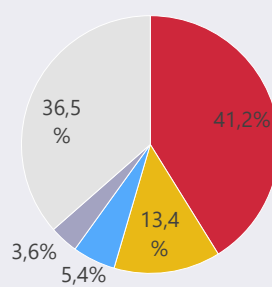
Saskaņā ar Rūjienas vidusskolas pašnovērtējuma ziņojumu (2018.gads) iestāde attīstību redz vairākās jomās, izceļot – mācību saturu, mācīšanu un mācīšanos, izglītojamo sasniegumus, atbalstu izglītojamajiem skolas vidi, resursus un skolas darba organizāciju, vadību un kvalitātes nodrošināšanu.

Iedzīvotāju aptauja

Pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu pakalpojumu pieejamība

Pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu pakalpojumu kvalitāte

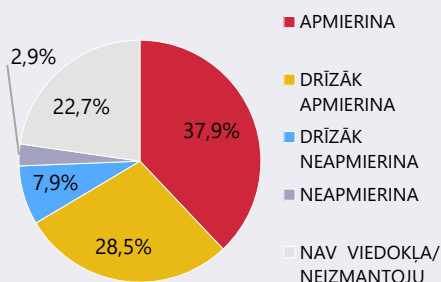

Steidzamākie darbi saistībā ar pirmsskolas un vispārējās izglītības jomu, kas pašvaldībai jāīsteno pirmkārt:

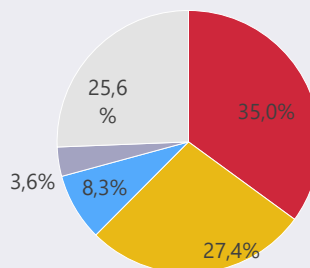
- ♦ Īstenot izglītības iestāžu tīkla pilnveidi, nodrošinot kvalitatīvu izglītību, personāls, attīstot infrastruktūru (20 atbildes);
- ♦ Palielināt vietu skaitu pirmsskolas izglītības iestādēs, sakārtot rindu jautājumu, t.sk. grupiņu vecuma grupas vietējiem iedzīvotājiem – pieejamāku, personāls (7 atbildes);
- ♦ Nodrošināt daudzveidīgas interešu izglītības iespējas bērniem un jauniešiem (3 atbildes);
- ♦ Vidusskolai aktu zāles atjaunošana

Dažus aptaujāto neapmierina, ka skolēni nesaņem brīvpusdienas

Pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu pakalpojumu pieejamība

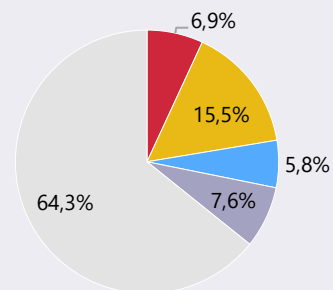

Pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu pakalpojumu kvalitāte

Rūjienas vidusskolā, ja nedzīvo Rūjienas novadā.

Izglītības pieejamība izglītības iestādēs bērniem ar īpašām vajadzībām

Profesionālās ievirzes izglītība un interešu izglītība

Profesionālās ievirzes izglītība Rūjienas novadā ir pieejama Rūjienas mūzikas skolā, Rūjienas mākslas skolā un Rūjienas novada sporta skolā. Saskaņā ar saistošajiem noteikumiem Rūjienas novada Dome maznodrošināto ģimeņu bērniem, kā arī tiem bērniem, kuri profesionālās ievirzes izglītības iestādē mācās divi vai vairāki bērni no vienas ģimenes, ir nolēmusi dot vecāku līdzfinansējuma atlaides 50 –100% apmērā.

Rūjienas mūzikas skola realizē 11 izglītības programmas: klavierspēli, akordeona spēli, vijolo spēli, flautas spēli, klarnetes spēli, saksofona spēli, trompetes spēli, mežraga spēli, eifonija spēli, trombona spēli, tubas spēli. Skolā uzņem audzēkņus klavierspēles un vijolo spēles programmās no 6 gadu vecuma, pārējā programmās - kad bērns fiziski atbilst izvēlētajam instrumentam. Skolu beidzot audzēkņi saņem apliecību par profesionālās ievirzes izglītības iegūšanu, kura dod tiesības iestāties vidējās mūzikas mācību iestādēs – mūzikas vidusskolās.

Ikdienas darbā izglītojamie uzrāda labas sekmes, nav nesekmīgu audzēkņu. Izglītojamie regulāri uzstājas audzēkņu vakaros, iegūstot pozitīvu vērtējumu, kā arī sekmīgi nokārto tehniskās ieskaites. Iestādes audzēkņi piedalās daudzos pasākumos novadā, valstī un arī ārpus valsts. Izglītojamie piedalās arī Rūjienas kultūras nama pūtēju orķestrī „Tālavas taurētājs”.

Informācija par skolas audzēkņu sasniegumiem tiek ievietota Rūjienas novada Domes mājas lapā, Rūjienas vēstnesī, reģionālajā laikrakstā Liesma un tiek izlikta uz skolas ziņojumu dēļa. Informācija par norisēm skolā tiek ievietota arī mūzikas mācību iestāžu informatīvajā izdevumā *Partita*. Vairāki skolas absolventi ir iestājušies mūzikas vidusskolās un mācās tālāk augstskolās, iegūstot ar mūziku un pedagogiju saistītu izglītību.

Skolai ir sadarbības partneri ārvalstīs. Jau vairākus gadus notiek sadarbība ar trijām Igaunijas pierobežas – Rūjienai ģeogrāfiski vistuvākajām Igaunijas mūzikas skolām. Tās ir Moizakilas mūzikas skola, Karksi Nuijas mūzikas skola un Abjas Paluoja mūzikas un mākslas skola.

Atbilstoši Rūjienas mūzikas skolas pašnovērtējuma ziņojumam, iestāde turpmākai attīstībai izvirza sekojošus uzdevumus:

- ◆ Veicināt un atbalstīt pedagogu profesionālo tālākizglītību;
- ◆ Veicināt un atbalstīt izglītojamo dalību koncertos un konkursos;
- ◆ Veicināt skolas atpazīstamību un prestižu, piedaloties starptautiskos projektos;
- ◆ Turpināt uzlabot skolas materiāltechniskās iespējas;
- ◆ Pilnveidot audio un video materiālu pielietojumu mācību procesā;
- ◆ Iespēju robežās attīstīt sitamo instrumentu klasi.

Rūjienas novadā ir **Rūjienas mākslas skola**. Tā realizē 7 gadu izglītības programmu "Vizuāli plastiskā māksla". Skolas audzēkņi apgūst pamatiemaņas šādos mācību priekšmetos – zīmēšanā, gleznošanā, kompozīcijā, veidošanā, mākslas valodas pamatos, darbs materiālā. Skolā uzņem audzēkņus no 6 gadu vecuma. Skolu beidzot audzēkņi saņem apliecību par profesionālās ievirzes izglītības iegūšanu, kura dod tiesības iestāties vidējās mākslas mācību iestādēs – mākslas vidusskolās.

Iestāde sadarbojas ar ārvalstu mākslas skolām, ar kurām notiek izstāžu apmaiņa. Audzēkņi ņem dalību starptautiskās bērnu un jauniešu mākslas izstādēs, Rūjienas novada dažādu organizāciju pasākumos un pilsētas svētku norisēs: radošās darbnīcas pie Rūjienas Mākslas skolas, 3D telpisku objektu izvietošana svētku aktivitāšu vietās.

Skolas turpmākā attīstība ir atkarīga no daudziem ārējiem apstākļiem – ekonomiskās situācijas, finanšu resursiem, demogrāfiskās situācijas u.c. Plānojot skolas attīstību vispirms, ja būtiski nesamazināsies bērnu skaits novadā un pieejamais finansējums, jācenšas ieinteresēt bērnus – potenciālos skolas audzēkņus, kā arī saglabāt esošo audzēkņu skaitu skolā.

Novadā ir pieejama arī **Rūjienas novada sporta skola**, kas izveidojusies ar trīs pašvaldību: Rūjienas, Naukšēnu un Mazsalacas iniciatīvu un atbalstu. Skolas galvenie virzieni ir basketbols, volejbols un vieglatlētika. Nodarbības notiek Rūjienas novada sporta hallē. Sporta skolas izglītība ir brīvprātīga, iestājoties nav nepieciešama iepriekšēja sagatavotība. Sporta skolā uzņemam no 6 gadu vecuma. Sporta skolu beidzot, audzēkņi saņem apliecību par profesionālās ievirzes sporta izglītības iegūšanu.

Sporta skola atrodas vienā ēkā ar Rūjienas vidusskolu, kur arī atrodas visas novada sporta bāzes. 2012.gadā tika nodota ekspluatācijā jauna Rūjienas vidusskolas sporta halle ar universālo sporta spēļu zāli (tribīnes 200 skatītājiem), trenāžieru un vingrošanas zālēm. Galvenā mācību treniņu nodarbību vieta ir Rūjienas vidusskolas sporta bāzes. To apsaimniekošanu veic novada pašvaldības finansēti Rūjienas vidusskolas tehniskie darbinieki. Programmu īstenošanai izmantoja – universālo sporta spēļu zāli (jauno), "veco" sporta zāli (32x14,5x7m), trenāžieru un vingrošanas zāles, vieglatlētikas stadionu. Stadiona pirmā kārtā (skejceliņi un vieglatlētikas sektori, futbola laukums ar sintētisko segumu) tika nodota 2015.gada beigās, bet otrā kārtā 2017.gada rudenī ar multifunkcionālu nožogotu sporta spēļu laukumu. Tiek izmantots arī stacionārais hokeja laukums ar cieto segumu un uzstādītiem 4 basketbola groziem.

Informāciju par Rūjienas novada sporta skolas audzēkņu sasniegumiem tiek publicēta Rūjienas pilsētas mājas lapā: www.rujiena.lv, laikrakstā "Rūjienas vēstnesis", laikrakstā "Liesma".

Kopš sporta skolas dibināšanas tā ir bijusi vairākiem talantīgiem audzēkņiem, piemēram, NBA basketbolistiem Dairim un Dāvim Bertāniem, pirmā sporta izglītības iestāde.

Papildus iestādē notiek ārstnieciskās un vispārattīstošās vingrošanas, aerobikas, jogas un body-bike nodarbības.

Atbilstoši iestādes pašnovērtējuma ziņojumam (2018) iestāde turpmāko attīstību redz sekojošu:

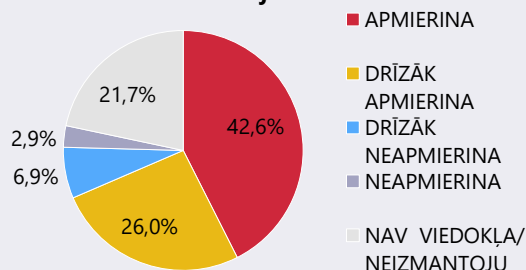
- ◆ Sadarbībā ar sporta veidu federācijām, pilnveidot un uzlabot sporta veidu programmas, mācību treniņu plānus un metodisko literatūru;
- ◆ Piesaistīt jaunus, profesionālus trenerus;
- ◆ Apzināt iespējas un iesaistīties projektu izstrādē, kas saistīti ar sporta jomu;
- ◆ Turpināt iesaistīties ES atbalstītā projektā "Esi vesels Rūjienas iedzīvotāj!";
- ◆ Veicināt treneru pieredzes apmaiņu ar citām sporta profesionālās ievirzes skolām Latvijā un ārzemēs;
- ◆ Pilnveidot izglītojamo sasniegumu vērtēšanu un analīzi;
- ◆ Aktualizēt un veikt korekcijas Sporta skolas attīstības plānā.

Interese izglītība Rūjienas vidusskolā tiek īstenota kultūrizglītības (dejas, koris, teātris un tml.), sporta interese izglītības, tehniskās jaunrades (robotikas pulciņš, automodelisms) un citas interese izglītības (rokdarbi, kokapstrāde, jaunsargi un tml.) programmās. 2018./2019.mācību gadā Rūjienas vidusskolā ir pieejami 28 interese izglītības pulciņi. 2019.gadā plānots īstenot jaunas automodelisma trases izveidi ar projekta atbalstu.

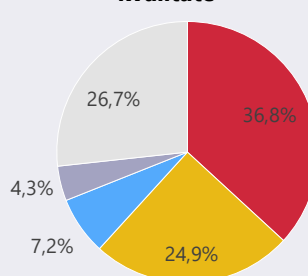

Iedzīvotāju aptauja

Interese izglītības pakalpojumu pieejamība bērniem un jauniešiem

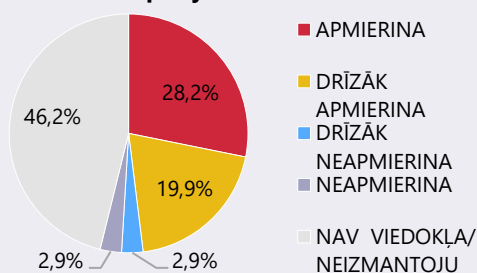

Interese izglītības pakalpojumu kvalitāte

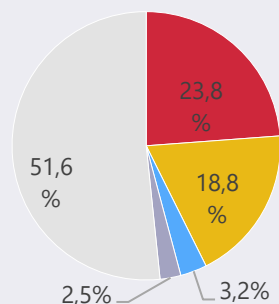

Steidzamākie darbi saistībā ar interese izglītības jomu, kas pašvaldībai jāīsteno pirmkārt - nodrošināt daudzveidīgas interese izglītības iespējas bērniem un jauniešiem (3 atbildes) un piesaistīt dažādākus trenerus

Skolēnu pārvadājumu transporta un maršrutu pieejamība

Skolēnu pārvadājumu kvalitāte

Pakalpojumi vai iespējas, kas visvairāk pietrūkst Rūjienas novadā:

- ♦ Bērnu un jauniešu pulciņus (modernās dejas, karatē, auto/moto pulciņi);
- ♦ Atvērtās durvju dienas skolās ar iespēju iepazīties ar pieejamajiem pulciņiem

Darba grupa - pirmskolas, vispārējā un interešu izglītība

Kas labs?

- ♦ Labiekārtots, mūsdienīgs bērnudārzs un bērnu laukums
- ♦ Mākslas, mūzikas un sporta skolas
- ♦ Vidusskola – sakārtots skolu tīkls
- ♦ Zāle, sporta laukums – infrastruktūra
- ♦ Plašs interešu izglītības piedāvājums skolā, kultūras namā, jauniešu centrā, Tautskolā
- ♦ Skola un bērnudārzs piedalās dažādos projektos
- ♦ Karjeras izglītība, skolēnu mācību uzņēmumi
- ♦ Elastīga un pretimnākoša administrācijas attieksme

Kas jāmaina, kā?

- ♦ Jādod pašvaldības atbalsts skolotāju – speciālistu piesaistei ar bonusu un stipendiju palīdzību
- ♦ Izstrādāt un ieviest sistēmu darbam ar skolēniem, kuriem ir uzvedības un mācību traucējumi
- ♦ Jāstrādā ar skolēniem, kuriem ir uzvedības traucējumi un ar vecākiem jau bērnudārzā
- ♦ Nepieciešams apzināt vakarskolas nepieciešamību un novirzienu
- ♦ Jāveic sadarbība ar augstskolām pedagogu piesaistē – nodrošinot iespēju sagatavot iestājek sāmeniem
- ♦ Nepieciešama konferenču un pasākumu zāle skolā
- ♦ Jāturpina bērnudārza apkārtnes labiekārtošanas projekts – “Bērnudārzs - dabasdārzs”
- ♦ Jaunu skolotāju piesaistišana ar atraktīvu piedāvājumu – atalgojums, dzīves vieta utt.
- ♦ Jādara pieejamas ielu dejas jauniešiem – ir liela vēlme no bērnu puses

Kas slihts?

- ♦ Skolā vērojams atsevišķu skolotāju – speciālistu, trūkums
- ♦ Rindas uz bērnudārzu
- ♦ Trūkst pasniedzēju interešu izglītībā
- ♦ Nepilnīgi preventīvie pasākumi – skolēniem ar uzvedības traucējumiem
- ♦ Kompetenču izglītības pēctecības trūkums
- ♦ Trūkst uzraudzības sistēmas skolotāju darbam
- ♦ Nav nodrošināts kvalitatīvs un nepārtraukts stundu darbs skolotāju slimības gadījumā, projektu laikā utt.
- ♦ Interneta un telefonu pārmērīga izmantošana skolā ārpus stundām
- ♦ Interešu izglītībai nepieciešams daudz vairāk laika
- ♦ Nepieciešams organizēt sporta stundas ārpus telpām

Mūžizglītība

Kvalitatīvs un pieejams pieaugušo izglītības un mūžizglītības piedāvājums ir svarīgs labvēlīgas vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitātes nodrošināšanā. Pēc iedzīvotāju vecuma struktūras ~76% novada iedzīvotāju ir vecumā virs 24 gadiem, kas norāda uz lielu iespējamo pieaugušo izglītības pakalpojumu lietotāju skaitu.

Mūžizglītība ir izglītības process dzīves garumā, kas balstās uz mainīgām vajadzībām iegūt zināšanas, prasmes un pieredzi, lai paaugstinātu vai mainītu savu kvalifikāciju atbilstoši interesēm un vajadzībām, un darba tirgus prasībām. Savukārt pieaugušo izglītība ir viens no mūžizglītības posmiem. Saskaņā ar Eiropas Savienībā lietotajiem definējumiem, pieaugušo

izglītībā piedalās cilvēki pēc 25 gadu vecuma sasniegšanas. Šajā vecuma posmā mainās cilvēka mācīšanās stils un mērķi: balstoties uz līdzšinējās darba un ģimenes dzīves pieredzi, cilvēks ir apguvis un nostiprinājis tieši sev raksturīgu mācīšanās stilu un izpratni par savām vajadzībām.

Pašlaik Rūjienas novada pašvaldībā notiek mērķtiecīga mūžizglītības nozares koordinācija un attīstība. Ar mūžizglītības pasākumu plānošanu un rīkošanu nodarbojas **Rūjienas novada Tautskola**.

Rūjienas novada Tautskola ir cilvēka personības, profesionālās un garīgās attīstības izglītības iestāde. Neformāla mācību iestāde, kas pulcē visdažādāko vecumu cilvēkus. Iestādes darbības metodes un mācību organizācija ir daudzveidīga:

- ◆ kursi, semināri, lekcijas, konsultācijas;
- ◆ projektu nodarbības;
- ◆ interešu grupas;
- ◆ tikšanās ar ievērojamiem cilvēkiem;
- ◆ dažādas izstādes;
- ◆ tematiskas ekskursijas;
- ◆ tirdziņi.

Tautskolā tika piedāvātas dažādas neformālās interešu izglītības programmas pieaugušajiem. Tautskola piedalījās trīs dažādu projektu realizācijā.

Ļoti veiksmīgi 2017.gadā tika pabeigts projekts LEADER "Apmācības Rūjienā", kurā tika piedāvātas 10 apmācības programmas (aušana, floristika, angļu valoda, zīda apgleznošana, filcēšana, kulinārija, dārzkopība, lietišķā etiķete, biznesa pamati skolēniem, tautas tradīcijas – danči un rotaļas).

Papildus projektu nodarbībām tika piedāvāti valodu kursi, astroloģijas, numeroloģijas, kulinārijas un dažādas radošās nodarbības.

Izstrādājot apmācības programmas, tiek ņemtas vērā Rūjienas novada iedzīvotāju vēlmes. Regulāri tika piedāvātas amatnieku darbu izstādes, notiek dalība izstādēs Latvijā un Vācijā. Tiek atzīmēti visi Latviešu gadskārtu svētki, piedāvājot dažādas izglītojošas radošas nodarbības.

Tautskolai ir izveidojusies laba sadarbība ar Rūjienas vidusskolu un SPIL "Vārpiņa". Bērnu darza bērni īpaši tika iesaistīti, piemēram, organizējot izstādi pagalma svētkus "Ķirbis ienāk pagalmā". Bērniem tiek piedāvātas dažādas izglītojošas nodarbības par amatu veidiem, senajiem darba rīkiem un kulinārijas nodarbības. Tiek organizētas nodarbības Japānas apmaiņas programmas skolēniem.

Iestādē tiek organizētas radošas nodarbības VSAC "Vidzemes" filiāles "Rūja" iemītniekiem. Sadarbībā ar Jauniešu centra brīvprātīgajiem darbiniekiem no Francijas un Itālijas, tika organizēti valodu kursi pieaugušajiem.

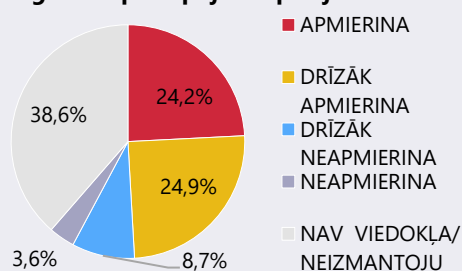
Tautskola regulāri uzņem dažādas delegācijas no Latvijas un ārzemēs.

Kopā ar Rūjienas novada amatniekiem tika popularizētas dažādas amatu prasmes. 2017.gadā liels ieguldījums tika veikts, organizējot amatnieku radošās darbnīcas Pasaules latviešu ģimeņu saietā 3x3 nometnē, kura notika Rūjienā.

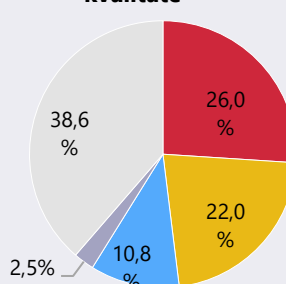

Iedzīvotāju aptauja

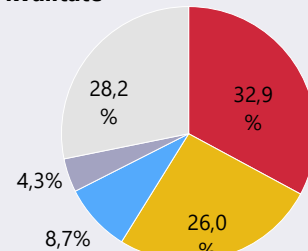
Mūziklīdzības pakalpojumu pieejamība

Mūziklīdzības pakalpojumu kvalitāte

Interesū pakalpojumu kvalitāte izglītības pieaugušajiem

Steidzamākie darbi saistībā ar pieaugušo izglītības, rīkot sarunu, diskusiju vakarus iedzīvotājiem par dažādām tēmām. Iedzīvotājus neapmierina, ka novadā nav pieejami interesu izglītības pulciņi.

Darba grupa - mūziklīdzība

Kas labs?

- ♦ Audzinoši, izglītojoši pasākumi kultūras namā
- ♦ Tautskolas dažādie pasākumi
- ♦ Izstādes pilsētās un pagastos
- ♦ Dažādām vecuma grupām iespējams izglītoties mākslas skolā, dejot, pūst, spēlēt teātri, sportot
- ♦ Mācības uzņēmējiem un lauksaimniekiem
- ♦ Mākslas skolas darbības rezultātā - pieaugušo studentu darbu izstādes
- ♦ Iespēja pilnveidoties projektu ietvaros

Kas slikts?

- ♦ Spēja aktivizēt iedzīvotāju vēlmi iepazīt savu novadu
- ♦ Cilvēku pasivitāte, ko izraisa informācijas pārsātinātība sociālajā vidē, medijos un internetā
- ♦ Valodu prasmju un uzņēmības trūkums

Kas jāmaina, kā?

- ♦ Palīdzēt apgūt gida prasmes novada vēstures izziņāšanā (iesaistīt cilvēkus ar atmiņām no novada vēstures)
- ♦ Dažādot novada vēstures izziņāšanā formas
- ♦ Organizēt ekskursijas, lekcijas, diskusijas par savu novadu
- ♦ Sakārtot mākslas skolas telpas un teritoriju lielākai kapacitātei un pasākumu (plenēru, izstāžu un skulptūru) rīkošanai
- ♦ Vairāk izmantot Rūjienas vidusskolas resursus – tehnisko bāzi, kā datorus un virtuvi, pieaugušo mūziklīdzībā.

- ◆ Plašs vietējo speciālistu, pedagogu, amatnieku resurss pieaugušo amatniecībai
- ◆ Tautskolas vadītāja
- ◆ Regulāri apzinātas iedzīvotāju vēlmes mūžizglītībā

4.2. NEVALSTISKAIS SEKTORS

Saskaņā ar Lursoft statistikas datiem par biedrību un nodibinājumu reģistru, 2019.gada sākumā Rūjienas novadā ir reģistrētas 39 biedrības un viens nodibinājums. Reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistra liecina, ka novadā ir divas draudzes un viena katoļu baznīcas publisko tiesību juridiskā persona¹⁹.

Rūjienas novadā ir **aktīva nevalstisko organizāciju** (turpmāk – NVO) **darbība** dažādās nozarēs – pieaugušo izglītošanā un aktivizēšanā, sporta dzīves organizēšanā novadā, jaunatnes iesaistīšanā dažādās aktivitātēs, rokdarbu veidošanā un amatniecības popularizēšanā, pensionāru aktivitāšu organizēšanā u.c. (4.3.attēls).

Rūjienas novada domē 2014.gada 23. oktobrī apstiprināti noteikumi **“Par kārtību, kādā Rūjienas novada pašvaldība atbalsta nevalstiskās organizācijas”**. Finansējums var tikt piešķirts vairākiem mērķiem – atbalsts biedrības uzturēšanai, brīvā laika pavadīšanas organizēšanas, sabiedriski nozīmīgu programmu, projektu un pasākumu īstenošanai, iedzīvotāju aktivitātes un līdzdalības aktuālu problēmu risināšanai, sadarbības veicināšanai starp pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām. Biedrībai ir jā sagatavo iesniegums, izmaksu tāme un jānoslēdz līgums ar pašvaldību, kā arī jāiesniedz atskaite par sasniegtajiem mērķiem un izlietotajiem līdzekļiem.

Rūjienas novadā izceļamas vairākas nevalstiskās organizācijas – **biedrība “Rūjienas levas”**, kuras darbības mērķis ir aktivizēt Rūjienas novada sievietes kopīgam darbam pilsētas un novada sociālās, ekonomiskās un dabas vides uzlabošanai; iesaistīt sabiedrībā, celt pašapziņu sievietēm, kas noslēgušās no sabiedrības; izcelt sievietes lomu sabiedrībā dažādu paaudžu aspektā; ietekmēt Rūjienas pilsētas un novada sabiedrisko domu; izstrādāt un realizēt pasākumus un programmas, kas vērstas uz sabiedrības izglītošanos, aktivizēšanos, mērķtiecīgu brīvā laika izmantošanu, sociālās ekonomiskās un dabas vides uzlabošanu novadā.

Novadā viena no aktīvākajām ir 2012.gadā reģistrētā **Rūjienas amatnieku biedrība “Rūzele”**, kuras mērķis ir apzināt un popularizēt dažādu amatu pratējus, sekmēt amatnieku un iedzīvotāju savstarpējo sadarbību, mūžizglītību un radošo izaugsmi, veicināt amatnieku uzņēmējdarbības attīstību, saglabāt kultūrvēsturisko mantojumu un sekmēt tā nodošanu jaunajai paaudzei, motivēt cilvēkus veidot aktīvu sabiedrisko dzīvi, veicināt starptautisko sadarbību un pieredzes apmaiņu amatniecības jomā. Amatnieku biedrībā apvienojušies ap 70 Rūjienas un tās apkārtnes amatnieki. Piedāvā maizes cepšanu, ievārījuma vārīšanu, siera siešanas, rotu taisīšanu, aušanas, ādas izstrādājumu, tamborēšanas un kulinārijas meistarklases.

Perspektīvā nepieciešams veidot **amatnieku centru** ar plašākām telpām (pašlaik biedrība darbojas Rūjienas novada Tautskolas telpās), kur iespējams pastāvīgi darboties pēc iespējas vairāk vietējiem amatniekiem, piesaistot jaunus amatniekus, un tāpat veidojot uz tūristiem vērstas aktivitātes. Restaurējamā vēsturisko ēku kompleksā **Rīgas ielā 8**, Rūjienā, papildus amatnieku centram var izvietot arī uzņēmējdarbības, tūrisma un radošo centru.

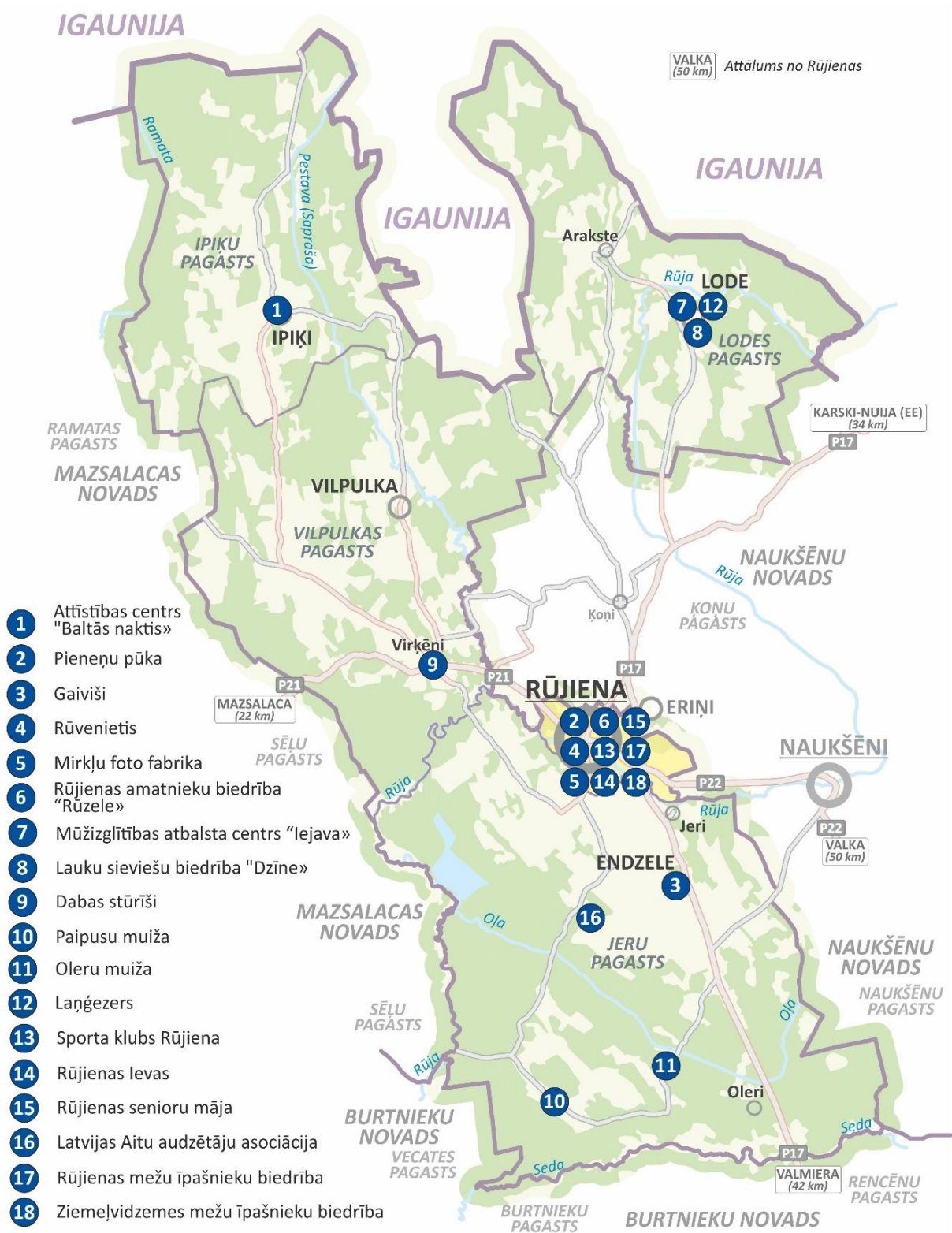
¹⁹ Lursoft statistika. Subjektu reģistrācijas dinamika Uzņēmumu Reģistra reģistros sadalījumā pa to tiesiskajām formām.

Biedrība "Oleru muiža" piedalās novada kultūras dzīves veidošanā kopš 2005.gada. Tiek organizēti dažādi pasākumi, kurus apmeklē gan apkārtnes iedzīvotāji, gan arī viesi no tālākām vietām. Latvijas mērogā Oleru muiža ir kļuvusi atpazīstama ar kameru mūzikas koncertiem, izglītojošiem pasākumiem un rūpīgi kopto kultūrvēsturisko vidi. Muižas komplekss tiek izmantots publiskiem kultūras pasākumiem, visi ziedotie līdzekļi pilnībā tiek izlietoti muižas kungu ēkas glābšanai. Oleru muižā atrodas "Tradicionālās vēsturiskās būvniecības informācijas punkts". Biedrības "Oleru muižas" misija: "Oleru muiža – vieta sajūtām, pārdomām, sarunām". Mērķi: Oleru muižas kultūrvēsturiskās vides atjaunošana saglabāšana un uzturēšana; sabiedriskā un kultūras centra izveidošana; tūrisma un ar to saistītās infrastruktūras attīstības veicināšana.

Biedrības "GAIVIŠI" mērķis ir popularizēt veselīgu un videi draudzīgu dzīvesveidu, pareizu attieksmi pret apkārtējo vidi; veicināt un atbalstīt sabiedriskās dzīves aktivitātes kultūrā, sportā un atpūtā; veicināt sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī ar NVO; sekmēt sabiedrības emocionālo un intelektuālo attīstību, veicināt radošo izaugsmi, aktivizēt pagasta teritorijā dzīvojošos iedzīvotājus, īpaši veicināt bērnus un jauniešus interesēties par veselīga dzīvesveida priekšrocībām, atbalstīt iedzīvotāju sociālās un ekonomiskās labklājības izaugsmi.

Jau no 2010.gada Rūjienas novadā aktīvi darbojas **biedrības "Rūvenietis"**, kuras mērķis ir uzturēt dzīvas rūjieniešu kultūras vērtības, tradīcijas un dialektu, ne tikai Rūjienā un tās novadā, bet arī Pasaulē, tāpat nodrošināt esošo, bijušo un nākošo rūjieniešu saikni ar Dzimto vietu. Biedrība nodarbojas arī ar kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un digitalizēšanu. Biedrība cenšas ieviest inovatīvas un mūsdienīgas komunikācijas caur inovatīvu kultūras prizmu, veicināt Rūjienas novada ekonomisko attīstību un palīdzēt Rūjienas novada pašvaldībai komunicēt ar rūjieniešiem. Viens no zināmākajiem projektiem ir Sv. Bērtuļa evaņģēliski luteriskās baznīcas torņa atjaunošana.

2013.gadā biedrība **"Attīstības centrs "Baltās naktis"** Eiropas Sociālā fonda ietvaros īstenoja projektu "Rūjienas novada NVO administratīvās kapacitātes stiprināšana". Projekta mērķis bija veicināt novada NVO aktīvu un koordinētu darbību sabiedrības integrācijas rīcībpolitikas veidošanā Rūjienas novadā, organizējot apmācības un plānojot tālāko darbību. Projektā piedalījās sešas novada biedrības – "Pienenū pūka", "Mūžizglītības atbalsta centrs "Iejava", "Attīstības centrs "Baltās naktis"" "GAIVIŠI", "Rūjienas levas" un Rūjienas amatnieku biedrība "Rūzele".

4.3.attēls.Nevalstiskās organizācijas Rūjienas novadā

Rūjienas novadā bez iepriekš minētajām biedrībām **aktīvi darbojas arī "Laņģezers", "Mūžizglītības atbalsta centrs "Iejava", "lauku sieviešu biedrība "Dzīne", "Ziemeļvidzemes mežu īpašnieku biedrība", u.c.**

Darba grupa – seniori

Kas labs?

- ♦ Higiēnas pakalpojumu pieejamība visā novadā, izņemot pilsētu
- ♦ Pieejami ilgstošas aprūpes pakalpojumi institūcijā
- ♦ Aprūpe mājā, tai skaitā maksas aprūpe
- ♦ Nodrošināts transports uz ekskursijām, pasākumiem – mazinot sociālo izolēšanos
- ♦ Senioru biedrība, finansiāls atbalsts
- ♦ Sociālā palīdzība trūcīgiem un maznodrošinātiem senioriem
- ♦ Senioru pasākumi un apsveikumi apaļajās jubilejās
- ♦ Nepilnīgas iespējas dabūt palīgierīces

Kas slikts?

- ♦ Nepilnīga vides pieejamība, it īpaši ārpus pilsētas centra
- ♦ Grūtības pārvietoties ar palīglīdzekļiem
- ♦ Sociālo pakalpojumu izmaksas – zemi ikmēneša ienākumi
- ♦ Nepārdomāta ielu tīrīšanas stratēģija un gājēju pārejas

Kas jāmaina, kā?

- ♦ Jāuzlabo vides pieejamība – gājēju ietves un nobrauktuves
- ♦ Jāuzlabo ielu segums
- ♦ Jāuzlabo sadarbību starp institūcijām – sociālo dienestu, pārvalžu vadītājiem. Informācijas aprites uzlabošanai, un informācijas novadīšanai iedzīvotājiem.
- ♦ Jāsniedz higiēnas pakalpojumus Rūjienas pilsētā
- ♦ Jāveido dienas centrs senioriem
- ♦ Jāveicina sadarbība ar dažādām organizācijām, pieejamas palīgierīces visā novadā
- ♦ Izveidot āra trenāžierus senioriem, nepieciešams speciālists, kurš apmāca
- ♦ Par SAC "LODE" problēmām informēt sabiedrību pozitīvā gaisotnē
- ♦ Sniegt iespēju brīvi paust savu viedokli

Jaunatnes politika

Jaunatnes politiku Latvijā nosaka Jaunatnes likums, kas stājās spēkā 2009.gada 1.janvārī. Likuma mērķis ir uzlabot jauniešu – personu vecumā no 13 līdz 25 gadiem – dzīves kvalitāti, veicinot viņu iniciatīvas, darba tikumu un patriotismu, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī atbalstot darbu ar jaunatni. Jaunatnes likums nosaka jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītās personas un to kompetenci šīs politikas nozarē, jauniešu līdzdalību jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā, kā arī pamatprincipus finansējuma piešķiršanai jauniešu iniciatīvām, līdzdalībai lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē un darbam ar jaunatni.

Jaunatnes likums nosaka pašvaldības kompetenci jaunatnes politikas nozarē, t.i., pašvaldība, pildot savas funkcijas, veic darbu ar jaunatni, ievērojot jaunatnes politikas pamatprincipus (noteikti Jaunatnes likumā) un valsts jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus. Pašvaldība plāno darbu ar jaunatni, izstrādājot pašvaldības jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus. Pašvaldība nodrošina institucionālu sistēmu darbam ar jaunatni.

Rūjienas novada pašvaldībā nav izstrādāts jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokuments, ko nepieciešams izstrādāt nākošajā periodā. Tomēr ir izstrādāts dokuments "Jauniešu dzīves kvalitātes novērtēšana Rūjienas novadā" (2013.gads).

Viens no darba ar jaunatni īstenošanas instrumentiem ir **Rūjienas multifunkcionālais jauniešu iniciatīvu centrs** (turpmāk – MJIC), kurā ik dienu norit aktīva darbība, to apmeklējot 20-30 jauniešiem ar dažādām vajadzībām.

Kā centra galvenās aktivitātes ir diskusijas par jauniešiem (13-25 gadi) aktuālākajām tēmām, izglītojošie semināri un apmācību cikli. Savas radošās idejas pusaudži var izpaust "radošajās darbnīcās" u.c. aktivitātēs. MJIC regulāri rīko dažādus pasākumus, tostarp pēdējos gados organizēti tādi pasākumi kā nometne "Rūjas dadzis", radošais festivāls "Kaut kas citāds", sporta aktivitātes, galda spēles, u.c.

Centrā ir iekārtota telpa, kurā var veikt psihologu u.c. speciālistu konsultācijas. Aktivitātēs tiek iesaistīti pusaudži no riska ģimenēm, tā sekmējot viņu reintegrāciju sabiedriskās dzīves aktivitātēs. Centrs darbību veic vienā ēkā ar Rūjienas novada Tautskolu Skolas ielā 8a, Rūjienā, un centram ir nodrošināta vides pieejamība.

MJIC sadarbībā ar Rūjienas novada pašvaldības, Kultūras, Izglītības un Sporta komiteju 2019.gadā organizē konkursu "Rūjienas novada gada jaunietis 2019". Tāpat katru gadu biedrība "Rūvenietis" izvirza un godina bērnus un jauniešus balvai "Gada skolēns".

MJIC izveidota institūcija ir Rūjienas novada jauniešu dome - ar mērķi veicināt jauniešu līdzdalību un personīgo izaugsmi sociālajās, politiskajās un kultūras norisēs vietējā un valsts mērogā.

2018.gadā tika uzsākta mobilā centra aktivitāšu īstenošana **Lodē un Jeros**, piedāvājot galda spēles, radošās darbnīcas vietējiem jauniešiem. Nākošajā periodā nepieciešams īstenot līdzīgu pasākumu arī Vilpulkā, tai pat laikā izvērtējot Lodes un Jeru mobilo centru darbu.

2018.gada aprīlī jauniešu centrā tika izveidota papildus pilnas slodzes štata vieta – **jaunatnes darbinieks**, kā rezultātā jauniešiem ir iespēja iegūt vairāk atbalsta un pastāv iespēja īstenot vairāk aktivitāšu, kā arī iesaistīties projektos, apmācībās un sadraudzības pasākumos.

2018. un 2019.gadā MJIC darbojas divi **brīvprātīgie** no Francijas un Itālijas ar Eiropas brīvprātīgā darba programmas atbalstu, īstenojot dažādas aktivitātes, palīdzot ikdienas darbā, organizējot valodu kursus pieaugušajiem.

2018.gadā Rūjienas novada pašvaldībā īstenoti šādi jauniešu **projekti**:

♦ No 2014. – 2018.gadam īstenots projekts "PROTI un DARI!". Tā mērķis bija attīstīt mērķa grupas jauniešu prasmes un veicināt viņu iesaisti izglītībā, tai skaitā aroda apgūvē pie amata meistara, nodarbinātībā, Nodarbinātības valsts aģentūras vai Valsts izglītības attīstības aģentūras īstenotajos Jauniešu garantijas projektu pasākumos vai Nodarbinātības valsts aģentūras īstenotajos aktīvajos nodarbinātības vai preventīvajos bezdarba samazināšanas pasākumos, kā arī nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā. Projekta īstenotājs bija

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra sadarbībā ar Latvijas pašvaldībām, t.sk. Rūjienas novada pašvaldību.

- ◆ Jauniešu Forumu "Jaunieši Eiropā – kas tālāk?", kur izvirzītas rekomendācijas Eiropas komisijai jaunatnes jomā. Foruma laikā bija iespēja tikties ar jaunatnes jomas ekspertiem, organizāciju un iestāžu vadītājiem, jauniešiem un iepazīt neformālās izglītības metodes.
- ◆ Lauku atbalsta dienesta programmas "Piens un augļi skolai" konkurss. Tajā LAD un Zemkopības ministrija aicināja piedalīties Latvijas pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņus un 1.-9.klašu skolēnus. Konkursa ietvaros bērni un skolēni tiek aicināti apkopot pieredzes stāstus par to, kā Latvijas izglītības iestādēs tiek īstenota programma "Piens un augļi skolai".
- ◆ Vidzemes reģiona skolu 6. – 9.klašu skolēnu video konkurss "Lieto enerģiju gudri!", kas norisinājās Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programmas projekta "Ilgtspējīgas enerģijas sabiedrība" ietvaros.

Perspektīvā MJIC redz **darbības attīstību** divos virzienos - darbības paplašināšana, pārvietojot centru uz Rūjienas vidusskolas telpām Skolas ielā 24. Otrs virziens ir interešu izglītības īstenošanas pārņemšana no Rūjienas vidusskolas un pirmsskolas izglītības iestādes, un tās centralizēta, koordinēta īstenošana visiem novada jauniešiem. Tāpat nepieciešams sekmēt sociālo iekļaušanu.

Darba grupa – jauniešu politika

Kas labs?

- ◆ Līgзда – Jauniešu organizācija
- ◆ Pozitīvi darbojas ar projektiem
- ◆ Profesionālās ievirzes - māksla, mūzika
- ◆ Brīvprātīgo darbs
- ◆ Labo darbu nedēļa
- ◆ Gada jauniešu balva
- ◆ Jauniešu projektu konkurss
- ◆ Motivācijas programmas skolā
- ◆ Mākslas un mūzikas skolu sadarbība ar citām institūcijām
- ◆ Jauniešu centrs
- ◆ Iestāžu atsaucība pret jauniešiem
- ◆ Eiropas projektu realizācija
- ◆ Karjeras nedēļa un ēnu dienas
- ◆ Skolas dome un skolēnu mācību uzņēmumi

Kas slihts?

- ◆ Paralēli vidusskolai esošās profesionālās pilnveides iespējas
- ◆ Par maz atvēlētais laiks interešu izglītībai – nedēļā ap 40 minūtēm
- ◆ Pulciņu aktivitāte tikai no rudens līdz pavasarim
- ◆ Trūkst darbības, apmeklētības, rezultātu informācijas pieejamība
- ◆ Problemātisko jauniešu iesaiste aktivitātēs ar uzsvaru uz vecāku iesaisti

Kas jāmaina, kā?

- ◆ Jāorganizē brīvprātīgo darbs – palīdzēt senioriem
- ◆ Jānoskaidro vai koordinators starp palīdzības sniedzējiem un tiem kuriem tā nepieciešama varētu būt klases audzinātājs un sociālais pedagogs
- ◆ Jānodrošina līdzdarbība, iesaistīšanās un sadarbšanās no vecāku puses
- ◆ Iedrošināt iestādes atbalstīt ēnu dienas un prakses vietas
- ◆ Skolai nepieciešams algot speciālo pedagogu, kurš strādā kopā ar skolas sociālo pedagogu
- ◆ Jāizveido jauniešu motivācijas programma, lai jaunieši atgriežas pilsētā un pagastos.
- ◆ Jāievieto informācija mājas lapā par skolēnu nodarbinātības iespējām

Vietējā rīcības grupa

Vietējās rīcības grupas īsteno sabiedrības virzītas attīstības stratēģijas ieviešanu lauku teritorijās, kuras izveidē iesaistās lauku iedzīvotāju, organizācijas, uzņēmēji un pašvaldību apvienības, nosakot aktuālās teritorijas attīstība vajadzības. Sabiedrības virzītas aktivitātes tiek ieviestas ar LEADER pieeju, kuras viens no galvenajiem pamatprincipiem ir pieeja no "apakšas

uz augšu" (angļu val. *bottom up*) — iniciatīva nāk no vietējiem iedzīvotājiem, iesaistoties savas teritorijas problēmu identificēšanā un risināšanā.

Rūjienas novada teritorijā darbojas viena vietējās rīcības grupa (partnerība).

Partnerības "**No Salacas līdz Rūjai**" mērķis ir apzināt lauku iedzīvotāju vajadzības un dzīves kvalitātes uzlabošanas iespējas, atbalstīt uzņēmējdarbības attīstību saskaņā ar izstrādāto stratēģiju. Izstrādāt un ieviest integrētās lauku attīstības stratēģijas Valmieras rajonā.

Viens no nozīmīgākajiem projektiem ir 2017.gada projekts, kad biedrība "Laņģezers" realizēja projektu "Niedru pļāvēja un aprīkojuma iegāde Laņģezera kopšanai", kas tika iesniegts biedrības "No Salacas līdz Rūjai" izsludinātajā atklāto projektu konkursā. Projekts finansējumu saņēma rīcībā "Dabas un kultūras objektu sakārtošana un pieejamības uzlabošana". Projekta mērķis bija nodrošināt Laņģezera, kas atrodas Rūjienas novada Lodes pagastā, dabiskās vides saglabāšanu un pieejamību vietējai sabiedrībai, radot drošu vidi un augstvērtīgu atpūtu brīvā dabā. Šis bija jau otrais biedrības realizētais projekts. Pirmā projekta mērķis bija ezera krasta labiekārtošana, peldvietas un atpūtas zonas iekārtošana.

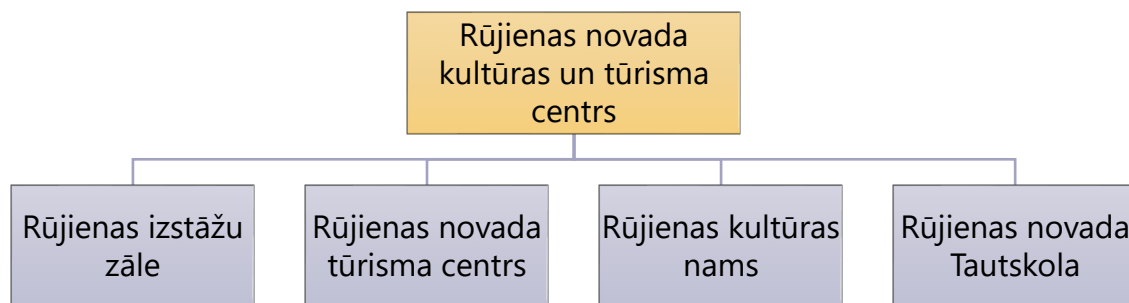
Tika iegādāts niedru pļāvējs ar aprīkojumu – ūdensaugu grābeklis, laivas motors un piekabe aprīkojuma pārvadāšanai. Biedrībai "Laņģezers" ir iespēja regulāri veikt ezerā esošo ūdensaugu izpļaušanu līdz 1,1 m dziļumam, kā arī nodrošināt tūlītēju ūdensaugu atlieku savākšanu. Tas garantē pozitīvu ietekmi uz Laņģezera ilgtermiņā: ezers nepārpurvosies, samazināsies dūņu slānis, skābekļa līmenis būs pietiekošs zivju populācijas straujākai attīstībai.

Īstenotais projekts ir nozīmīgs gan videi, gan iedzīvotājiem. Peldvietu apmeklē arī pierobežā dzīvojošās igauņu ģimenes, jo Igaunijas pusē nekur tuvumā nav līdzīgas atpūtas vietas pie ūdeņiem.

4.3. KULTŪRVIDE

Rūjienas novadā ir attīstīta kultūras infrastruktūra un bagāta kultūras dzīve. Rūjienas novada kultūras iestādes ir svarīgi sabiedriskās dzīves centri, kuri piedāvā iedzīvotājiem apgūt un izzināt kultūras mantojumu, aicina piedalīties mākslinieciskajā pašdarbībā un iepazīt profesionālās mākslas sniegunus. Pastāvīgi tiek paplašinātas kultūras iestāžu piedāvātās iespējas, lai pilnīgāk apmierinātu dažādu sociālo grupu vajadzības pēc pilnvērtīgas atpūtas iespējām.

Rūjienas novadā darbojas Rūjienas novada Kultūras un tūrisma centrs, kas iekļauj Rūjienas novada Tautskolu, Rūjienas izstāžu zāli, un Rūjienas kultūras namu, tāpat novadā ir Lodes kultūras nams un Ipiķu kultūras nams (4.4.attēls). Kultūras iestādes ir Rūjienas novada pašvaldības izveidotas stuktūrvienības, kuru mērķis saskaņā ar likumu "Par pašvaldībām" ir īstenot pašvaldības funkcijas – sekmēt Rūjienas novada kultūrvides attīstību, rūpēties par kultūras un vēstures mantojuma saglabāšanu, sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu, kā arī ar kultūras līdzdalību veicināt iedzīvotāju dzīves kvalitātes augšupeju. Kultūras iestādes rīko pasākumus dažādām paaudzēm visā novada teritorijā, lai nodrošinātu kultūras pasākumu pieejamību novada iedzīvotājiem.

4.4.attēls. Rūjienas novada kultūras un tūrisma centra struktūra

4.5.attēls. Rūjienas novada kultūras nami

Prioritārie pasākumi, kas tiek rīkoti novadā ir:

- Rūjienas pilsētas svētki;
- Rūjienas novada sporta svētki;
- Saldējuma svētki;
- Valsts svētki – Latvijas Valsts svētkiem veltīti pasākumi;
- Tradicionālie svētki – Lieldienas, Ziemassvētki, Līgo svētki;
- Koncerti;
- Pasākumi atsevišķām grupām – senioriem, skolēniem u.c.

Bez šiem pasākumiem tiek rīkoti arī citi pasākumi, kuros ir iespēja piedalīties Rūjienas novada iedzīvotājiem un viesiem.

Rūjienas pilsētā esošā **izstāžu zāle**, kas ir gan vecajā, gan jaunajā ēkā, sniedz iespēju novada iedzīvotājiem un to viesiem aplūkot dažāda veida mākslas darbus. Pilsētas mācītājmuižas vecajā zirgu stallī iekārtota Izstāžu zāle, kurai 2017.gadā palika 25 gadi. Vēsturiskās ekspozīcijas iespaidīgākais eksponāts ir cara laika bankas seifs, senās baznīcas grāmatas. Latvijas brīvvalsts laikā iznākušo laikrakstu "Rūjienas Ziņas", "Rūjienas Balss", "Rūjienas Domas" un "Rūjienas Vēstneša" pilni komplekti, te atrodas arī mācītāja Roberta Slokenberga vēstules un iespaidīgs vēsturisko fotogrāfiju klāsts. Bēniņstāvā izvietota gleznotāja un ceļotāja Arvīda Straujas vareno darbu pastāvīgā ekspozīcija. Fondu krājumā apjomīgākie ir tēlnieka Jāņa Zariņa 85 ģipša darbi. Jaunajā izstāžu zālē ir iekārtota japāņu draugiem Higašikavā veltīta istaba.

Rūjienas kultūras nams dibināts 1910.gadā, tā ir galvenā kultūras pasākumu norises vieta novadā. Kultūras nama misija ir kultūras pasākumu (koncertu, teātra izrāžu, izstāžu, tirdziņu) organizēšana Rūjienas pilsētā un novadā; 14 pašdarbības kolektīvu darbības organizēšana un atbalstīšana; sadarbība ar novada izglītības iestādēm. Kultūras namam ir lielā zāle ar 500 sēdvietām, īpaši piemērota akustiskās mūzikas koncertiem; mēģinājumu zāle, aktieru zāle, 2.stāvā zāle ar 100 sēdvietām piemērota semināru un slēgto vakaru rīkošanai; 50 vietas kino seansa apmeklētājiem. Kultūras nams sadarbojas ar Rūjienas pilsētas bibliotēku, Rūjienas Mākslas skolu un Rūjienas vidusskolu. 2018.gadā iestādē pavisam notika 145 pasākumi, no kuriem 58 bija maksas, bet 87 bija bezmaksas, kopā apmeklējumu skaitam sasniedzot 20095.

2017.gadā tika uzsākta **estrādes** rekonstrukcija, kas atrodas blakus Rūjienas kultūras namam. Tās atklāšana notika 2018.gadā Rūjienā Saldējumu svētkos. Estrādē ir 300 sēdvietas. Rūjienas estrādes rekonstrukcija 2019.gadā "Latvijas Arhitektūras gada balvas 2019" finālam tika izvirzīta kategorijā "Vides objekti".

Novadā atrodas 1988.gadā dibinātais **Lodes kultūras nams**. Kultūras namā notiek dažādi koncerti, kurā piedalās ne tikai Lodes kultūras nama vokālie ansambļi, bet arī tiek pieaicināti Rūjienas kultūras nama kolektīvi un citu tuvējo novadu amatierkolektīvi. Vairāki kultūras sarīkojumi notiek arī pie labiekārtotā Lanģezera krastā – vienīgā dabīgā ūdens krātuve novadā. Kad Lodē notiek sarīkojumi vai uzstājas profesionāli mākslinieki, turp par brīvu ar pašvaldības sarūpētu autobusu aizved arī iedzīvotājus no pārējiem pagastiem. Lodes kultūras namā ir 200 vietas. Pasākumi ir gan par maksu, gan bezmaksas.

Ļpiķu pagastā ir tikai viena sabiedriskā ēka "Papardes", kurā vienkopus atrodas pagasta pārvalde, bibliotēka ar bezmaksas publisko interneta pieejas punktu, **kultūras centrs**, feldšeru punkts, pasts un veikals. Kultūras centrā notiek dažādi tradicionāli pasākumi kā Lieldienas, Ziemassvētki u.c.

Rūjienas novadā kopumā 2018.gadā darbojās 17 amatiermākslas kolektīvi:

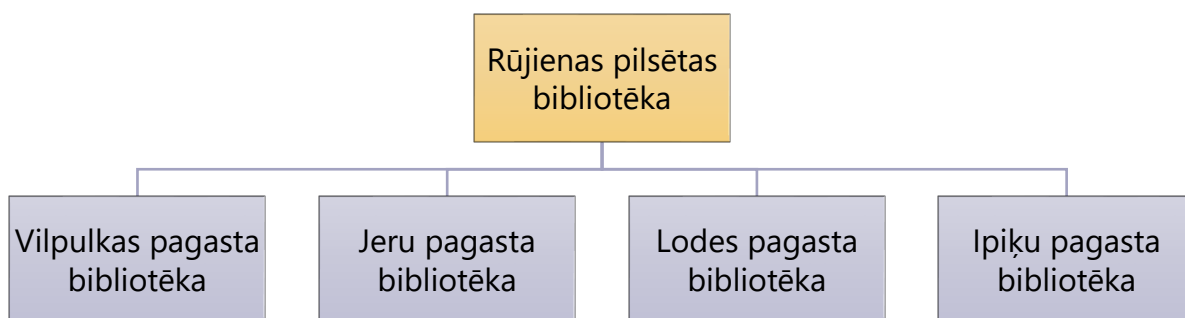
- ◆ Rūjienas kultūras nama jauktais koris "Ziemeļzeme";
- ◆ Rūjienas kultūras nama jauniešu tautas deju kolektīvs "Denči";
- ◆ Rūjienas kultūras nama vidējās paaudzes tautas deju kolektīvs "Luste";
- ◆ Rūjienas senioru deju kopa "Dzīga";
- ◆ Rūjienas kultūras nama amatierteātris "Vitrāža";

- ◆ Rūjienas kultūras nama vokālais ansamblis "Skaniens";
- ◆ Rūjienas bērnu popgrupa "Dimantiņi";
- ◆ Rūjienas senioru vokālais ansamblis "Ievas";
- ◆ Lodes kultūras nama sievietes vokālais ansamblis "Rūjmalietes";
- ◆ Lodes kultūras nama vīru vokālais ansamblis "Rūjmala";
- ◆ Rūjienas kultūras nama kapela "Rūvenas aure";
- ◆ Rūjienas kultūras nama pūtēju orķestris "Tālavas taurētājs";
- ◆ Rūjienas kultūras nama vokāli instrumentālais ansamblis "Atestāts";
- ◆ Rūjienas kultūras nama mēdiju pulciņš;
- ◆ Senioru deju kolektīvs;
- ◆ Popgrupa "Rūjienas banda";
- ◆ Popgrupa "Krāšņie ziedi".

Rūjienas novadā ir piecas **bibliotēkas** – Rūjienas pilsētas, Ipiķu pagasta, Jeru pagasta, Lodes pagasta un Vīlpulkas pagasta. Pilsētas bibliotēka veic Rūjienas novada galvenās bibliotēkas funkcijas un darbojas kā administrējošais, koordinējošais un metodiskais centrs Rūjienas novada pagasta bibliotēkām (4.5.attēls). Bibliotēkas ir Rūjienas novada pašvaldības kultūras, izglītības un informācijas iestādes, kas Bibliotēku likumā noteiktā kārtībā reģistrētas Latvijas Republikas Kultūras ministrijā un veic iespaiddarbu, elektronisko izdevumu, rokrakstu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu, kā arī nodrošina tajā esošās informācijas publisku pieejamību un izmantošanu. Pamatojoties uz bibliotēku nolikumiem un pašvaldībā apstiprinātiem bibliotēkas lietošanas noteikumiem, bibliotēkas visiem tās lietotājiem nodrošina brīvu un neierobežotu literatūras un informācijas saņemšanu.

4.6.attēls. Rūjienas novada bibliotēkas

Visiem Rūjienas pilsētas un novada pagastu bibliotēku apmeklētājiem pieejami šādi bezmaksas pamatpakalpojumi:

- ◆ informācija par bibliotēkas krājumiem, nodaļām un bibliotēkas lietošanas noteikumiem;
- ◆ iespaiddarbu un citu bibliotēku krājumos pieejamo materiālu izsniegšana lasīšanai mājās;

- ◆ uzzīņu izdevumu - enciklopēdiju, vārdnīcu, rokasgrāmatu, ceļvežu u.c. izdevumu, kalendārā gada preses izdevumu izmantošana uz vietas bibliotēkā un lasīšanai mājās;
- ◆ grāmatu rezervēšana un piegāde mājās pēc lasītāju pieprasījuma;
- ◆ informācijas avotu meklēšanas līdzekļi – elektroniskais katalogs, novadpētniecības datubāzes u.c.;
- ◆ datorpakalpojumi – internets, ofisa programmas, autorizētās tiešsaistes datubāzes u.c.;
- ◆ WiFi - iespēja pieslēgties bezvadu interneta tīklam;
- ◆ tematiskas un bibliogrāfiskas uzziņas;
- ◆ konsultācijas par informācijas meklēšanu katalogos un datubāzēs;
- ◆ bibliotēkas tīklā portālā www.filmas.lv ir iespēja skatīties latviešu filmas (spēlfilmas, dokumentālo kino, animācijas filmas u.c.);
- ◆ bibliotēku, literatūru un lasīšanu popularizējoši pasākumi;
- ◆ bibliotēkas krājumā neesošu grāmatu pasūtīšana no citām bibliotēkām ar starpbibliotēku abonementu.

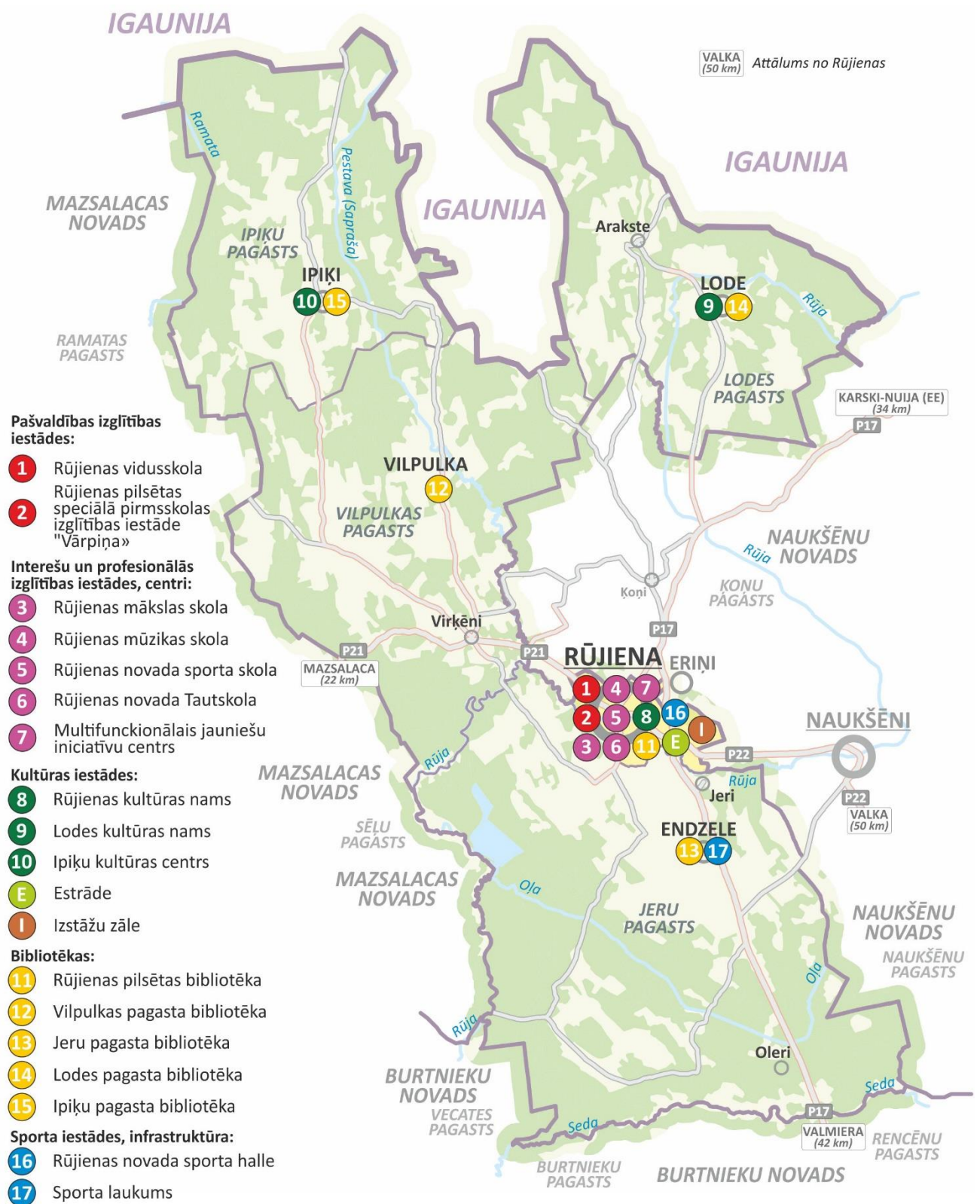
Bibliotēkas ir nozīmīga novada kultūras sastāvdaļa, tajās tiek rīkoti dažāda veida tematiskie pasākumi, tikšanās ar dažādiem māksliniekiem, t.sk., aktieriem un vairākas vietējo mākslinieku, novadnieku un skolēnu izstādes. Ipiķu pagasta bibliotēkā ir iekārtota kino zāle ar ekrānu, projektoru, datoru, kur skatīties filmas gan bērniem, gan pieaugušajiem, un tai sadarbība novadpētniecības jomā ir izveidojusies ar Igaunijas NVO- R. Seppa biedrību, Igaunijas Rakstnieku savienību un Tartu augstskolu. Uzsākta sadarbība ar Moisakilas pilsētas bibliotēku.

Baznīca

Gotu stilā celtais dievnams – Rūjienas Sv. Bērtuļa baznīca ir vairākkārt nopostīta, pārbūvēta un pārveidota, baznīca ir viena no vecākām un lielākām baznīcām Vidzemē, ārpus Rīgas. To vada Rūjienas Svētā Bērtuļa evaņģēliski luteriskā draudze, kura organizē ne tikai dievkalpojumus un svētdienas skolas, bet arī koncertus un konkursus, piemēram, fotokonkurss "Kā es to redzu?", kura mērķis un uzdevums vēl un vēlreiz pārliecināties par Rūjienas Svētā Bērtuļa baznīcas torņa skaistumu un parādīt to citiem no dažādām vietām, dažādā diennakts laikā un dažādos laika apstākļos.

2017.gadā ar biedrības "Rūvenietis" torņa komitejas palīdzību tika uzsākta baznīcas torņa atjaunošana un jumta pārbūve, kas pēc 1974.gada ugunsgrēka tika nopostīts. Finansiālais atbalsts tika iegūts gan no pašvaldības līdzekļiem, gan no uzņēmējiem un iedzīvotāju ziedojumiem.

4.7.attēls.Rūjienas novada izglītības, kultūras un sporta iestādes

Darba grupa – kultūrvidē

Kas labs, izdevies?

- ◆ Kultūras pasākumus apmeklē arī blakus novadu iedzīvotāji
- ◆ Pasākumi uz vietas pagastos
- ◆ Nodrošināts transports
- ◆ Kultūras programma kļuvusi daudzveidīgāka
- ◆ Vietējo kolektīvu uzstāšanās
- ◆ Kino tiek rādītas "Latvijai 100" filmas
- ◆ Labs bibliotēku darbs
- ◆ Ar Rūjieni saistīto mākslinieku izstādes
- ◆ Kultūrvides sakārtošana – estrādes apkārtnē, Līgo skvērs, Laika skvērs, Skulptūras
- ◆ Amatniecības popularizēšana un prasmju apguve
- ◆ Novadpētniecība un izstāžu zāle
- ◆ Jauniešu balles
- ◆ Izstādes bibliotēkās

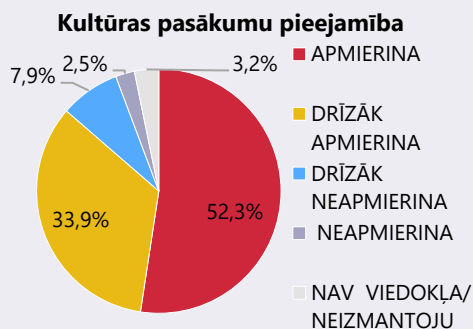
Kas slikts, nepilnīgs?

- ◆ Netiek izmantota Ādama Alkšņa un vecā izstāžu zāle
- ◆ Mākslas darbu glabāšanas apstākļi
- ◆ Drošības nodrošināšana jauniešu pasākumos
- ◆ Kavējas jauniešu šķūņa izveide
- ◆ Skolai trūkst saimniecisko telpu
- ◆ Trūkst amatieru kolektīvu vadītāju

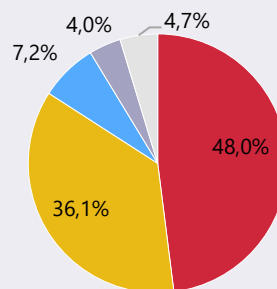
Kas jāmaina, kā?

- ◆ Bibliotēku funkcijas nepieciešams saglabāt arī pagastos
- ◆ Jāizvieto informācija pie kultūras pieminekļiem
- ◆ Jālabiekārto bibliotēkas ēkas ārējais izskats un apkārtnē
- ◆ Nepieciešams stāvlaukums pie Kultūras nama
- ◆ Jāpaplašina Amatu centrs
- ◆ Vecās izstāžu zāles jārenovē
- ◆ Nepieciešams saglabāt un pilnveidot novadpētniecību pagastos un pilsētā
- ◆ Piešķirt lielāku finansējumu grāmatu iegādei/daudzpusīgākam un plašākam klāstam
- ◆ Mākslas skolas teritorija un ēku labiekārtošana. Blakus grausta likvidēšana
- ◆ Skolas (Rīgas ielā 30) paplašināšana

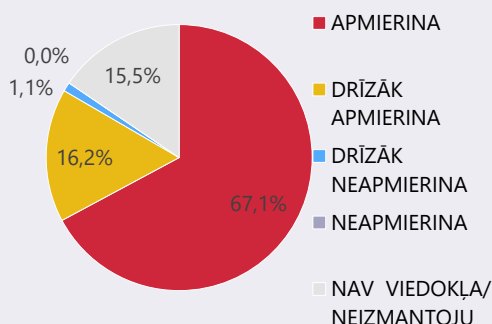
Iedzīvotāju aptauja

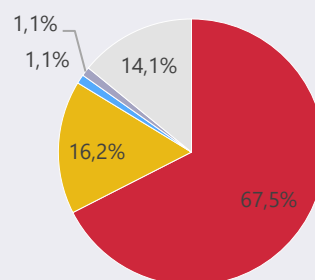
Kultūras pasākumu kvalitāte

Bibliotēku pakalpojumu pieejamība

Bibliotēkas pakalpojumu kvalitāte

Pakalpojumi vai iespējas, kas visvairāk pietrūkst Rūjienas novadā – kultūras un izklaides pasākumi dažādām vecuma grupām (bērni, jaunieši, pieaugušie, seniori) visos pagastos (12 atbildes); kolektīvi izbraukumi uz kultūras pasākumiem Rīgā (piem., teātra izrādēm, koncertiem utt) (2 atbildes); kino un mēneša pasākumu kalendārs, kas redzams visu mēnesi, vairāk laikmetīgās latviešu un ārzemju mākslinieku izstādes un pasākumi pie dabas.

Kā steidzami darbi kultūras jomā minēti:

- ◆ Kultūras un sporta pasākumu klāsta pieaugums (6 atbildes);
- ◆ Brīvdabas kultūras pasākumu norises vietu sakārtošana un izveide, t.sk. rekreācijas vietas (5 atbildes).

4.4. SPORTS UN AKTĪVĀ ATPŪTA

Lai sporta nozare tiktu uzlabota, Rūjienas novada pašvaldība katru gadu realizē sporta pasākumu plānu, no kura sporta nozarei tiek piešķirti budžeta līdzekļi. Tiek rīkoti gan tradicionālie sporta pasākumi, gan organizēti jauni. Ziemā notiek tradicionālais vidējo mācību iestāžu basketbola turnīrs, vasarā nūjošanas pārgājieni un velobrauciens. Tiek organizēti futbola zibens turnīri, basketbola un zolītes turnīri, pludmales volejbola spēles, kross, orientēšanās un rogaininga sacensības. Ik gadu vasarā tiek organizēti Rūjienas novada sporta svētki.

Rūjienas novada atpazīstamību basketbolā veicina Nacionālā basketbola asociācijā spēlējošie rūjienieši Dairis un Dāvis Bertāni.

Rūjienas novadā esošajā Rūjienas vidusskolas sporta hallē notiek nodarbības pieaugušajiem:

- ♦ Galda tenisā;
- ♦ Novusā;
- ♦ Sieviešu volejbolā;
- ♦ Basketbolā vīriešiem;
- ♦ Vispār attīstošā vingrošanā;
- ♦ Aerobikā;
- ♦ Ārstnieciskā vingrošanā;
- ♦ Body-bike;
- ♦ Jogā.

Sporta dzīves veidošanā piedalās arī biedrība "Sporta klubs Rūjiena", kuras mērķi ir:

- ♦ Veicināt bērnu un jauniešu, kā arī pieaugušo fiziski aktīva dzīves veida popularizēšanu;
- ♦ Organizēt sporta un veselīgas atpūtas pasākumus dažādām vecuma grupām;
- ♦ Izveidot basketbola sistēmu, kas ietvertu visa vecuma bērnus un jauniešus, kā arī pieaugušos;
- ♦ Veicināt augstu rezultātu sasniegšanu un sportistu piedalīšanos gan Latvijas, gan starptautiska mēroga sporta sacensībās;
- ♦ Veicināt basketbola attīstību un popularizēšanu Ziemeļvidzemes reģionā un Latvijā;
- ♦ Veicināt sporta attīstību un popularizēšanu Ziemeļvidzemes reģionā un Latvijā.

Balstoties uz biedrību, ir izveidota basketbola komanda "SK Rūjiena". Komanda spēlē Latvijas basketbola līgas 3. divīzijā C grupā (2018.gads),

mājas spēlēm notiekot Rūjienas vidusskolas sporta hallē.

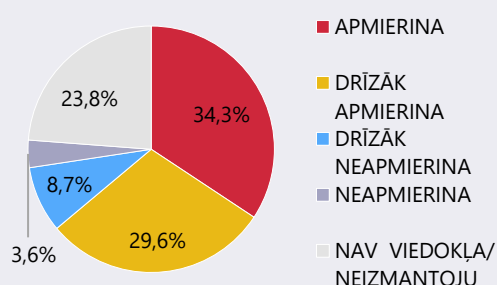
Viens no lielākajiem investīciju projektiem sporta un veselības uzlabošanas jomā nākošajā periodā ir plānotā Rūjienas **peldbaseina** izbūve, ko plānots būvēt pie Rūjienas vidusskolas vecās sporta zāles vietā. Sporta zāle izglītības iestādei vairs nav nepieciešama, jo 2012.gadā atklāta jaunā novada sporta halle. Peldbaseins ir vajadzīgs infrastruktūras objekts vietējās pašvaldības iedzīvotājiem aktīva dzīvesveida veicināšanai un atpūtai, kurā noritēs arī

peldētamācības un ūdens aerobikas nodarbības. Līdz šim aktīvākie iedzīvotāji mēroja ceļu uz 30 km attālo Abja-Paluoja pilsētu Igaunijā. Peldbaseina būvniecības projektā paredzēti četri celiņi un baseina izmērs – 20x10 metri.

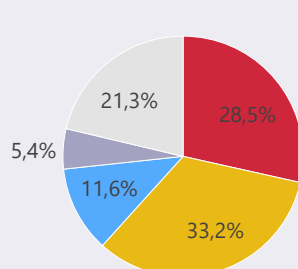
2017.gada rudenī veikts publiskās apspriešanas process par peldbaseina plānojuma risinājumu, 2018 .gadā veikta būvniecības projekta minimālā sastāvā **“Rūjienas vidusskolas sporta zāles pārbūve par peldbaseinu”** izstrāde. Pašvaldība peldbaseina izbūvi veiks par saviem līdzekļiem, aizņemoties finansējumu Valsts kasē. 2019.gada pavasarī Finanšu ministrija apturējusi aizdevumu izsniegšanu pašvaldībām projektu īstenošanai, līdz ar to peldbaseina būvniecības projekts ir apstādināts.

Iedzīvotāju aptauja

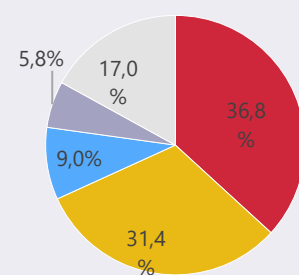
Sporta pasākumu bērniem un jauniešiem pieejamība

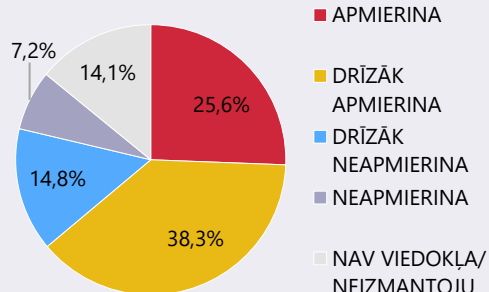
Sporta aktivitāšu pieejamība pieaugušajiem

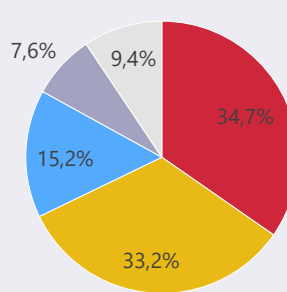
Sporta pasākumu kvalitāte

Aktīvās atpūtas un tūrisma pakalpojumu kvalitāte

Aktīvās atpūtas iespēju pieejamība

Steidzamākie darbi saistībā ar sporta un aktīvās atpūtas jomu, kas pašvaldībai jāīsteno pirmkārt:

- ♦ Peldvietas izveide;
- ♦ Veloceļa izveide.

Pakalpojumi vai iespējas, kas visvairāk pietrūkst Rūjienas novadā:

- Sporta un aktīvas izklaides dažādām vecuma grupām, piem., nūjošana (12 atbildes);
- Peldbaseins, ūdens aerobika (10 atbildes);
- Spēļu laukums bērniem (piemēram, Kalnkrogā), (interaktīvs parks) ar volejbola un futbola laukumu u.c. (3 atbildes);
- Kvalitatīva trenāžieru zāle, kas ir pieejama arī darba laikā. Ar iespējām mācīties tuvciņu (2 atbildes);
- Pastaigu takas (līdzīga Skaņā kalna takai);

Atvērtajā jautājumā par pakalpojumiem / jomām, kuru pieejamība un kvalitāte neapmierina iedzīvotājus, minēts arī e-vides pieejamība tūrisma jomā.

Darba grupa – sports un aktīvā atpūta

Kas labs?

- ♦ Pasākums “Esi vesels, Rūjienas novada iedzīvotāj!”
- ♦ Sporta infrastruktūra – halle, sporta zona pie bērnu dārza, Endzeles stadions, Vidusskolas stadions, pagastu centros laukumi
- ♦ Viestura laukums
- ♦ Laņģezers – laivas un pasākumi

Kas sliktis?

- ♦ Neapmierinošs slēpošanas trases stāvoklis
- ♦ Novecojuši automodelisma trase
- ♦ Rūjas upes kā resursa minimāla izmantošana atpūtai
- ♦ Nenotiek vietējo iedzīvotāju sacensības, sporta spēles komandās
- ♦ Trūkst tautas, ģimenes sporta aktivitātes

<ul style="list-style-type: none"> ◆ "Mulģi" maratons - starptautisks pasākums ◆ Sporta koordinators novadā ◆ Sporta skola un sporta klubs ◆ Upes taka un velobraucieni ◆ Iespēja nomāt sporta inventāru ◆ Tradicionālās sporta sacensības, jāšanas sporta sacensības un pats sports, kā arī regbija un basketbols ◆ Novada sporta spēles Jeros – pasākums ģimenēm 	<p>Kas jāmaina, kā?</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Jāpilnveido sporta bāze – peldbaseins, apgaismojums upes takā un slēpošanas trasē ◆ Jārod iespēja motivēt iedzīvotājus iesaistīties ◆ Uzrunāt dažādu aktivitāšu līderus pasākumu organizēšanai un cilvēku piesaistei ◆ Veidot velotrases un celiņus ◆ Organizēt vairāk tēvs-māte-bērns tipa pasākumus 	<ul style="list-style-type: none"> – Piknika vietas - galdiņi, soliņi pilsētvidē, upmalā u.tml.; ◆ Pilnveidot un veidot aktīvo tūrismu ◆ Atbalstīt un popularizēt jaunsargus, tādejādi veidojot patriotismu novadā un valstī ◆ Kopīgi jāplāno sporta un kultūras pasākumu grafiks ◆ Sporta nodarbības jāriko rīta cēlienā 6:00-6:30 ◆ Jāuzsāk Viestura laukuma pilnveide
---	--	--

4.5. VESELĪBAS APRŪPE

Sabiedrības veselība ir svarīgs sabiedrības sociālās vienotības un vienlīdzības, pārticības un nabadzības izplatības, kā arī vides faktoru un kultūras normu rādītājs. Novada ilgtermiņa ekonomiskajai un sociālajai attīstībai ir nepieciešama laba iedzīvotāju veselība. Pašvaldībām likumā noteiktā autonomā funkcija ir nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu.

Rūjienas novadā darbojas šādi veselības aprūpes pakalpojumi:

- ◆ Marikas Grūsles ģimenes ārsta prakse – strādā darba dienās Rūjienas pilsētā. Prakse nodrošina gan akūto pacientu pieņemšanu, gan mājas vizītes kā pieaugušajiem, tā bērniem. Praksē strādā arī medmāsa. Iestādē ir nodrošināta vides pieejamība personām ar funkcionāliem traucējumiem. Tiek sniegta pirmā medicīniskā palīdzība.
- ◆ SIA "J.Tralmaka un A.Tralmakas ārsta prakse" pieņem darba dienās Rūjienas pilsētā. Nodrošina ģimenes ārsta un ginekologa pakalpojumus. Tiek sniegta pirmā medicīniskā palīdzība.
- ◆ SIA "B.Kalniņas ģimenes ārsta prakse".
- ◆ Māra Radziņa ārsta prakse ķirurģijā.
- ◆ Dairas Lāces fizioterapeita prakse, kas strādā Rūjienas senioru mājā.
- ◆ SIA "I. Ločmeles ārsta prakse" strādā darba dienās, papildus iespējams veikt rentģena izmeklējumus un ultrasonogrāfiju. Telpās atrodas E. Gulbja laboratorija. Tiek sniegta pirmā medicīniskā palīdzība.
- ◆ SIA "I. Ločmeles ārsta prakses" ārsta palīgs pieņem pacientus Vilpulkas pagasta, Pagastmājas telpās darba dienās. Tiek sniegta pirmā medicīniskā palīdzība.
- ◆ Vidzemes slimnīcas rentģena kabinets Rūjienā.

- ♦ SIA "Vinetas Zviedres zobārstniecība" – strādā darba dienās Rūjienas pilsētā. Iestādē tiek veikta mutes veselības stāvokļa vispārēja izvērtēšana, zobu labošana, zobu ķirurģija, sarežģītas ekstrakcijas, zobu implantu ievietošana u.c.
- ♦ Divas aptiekas: SIA "BENU aptieka 51" un SIA "Rūjienas aptieka".

Ārpus ārstes darba laika neatliekamo medicīnisko palīdzību var saņemt SIA "Vidzemes slimnīca", Valmierā vai izsaucot Neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādi. Dežūrārsta medicīnisko palīdzību var saņemt SIA "Vidzemes slimnīca" uzņemšanas nodaļā, Valmierā.

Stacionārās ārstēšanās nepieciešamības gadījumā iedzīvotāji izmanto sertificētu ārstniecības iestādi SIA "Vidzemes slimnīca", kas ir reģionāla daudzprofilu neatliekamās medicīniskās palīdzības ārstniecības iestāde. Slimnīca nodrošina diennakts medicīnisko palīdzību Vidzemes reģiona iedzīvotājiem.

Rūjienas novadā, tāpat kā visā valstī, trūkst jauni speciālisti medicīnas jomā, jo esošie ir tuvu pensijas vecumam. Ārstu skaits Rūjienas novadā 2017.gadā bija 7 (skaits bez zobārstiem, ar stažieriem un rezidenti). Rēķinot ārstu skaitu uz 10 000 iedzīvotājiem, Rūjienas novadā 2017.gadā bija 14 ārsti, kas ir otrs no augstākais rādītājs starp apkārtējām pašvaldībām.

4.1.tabula. Ārstu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem, statistikas dati par 2017.gadu. (Avots: <http://www.spkc.gov.lv/>)

Administratīvā teritorija	Ārstu ²⁰ skaits	Ārstu skaits uz 10 000 iedzīvotāju
Burtnieku novads	5	6,6
Mazsalacas novads	5	16,7
Naukšēnu novads	1	5,8
Rūjienas novads	7	14
LATVIJA	6700	34,6
Vidzemes reģions	423	22,4

2017.gadā Rūjienas novadā tika veikti 35 776 ambulatoriskie apmeklējumi pie ārstiem, no tiem 34 752 bija ambulatorās pieņemšanas un 1024 mājas vizītes. Ambulatoro apmeklējumu skaits uz 1 iedzīvotāju Rūjienas novadā 2017.gadā bija 7,1²¹, kas ir salīdzinoši augsts rādītājs. Vidēji Latvijā ir 5,6 ambulatorie apmeklējumi uz 1 iedzīvotāju, bet Vidzemes reģionā – 5,3.

2016.gadā Rūjienas novada pašvaldība tika oficiāli uzņemta Latvijas Nacionālo veselīgo pašvaldību tīklā. Pašvaldības darbošanās šajā tīklā uzlabo veselības aprūpes pieejamību novadā, kā arī veicina iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sporta attīstību.

Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla mērķis ir sekmēt labās prakses piemēru, pieredzes un ideju apmaiņu starp pašvaldībām, atbalstīt pašvaldības un sniegt tām metodoloģisku atbalstu dažādu sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumu risināšanā lokālā līmenī, un paaugstināt pašvaldību darbinieku izglītību sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumos, tādējādi atbalstot veselības, labklājības un vienlīdzīgu iespēju attīstību reģionālajā līmenī.

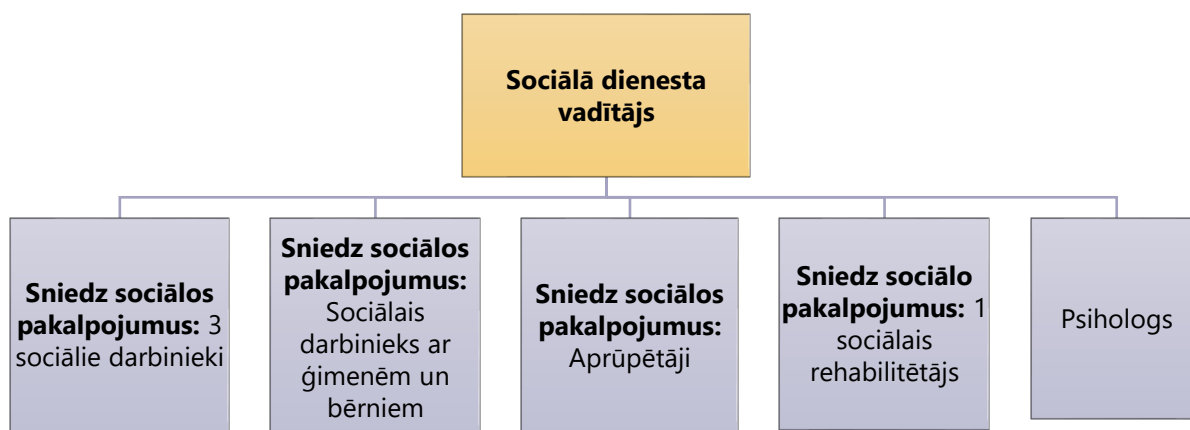
²⁰ ārsti bez zobārstiem, ar stažieriem un rezidenti

²¹ <http://www.spkc.gov.lv/>, statistikas dati par 2016.gadu

4.6. SOCIĀLIE PAKALPOJUMI UN PALĪDZĪBA

Rūjienas novada Sociālais dienests ir pašvaldības izveidota iestāde, kas noteiktās kompetences ietvaros administrē un nodrošina sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu personām, kuras reģistrējušas savu pamata dzīvesvietu Rūjienas novada pašvaldības teritorijā. Dienesta mērķis ir palīdzēt novada iedzīvotājiem atrisināt vai mazināt sociālās problēmas, sniegt to vajadzībām atbilstošus sociālo pakalpojumus un sociālo palīdzību, un veicināt šo personu pašpalīdzību un integrāciju sabiedrībā.

Dienesta darbu nodrošina seši darbinieki. Lai iedzīvotājiem pakalpojumi būtu pieejami tuvāk savai dzīvesvietai, sociālajiem darbiniekiem ir noteikti pieņemšanas laiki Ipiķu, Jeru, Lodes un Vīlpulka pagastu pārvaldēs.

4.8.attēls. Rūjienas novada sociālā dienesta struktūra

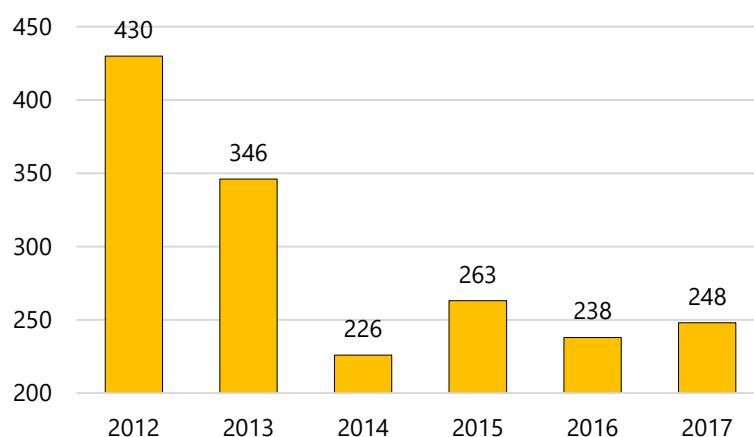
Tiesības saņemt sociālos pakalpojumus ir personām, kuras savu pamata dzīvesvietu deklarējušas Rūjienas novada administratīvajā teritorijā, kā arī citām normatīvajos aktos noteiktajām personām, ja tās nonākušas krīzes situācijā. Rūjienas novada pašvaldība sniedz pakalpojumus vai organizē to sniegšanu dzīvesvietā, ilgstošas sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas institūcijās, vai pērk no cita pakalpojuma sniedzēja.

Dienests sniedz vai nodrošina šādus sociālos pakalpojumus:

- ♦ sociālās aprūpes pakalpojumi personas dzīvesvietā – mājas aprūpi;
- ♦ sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā;
- ♦ ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā pilngadīgām personām;
- ♦ ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā bērniem;
- ♦ īslaicīga sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā bērniem;
- ♦ sociālā atbalsta pakalpojumi;
- ♦ psihologa pakalpojumi.

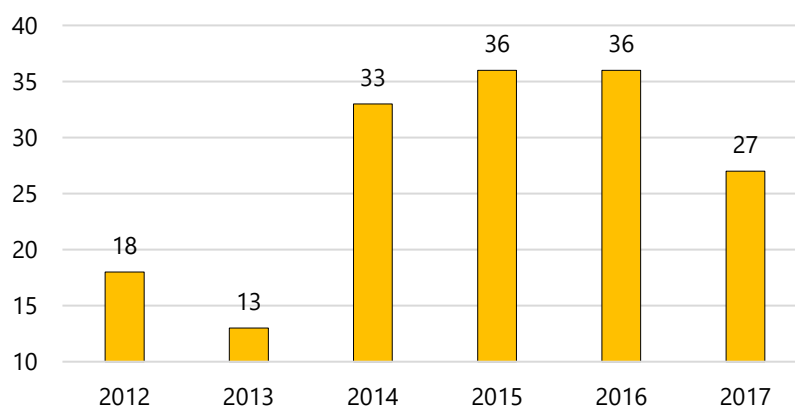
Novadā tiek nodrošināta sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņemšana visām sociālā dienesta mērķgrupām. Sociālais dienests iesaistījies "Veselīgas pašvaldības" projektā, kur sadarbībā ar SPII "Vārpiņa" vecākiem tika dota iespēja apmeklēt apmācību programmu "Bērnu emocionālā audzināšana". Pusaudžu vecākiem bija iespēja apmeklēt nodarbību ciklu "Ceļvedis audzinot pusaudzi". Turpinās psihologa pakalpojuma nodrošināšana (smilšu spēļu terapija un konsultācijas).

Kopš 2012.gada, kad sociālo palīdzību saņēma 430 ģimenes, skaits ir samazinājies par ~42%, 2017.gadā Rūjienas novadā sociālo palīdzību saņēmušas 248 ģimenes (4.9.attēls).

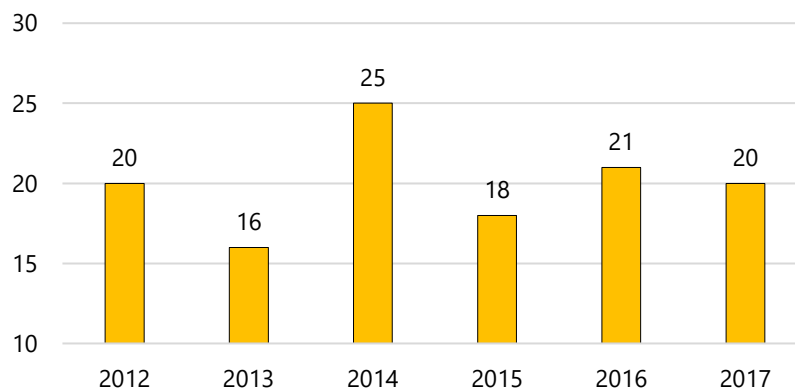
4.9.attēls. Rūjienas novadā sociālo palīdzību saņēmušo ģimeņu skaits 2012.-2017.gadā

Rūjienas novadā aprūpes mājas pakalpojumu atbalsta nodrošināšanai no 2014.gada ir saņēmušas 50% un vairāk kā 2012.gadā (4.10.attēls).

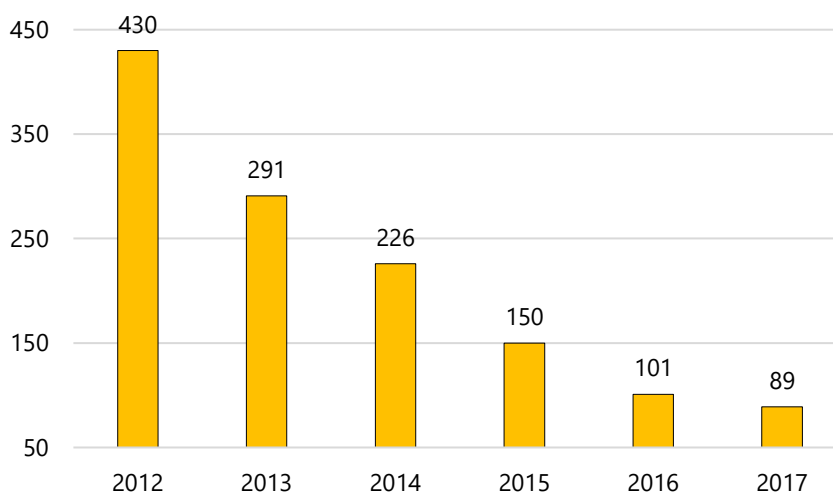
4.10.attēls. Rūjienas novadā mājas aprūpes pakalpojumu saņēmēju skaits 2012.-2017.gadā

Laika posmā no 2012.gada līdz 2017.gadam ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmušo personu skaits ir mainījies 2013.gadā tas bija viszemākais 16 personas, bet 2014.gadā skaits sasniedza 25 personas (4.11.attēls).

4.11.attēls. Rūjienas novadā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmušo personu skaits 2012.-2017.gadā

Novadā ir krietni samazinājies trūcīgo ģimeņu skaits, 2017.gadā šāds statuss bija piešķirts 89 ģimenēm, kas ir par ~80% mazāk nekā 2012.gadā (4.12.attēls). Tas sasaistāms ar bezdarba līmeņa samazinājumu un migrācijas tendencēm.

4.12.attēls. Rūjienas novadā trūcīgo ģimeņu skaits 2012.-2017.gadā

2016.gadā Rūjienas sociālais dienests paralēli pamatdarbam uzsāka dalību Vidzemes plānošanas realizētajā Eiropas Sociālā fonda projektā "Vidzeme iekļauj".

Projekta ietvaros nodrošinot pakalpojumu sniegšanu bērniem ar invaliditāti no 5 – 17 gadu vecumam, kā arī tika turpināts darbs pie sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveides.

Sociālās aprūpes centrs "Lode" atrodas Rūjienas novada Lodes pagastā. Tas darbojas uz Nolikuma pamata un ir Rūjienas novada iestāde, kas reģistrēta sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā. Rūjienas novada pašvaldība slēgusi līgumu ar Labklājības Ministriju par valsts finansēta pakalpojuma sniegšanu personām ar garīga rakstura traucējumiem, kā arī sociālās aprūpes centrs "Lode" piedāvā pakalpojumus visu novadu pensijas vecuma personām un pilngadīgām personām ar fiziska rakstura traucējumiem. Novads iestādes darbībā piedalās kā līdzfinansētājs ar ēku un pamatlīdzekļu daļu.

Iestādē ir radīta bāze dzīvot pēc iespējas patstāvīgāk un pilnveidot vai uzlabot sadzīviskās iemaņas, piemēram, ēst gatavošanu, savu personīgo apģērbu kopšanu un mazgāšanu, kā arī iesaistīties palīgdarbu veikšanā. Radošajā darbnīcā ir iespēja apgūt rokdarbu, ziedu dizaina, aplicēšanas, zīda apgleznošanas un citas pamatprasmes. Vasarā iespēja pilnveidot dārznieka darba iemaņas. Šīs darbnīcas ir pamats, lai integrācija sabiedrībā notiktu pēc iespējas veiksmīgāk.

Sociālās aprūpes centrs "Lode" nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, ja nepieciešamais pakalpojuma apjoms atbilst ilgstošai institucionālai aprūpei:

- pensijas vecuma personām,
- personām ar fiziska rakstura traucējumiem,
- pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem.

lestādes atpazīstamības veicināšanai, kā arī, lai nodrošinātu vieglāku informācijas pieejamību klientu tuviniekiem, tika izveidota iestādes facebook.com lapa.

Valsts sociālās aprūpes centra "Vidzeme" filiāle "Rūja" atrodas Jeru pagasta Rūjienas novadā, apmēram 1 km no Rūjienas. Tās darbības mērķis ir sniegt klientiem sociālos pakalpojumus un sociālo aprūpi, sociālo rehabilitāciju (ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem), tādējādi nodrošinot pamatvajadzību apmierināšanu saskaņā ar MK noteikumiem Nr.338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem".

Filiāles "Rūja" darbības mērķa īstenošanai izvirzīti sekojoši uzdevumi:

- ◆ apgādāt klientu ar veļu, apģērbu un apaviem un personīgās higiēnas priekšmetiem;
- ◆ nodrošināt klientu ar dzīvojamo platību, kas iekārtota ar individuālajām vajadzībām atbilstošu aprīkojumu un inventāru;
- ◆ organizēt racionālu ēdināšanu, ņemot vērā katra klienta vecumu un veselības stāvokli;
- ◆ nodrošināt klientiem neatliekamo medicīnisko palīdzību un viņu vajadzībām atbilstošu veselības aprūpi;
- ◆ nodrošināt sociālās rehabilitācijas pasākumus atbilstoši katra klienta individuālajām vajadzībām, fiziskajam un garīgajam stāvoklim;
- ◆ nodrošināt klientiem iespēju iesaistīties kultūras un sporta aktivitātēs, atbilstoši interesēm un veselības stāvoklim;
- ◆ veicināt sociālo kontaktu veidošanu un saglabāšanu klientiem ar viņu tuviniekiem un sabiedrību;
- ◆ nodrošināt klientiem pieeju informācijai par cilvēktiesību ievērošanu, izmaiņām likumdošanā, institūcijas darbību un citiem sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzējiem;
- ◆ veikt pasākumus, lai nodrošinātu klientiem tiesības uz privāto dzīvi, dzīvojamās telpas un korespondences noslēpumu, personas neaizskaramību un citas cilvēka pamattiesības;
- ◆ pēc klienta vēlēšanās nodrošināt ar garīgo aprūpi, atbilstoši konfesijai piederībai;

- ♦ regulāri veikt pasākumus centra sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtēšanai un uzlabošanai.

Rūjienas novada bāriņtiesa ir novada pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde. Bāriņtiesa savā darbībā pamatojas uz normatīvajiem aktiem un publisko tiesību principiem. Savā darbībā bāriņtiesa prioritāri nodrošina bērnu vai aizgādībā esošo personu tiesības un tiesisko interešu aizsardzību, kā arī izdara apliecinājumus, gādā par mantojuma apsardzību. Visas bāriņtiesas darbības un pieņemtie lēmumi ir vērsti uz bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību un interešu aizsardzību un nodrošināšanu. Ikdienā bāriņtiesa veic amata pienākumus Rūjienas novada administratīvajā teritorijā. Novada bāriņtiesa strādā Ipiķu pagasta, Jeru pagasta, Lodes pagasta un Vīlpulkas pagasta pārvaldēs.

Rūjienas novadā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits no 17 2012.gadā ir samazinājies līdz 15 bērniem 2018.gada sākumā, no kuriem 1 – audžuģimenē (2012.gadā tie bija 14 bērni), 12 – aizbildņu ģimenēs, 2 – ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās (2012.gadā nebija neviens bērns).

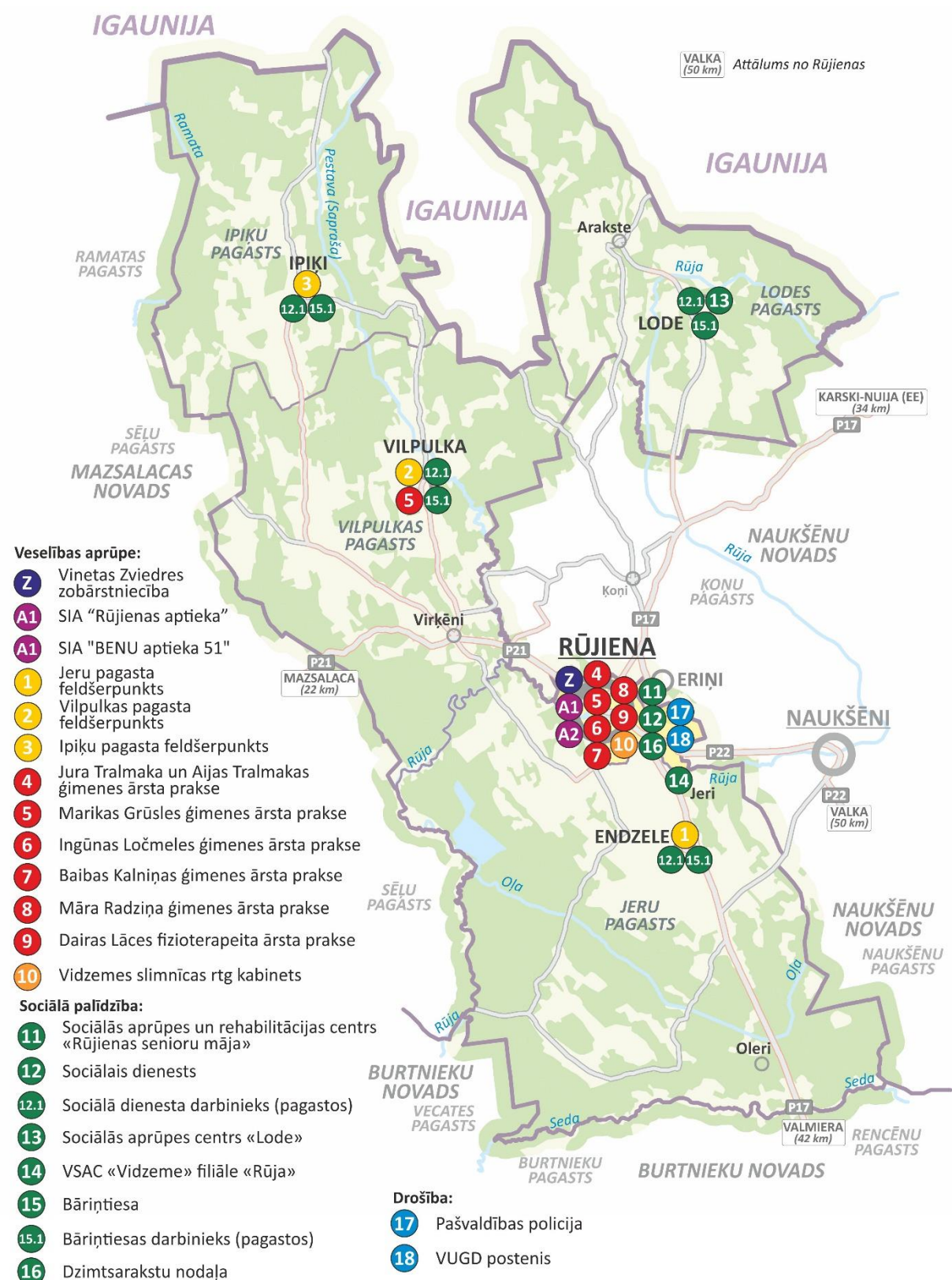
2013.gadā durvis vēra biedrības **“Rūjienas senioru māja”** aprūpes un Rehabilitācijas centrs Rūjienā. Tas ir sociālais aprūpes un rehabilitācijas centrs, kas izveidots, lai attīstītu sociālā pakalpojuma sniegšanas centru Vidzemē. Rūjienas Senioru mājai ir cieša sadarbība ar ģimenes ārstu un speciālistu (ķirurgs, radiologs, ginekologs) praksēm, kas izvietotas tajā pašā ēkā, nodrošinot senioru mājas klientiem pieejamu primāro un sekundāro medicīnisko aprūpi.

Dienas centrā ir izveidotas atbilstošas telpas brīvā laika pavadīšanai dažādu paaudžu cilvēkiem, kā arī daudzveidīgu tematisko nodarbību un pasākumu organizēšanai, uzlabojot pakalpojumu pieejamību un kvalitāti. Centrs atrodas aprūpes centra ēkā, tādēļ tas ir brīvi pieejams arī senioriem ratiņkrēslos. Katru darba dienu dienas centrs piedāvā dažādas aktivitātes senioriem gan telpās, gan brīvā dabā.

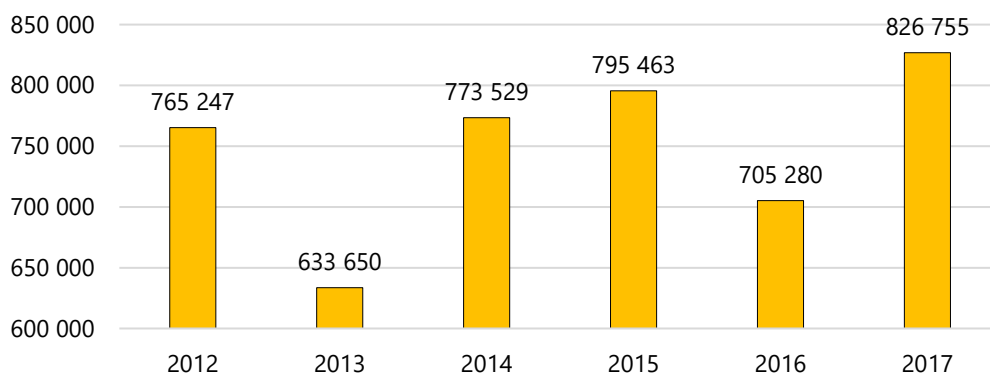

Jau no 2017.gada biedrība “Rūjienas senioru māja” īsteno Eiropas brīvprātīga darba projektu “Youth for active seniors” programmas “Jaunatne darbībā” ietvaros. Projektā piedalās jaunieši ES valstī un partnervalstī. Brīvprātīgo galvenie uzdevumi šajā projektā ir veikt brīvprātīgo darbu senioru aktivitāšu centrā, īstenojot iniciatīvas projekta ietvaros.

4.13.attēls. Veselības, drošības un sociālie pakalpojumi Rūjienas novadā

Rūjienas novada pašvaldības budžeta izdevumu sociālai aizsardzībai izmaiņas pa gadiem norāda, ka kopumā budžeta izdevumiem ir tendence palielināties (izņēmumi ir 2013. un 2016.gads) – 2017.gadā sociālai aizsardzībai tika tērēt par 8% vairāk nekā 2012.gadā. Sociālās aizsardzības budžeta dinamika ir ciešā sasaistē ar ekonomisko situāciju valstī un novadā, kā arī iedzīvotāju nodarbinātību un spēju segt savus pamatizdevumus.

4.14.attēls. Budžeta izdevumi sociālai aizsardzībai izmaiņas pa gadiem (EUR)

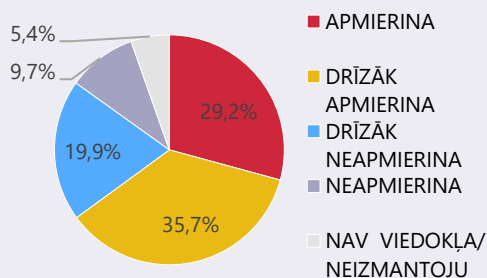
Vidzemes plānošanas reģiona Deinstitutionalizācijas plāns 2017.-2020.gadam izstrādāts ar Eiropas sociālā fonda atbalstu projekta "Vidzeme iekļauj" ietvaros. Vidzemes reģiona deinstitutionalizācijas plāns ir attīstības plānošanas dokuments, kura galvenais uzdevums ir plānot optimālu sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu attīstību un izvietojumu Vidzemes pašvaldībās, lai nodrošinātu sava reģiona iedzīvotājiem nepieciešamos atbalsta, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pēc iespējas tuvāk to dzīvesvietai un novērstu personu nokļūšanu institūcijās. Galvenās mērķa grupas ir cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem, bērni sociālās aprūpes centros un bērni ar funkcionāliem traucējumiem.

Projekta ietvaros Rūjienas novadā paredzēts veikt ēkas Valdemāra ielā 26, Rūjienā renovāciju un pārbūvi 16 grupu dzīvokļu un 24 vietu dienas aprūpes centra izveidei cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem.

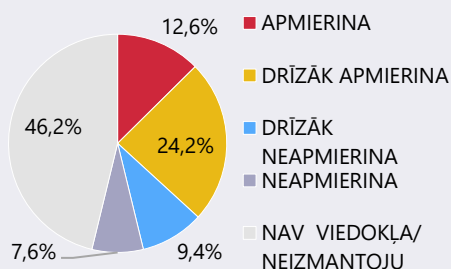
Tāpat nākošajā periodā nepieciešams sekmēt sociālo iekļaušanu, to atbalstošu aktivitāšu un pasākumu organizēšanu, iesaistot dažādas mērķgrupas, arī jauniešus.

Iedzīvotāju aptauja

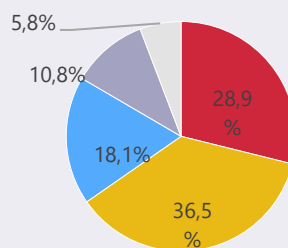
Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība

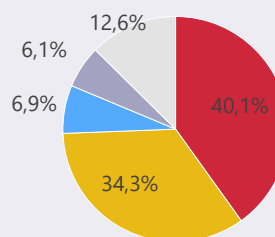
Sociālās palīdzības un pakalpojumu pieejamība

Veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāte

Sociālās palīdzības un pakalpojumu kvalitāte

Steidzamākie darbi sociālā vidē:

- ♦ Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība (3 atbildes);
- ♦ Pensionāru un cilvēku ar īpašām vajadzībām atbalsts visā novada teritorijā (3 atbildes);
- ♦ Pabalstu palielināšana maznodrošinātajiem un trūcīgajiem (3 atbildes).

Jautājumā par pakalpojumiem / jomām, kuru pieejamība un kvalitāte neapmierina iedzīvotājus, minēts sociālie jautājumi (6 atbildes); medicīnas pakalpojumu pieejamība (5 atbildes); dzīvokļu pieejamība (nav pietiekošs mājokļu skaits) (3 atbildes) u.c.

Iedzīvotājiem pietrūkst medicīnas pakalpojumu pieejamība: dažādu medicīnas speciālistu izbraukumi, fizikālā terapija, dienas stacionārs, slimnīca, terapeitiskā nodaļa (14 atbildes); aptiekas, kas pieejamas arī brīvdienās (2 atbildes); Rūjienas centrā invalīdu un vecu cilvēku dienas atbalsta centrs; atbalstošs personāls invalīdiem, sociālo dzīvokļu iespējas u.c.

Darba grupa - sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība

Kas labs?

- ◆ Sociālās aprūpes pakalpojums
- ◆ Pagastos pieejami dušu un veļas mašīnu pakalpojumi
- ◆ Dažādi pasākumi, piem., pasākums "No 80 gadiem"
- ◆ Psihologa pieejamība
- ◆ Nodrošināta aprūpe mājās
- ◆ Dienas centra funkcijas veic Tautskola
- ◆ Sociālā darbinieka konsultācijas
- ◆ Feldšeru punkti pagastos

Kas jāmaina, kā?

- ◆ Piesaistot brīvprātīgos (biedrības, jauniešus), apzināt vientuļos seniorus un to vajadzības
- ◆ Veidot atvērtu sapratni pret dažādām vecuma grupām
- ◆ Radīt iespējas jauniem sociālajiem pakalpojumiem – iespējas jauniešiem – tīrīt logus, sanest malku
- ◆ Nepieciešami sociālie dzīvokļi, kur sniedz atbalstu un palīdzību mērķauditorijai
- ◆ Specializēts transports sociālo pakalpojumu nodrošināšanai (pie ārsta, uz veikalu)
- ◆ Sociālās uzņēmējdarbības veicināšana
- ◆ Audžu ģimeņu kustība un attīstība
- ◆ Pilsētā jāpiedāvā dušu un veļas mašīnu pakalpojumi

Veselības aprūpe, veselīgs dzīvesveids

Kas labs?

- ◆ Projekts: Veselīga pašvaldība
- ◆ Ģimenes ārstu pieejamība
- ◆ Sabiedrības aktivitātes sporta jomā (sporta halle, nūjošana)
- ◆ Regulāri notiek nodarbības par veselīgu uzturu Tautskolā
- ◆ Stomatologa pieejamība
- ◆ Ārsti speciālisti – psihiatrs, neirologs, ortopēds, urologs, rentgens
- ◆ Atbalsts medikamentu iegādei 50% un arī lēcu atmaksai trūcīgo ģimeņu bērniem
- ◆ Mobilais mamogrāfs
- ◆ Feldšeru punkti pagastos
- ◆ Acu ārsta izbraukumi

Kas slikts?

- ◆ Pilsētā nav dušas un veļas mašīnas pakalpojumi
- ◆ Trūkst sociālo dzīvokļu
- ◆ Nepietiekama SAC "Lode" medicīnas speciālistu nodrošināšana

Informācijas aprīte

- ◆ Maksas pakalpojuma izveide bērnudārzā esošajai sālīstabai
- ◆ Sociālā darba speciālistu profesionālās izaugsmes iespējas (semināri, supervīzija)
- ◆ Pilnveidot sadarbību un komunikāciju starp un ar sociālajiem darbiniekiem (piemēram ģimenes ārsts arī var paziņot u.c.)
- ◆ Nepieciešama mobilā zupas virtuve
- ◆ Piesaistīt jaunus darbiniekus – speciālistus

Kas slikts?

- ◆ Sporta halles nepietiekama pieejamība pagastu iedzīvotājiem
- ◆ Motivācijas trūkums fiziskām aktivitātēm
- ◆ Veselīga uztura popularizēšanas trūkums
- ◆ Informācijas trūkums par valsts un pašvaldības nodrošinātiem sociālajiem pakalpojumiem dažādām iedzīvotāju grupām
- ◆ Profesionālāku speciālistu trūkums
- ◆ Plašāka speciālistu pieejamības trūkums
- ◆ Pie stacijas esošā atpūtas zonas bīstamība
- ◆ Ģimenes ārstu pēctecība (nav jaunu ārstu)

- ◆ Sociālās palīdzības un veselības aprūpes sistēmas nesaskaņotība
- ◆ Pakalpojumu trūkums visstrucīgākajām iedzīvotāju grupām (zupas virtuve, sociālais dzīvoklis)

Kas jāmaina?

- ◆ Informācijas pieejamība
- ◆ Brīvprātīgais darbs (seniori-bērni)
- ◆ Jauno veselības speciālistu piesaistīšana
- ◆ Paplašināt sociālo pabalstu saņēmēju loku
- ◆ Informēt par pašvaldības un valsts sociālo pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un funkcionāliem traucējumiem
- ◆ Sniegt sporta inventāra pieejamību arī pašvaldību centros
- ◆ Mobilais auto – no dzīves vietas pie ārstiem

4.7. SABIEDRISKĀ KĀRTĪBA UN DROŠĪBA

Rūjienas novada pašvaldības policija ir novada pašvaldības iestāde, kuras galvenais uzdevums ir sabiedriskās kārtības uzturēšana Rūjienas novada administratīvajā teritorijā, Rūjienas novada domes apstiprināto saistošo noteikumu ievērošanas un izpildes kontrole un regulāra patrulēšana novada teritorijā. Pašvaldības policijas galvenā prioritāte ir sabiedriskās kārtības un drošības uzturēšana Rūjienas novadā. Pašvaldības policijas pienākums ir aizsargāt personu dzīvību, veselību, tiesības un brīvības, īpašumu, sabiedrības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem.

Rūjienas novada pašvaldības policijā strādā pašvaldības policijas priekšnieks un četri pašvaldības policijas kārtībnieki. Rūjienas novada pašvaldības policija ir Rūjienas novada pašvaldības struktūrvienība kuras galvenais uzdevums ir sabiedriskās kārtības uzturēšana Rūjienas novada administratīvajā teritorijā, kā arī saistošo noteikumu kontrole. Pašvaldības policijas pienākumi:

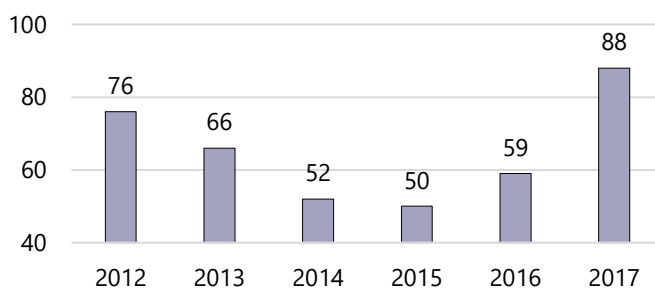
1. likumpārkāpumu profilakse;
2. kontrole par to, kā tiek izpildīti novada domes lēmumi un noteikumi;
3. savas kompetences ietvaros kārtot administratīvo pārkāpumu lietvedību;
4. sniegt palīdzību Valsts policijai jautājumos, kas saistīti ar sabiedrības drošību un noziedzības apkarošanu;
5. Rūjienas novada domes apstiprināto saistošo noteikumu ievērošanas un izpildes kontrole un regulāru reidu veikšana novada teritorijā.

Pašvaldības Policija regulāri nodrošina sabiedrisko kārtību sarīkojumu laikā Rūjienas pilsētā kā arī apkārtējos pagastos.

Pašvaldības policijas materiāltehnisko apgādi veic Rūjienas novada pašvaldība par Rūjienas novada pašvaldības līdzekļiem. Tās rīcībā ir viena automašīna, videonovērošana un cits sekmīgam darbam nepieciešamais aprīkojums.

Katru gadu nepārtraukti notiek sadarbība ar Sociālo dienestu un Bāriņtiesu. Pēc Sociālā dienesta darbinieku rīkojuma regulāri tika apsektas riska ģimenes. Pēc šādām apsekošanām bieži vien tika sasniegts arī vēlamais rezultāts.

Darba organizācijas jautājumos Pašvaldības policija sadarbojas ar Valsts policijas, iestādēm un citām institūcijām. Drošību un likumiskās kārtības ievērošanu Rūjienas novadā pārrauga arī Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvalde.

4.15.attēls. Reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits Rūjienas novadā 2012.-2017.gadā, (Avots:CSP)²²

²² Centrālā statistikas pārvalde, SKG021. Reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits reģionos, republikas pilsētās un novados.

Atbilstoši CSP sniegtajiem statistikas datiem Rūjienas novadā reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits ir palielinājies no 76 2012.gadā līdz 88 2017.gadā. Lai gan jāuzsver, ka noziedzīgo nodarījumu skaits 2015.gadā, līdzīgi kā 2014.gadā, kad to bija 52, ir bijuši 50.

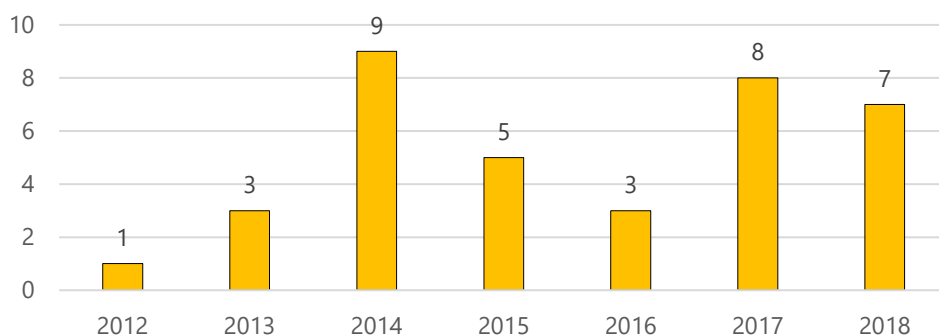
Ceļu satiksmes un drošības direkcijas apkopotā informācija norāda, ka Rūjienas novadā kopš 2012.gada ceļus satiksmes negadījumu skaits ir palielinājies²³.

4.16.tabula. Ceļu satiksmes negadījumu skaits no 2012. līdz 2017.gadam (Avots: CSDD)

Gads	Ceļu satiksmes negadījumi (kopā)	Ceļu satiksmes negadījumi cietušajiem	satiksmes ar	Gājuši bojā	Ievainoti	T.sk. smagi ievainoti
2012	7	2		0	4	0
2013	13	6		0	6	1
2014	18	2		0	4	0
2015	11	4		0	2	0
2016	19	5		0	6	2
2017	15	5		2	6	1

Rūjienas novadā atrodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Vidzemes reģiona brigāde, Valmieras daļa, Rūjienas postenis.

Atbilstoši Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk – VUGD) informācijai, 2012.-2018.gadam Rūjienas novadā ir reģistrēti 36 kūlas ugunsgrēki, kopš 2012.gada skaits ir palielinājies (4.16.attēls). izdegusi platība 2018.gadā – 61 150 m².

4.16.attēls. Kūlas ugunsgrēku skaits 2012.-2018.gadam (Avots:VUGD)²⁴

Publicētajā VUGD pārskatā par glābšanas darbiem, ugunsgrēkiem un to radītajām sekām 2018.gadā ir norādīts, ka Rūjienas novadā ir bijuši 20 ugunsgrēki, kuros nav cietuši vai gājuši bojā cilvēki. Kopumā tendence ir negatīva, ar katru gadu palielinās reģistrēto ugunsgrēku skaits novadā (4.17.tabula).

4.17.tabula. Glābšanas darbi, ugunsgrēki un to radītās sekas 2012.-2018.g. Rūjienas novadā (Avots:VUGD)²⁵

Gads	Ugunsgrēku skaits	Gāja bojā cilvēks	Tajā bojā gājuši bērni	skaitā	Cietuši cilvēki	Izglābti cilvēki
2012	12	1	0		0	1
2013	13	0	0		0	0

²³ <https://www.csdd.lv/celu-satiksmes-negadijumi/celu-satiksmes-negadijumu-sadalijums-pa-pagastiem>

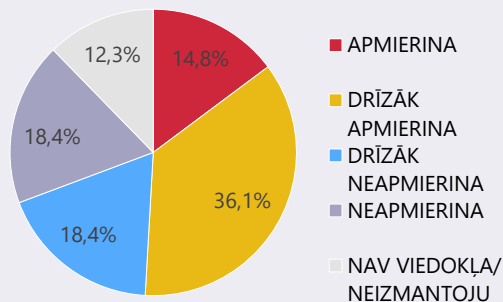
²⁴ http://www.vugd.gov.lv/files/projekti/Kula_2012_2018.pdf

²⁵ <http://www.vugd.gov.lv/lat/aktualitates/statistika>

Gads	Ugunsgrēku skaits	Gāja cilvēks bojā	Tajā skaitā bērni	Cietuši cilvēki	Izglābti cilvēki
2014	23	0	0	1	0
2015	13	0	0	0	0
2016	17	0	0	1	0
2017	20	1	0	0	0
2018	20	1	0	0	0

Iedzīvotāju aptauja

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas kvalitāte

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas kvalitāte (policija) kvalitāte apmierina 14,8% respondentu un drīzāk apmierina 36,1%, bet drīzāk neapmierina 18,4% un neapmierina 18,4%, un 12,3% respondentu nav viedokļa.

Atvērtajā jautājumā par pakalpojumiem / jomām, kuru pieejamība un kvalitāte neapmierina iedzīvotājus, minēta arī policijas darba kvalitāte (kārtības nenodrošināšana pilsētā) (7 atbildes).

Iedzīvotājiem pietrūkst sabiedriskās kārtības ieviešanas pasākumi arī uz ceļiem.

4.8. CITI SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

Rūjienas novada Dzimtsarakstu nodaļa sastāv no nodaļas vadītājas un vadītājas vietnieces. Dzimtsarakstu nodaļa veic civilstāvokļu aktu reģistrāciju, ievērojot normatīvos aktus. Dzimtsarakstu nodaļa reģistrē laulību, paziņotos dzimšanas un miršanas faktus, izsniedz civilstāvokļa aktu reģistrāciju apliecinošus dokumentus, kārtu civilstāvokļa aktu reģistru ierakstu aktualizēšanas un atjaunošanas lietas, aktualizē un atjauno civilstāvokļa aktu reģistra ierakstus, kārtu vārda, uzvārda un tautības maiņas lietas, saglabā nodaļas arhīva fondu.

Dzimtsarakstu nodaļa katru gadu godina mazos Rūjienas novada iedzīvotājus, kuru dzimšana reģistrēta Rūjienas novada Dzimtsarakstu nodaļā.

5. DABAS UN KULTŪRVĒSTURISKĀS VĒRTĪBAS

5.1. NOVADA TERITORIJAS VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS

Pēc VZD datiem 2018.gada 1.janvārī Rūjienas novada platība bija 35 221,3 ha. Sadalījumā pēc zemes lietošanas veida 51,98% (18 307,20 ha) Rūjienas novada teritorijas aizņem mežs, bet 34,54% (12 164,8 ha) ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme.

5.1.tabula. Rūjienas novada zemju sadalījums pēc zemes lietošanas veida, 01.01.2018. (Avots: VZD)

Zemes lietošanas veids	Kopplatība (ha)	Īpatsvars (%)
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme	12 164,80	34,54%
Mežs	18 307,20	51,98%
Krūmājs	356,1	1,01%
Purvs	875,2	2,48%
Ūdensobjektu zeme	1401,7	3,98%
Zeme zem ēkām un pagalmiem	576	1,64%
Zeme zem ceļiem	844,8	2,40%
Pārējās zemes	695,5	1,97%
Kopā	35 221,30	100,00%

Saskaņā ar nekustamā īpašuma valsts kadastra datiem 2018.gada 1.janvārī sadalījumā pēc nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām 70,20% (24 726,2 ha) no visas Rūjienas novada teritorijas aizņem lauksaimniecības zeme, bet 25,97% (9 145,5 ha) – mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu. Pārējo zemju sadalījums parādīts 5.2.tabulā.

5.2.tabula. Rūjienas novada zemju sadalījums pēc nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām, 01.01.2018. (Avots: VZD)

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa	Zemes vienību skaits	Kopplatība (ha)	ĪPATSVARS %
Lauksaimniecības zeme	2 096	24 726,2	70,20%
Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu	283	9 145,5	25,97%
Ūdens objektu zeme	17	40,5	0,11%
Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	5	117,6	0,33%
Dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme	62	171,0	0,49%
Individuālo dzīvojamo māju apbūves zeme	1177	276,1	0,78%
Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme	97	47,3	0,13%
Kommercdarbības objektu apbūves zeme	33	10,4	0,03%
Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zeme	62	122,4	0,35%
Ražošanas objektu apbūves zeme	61	53,4	0,15%
Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme	365	470,1	1,33%
Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme	77	40,8	0,12%
Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis nav norādīts	0	0,0	0,00%
KOPĀ	4335	35221,3	100%

5.2. LAUKSAIMNIECĪBĀ IZMANTOJAMĀ ZEME UN MEŽI

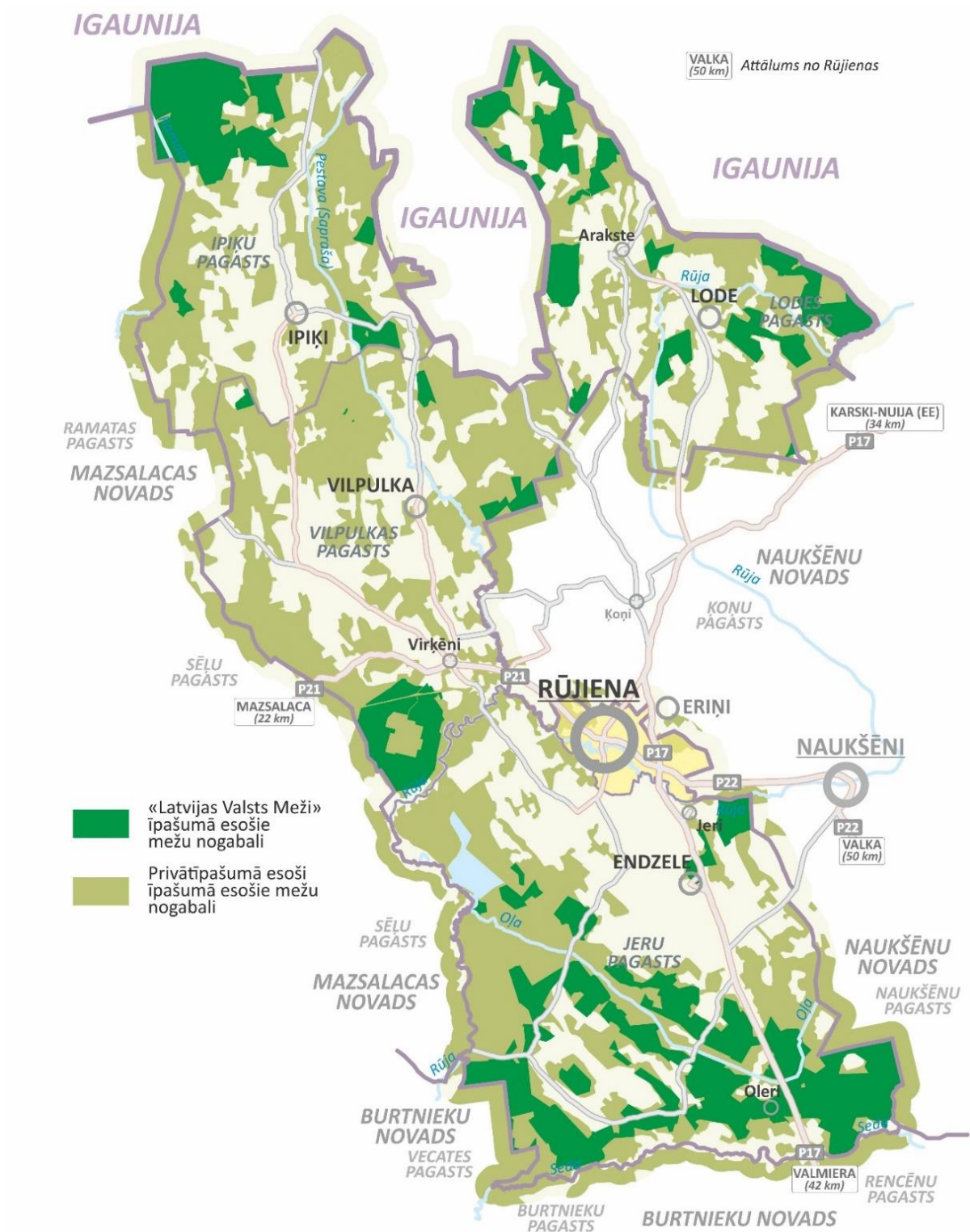
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme iedalās aramzemēs, augļu dārzos, pļavās un ganībās. Saskaņā ar nekustamā īpašuma valsts kadastra datiem 2018.gada 1.janvārī lielāko daļu – 73,51% (8 747,5 ha) lauksaimniecībā izmantojamo zemju aizņem aramzeme. Pļavas aizņem 1 616,1 ha (13,58%), ganības – 1 294,5 ha (12,04%) un augļu dārzi – 103,5 ha (0,87%). Lauku atbalsta dienesta 2018.gadā veiktajā lauksaimniecībā izmantojamās zemes (turpmāk – LIZ) apsekošanā tika noteikts, ka Rūjienas novadā koptas ir 90,9% no LIZ, kas ir labāks rādītājs kā vidēji Latvijā – 87,60%.

Pēc Valsts meža dienesta (turpmāk – VMD) datiem 2018.gadā meža zeme aizņem 19 425,63 ha Rūjienas novada platības (5.3.tabula).

5.3.tabula. Rūjienas novada meža zemju sadalījums, ha (Avots: VMD)

Teritorija	Meža zemes, ha
Ipiķu pagasts	4200,35
Jeru pagasts	6686,54
Lodes pagasts	3579,09
Rūjienas pilsēta	82,5
Vilpulkas pagasts	4877,15
KOPĀ	19 425,63

Meža zemes sastāv no meža – 18 188,42 ha (93,63%), purviem – 542,88 ha (2,79%), laucēm – 199,35 ha (1,03%), pārplūdušiem klajumiem – 15,98 ha (0,08%), ceļiem – 112,67 ha (0,58%), grāvjiem – 319,78 ha (1,65%) un pārējām meža zemēm – 46,55 ha (0,24%).

5.1.attēls.Rūjienas novadā esošas mežu platības

5.3. ŪDEŅI, PURVI, DERĪGO IZRAKTEŅU ATRADNES

Hidrogrāfisko tīklu novadā veido gan dabiskas izcelsmes ūdensteces un ūdenstilpes, gan mākslīgi veidoti diķi un grāvji. Virszemes ūdeņi Rūjienas novadā aizņem 1 345 ha jeb 4% no novada kopējās teritorijas. Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījums upju baseinu apgabalos 46 Rūjienas novads atrodas Gaujas upju baseina apgabalā. Novada hidrogrāfisko tīklu veido

Salacas baseina upes: Rūja un tās pietekas Saprāša, kā arī Seda, augštecē - Ramata, citas mazās upītes un strauti. Novads nav bagāts ar ezeriem. Novada nozīmīgākās ūdenstilpes ir Lanģezers, Arakstes, Lodes, Virķēnu dzirnavezeri un Staklīšu dīķis.

Pēc VZD datiem Rūjienas novadā purvi aizņem 875,2 ha jeb 2,48% no novada teritorijas. Novadā atrodas tādi purvi kā Rūjas purvs (Brīvpurvs, Vieķenes tīrelis, Vīlpulkas purvs), Strinas purvs, Lauru purvs, Šķūres purvs, Kaktiņu purvs, Kogulpētes purvs, Oļaspļavas purvs, Oleru purvs u.c.

LVGMC Derīgo izrakteņu atradņu reģistrā ir atrodamas ziņas par 12 būvmateriālu izejvielu atradnēm, vienu kūdras atradni "Rūjas purvs", vienu saldūdens atradni Nr. 611115 un vienu sapropeļa atradni Rūjienas novadā.

5.4. AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Latvijā ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību – retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes datu pārvaldības sistēmā "OZOLS" pieejamo informāciju Rūjienas novads atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā (lielākā daļa – neitrālajā zonā, daļa ainavu aizsardzības zonā). Rezervāta teritorija ietver trīs novadā esošās Natura 2000 – Eiropas nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas (dabas liegumus): "Oleru purvs", "Rūjas paliene" un "Vidusburtnieks". Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulē likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" un Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

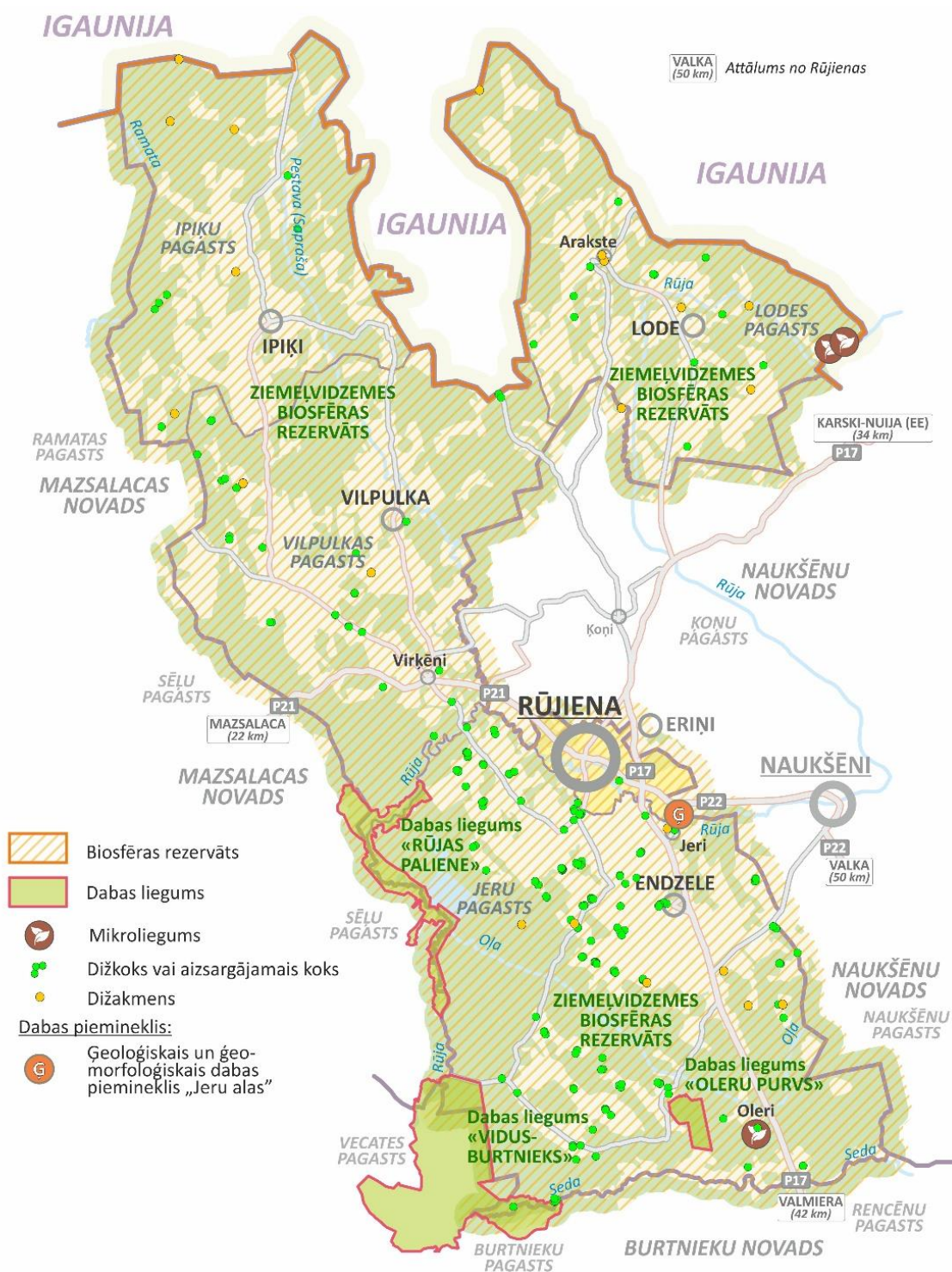
Rūjas paliene – Natura 2000 teritorija, ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā. Dabas liegums dibināts 2004.gadā un aizņem 444 ha lielu platību. Rūjienas novadā (Vīlpulkas un Jeru pagastā) atrodas daļa no dabas lieguma platības. Teritorija ietver palienu pļavu kompleksu, kas nodrošina dzīves vidi vairākām retajām un aizsargājamajām putnu sugām. Teritorijas galvenā vērtība ir ķikuts, kam šajā teritorijā esošie riesti pieder sugas riestu kompleksam ap Burtnieka ezeru, kas ir sugai nozīmīgākais Ziemeļlatvijā. Teritorijā konstatēti arī augsts griežu blīvums. Pavisam teritorijā konstatētas 7 ES Putnu Direktīvas 1.pielikumā un viena ES Biotopu Direktīvas 2.pielikumā minētas sugas. Tās visas ir arī Latvijas īpaši aizsargājamās dzīvnieku sugas. Teritorijā konstatēti arī 3 ES Biotopu Direktīvas 1.pielikumā minētie pļavu biotopi. Dabas liegumam izstrādāts dabas aizsardzības plāns laika periodam no 2006.gada līdz 2016.gadam.

Nākošajā periodā nepieciešams veikt Rūjas upes piekrastes labiekārtošanu un upes gultnes tīrīšanu iespēju robežās Rūjienas pilsētas teritorijā, veicot saskaņošanu ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas pasākumiem, lai to padarītu pieejamāku sabiedrībai.

Oleru purvs – Natura 2000 teritorija, lielāko daļu teritorijas aizņem pārejas purvs, purvaini meži un pārejas purvi un slīkšņas, kas ir ES Biotopu direktīvas aizsargājami biotopi. Aizsargājams kopš 1977.gada un aizņem 105 ha lielu platību Rūjienas novadā (Jeru pagastā). Sākot ar 2011.gada 1.februāri dabas lieguma pārvaldi īsteno vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esošās tiešās pārvaldes iestādes Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība Vidzemes reģionālā administrācija. Dabas aizsardzības plāns un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi nav.

Vidusburtnieks – Natura 2000 teritorija, ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā. Liegums dibināts 2004.gadā un aizņem 812,8 ha lielu platību. Liegums daļēji atrodas Rūjienas novada Jeru pagastā. Dabas vērtības – sastopami vērtīgi ozolu-apšu-priežu meži, ozolu meži un priežu-egļu meži, kā arī vecupes. Konstatētas retas bezmugurkaulnieku sugas. Dabas liegumam izstrādāts dabas aizsardzības plāns laika periodam no 2006.gada līdz 2016.gadam.

Dabas vērtības novada teritorijā parādītas 5.2.attēlā.

5.2.attēls. Rūjienas novada dabas vērtības

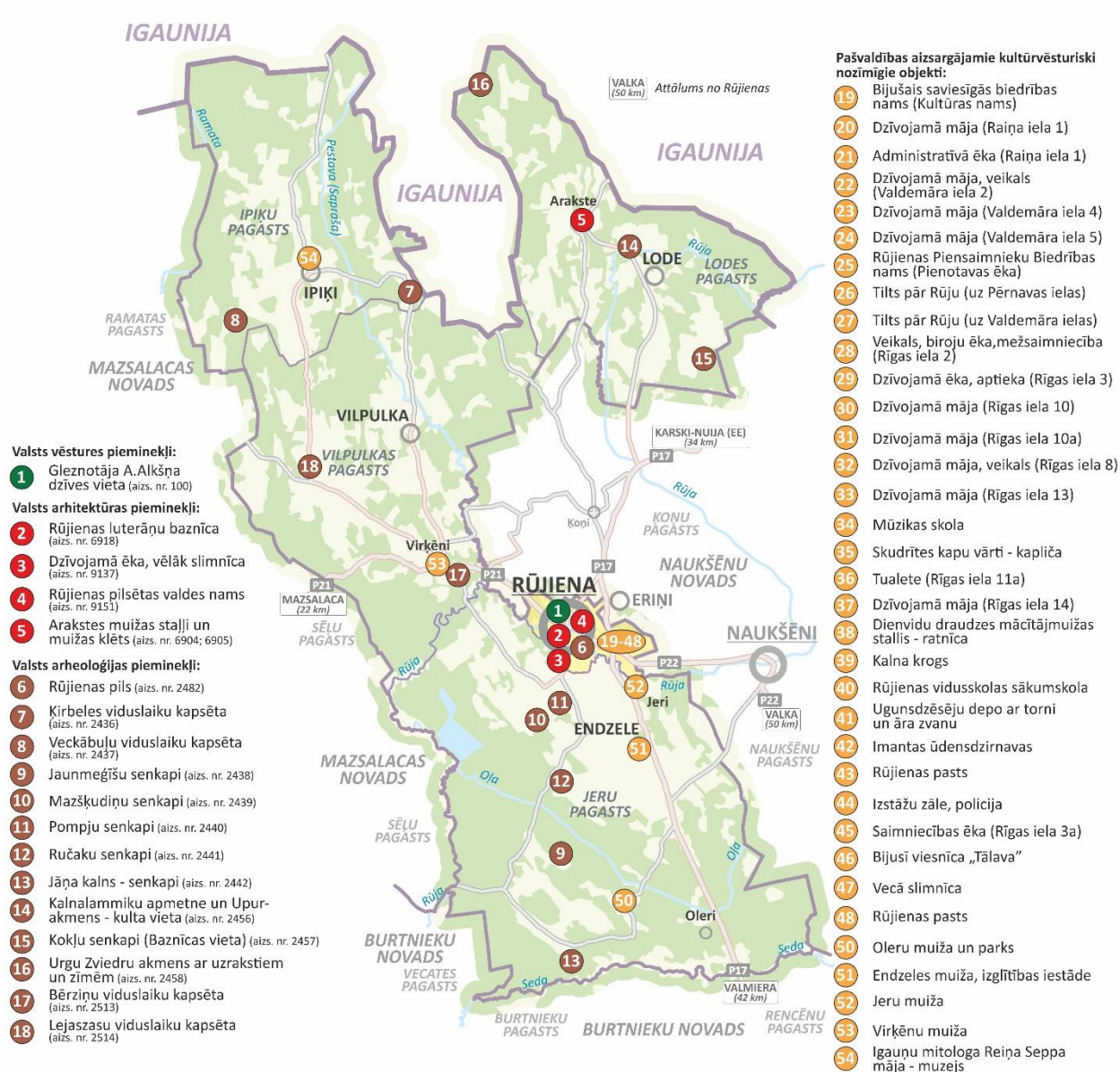
5.5. KULTŪRVĒSTURISKĀS VĒRTĪBAS

Rūjienas novada kultūrvēsturiskais mantojums ietver kultūrvēsturiskas ēkas (muižas apbūve), kultūrvēsturiskas vietas, kulta vietas, apmetnes un senkapus.

Rūjienas novada teritorijā atrodas 11 valsts nozīmes valsts aizsargājami kultūras pieminekļi, no kuriem 3 ir gan arhitektūras pieminekļi, gan arheoloģijas pieminekļi un 12 vietējas nozīmes valsts aizsargājami kultūras pieminekļi (5.4.tabula un 5.3.attēls).

5.4.tabula. Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi Rūjienas novadā (Avots: mantojums.lv)

Aizsardzības Nr.	Pieminekļa veids	Pieminekļa nosaukums	Atrašanās vieta
Valsts nozīmes			
Rūjienas pilsēta			
6918	Arhitektūra	Rūjienas luterāņu baznīca ar žogu	Rīgas iela 32
4524	Māksla	Piemineklis J.Skuiņai "Madonna Orans"	Rīgas iela 30
4522	Māksla	Piemineklis Rūjienas atbrīvošanai "Tālavas taurētājs"	Centra laukums 1
4521	Māksla	Piemineklis A.Alberingam "Sējējs"	Dārza iela 3
100	Vēsture	Gleznatāja A.Alkšņa dzīves vieta	Rīgas iela 11a
2482	Arheoloģija	Rūjienas viduslaiku pils	Pie Imantas dzirnavām
Lodes pagasts			
6905	Arhitektūra	Arakstes muižas stalli	Arakstes muižā
6904	Arhitektūra	Arakstes muižas klēts	Arakstes muižā
2456	Arheoloģija	Kalnalammiku apmetne un Upurakmens – kulta vieta	Pie Kalnalammikām
Jeru pagasts			
2441	Arheoloģija	Ručaku senkapi	Pie Ručakām
4506	Māksla	Sienu gleznojumi	Oleru muižā
Vietējas nozīmes			
Rūjienas pilsēta			
9151	Arhitektūra	Rūjienas pilsētas valdes nams	Raiņa iela 3
9137	Arhitektūra	Dzīvojamā ēka, vēlāk slimnīca	Valdemāra iela 26
Vilpulkas pagasts			
2514	Arheoloģija	Lejaszazu viduslaiku kapsēta	Pie Lejaszāsām
2513	Arheoloģija	Bērziņu viduslaiku kapsēta	Pie Bērziņiem
Lodes pagasts			
2458	Arheoloģija	Urgu Zviedru akmens ar uzrakstiem un zīmēm	Uz Latvijas un Igaunijas Republiku robežas pie bij. Urgām
2457	Arheoloģija	Kokļu senkapi (Baznīcas vieta)	Pie Koklēm
Jeru pagasts			
2442	Arheoloģija	Jāņa kalns – senkapi	Starp Paipustiem un bij. Ozoliņiem
2440	Arheoloģija	Pompju senkapi	Pie Pompjiem
2438	Arheoloģija	Jaunmeģīšu senkapi	Pie bij. Jaunmeģīšiem
2439	Arheoloģija	Mazšķudiņu senkapi	Pie bij. Mazšķudiņiem
Ipiķu pagasts			
2437	Arheoloģija	Veckābuļu viduslaiku kapsēta	Pie Veckābuļiem
2436	Arheoloģija	Ķirbeles viduslaiku kapsēta	Ķirbelē pie Krogzemēm

5.3.attēls. Kultūrvēsturiskie objekti Rūjienas novadā

6. INFRASTRUKTŪRA

6.1. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

Rūjienas novada transporta infrastruktūru veido valsts, pašvaldības un privāto īpašnieku ceļu un ielu tīkls, kas nodrošina novada administratīvā centra un pagastu centru sasniedzamību, kā arī saites ar apkārtējo novadu un pilsētu pakalpojumu centriem.

Kvalitatīvi autoceļi ir viens no teritorijas attīstības priekšnosacījumiem. Lai uzlabotu drošību uz autoceļiem un nodrošinātu kvalitatīvu iedzīvotāju mobilitāti, nepieciešama esošo autoceļu kvalitātes uzlabošana.

Novada pieejamību nodrošina valsts autoceļu tīkls. Rūjienas novada teritoriju šķērso valsts reģionālie autoceļi: P17 Valmiera–Rūjiena–Igaunijas robeža (Unguriņi) (autoceļu garums teritorijā 13,115 km); P21 Rūjiena–Mazsalaca (10,0 km); P22 Valka–Rūjiena (2,981 km). Valsts vietējas nozīmes autoceļi Rūjienas novadā norādīti 6.1.tabulā.

6.1.tabula Valsts vietējas nozīmes autoceļi Rūjienas novadā (Avots: Latvijas valsts ceļi)

Autoceļa Nr.	Autoceļa nosaukums	Autoceļa garums novada teritorijā, km
V170	Igaunijas robeža-Virkēni-Rūjiena	4,810
V171	Krogzemji-Sēļi-Rūjiena	12,469
V172	Ozoli-Ipiķi	7,830
V173	Virkēni-Meizakila	22,331
V174	Viadukts-Rūjienas stacija-Dzirnavas	8,8
V175	Rūjiena-Igaunijas robeža	3,448
V176	Sīļi-Igaunijas rob.	6,130
V177	Ķoņi-Lode-Arakste	8,134
V179	Naušēni-Apsītes	2,210
V201	Virkēni-Veccelmi	1,100
V203	Veseri-Valdaine	0,532
V204	Senči-Jeru skola	1,020
V206	Krustiņi-Ārgaļi	10,080

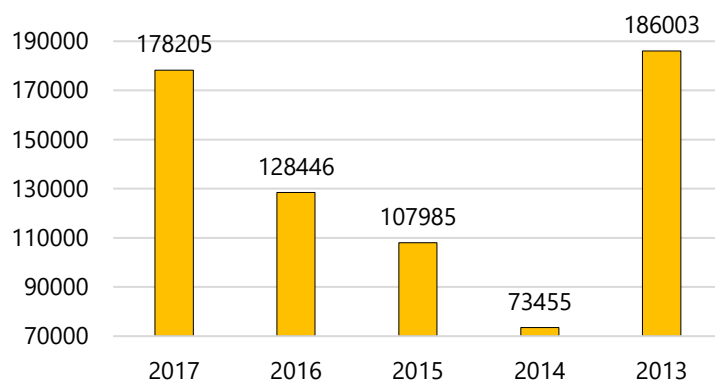
6.1.attēls. Transporta infrastruktūra Rūjienas novadā

Novada transporta infrastruktūru veido valsts autoceļi un pašvaldības ceļi un ielas. Atbilstoši CSP datiem 2017.gadā ceļu kopgarums Rūjienas novadā valsts ceļiem ir 107 km (t.sk. asfaltbetona un citi bitumizētie segumi – 44 km, šķembu un grants segumi – 63 km), pašvaldības autoceļiem un ielām - 69 km (t.sk. asfaltbetona un citi bitumizētie segumi – 7 km, šķembu un grants segumi – 62 km). Rūjienas novadā ir reģistrētas 113 ielas.

Saskaņā ar CSP datiem 2017.gadā Rūjienas novada pašvaldības ielu kopgarums ir 115 km, no kuriem 36 km ir ar asfaltbetona segumu un 80 km ar šķembu un grants segumu.

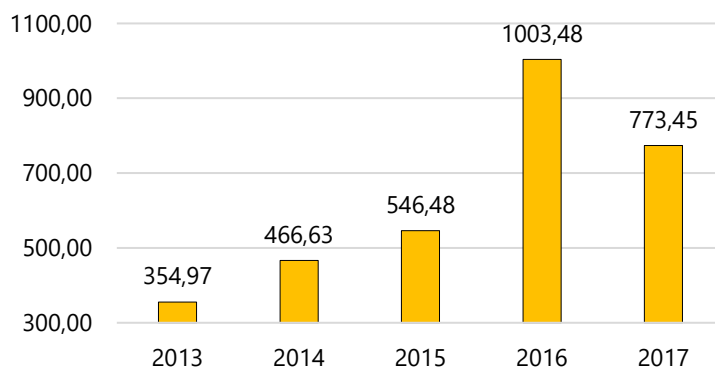
Rūjienas novadā pašvaldības autoceļu uzturēšanu veic Nekustamā īpašuma nodaļa.

Vislielākie pašvaldību autoceļu un ielu izdevumi kopa ir bijuši 2013.gadā, tomēr jau 2014.gadā tie samazinājās par 60%. Kopš 2014.gada kopējie izdevumi ir auguši gandrīz sasniedzot 2013.gada izdevumu līmeni (6.2.attēls).

6.2.attēls. Pašvaldību autoceļu un ielu izdevumi kopā, EUR (Avots: BLIS)²⁶

Uzturēšanas izdevumi pašvaldības ceļiem un ielām uz vienu kilometru ir ar augošu tendenci, 2016.gadā sasniedzot 1003,48 EUR/km (6.3.attēls).

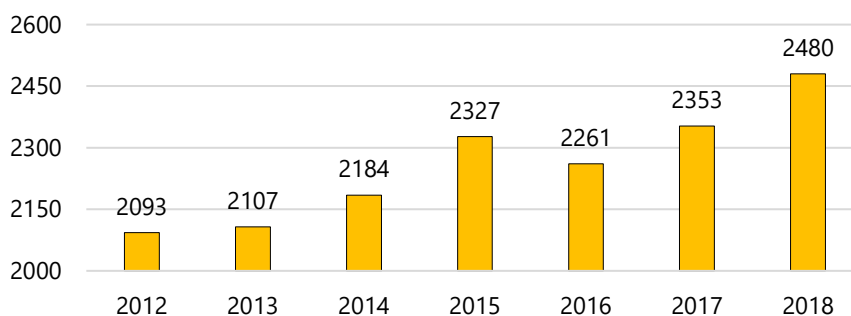
6.3.attēls. Uzturēšanas izdevumi pašvaldības ceļiem un ielām uz 1 km, EUR (Avots: BLIS)²⁷

Rūjienas novads aktīvi darbojas, lai piedalītos ES fondu plānošanas perioda 2014.-2020.gadam pieejamā finansējuma iespējamai apguvei. Pašvaldība realizē gan LAD projektus pārbūves darbiem pasākuma "Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos", kas ietver ceļu posmu pārbūvi "Ciemats-Vāveres-Jenči", "Pēpes-Dambji", "Dravnieki-Ceriņi" kā arī pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu atjaunošanai Jeru pagastā, Rūjienas novadā, gan citos, piemēram, ELFLA programmas ietvaros projektu "Rūjienas novada lauku ceļu infrastruktūras pārbūve" (ELFLA projekts "Autoceļa Pagasts-Birzītes" rekonstrukcija Vilpulkas pagastā) u.c.

2019.gada 1.janvārī Rūjienas novadā uzskaitē esošais transportlīdzekļu skaits ir 2480, no kuriem 75% ir vieglie auto, 10% piekabes un puspiekabes, 6% kravas auto un 6% mopēdi, pārējos transportlīdzekļus sastāda motocikli, autobusi un kvadricikli. Laikā kopš 2012.gada vērojams pakāpenisks uzskaitē esošo transportlīdzekļu skaita pieaugums, kas arī norāda par vispārējām ekonomikas attīstības tendencēm (6.4.attēls).

²⁶ <https://blis.lps.lv/lv/struktureti-dati?limit=50&limitstart=0>

²⁷ <https://blis.lps.lv/lv/struktureti-dati?limit=50&limitstart=0>

6.4.attēls. Uzskaitē esošie transportlīdzekļi gada sākumā Rūjienas novadā (Avots:CSDD)²⁸

Aktīvu darbību no pašvaldības iedzīvotāji sagaida **stāvlaukumu, auto stāvvietu infrastruktūras uzlabošanā**. Nākošajā periodā nepieciešama stāvlaukumu izbūve pie Rūjienas novada Tautskolas, Rūjienas kultūras nama, Rūjienas mūzikas skolas, Rūjienas mākslas skolas, lai padarītu vidi ērtu un drošu visiem satiksmes dalībniekiem un iestāžu lietotājiem.

Ielu apgaismojums

Veicot ielu apgaismojuma modernizēšanas darbus, vai ierīkojot jaunu apgaismojumu, tiek domāts par energoefektīviem risinājumiem – pēdējo gadu laikā īstenotajā projektā Rūjienas pilsētā ierīkots LED apgaismojums. Tomēr nākošajā periodā daudzviet, kur modernizācija vēl nav veikta, nepieciešams paredzēt līdzekļus LED apgaismojuma ierīkošanai, lai maksimāli samazinātu elektroenerģijas patēriņu. Apgaismojums ierīkots visos pagastu centros – Vīlpulkā, Ipiķos, Jeros, Endzelē- nākošajā periodā nepieciešama pilnveide un infrastruktūras uzturēšana.

Sabiedriskais transports

Sabiedriskā transporta pakalpojumus Rūjienas novadā nodrošina autobusu pārvadājumi. Pakalpojumus sniedz SIA "VTU Valmiera". Satiksme no Rūjienas un tuvākajām pilsētām nodrošināta vairākas reizes dienā visas nedēļas garumā:

- ◆ Uz Naukšēniem;
- ◆ Uz Mazsalacu;
- ◆ Uz Valku;
- ◆ Uz Valmieru;
- ◆ Uz Rīgu.

Tāpat autobusu pārvadājumi tiek nodrošināti novada teritorijā starp pagastiem un ciemiem.

Skolēnu pārvadājumus nodrošina pašvaldība, ekspluatējot četrus skolēnu autobusus.

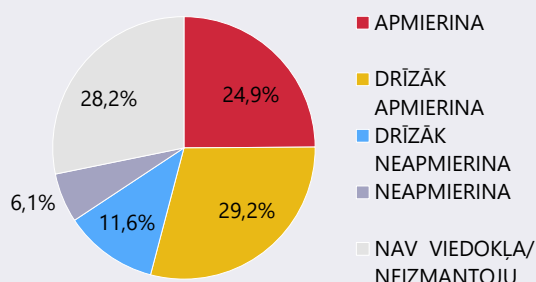
²⁸ <https://www.csdd.lv/transportlīdzekli/transportlīdzekļu-sadalījums-pa-pilsetam-un-novadiem>

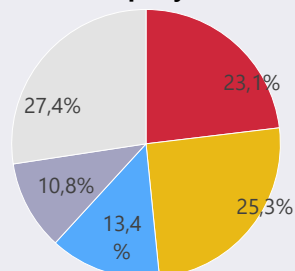
6.5.attēls. Sabiedriskā transporta maršrutu tīklojums Rūjienas novadā ap pilsētu un pagastiem

Iedzīvotāju aptauja

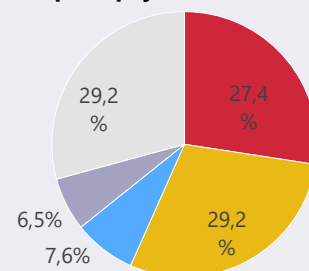
Sabiedriskā transporta maršrutu pieejamība

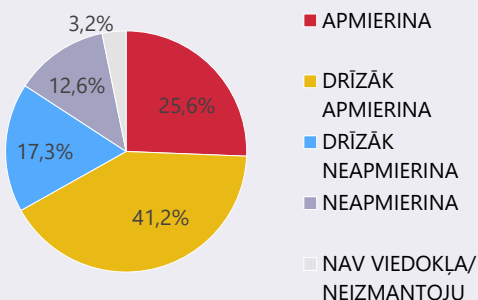
Sabiedriskā transporta reisu skaita pieejamība

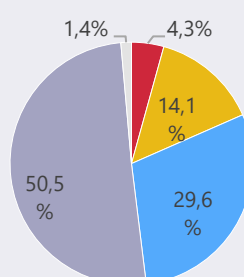
Sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāte

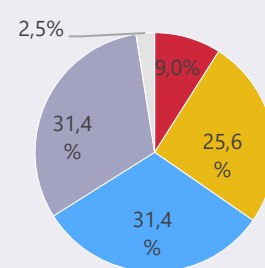
Ielu apgaismojums

Ielu un ceļu tehniskais stāvoklis

Gājēju ietves, ceļiņi, gājēju pārejas u.tml.dz.

Attiecībā uz to pakalpojumu/jomu pieejamību un kvalitāti, kas neapmierina tiek minēts:

- ♦ Transporta infrastruktūras kvalitāte un apsaimniekošana (ielu kvalitāte un uzturēšana, t.sk. ietvju apgaismošana) (79 atbildes);
- ♦ Sabiedriskā transporta nodrošināšana (piem. nav pieejams sabiedriskais transports no rītiem) (7 atbildes);

Visvairāk novada iedzīvotājiem pietrūkst ceļu uzturēšana, gājēju un veloceļš, sabiedriskā transporta pakalpojumi, taksometrs, sabiedriskā transporta biežāka kursēšana, dzelzceļa infrastruktūra u.c.

Steidzamākie darbi, kas pašvaldībai jārisina pirmkārt: sakārtot un uzturēt ceļus, ielas un ietves (148 atbildes); sakārtot ielu apgaismojumu (7 atbildes); jaunu stāvlaukumu izveide vai esošo paplašināšana (6 atbildes); atbilstošu ceļu zīmju uzstādīšana pilsētā, piem., braukšanas ātruma samazināšanai (3 atbildes); veloceļa izveide.

Darba grupa – Transports, ceļi un inženiertīkli (gājēju, velo, auto infrastruktūra, kritiskie posmi, sabiedriskais transports, apgaismojums,)

Kas labs?

- ♦ Rīgas ielas malā esošā josla auto novietošanai
- ♦ Gājēju ietve maršrutā vidusskola – Kalnkrogs, Pastaigu taka
- ♦ Labs apgaismojums centrā, Ipīķos un Vilpulkā

Kas slikt?

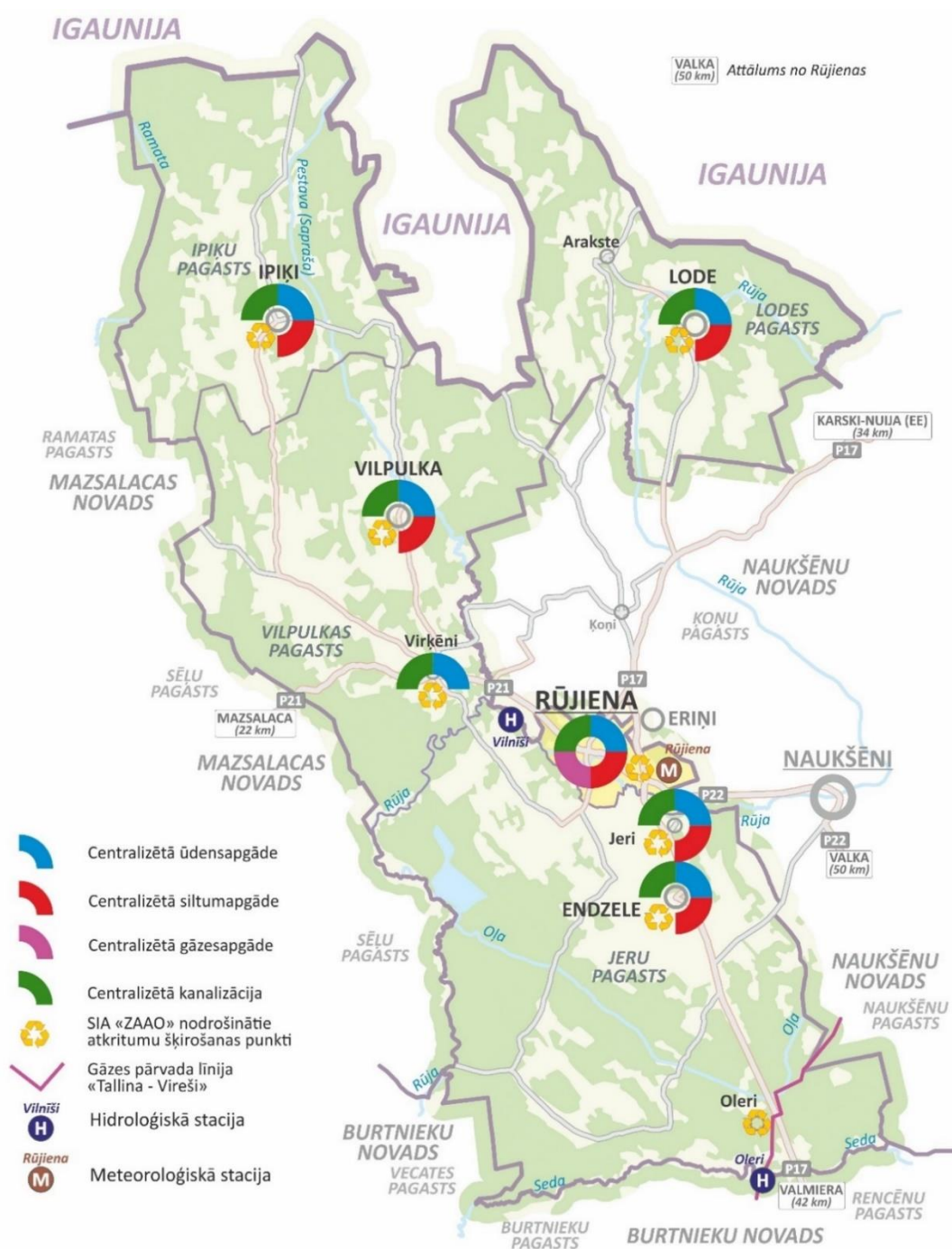
- ♦ Ielas ir kritiskā stāvoklī (Ganību, Raiņa iela, u.c.)
- ♦ Sliktis apgaismojums Rūjienā, ārpus centra, arī Valdemāra ielā
- ♦ Nav apgaismojuma Virķēnos
- ♦ Gājēju ietves sliktā stāvoklī
- ♦ Sliktis interneta pieslēgums bibliotēkās un citās pašvaldības iestādēs
- ♦ Nav kvalitatīva sniega tīrīšana un personāla apmācība
- ♦ Informācijas trūkums par pakalpojumu pieejamību, piemēram sniega tīrīšanu
- ♦ Pie veikala "TOP" trūkst auto stāvvietu

Kas jāmaina, kā?

- ♦ Jāsaglabā autoosta
- ♦ Jāveic kvalitatīva ceļu uzturēšana, sniega novākšana un to darošā personāla apmācība
- ♦ Nepieciešams apgaismojums un cita veida infrastruktūra pie Merķeļu ielas, lai labāka pārredzamība pie gājēju pārejas
- ♦ Jāorganizē pret putekļu līdzekļa uzkaisīšanu vasarā, pie problēmu mājām lauku teritorijā un arī pilsētā
- ♦ Jāveic ceļu remonts un meliorācija
- ♦ Veikt sakaru operatoru nomaīņa pašvaldības iestādēs
- ♦ Labiekārtot biroja telpas ar komunikāciju iespējām
- ♦ Pilsētu apgaismojuma savlaicīgas, automātiskas ieslēgšanas/izslēgšanas sistēmas izveide
- ♦ Brīvības, Raiņa un Valdemāra ielu atjaunošana
- ♦ Nepieciešams ātruma un svara ierobežojums pilsētā iebraucošajam kravas transportam
- ♦ Uzlabot grants ceļus Igaunijas virzienā
- ♦ Satiksmes organizācijas uzlabošana pilsētas svētku laikā. Kad ir slēgtas ielas – aizliegt stāvēšanu Upes ielā un Valdemāra ielā līdz tiltam, norādīt stāvvietas

6.2. INŽENIERTEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA

Rūjienas novada ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes sistēmu apkalpo pašvaldības uzņēmums SIA "Rūjienas Siltums".

6.6.attēls. Inženiertehniskā infrastruktūra Rūjienas novadā

Siltumapgāde

Gan Rūjienas pilsētā, gan novada pašvaldībās darbojas lokālās apkures sistēmas. Kā kurināmā veids siltumapgādes nodrošināšanai pārsvarā tiek izmantota šķelda. SIA "Rūjienas Siltums" pārraudzībā ir 2 katlu mājas, kurām piesaistīti divi neatkarīgi siltumtīkli: Liepu ielas rajons- katlu mājai Ausekļa ielā 5 un Kalnakroga rajons – katlu mājai Rīgas ielā 67. Maksa par siltumenerģiju

sākot no 2014.gada 1.janvāra ir 54,57 EUR/MWh (bez PVN). Novada pagastos siltumapgāde notiek individuāli.

Ūdensapgāde un kanalizācija

Centralizētās ūdensapgādes sistēmas pakalpojumi Rūjienas novadā ir pieejami Rūjienā, Endzelē, Lodē, Ipiķos, Vilpulkā un Virķēnos, kur ūdensapgādei izmanto pazemes ūdeņus. Pārējā novada teritorijā, kā arī iepriekšminēto apdzīvoto vietu nomalēs tiek izmantoti individuālie ūdensapgādes risinājumi.

Pilsētā ir viena pašvaldībai piederoša, neatkarīga ūdensstacija: Centra ūdensapgādes sistēma un Kalnakroga rajona ūdensapgādes sistēma.

Ūdenssaimniecības sakārtošanā ir ieguldīti lieli līdzekļi, lai ievērojamai daļai iedzīvotāju nodrošinātu pieeju kvalitatīviem ūdenssaimniecības un kanalizācijas pakalpojumiem. Diemžēl ne visi ir izmantojuši iespēju pieslēgties pie centralizētās ūdensapgādes un/vai kanalizācijas sistēmas. No 2014.gada 1.janvāra ūdens apgādes tarifs visām patērētāju grupām ir 0,81 EUR/m³ (bez PVN), bet kanalizācijas tarifs visām patērētāju grupām ir 1,47 EUR/m³ (bez PVN).

Iedzīvotāji, kuri nav pieslēgti centrālajai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai ūdeni saņem no individuālajām akām vai artēziskajiem urbumiem, kanalizācijas nodrošināšanai tiek izmantoti dažādi individualizētie risinājumi.

Gāzes apgāde

Rūjienas novada teritoriju (Jeru pagastā) šķērso gāzes vads ar spiedienu virs 1,6 megapaskāliem (pārvades gāzes vads) Vireši – Tallina DN 700mm, pretkorozijas elektroķīmiskās aizsardzības stacijas (KAS), anodu zemējums, anodu kabelis un 8 m attālumā no maģistrālo gāzesvadu ass atrodas sakaru kabeļi.

Atsevišķu māsaimniecību iedzīvotāju vajadzībām tiek izmantota šķidrinātā gāze. Sašķidrināto gāzi balonos ēdiena pagatavošanai izmanto lielākā daļa māsaimniecību novadā. Gāzes balonu realizācija tiek īstenota gāzes balonu tirdzniecības vietu reģistrā reģistrētās vietās.

Telekomunikācijas, internets

Telekomunikāciju sektorā novadā darbojas vairāki operatori. Fiksēto publisko telekomunikāciju tīkla operators ir uzņēmums SIA "TET. Mobilo telekomunikāciju sfērā darbojas trīs operatori – SIA "Latvijas mobilais telefons", SIA "Tele2", SIA "Bite Latvija". Novadā ir optiskais internets NOVA un Triatel bezvadu internets. Kā arī ir pieejami publiskie interneta pieejas punkti, kas nodrošina iespēju visiem iedzīvotājiem izmantot elektroniskos pakalpojumus, tie galvenokārt uzstādīti bibliotēkās. Visos publiskās pieejas interneta punktos ir iespēja pieslēgties bezvadu internetam.

Elektroapgāde

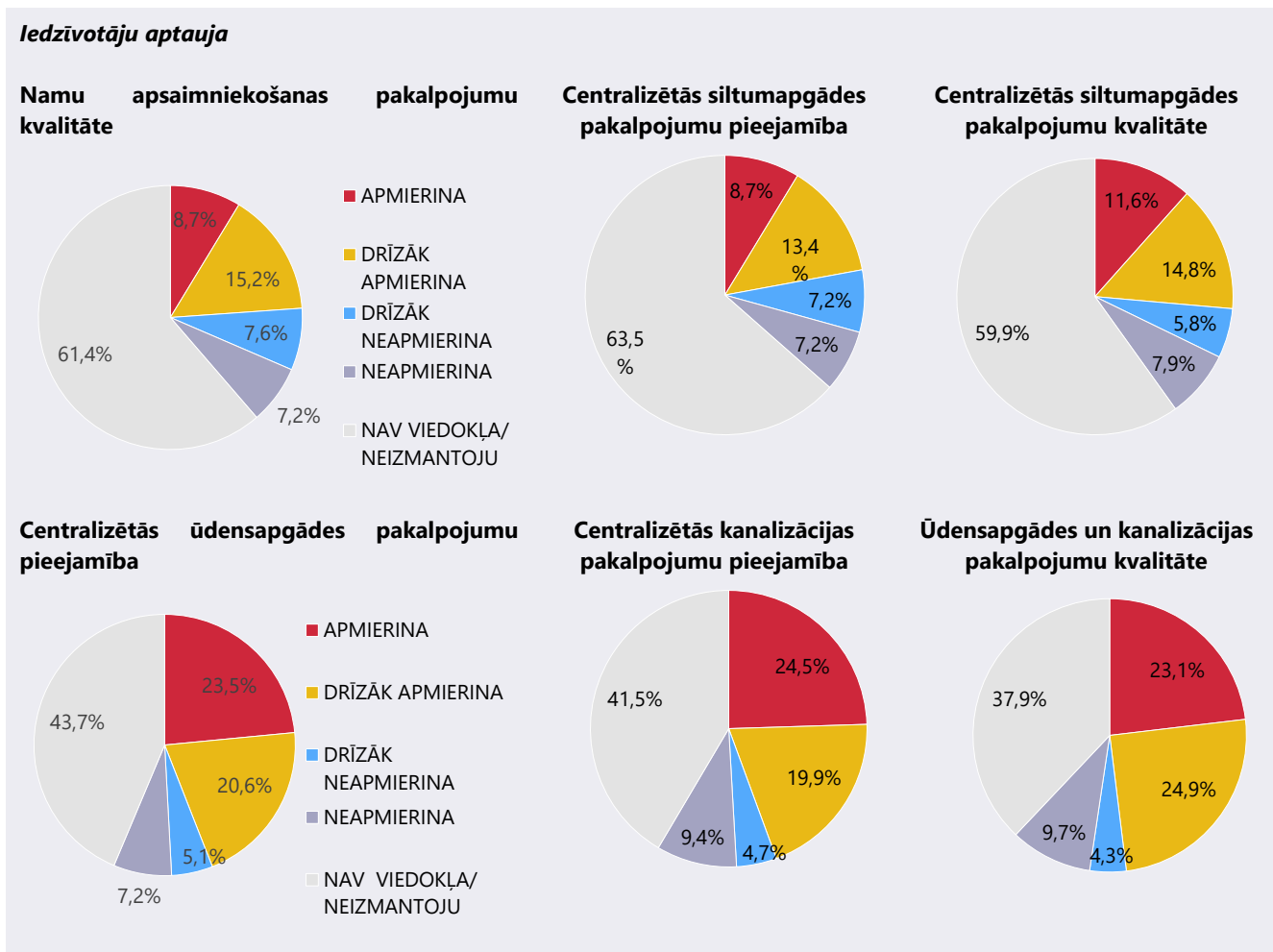
Novada teritoriju šķērso pārvades tīkla 110kv gaisvadu elektrolīnijas. Rūjienas novada teritorijā atrodas AS "Latvenergo" telekomunikāciju pazemes elektronisko sakaru tīkla līnija. Līnija pieņemta ekspluatācijā 1998.gadā, tās trase iet no 110kv apakšstacijas "Rūjiena" Pentes ielā 9 līdz AS "Sadales tīkls" Rūjienas ETR ēkai Pentes ielā 2. Rūjienas pilsētā (Pentes ielā 2) izvietots AS "Latvenergo" radiosakaru tornis (60 m). Novada teritorijā ir pietiekamā daudzumā transformatoru apakšstacijas, lai nodrošinātu jaunu elektroenerģijas patērētāju pieslēgšanos.

Novadā apgādi ar elektroenerģiju nodrošina „LATVENERGO” koncerns, t.sk. AS "Sadales tīkls" un AS "Latvijas elektriskie tīkli". Novada apdzīvotās vietas savieno 20kV un 0,4kV elektrības

pārvades līnijas. Novada teritorijā ir pietiekamā daudzumā transformatoru apakšstacijas, lai nodrošinātu jaunu elektroenerģijas patērētāju pieslēgšanos.

Sadzīves atkritumi

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanā pašvaldība sadarbojas ar SIA "ZAAO", kas Rūjienas novadā veic atkritumu savākšanu. Izveidots EKO laukums Rūjienas pilsētā, kurā pieņem dažāda veida atkritumus gan no fiziskām personām, gan no privātpersonām. Novadā ir uzstādīti EKO punkti – šķirotos sadzīves atkritumu bezmaksas savākšanas konteineri gan Rūjienas pilsētā, gan visos novada pagastos. Sistēma, kas izveidota atkritumu savākšanas jomā, darbojas veiksmīgi.

Pakalpojumi vai iespējas, kas visvairāk pietrūkst Rūjienas novadā ir ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi (11 atbildes).

Steidzamākie darbi, kas pašvaldībai jārisina pirmkārt - sakārtot, ierīkot ūdens un kanalizācijas sistēmas (20 atbildes) un graustu un degradēto teritoriju sakopšana (9 atbildes)

Atvērtajā jautājumā par pakalpojumiem / jomām, kuru pieejamība un kvalitāte neapmierina iedzīvotājus, minēts komunālo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība (piemēram, notekūdeņu kanalizācijas sistēma, apkure) (21 atbilde)

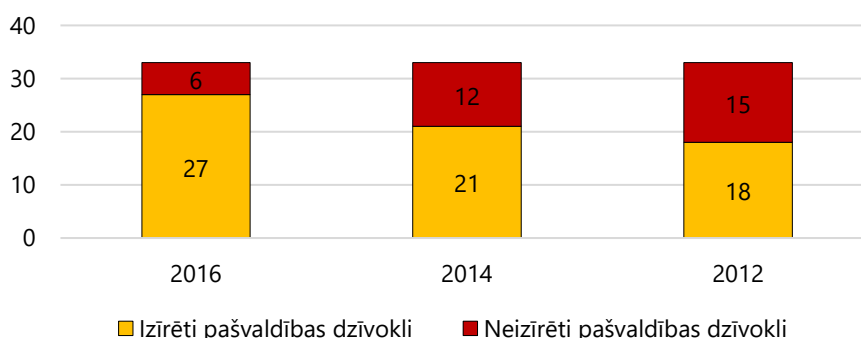
Darba grupa – Mājokļi un apsaimniekošana (namu apsaimniekošana, energoefektivitāte, pagalmi, komunālie pakalpojumi, grausti, nesakopty īpašumi, atkritumu apsaimniekošana)

Kas labs?	Kas slikts?	Kas jāmaina, kā?
<ul style="list-style-type: none"> ♦ Labā prakse: atsevišķas labi strādājošas māju apsaimniekošanas biedrības ♦ Ir labi piemēri projektu īstenošanā ♦ Esošais atkritumu apsaimniekotājs - Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija (SIA "ZAAO") 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Dzīvojamo telpu trūkums visā novadā ♦ Privātīpašnieku nolaidīgā attieksme pret savu īpašumu – bīstamu graustu rašanās ♦ Īrnieku parādi ♦ Nav noteikta skaidra robeža starp īrnieku un apsaimniekotāju pienākumiem ♦ Nesakoptyais "Pienotavas" līcis 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Jāpiemēro administratīvie sodi un paaugstinātas NĪN likmes par nesakārtotiem īpašumiem ♦ Vairāk jāskaidro cilvēkiem par energoefektivitātes labumiem ♦ Jāizveido labs, caurredzams skaidrojums par komunālo maksājumu veidojošajiem elementiem ♦ Jānotur kursi, pieredzes apmaiņas pasākumi māju pārvaldniekiem un vecākiem ♦ Jāievieš pagalmu veidošana vienotā stilā, pilsētā un ciemos ♦ Sakārtot apsaimniekošanas jautājumu pašvaldības dzīvojamajām ēkām ♦ Jāuzsāk darbs ar īrniekiem - parādniekiem ♦ Nepieciešams sakārtot bibliotēkas ēku - fasādes siltināšana, renovācija

6.3. MĀJOKĻI UN PUBLISKĀ ĀRTELPA

Nekustamais īpašums

Atbilstoši Ekonomikas ministrijas datiem līdz 2014.gadam Rūjienas novada pašvaldības īpašumā bija 139 dzīvokļi, no kuriem 106 bija neprivatizētie dzīvokļi. No 2015.gada pašvaldības īpašumā ir bijuši 136 dzīvokļi, no kuriem neprivatizēti ir 103 dzīvokļi. Pašvaldības dzīvokļu skaits, kas izīrēti, lai sniegtu palīdzību dzīvokļa jautājumam, ir audzis, turpretī neizīrēto dzīvokļu skaits samazinājies (6.7.attēls).

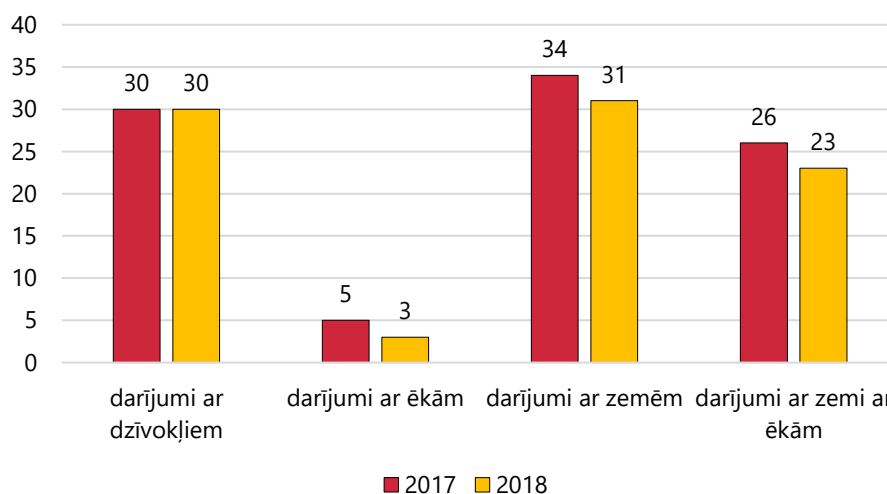

6.7.attēls. Pašvaldības rīcībā esošo dzīvokļu sadalījums (Avots: Ekonomikas ministrija)²⁹

²⁹ https://www.em.gov.lv/lv/nozares_politika/majokli/petijumi_statistika/

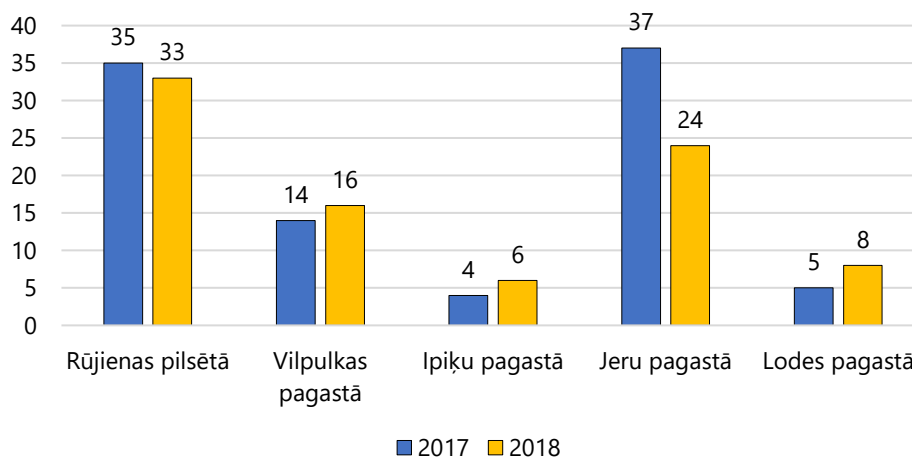
No 1995.gada 1.novembra līdz 2016.gada 31.decembrim privatizācijai tika nodotas 74 pašvaldības dzīvojamās mājas.

Atbilstoši VZD datiem 2017.gadā Rūjienas novadā ir noticis 95 darījumi ar nekustamo īpašumu, bet 2018.gadā darījumu skaits samazinājies līdz 87 (6.8.attēls).

6.8.attēls. Darījumi ar nekustamo īpašumu Rūjienas novadā (Avots:VZD)³⁰

No visiem darījumiem ar nekustamajiem īpašumiem 2018.gadā vairums tika veikts Rūjienas pilsētā, bet 2017.gadā Jeru pagastā, kas galvenokārt ir dēļ darījumiem ar zemēm (6.9.attēls).

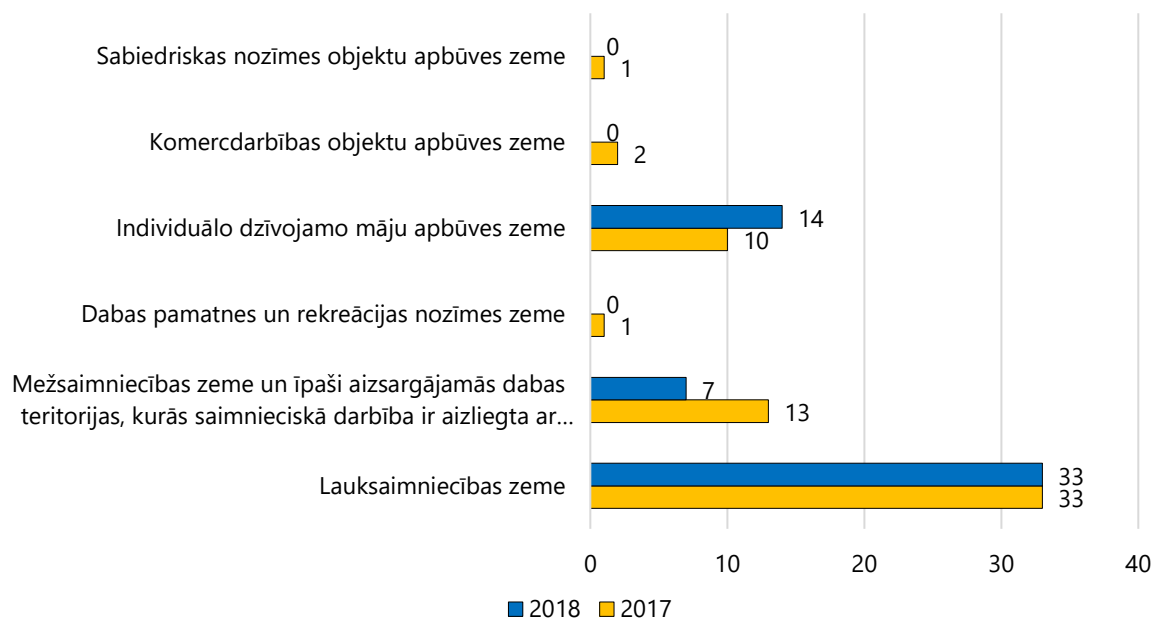

6.9.attēls. Darījumi ar nekustamajiem īpašumiem Rūjienas novada pagastos (Avots:VZD)³¹

Rūjienas novadā no visiem darījumiem ar zemi visvairāk ir bijuši darījumi ar lauksaimniecības zemi, pēc tam seko darījumi ar zemi, kas tiek klasificēta kā "Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu", dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme, kā arī darījumi ar individuālo dzīvojamo māju apbūves zemi u.c.

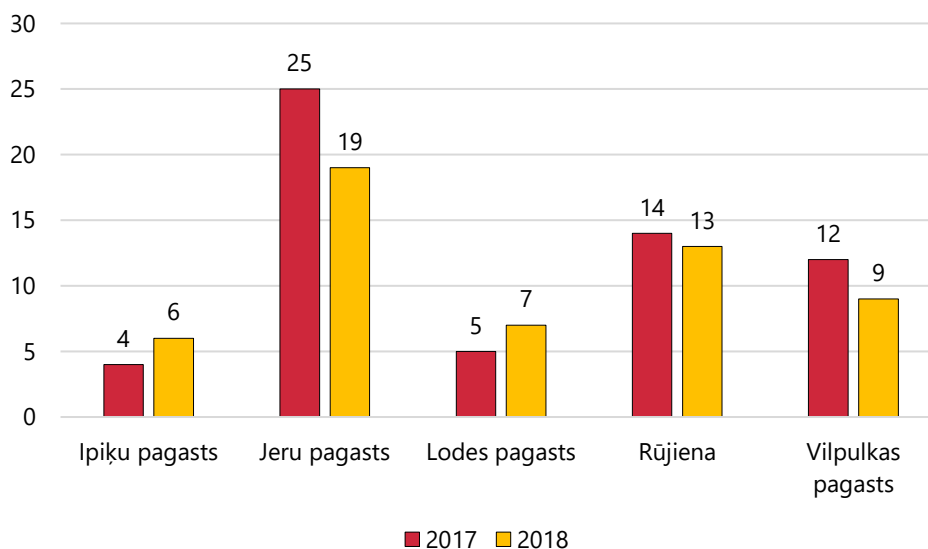
³⁰ http://kadastralavertiba.lv/nitis/publish_statistika_objekts_skaits_gads.html#R%C5%ABjienas%20novads

³¹ http://kadastralavertiba.lv/nitis/publish_statistika_objekts_skaits_gads.html#R%C5%ABjienas%20novads

6.10.attēls. Darījumi ar zemi Rūjienas novadā (Avots:VZD)³²

No visiem darījumiem ar zemi ir Jeru pagastā – 2017.gadā tie bija 25, bet 2018.gadā samazinājās līdz 19 (6.11.attēls).

6.11.attēls.Darījumi ar nekustamajiem īpašumiem Rūjienas novada pagastos (Avots:VZD)³³

Publiskā ārtelpa, teritorijas labiekārtošana

Teritorijas uzkopšanu nodrošina sētnieki un palīgstrādnieki. Vasaras sezonā tiek atjaunoti sabiedriskie apstādījumi un pļauti pašvaldībai piederošie un tās apsaimniekošanā esošie zālieni. Rudens periodā tiek grābtas un aizvestas lapas, bet ziemā no sniega tiek tīrīti trotuāri, stāvlaukumi un pievedceļi.

³² http://kadastralavertiba.lv/nitis/publish_statistika_NILM_skaitis_gads.html#Raunas%20novads

³³ http://kadastralavertiba.lv/nitis/publish_statistika_objekts_skaitis_gads.html#R%C5%ABjienas%20novads

Rūjienas novadā atrodas Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra Rūjienas meteoroloģiskā stacija un hidroloģiskā stacija "Vilnīši".

Nākošajā periodā nepieciešams veikt Rūjas upes piekrastes labiekārtošanu un upes gultnes tīrīšanu iespēju robežās, un saskaņojot ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas pasākumiem, lai to padarītu pieejamāku sabiedrībai.

Aktīvās atpūtas un rotaļu laukumi laikā kopš 2012.gada izveidoti daudzviet novadā, tie ir pieejami:

- ◆ pie Rūjienas pilsētas SPII "Vārpiņa";
- ◆ pie Endzeles muižas;
- ◆ daudzdzīvokļu māju pagalmos – 2018.gadā ar iedzīvotāju iniciatīvu projektu konkursos izveidoti 7 laukumi;
- ◆ pie skolas ēkas Vilpulkā;
- ◆ pie Laņģezera Lodē;
- ◆ divi laukumi Jeros.

Jauna atpūtas un rotaļu laukuma izveide nepieciešama Ipiķos, pārējās vietās – pilnveide. Periodā veikta Rūjienas vidusskolas stadiona izbūve, bet vēl aktuāla ir skeitparka izveide pilsētā. Tāpat veikta Simtgades parka izveide Ipiķos, nākošajā periodā nepieciešama tā pilnveide. Katru gadu 4.maija svētkos parkā notiek jaunu koku stādīšana.

Projekta "**Green Railway**" jeb "**Zaļie Dzelzceļi**" ietvaros Rūjienas novada pašvaldība 2018.gadā realizējusi vides objekta "Rūjienas dzelzceļa stacija" ierīkošanu Viestura laukumā Rūjienā INTERREG Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programmas ietvaros, ko īstenoja Vidzemes Tūrisma asociācija sadarbībā ar 25 pašvaldībām un organizācijām. Nākošajā periodā nepieciešams turpināt projekta "**Green Railway**" iesāktās aktivitātes, ierīkojot gājēju un velo maršrutu uz bijušās platsliežu dzelzceļa līnijas Rīga-Valmiera-Rūjiena-Moisakila-Pērnavā. Projekta ietvaros būtu nepieciešams iztīrīt trasi un piemērot to gājējiem un velobraucējiem, kā arī nodrošināt pēcīstenošanas uzturēšanu.

Tāpat aktuāla ir jaunu gājēju ceļu un velo ceļu izbūve un esošo pilnveide, arī paplašināšana pilsētas teritorijā un ciemos. Iedzīvotājiem svarīgs ir ielu un publiskās ārtelpas apgaismojums, kuru arī nepieciešams attīstīt. Uzmanība jāpievērš publisko ārtelpu labiekārtojumam, vides sakoptībai, kā arī neapsaimniekoto teritoriju un ēku apsaimniekošanas veicināšanai turpmākajos gados, tādā veidā uzlabojot Rūjienas novada pievilcību.

Publiskās ārtelpas pilnveides procesā ir svarīga arī pieejamības uzlabošana publiskajiem ūdeņiem – nepieciešams labiekārtot un izveidot vairākas atpūtas pie ūdeņiem.

Iedzīvotāji atzinīgi vērtē esošās dabas takas, vides sakoptību, Endzeles ezeru un Laņģezeri, tomēr aptaujā un tematiskajās darba grupās sniegtas vairākas idejas, kas pašvaldībai jāīsteno nākošajos gados.

2017.gadā Rūjienas novada pašvaldība par 30 000 EUR iegādājusies nekustamo īpašumu - vēsturisku koka ēku kompleksu - **Rīgas ielā 8**, Rūjienā, ar mērķi to nākotnē atjaunot, piešķirot tam vairākas funkcijas. Perspektīvā kompleksā ir iespēja izveidot uzņēmējdarbības, tūrisma, attālinātā darba, amatnieku centru. 2018.gadā veikta nekustamā īpašuma arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija un tehniskās izpētes atzinuma izstrāde. Tāpat veikta metu

izstrāde ēku kompleksa Rīgas ielā 8 restaurācijai, pārbūvei un teritorijas labiekārtošanai (6.12.attēls).

6.12.attēls. Nekustamais īpašums Rīgas ielā 8, Rūjienā

Perspektīvā nepieciešams izstrādāt nekustamā īpašuma Rīgas ielā 8 attīstības projektu un piesaistīt līdzekļus, uzsākt tā restaurāciju un apdzīvošanu.

6.4. KAPSĒTAS

Rūjienas novada teritorijā ir trīs kapsētas 13,66 ha platībā, no kurām Skudrītes un Sv.Bērtuļa kapsētas atrodas Rūjienas pilsētas teritorijā un Briedītes kapsēta Jeru pagasta teritorijā, kur notiek tikai bezpiederīgo personu apbedīšana (6.13.attēls). Viens no nozīmīgākajiem Rūjienas novadā īstenotajiem projektiem iedzīvotāju prāt, saskaņā ar aptaujas rezultātiem, ir izbūvētā kapličas Bērtuļu kapsētā.

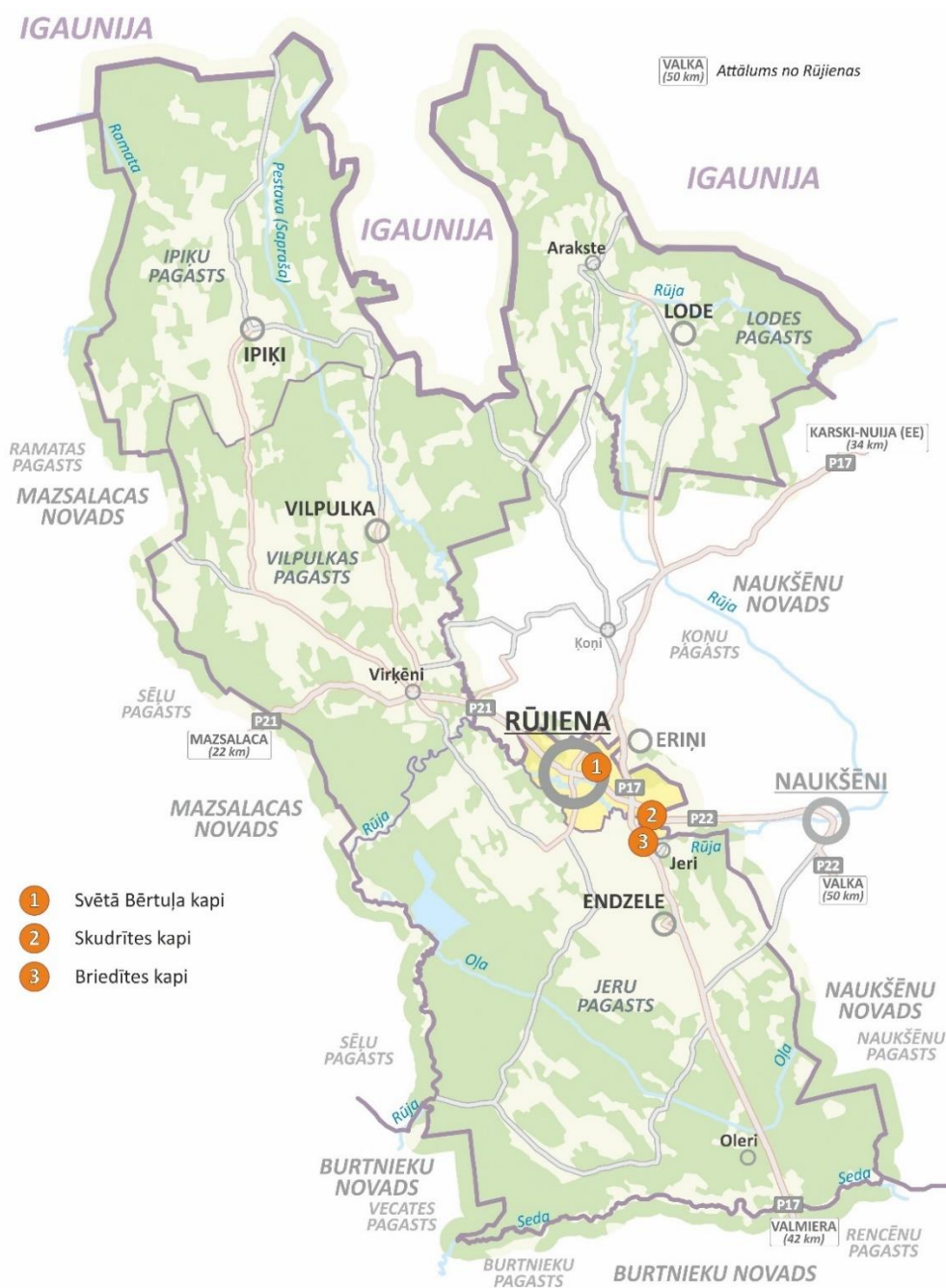
Skudrītes kapsēta ir atvērta kapsēta, kurā Rūjienas novada iedzīvotājiem ir iespēja iegādāties jaunu kapavietu un apbedīt mirušo, ja mirušā pēdējā deklarētā dzīvesvieta ir bijusi Rūjienas novada administratīvajā teritorijā, vai arī apbedīt mirušo jau esošā ģimenes kapavietā. Bērtuļa un Briedīšu kapsētas ir daļēji slēgtās kapsētas, kurās mirušos apbedī ģimenes kapavietās, bet jaunas kapavietas netiek ierādītas.

Nākošajā periodā pašvaldībai nepieciešams turpināt pašvaldības kapsētu teritoriju apsaimniekošanu un sakārtošanu, atjaunojot celiņu segumus, izveidojot zaļās atkritumu masas savākšanas sistēmu, un veicot citus darbus, kas ir nepieciešami. Tāpat, perspektīvā nepieciešams veikts Skudrītes kapsētas paplašināšanu un arī pēc vajadzības veikt autostāvvietu ierīkošanu, organizējot pārdomātu kustību.

Pašvaldība ir izveidojusi pārskatāmu apsaimniekošanas un apbedījumu uzskaites sistēmu, kas liecina par Pašvaldības redzējumu jomas attīstībai, ņemot vērā ierobežotas teritorijas aspektu. Tā pastāvīgi īsteno projektus kapsētu infrastruktūras attīstībai, plānojot sasaisti ar attīstības plānošanu un budžetu, iepriekš pārliecinoties par iedzīvotāju prioritārām vajadzībām. Pašvaldība ir izstrādājusi kapsētu jomu reglamentējošus saistošos noteikumus, ir definējusi maksas pakalpojumus, noteikusi to cenas, kā arī ir izstrādāti Pašvaldības pārziņā esošo kapsētu plāni, kurus plānots padarīt pieejamākus iedzīvotājiem, un par katru apbedījumu veidota atsevišķa lieta, kas ietver visu pieejamo informāciju.

Pašvaldībā ir nodrošināta ar kapsētu saimniecību saistīto izdevumu nodalīta grāmatvedības uzskaites atsevišķā funkcionālās kategorijas kodā, kas ļauj precīzi plānot izdevumus konkrētai jomai, kā arī ir izstrādāta metodika pakalpojumu izmaksu uzskaitē un pašizmaksas noteikšanai

un ir veikta ar kapsētu izmantošanu saistīto maksas pakalpojumu izmaksu kalkulācija, turpmāk pārskatot pakalpojuma cenas atbilstoši iedzīvotāju pirktspējai³⁴.

6.13.attēls. Kapsētas Rūjienas novadā

Pašvaldības apsaimniekotajās kapsētās 2015.gadā veikti 137 un 2016.gadā – 131 apbedījumi. Rūjienas novadā esošās kapsētas mirušo apbedīšanai izmanto arī blakus esošā Naukšēnu novada pašvaldība, līdz ar to Rūjienas novada kapsētās veikto apbedījumu skaits ir lielāks nekā Pašvaldībā reģistrēto mirušo personu skaits³⁵.

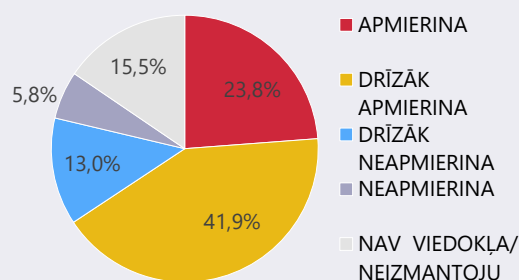
Par kapsētu apsaimniekošanu ir atbildīga Pašvaldības Nekustamo īpašumu nodaļa un kapu pārvaldnieks.

³⁴ Ziņojums Rūjienas kapsētas. Valsts Kontrole, 2017

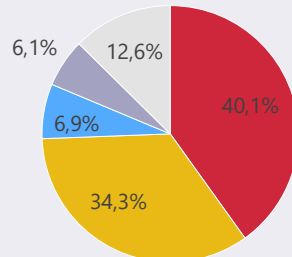
³⁵ turpat

Iedzīvotāju aptauja

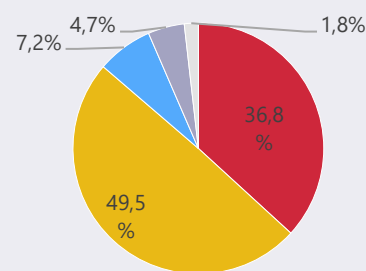
Vides pieejamības nodrošināšana pie publiskām ēkām un publiskajā ārtelpā

Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu kvalitāte

Vides sakoptība

Pakalpojumi vai iespējas, kas visvairāk pietrūkst Rūjienas novadā:

- ♦ Rūjas upes un tās apkārtnes sakopšana;
- ♦ Atkritumu urnas;
- ♦ Pastaigu takas (līdzīga Mazsalacas Skaņā kalna takai);
- ♦ Ziemās ceļu un pagalmu tīrīšana iedzīvotāju privātipašumos;
- ♦ Piknika vietas - galdiņi, soliņi pilsētvidē, upmalā u.tml.;
- ♦ Sētnieku pakalpojumi ārpus centra;
- ♦ Lielie ZAAO maisi tikai kompostējamajam materiālam (pašvaldības finansēti);
- ♦ Kvalitatīvi apsaimniekotas daudzdzīvokļu ēkas.

Steidzamākie darbi, kas pašvaldībai jārisina pirmkārt:

- ♦ Vides labiekārtošana (apzaļumošana, WC u.c.) un pieejamības palielināšana (piem., cilvēkiem ar īpašām vajadzībām), sakopšana (42 atbildes);
- ♦ Degradēto teritoriju, ēku attīstība (9 atbildes);
- ♦ Vēsturiskā centra atjaunošana, t.sk. koku ēkas (3 atbildes);
- ♦ Peldvietas izveide (1 atbilde);
- ♦ Atkritumu konteineru pieejamība, t.sk. šķirošanai (1 atbilde).

Atvērtajā jautājumā par pakalpojumiem/jomām, kuru pieejamība un kvalitāte neapmierina iedzīvotājus, minēta arī labiekārtošana

Darba grupa – Teritorijas labiekārtojums, publiskā telpa, atpūtas vietas

Kas labs?

- ♦ Rūjienas pilsētā:
 - Estrāde
 - Pilsētas centrs
 - Palieņu pļavu taka, peldvieta
 - Ternejas parks
 - Vidusskolas stadions
 - "Zaļais" dzelzceļš
- ♦ Privātās un citas muižas: pasākumi un vides sakoptība
- ♦ Endzeles ezers un Laņģezers

Kas slikts?

- ♦ Nesakārtotais "Pienotavas" licis
- ♦ Nesakoptais Endzeles muižas parks
- ♦ Slikti izgaismotas gājēju pārejas un Valdemāra ielas tilts
- ♦ Nav stāvlaukuma pie estrādes
- ♦ Pilskalns nav izveidots kā apskates objekts
- ♦ Mazās skolas stāvoklis un labiekārtojums
- ♦ Gājēju ietvju stāvoklis
- ♦ Nav veikta potenciālo velo ceļu inventarizācija

Kas jāmaina, kā?

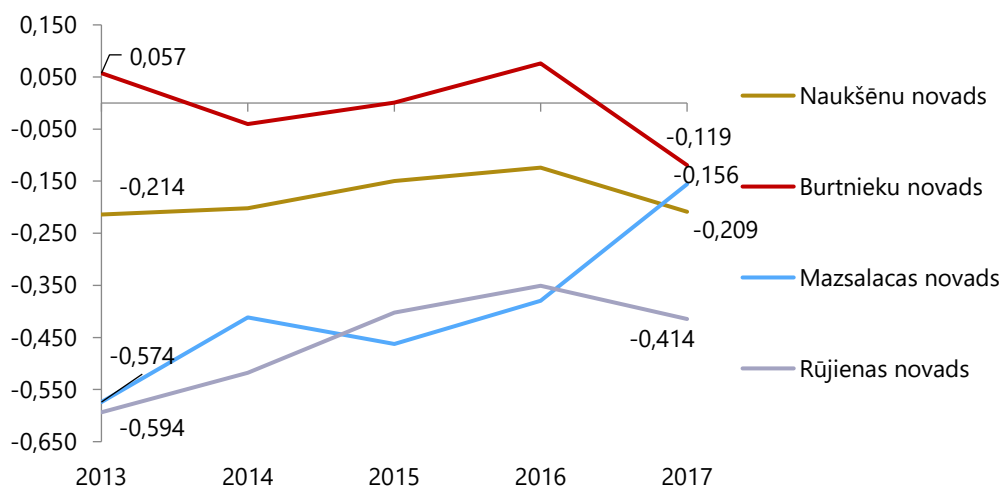
- ♦ Uz TIC zīmēm jānorāda attālumi
- ♦ Jāveic atpūtas vietu inventarizācija, jāizveido datu bāze
- ♦ Jāizveido velo maršruti un velo ceļi no Rūjienas uz Jeriem
- ♦ Jāizveido veloceļš maršrutā Kalnkrogs– pansionāts – Jeru vecā pagastmāja – dzirnavas – pilskalns -> perspektīvi arī līdz Nauksēniem
- ♦ Vecā dzelzceļa trases var izmantot velotrasei
- ♦ Jāsakopj Endzeles parks
- ♦ Jāpieņem upes baseina robežas, kā sadarbības teritorija Rūjas sakārtošanai
- ♦ Pārskatīt teritorijas esošos projektus, izvērtēt augu izvēli apstādījumos (agresīvie augi, kalnu priedīšu apkopšana)
- ♦ Nepieciešams algot otru dārzkopības speciālistu
- ♦ Jānodrošina lielāka atbildība un kontrole no pašvaldības projektu izstrādes laikā
- ♦ Izstrādājot projektu, tā teritoriju jāapseko pilnībā un jānovērs nepilnības
- ♦ Jāveic brīvā laika laukuma pie sākumskolas labiekārtošanu un papildināšanu

(piemēram, ietvju apgaismojums, soliņu uzstādīšana, apstādījumi) (15 atbildes); atkritumu dalīta savākšana (nav pieejami šķirošanas konteineri) (3 atbildes).

7. EKONOMIKA

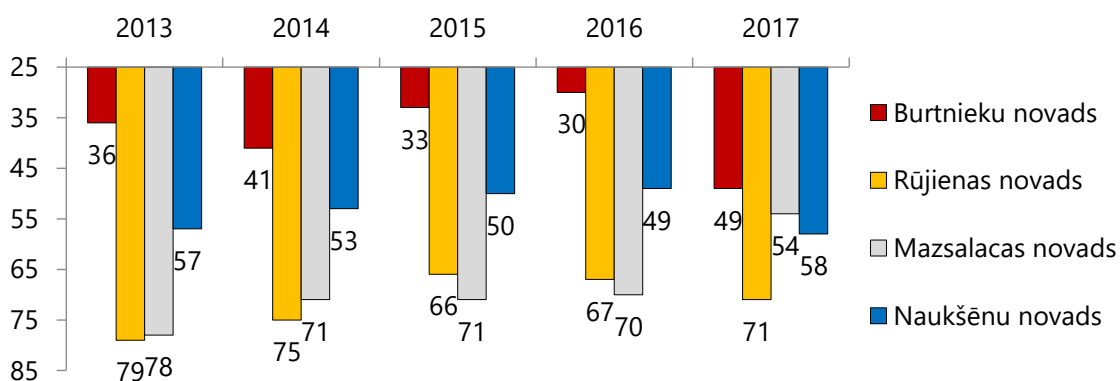
Teritorijas attīstības indeksu aprēķina Valsts reģionālās attīstības aģentūra, balstoties uz datiem par ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komercsabiedrību skaitu uz 1000 iedzīvotājiem, bezdarba līmeni, trūcīgo personu īpatsvaru, dabiskās kustības saldo, ilgtermiņa migrācijas saldo, noziedzīgo nodarījumu skaitu, iedzīvotāja ienākuma nodokļu lielumu, demogrāfisko slodzi.

2017.gadā Rūjienas novada teritorijas attīstības indekss ir -0,414, ieņemot 71.vietu starp 110 novadu pašvaldībām.

7.1.attēls. Teritorijas attīstības indeksa vērtības Rūjienas un tam blakus esošajos novados 2013.-2017.gadam (Avots:VRAA)³⁶

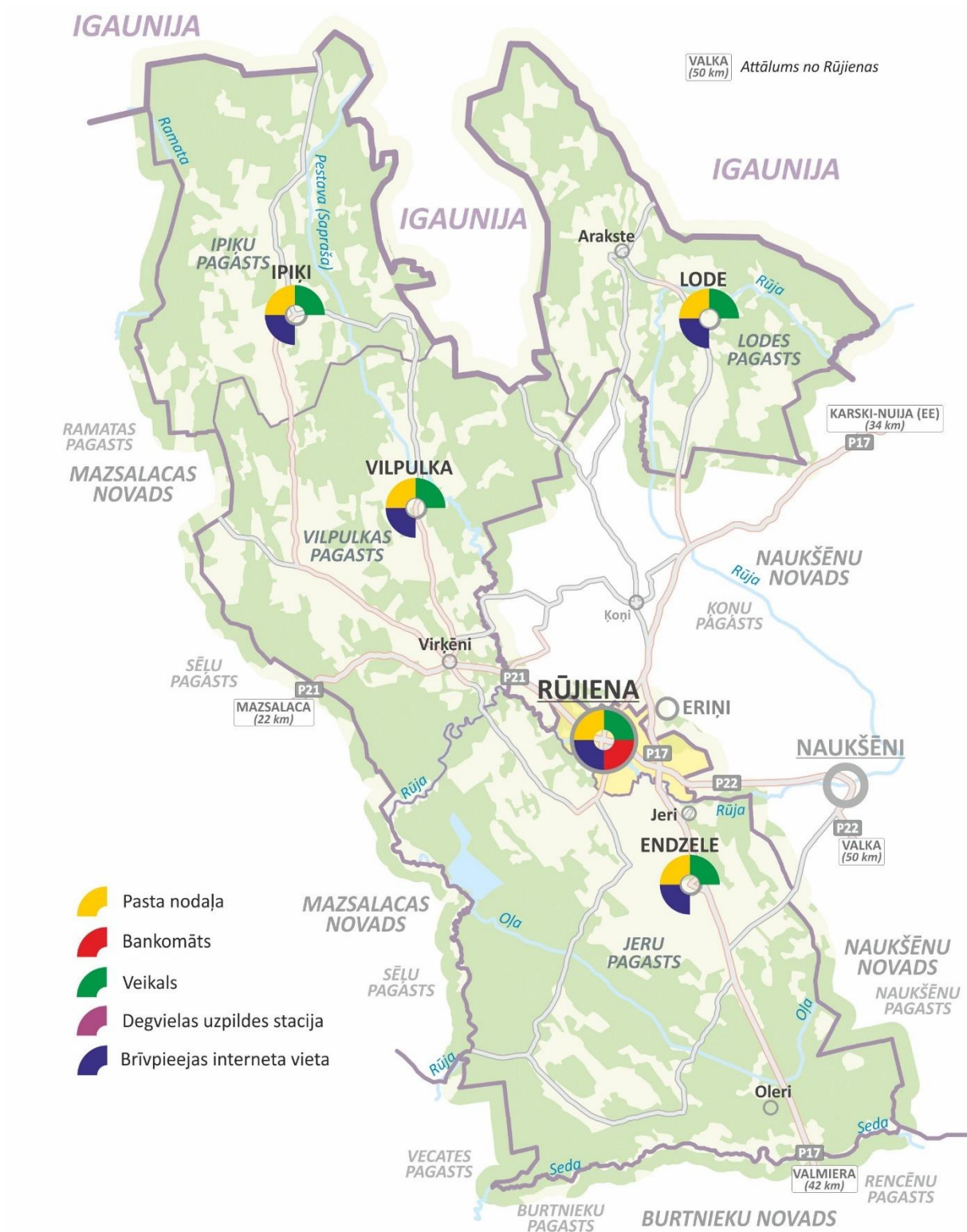
2017.gadā visas kaimiņu pašvaldības apsteidz Rūjienas novadu – Burtnieku novadā indekss ir -0,119 (49.vieta), Mazsalacas novadā indekss ir -0,156 (54.vieta) un Naukšēnu novadā ir -0,209 (58.vieta) (7.2.attēls).

7.2.attēls. Rūjienas un tam blakus esošo novadu vieta rangā atbilstoši TAI rādītājam no 2013.-2017.gadam (Avots: VRAA)

Gandrīz visos novada ciemos un lauku teritorijās saskaņā ar Rūjienas novada Teritorijas plānojumu 2012.-2024.gadam, ir attīstībai paredzētas publiskās apbūves – jauktas apbūves teritorijas, attīstības teritorijas, ražošanas un tehniskās apbūves teritorija. Šādas teritorijas uzskatāmas par resursu uzņēmējdarbības attīstībai Rūjienas novadā.

³⁶ http://www.vraa.gov.lv/lv/publikacijas/attistibas_indekss/

7.3.attēls. Sabiedriskie pakalpojumi Rūjienas novadā

Tāpat nozīmīga ir pašvaldības sniegto publisko un komersantu sniegto pakalpojumu pieejamība novada teritorijā – novada nozīmes un vietējas nozīmes centros. Arī ilgtermiņā paredzēts galvenos sabiedrībai nepieciešamos pakalpojumus iespēju robežās nodrošināt Rūjienā, savukārt pārējos ciemos nodrošināt ar sabiedriskā transporta savienojumiem un kvalitatīvu transporta infrastruktūru, skolām kalpojot par daudzfunkcionāliem kopienu centriem, uzturot arī kultūras iestādes, sniedzot arī sociālos un sadzīves pakalpojumus.

Komersantu piedāvātie sabiedriskie pakalpojumi attēloti 7.3.attēlā, papildus tam pa mazāk apdzīvotām vietām kursē autoveikali. Savukārt brīvpieejas interneta punktus nodrošina vietējās bibliotēkas.

7.1. IEDZĪVOTĀJU NODARBINĀTĪBA UN LABKLĀJĪBA

Bezdarbs

Saskaņā ar NVA datiem uz 2018.gada 31.decembri Rūjienas novadā bija 80 reģistrētie bezdarbnieki, kas ir 2,7% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem. 57,5% no reģistrētajiem bezdarbniekiem bija sievietes, bet 42,5% – vīrieši. 7,5% bija ilgstošie bezdarbnieki, tikpat (7,5%) invalīdi – bezdarbnieki, 8,8% jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem un 12,5% pirmspensijas vecuma bezdarbnieki. 77,5% no reģistrētajiem bezdarbniekiem bezdarba ilgums bija līdz 6 mēnešiem. 38,8% no reģistrētajiem bezdarbniekiem bija ar profesionālo izglītību, 25% ar vispārējo vidējo izglītību, 16,3% ar augstāko izglītību, bet 20% ar pamatzglītību vai izglītības līmeni zemāku par pamatzglītību.

7.1.tabula. Bezdarba līmenis, 2012.-2018.gads (Avots: NVA)³⁷

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
Latvija	8,0%	7,3%	6,6%	6,6%	6,5%	5,2%	5,3%
Vidzemes reģions	9,3%	8,2%	7,3%	7,2%	7,0%	5,5%	5,7%
Rūjienas novads	7,3%	6,4%	5,5%	5%	3,7%	3,3%	2,7%

* Dati uz 2018.gada 31.decembri

Vairāku gadu garumā Latvijā ir vērojama bezdarba samazināšanās tendence (7.1.tabula). Rūjienas novadā bezdarba samazināšanās tendence ir izteikti pozitīva, jo jau 2012.gadā novada rādītājs bija augstāks par Vidzemes reģiona un Latvijas vidējo rādītāju, bet 2018.gada aprīļa beigās tas jau bija par trim procentpunktiem labāks kā reģionā un valstī, sasniedzot 2,7%. Tik zemi bezdarba rādītāji ir pielīdzināmi dabiskajam bezdarbam.

Nodarbinātība

Nemot vērā, ka reģistrētais bezdarba līmenis ir ievērojami zemāks nekā faktiskais, nodarbinātības situācija Rūjienas novadā saglabājas nelabvēlīga. No iedzīvotājiem darbības vecumā (no 15 līdz 63 gadiem) Rūjienas novadā nodarbināti ir tikai 39,07% iedzīvotāju, ieskaitot pašnodarbinātas personas (dati par 2017.gadu) (7.2.tabula). Visaugstākais nodarbinātības līmenis ir Rūjienas pilsētā, bet viszemākais Vilpulkas pagastā. Tik zemi nodarbinātības rādītāji norāda uz to, ka daudzi darbībasvecīgie novada iedzīvotāji strādā ārpus Rūjienas novada.

7.2.tabula. Iedzīvotāju darbības vecumā un nodarbināto skaits Rūjienas novadā, 2017.gads (Avots: CSP,PMLP)

	Iedzīvotāju darbības vecumā skaits	Nodarbināto skaits	Nodarbināto skaits no iedzīvotājiem darbības vecumā (%)
Rūjienas novads	3294	1 287	39,07%
Rūjienas pilsēta	1756	884	50,34%
Jeru pagasts	852	306	35,92%
ipiķu pagasts	153	26	16,99%
Lodes pagasts	196	54	27,55%

³⁷ <http://www.nva.gov.lv/index.php?cid=6#bezdarbs>

	Iedzīvotāju darbaspējas vecumā skaits	Nodarbināto skaits	Nodarbināto skaits no iedzīvotājiem darbaspējas vecumā (%)
Vilpulkas pagasts	337	57	16,91%

Analizējot nodarbinātības struktūru, jāatzīmē, ka galvenās darba vietas ir koncentrētas sabiedriskajā un privātajā sektorā (86-90%), atlikušie 14-10% ir pašnodarbinātas personas (7.3.tabula). Pašnodarbināto personu skaits pēdējo gadu laikā ir palielinājies.

7.3.tabula. Nodarbināto skaits pēc faktiskās darbavietas Rūjienas novadā, 2012.-2017.gads (Avots: CSP)

Gads	Kopā nodarbināto skaits	Vidējais darbinieku skaits	Pašnodarbinātās fiziskās personas	Vidējais darbinieku skaits (%)	Pašnodarbinātās fiziskās personas (%)
2012	1 367	1 224	143	89,54%	10,46%
2013	1 376	1 239	137	90,04%	9,96%
2014	1 409	1 262	147	89,57%	10,43%
2015	1 402	1 222	180	87,16%	12,84%
2016	1 326	1 151	175	86,80%	13,20%
2017	1 287	1 113	174	86,48%	13,52%

7.2. IEDZĪVOTĀJU LABKLĀJĪBA UN IENĒMUMI

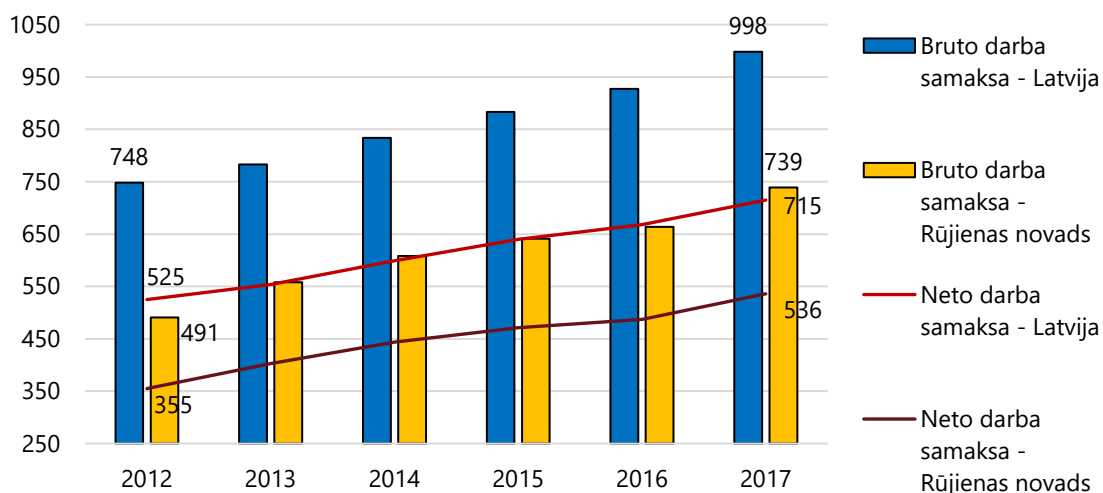
Iedzīvotāju dzīves līmenis ir viens no būtiskākajiem rādītājiem sabiedrības attīstības raksturošanai. Dzīves kvalitāti vislabāk atspoguļo atalgojums un ienākumi.

Kopš 2012.gada strādājošo mēneša vidējā darba samaksa kā Latvijā kopumā, tā arī Rūjienas novadā pakāpeniski pieaug. 2017.gadā vidējā darba samaksa (neto) Latvijā bija 715 EUR mēnesī, bet Rūjienas novadā – 536 EUR, kas ir par 25% zemāk kā vidēji valstī. Kā redzams 7.4.tabulā darba samaksa Rūjienas novadā pieaug pēc līdzīgas tendences kā Latvijā kopumā. Valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga ir 430 eiro (uz 01.01.2018.).

7.4.tabula. Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa, 2012.-2017.gads (Avots: CSP)³⁸

Gads	Bruto darba samaksa				Neto darba samaksa			
	Latvija		Rūjienas novads		Latvija		Rūjienas novads	
	EUR	Pārmaiņas (%)	EUR	Pārmaiņas (%)	EUR	Pārmaiņas (%)	EUR	Pārmaiņas (%)
2012	748	n.a.	491	n.a.	525	n.a.	355	n.a.
2013	783	4,68%	558	13,65%	554	5,52%	403	13,52%
2014	834	6,51%	608	8,96%	599	8,12%	444	10,17%
2015	883	5,88%	641	5,43%	640	6,84%	471	6,08%
2016	927	4,98%	664	3,59%	668	4,38%	487	3,40%
2017	998	7,66%	739	11,30%	715	7,04%	536	10,06%

³⁸ <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/darba-samaksa/tabulas/dsg010/stradajoso-menesa-videja-darba-samaksa-un>

7.4. attēls. Strādājošo mēneša vidējās darba samaksas dinamika, EUR, 2012.-2017.gads (Avots: CSP)

Mājsaimniecību ienākumi veidojas no strādājošo darba algas un sociālajiem transfertiem (pensijas, stipendijas, pabalsti). Darba alga veido vairāk nekā pusi mājsaimniecību budžeta, tāpēc svarīgi iedzīvotāju labklājības faktori ir iespēja iekārtoties darbā un darba samaksas līmenis. Savukārt darba alga nosaka nākotnes pensijas apmēru.

Darba ņēmēju skaita sadalījums % pēc mēneša bruto darba ienākumiem Rūjienas novadā, vidēji 2018.gadā ~1/4 daļu sastāda darba ņēmēji, kuru ienākumi ir robežās no 500,01 EUR līdz 700,00 EUR. Darba ņēmēji, kuru ienākumi bija robežās no 700,01 līdz 1000,00 EUR sastādīja ~1/5 daļu. Septiņu gadu griezumā kopumā novērojama tendence procentuāli palielināties darba ņēmēju īpatsvaram, kas saņem lielāku atalgojumu – piemēram, ja 2012.gadā 4,4% iedzīvotāju saņēma 1000,01-1500,00 EUR lielu atalgojumu, tad 2018.gadā jau to saņem jau 19,1% iedzīvotāju. Savukārt darba ņēmēju skaits pēdējos septiņos gados ir samazinājies par 57 cilvēkiem.

7.5.tabula. Darba ņēmēju skaita sadalījums % pēc mēneša bruto darba ienākumiem Rūjienas novadā vidēji gadā (Avots:CSP)³⁹

Gads	Īpatsvars no darba ņēmēju skaita ar darba ienākumiem, %								Darba ņēmēju skaits
	..līdz 70.00	..70.01 - 150.00	..150.01 - 300.00	..300.01 - 500.00	..500.01 - 700.00	..700.01 - 1000.00	..1000.01 - 1500.00	..virs 1500.00	
2012	1,6%	4,2%	17,6%	44,3%	12,9%	14,2%	4,4%	0,8%	1407
2013	1,8%	3,4%	13,4%	40,0%	17,4%	17,2%	5,8%	1,1%	1451
2014	1,5%	2,4%	7,5%	32,0%	25,2%	19,8%	3,0%	8,6%	1459
2015	1,5%	2,2%	6,3%	36,8%	21,3%	21,3%	8,5%	2,1%	1324
2016	1,3%	2,0%	5,6%	32,0%	22,6%	22,3%	11,7%	2,7%	1410
2017	1,5%	2,0%	4,4%	26,8%	25,0%	20,3%	15,7%	4,3%	1316
2018	1,3%	2,0%	4,2%	19,6%	26,4%	21,3%	19,1%	6,0%	1350

Latvijas Pašvaldību savienības aprēķinā no Valsts ieņēmumu dienesta un RAIM datiem par 2016.gadu attēlota informācija par 10 lielāko iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk arī IIN) maksātāju pašvaldībā un ārpus tās (7.6.tabula). 20 lielākie IIN maksātāji nodrošina 46,23% no kopējiem pašvaldības IIN ieņēmumiem, un nodarbina 940 novada iedzīvotājus. Tabulā

³⁹ CSP, DSG150. Darba ņēmēju skaita sadalījums pēc mēneša bruto darba ienākumiem republikas pilsētās un novados pēc darba devēja biroja vai pamatdarbības adreses vidēji gadā

atspoguļoti dati par kopējo atalgojuma summu – 20 lielākie IIN maksātāju veikto iemaksu algu summa sastāda 45,15% no kopējās summas.

7.6.tabula. 10 lielāko ledzīvotāju ienākuma nodokļu maksātāju, kas reģistrēti Rūjienas novadā pašvaldībā un ārpus tās, ekonomiskie rādītāji 2016.gadā (Avots: BLIS)⁴⁰

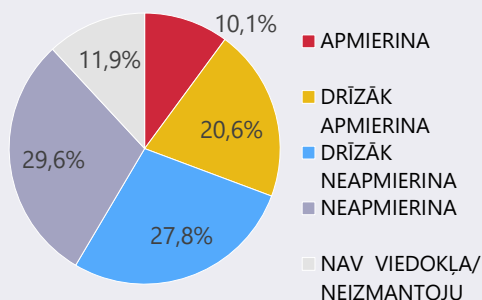
Rādītājs	Vērtība, 2016.gadā
10 lielāko IIN maksātāju, kam juridiskā adrese pašvaldībā, ieguldījums kopējos pašvaldības IIN ieņēmumos	27,89%
10 lielāko IIN maksātāju, kam juridiskā adrese ārpus pašvaldības, ieguldījums kopējos pašvaldības IIN ieņēmumos,	18,34%
10 lielāko IIN maksātāju, kam juridiskā adrese pašvaldībā, vidējais atalgojums mēnesī	514 EUR
10 lielāko IIN maksātāju, kam juridiskā adrese ārpus pašvaldības, vidējais atalgojums mēnesī	657 EUR
10 lielāko IIN maksātāju, kam juridiskā adrese pašvaldībā, pašvaldībā reģistrēto darbinieku skaits	625 cilv.
10 lielāko IIN maksātāju, kam juridiskā adrese ārpus pašvaldības, pašvaldībā reģistrēto darbinieku skaits	315 cilv.
ledzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāju skaits pēc darba ņēmēja deklarētās dzīvesvietas	2 076 cilv.
10 lielāko IIN maksātāju, kam juridiskā adrese pašvaldībā, pašvaldībā reģistrēto darbinieku skaits pret visiem IIN nodokļu maksātājiem	30,11%
10 lielāko IIN maksātāju, kam juridiskā adrese ārpus pašvaldības, pašvaldībā reģistrēto darbinieku skaits pret visiem IIN nodokļu maksātājiem	15,17%
Veicamo iemaksu algu summa	14043157,68 EUR
10 lielāko IIN maksātāju, kam juridiskā adrese pašvaldībā, atalgojuma summa	3 856 433 EUR
10 lielāko IIN maksātāju, kam juridiskā adrese ārpus pašvaldības, atalgojuma summa	2 483 940 EUR
10 lielāko IIN maksātāju, kam juridiskā adrese pašvaldībā, atalgojuma summa pret veicamo iemaksu algu summu	27,46%
10 lielāko IIN maksātāju, kam juridiskā adrese ārpus pašvaldības, atalgojuma summa pret veicamo iemaksu algu summu	17,69%

Rūjienas novada pašvaldībai jādomā par **jaunāko ar nodarbinātību saistīto aktualitāšu ieviešanu novadā**, kā piemēram, kopstrādes, radošā centra telpu izveide, vietas piedāvāšana attālinātā darba veicējiem, u.c. novitātes. Publiskie interneta pieejas punkti atrodas pašvaldības bibliotēkās, kur ir iespējams izmantot bibliotēku pakalpojumus (skeneris, kopētājs, printeris, u.c.), strādāt attālināti un socializēties ar citiem. Tomēr, lai šāda kustība Rūjienā attīstītos straujāk, ieteicams sekmēt šim mērķim paredzētu telpu izveidi un iekārtošanu. Pašvaldība plāno attīstīt vēsturisko ēku kompleksu **Rīgas ielā 8**, ar mērķi tur izvietot ne tikai attālinātā darba centru, bet arī uzņēmējdarbības, tūrisma un amatnieku centru, u.c. aktivitātes.

⁴⁰ https://blis.lps.lv/lv/struktureti-dati?view=data&file_id=134&sheet_id=150&start=0

Iedzīvotāju aptauja

Darba vietu pieejamība novada teritorijā

Atvērtajā jautājumā par pakalpojumiem / jomām, kuru pieejamība un kvalitāte **neapmierina** iedzīvotājus, minēts, ka nepietiekošs uzņēmēju atbalsts (5 atbildes)

Darba grupas - Uzņēmējdarbība (atbalsta instrumenti, infrastruktūra)

Kas labs?

- ♦ Amatnieku biedrība
- ♦ Mājražotāju darbu pārdošana TIC (tiek izmantots suvenīros, dāvanām)
- ♦ Starptautiskā sadarbība – pieredzes apmaiņa, tirdziņi
- ♦ Informatīvie semināri
- ♦ Atpazīstami uzņēmumi
- ♦ Rūjienas zīmols
- ♦ Pašvaldības pasūtījumi savējiem

Kas slikts?

- ♦ Sasaiste ar Igauniju, ceļu ziņā
- ♦ Jauno uzņēmēju, jauniešu aktivitātes trūkums

Kas tiek sagaidīts no valsts?

- ♦ Prognozējamu nodokļu politiku
- ♦ Valsts pakalpojumu pieejamība (kartējums)
- ♦ Kvalitatīvs valsts attīstības plānojums
- ♦ Netraucēt uzņēmējiem strādāt

Kas tiek sagaidīts no pašvaldības?

- ♦ Sakārtotu infrastruktūru
- ♦ Kvalitatīvas ielas
- ♦ Informācijas apmaiņas iespējas – uzņēmēju klubiņš
- ♦ Pārvaldība
- ♦ Attālināta darba iespēju mārketingis
- ♦ Telpas, piemēram - tukšas skolas u.c. var kalpot attālinātam darbam un uzņēmējdarbībai vispār
- ♦ Palīdzību ar infrastruktūru un informāciju attālinātam darbam

Steidzamākie darbi saistībā ar uzņēmējdarbību, kas pašvaldībai jāiesteno pirmkārt:

- ♦ Darba iespējas novada iedzīvotājiem (18 atbildes);
- ♦ Komunālo pakalpojumu (apkures) izmaksas (7 atbildes);
- ♦ Uzņēmēju piesaiste un atbalsts (6 atbildes);
- ♦ Uzlabot tūrisma pakalpojumus un darbību (6 atbildes);
- ♦ Privāto un ES fondu, t.sk. citu investīciju piesaiste (3 atbildes);
- ♦ Transporta nodrošināšana skolēnu brīvlaikā (1 atbilde);
- ♦ Radiostacijas izveide (1 atbilde) u.c.

Pakalpojumi vai iespējas, kas visvairāk pietrūkst Rūjienas novadā viena no visbiežāk minētajām atbildēm:

- ♦ Darba vietas un konsultants, kas palīdzētu atrast darbu (18 atbildes);
- ♦ Kafejnīca un restorāns, kas pieejamas katru dienu, arī pēc plkst. 18:00 (gan kafijas malcošanai, gan ēšanai) (11 atbildes);
- ♦ Ķīmiskā tīrītava, apavu remonts un citu meistarų pakalpojumu (11 atbildes);
- ♦ Veļas mazgātava (3 atbildes);
- ♦ Bankas pakalpojumi (3 atbildes);
- ♦ Autoserviss un auto rezerves daļu veikalu (3 atbildes);
- ♦ Auto mazgātava (3 atbildes);
- ♦ Biznesa inkubators vai telpas biznesa uzsākšanai (2 atbildes);
- ♦ Auto mazgātava (3 atbildes);
- ♦ Biznesa inkubators vai telpas biznesa uzsākšanai (2 atbildes);
- ♦ Kvalitatīva degvielas stacija (2 atbildes);
- ♦ Viesnīcas (2 atbildes) u.c.

Kas jāmaina, kā?

- ♦ Jāpilnveido un jādažādo informācijas aprīte
- ♦ Jāievieš Uzņēmēju dienas
- ♦ Jāizveido attālinātā darba centrs
- ♦ Jāizveido publiski pieejama datubāze par pašvaldības tukšajām – neizmantotajām telpām
- ♦ Nepieciešams Latvijas uzņēmēju pieredzi atvest uz Rūjienu – it īpaši jauniešiem

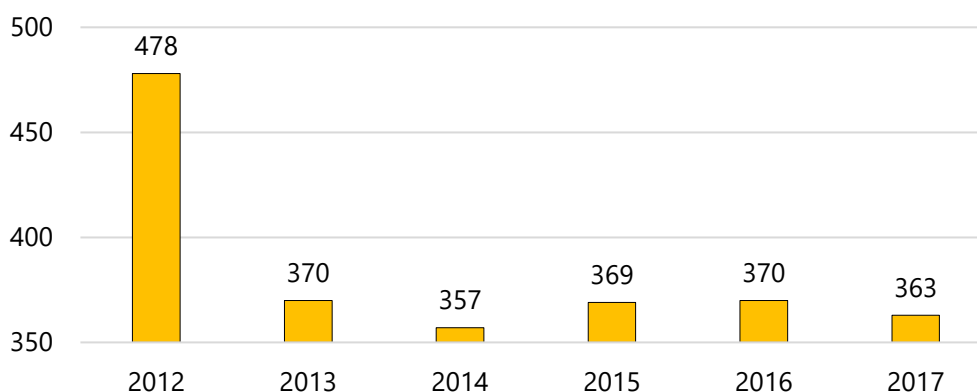
7.3. UZŅĒMĒJDARBĪBA

Rūjienas novadā aktīvi un veiksmīgi darbojas daudzi uzņēmumi, kas nodrošina iedzīvotājiem darbavietas.

Pēc CSP datiem 2017.gadā ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits Rūjienas novadā (t.sk. pašnodarbinātās personas, individuālie komersanti, komercsabiedrības, zemnieku saimniecības) bija 363. Rūjienas novada ekonomiski aktīvo uzņēmumu struktūrā 2017.gadā dominē pašnodarbinātās personas – 47,93% (Vidzemē vidēji 44,23%; Latvijā vidēji 33,22%), kā arī komercsabiedrības – 22,04% (Vidzemē vidēji 32,51%; Latvijā vidēji 51,43%). Pēdējos gados Rūjienas novadā ir nedaudz samazinājies zemnieku saimniecību skaits, bet palielinājies komercsabiedrību skaits.

7.7.tabula. Ekonomiski aktīvo uzņēmumu struktūra Latvijā, Vidzemē, Rūjienas novadā, 2017.gads (Avots:CSP)

	Latvija		Vidzemes reģions		Rūjienas novads	
Pašnodarbinātās personas	61332	33,22%	7828	44,23%	174	47,93%
Zemnieku saimniecības	9911	5,37%	2215	12,51%	70	19,28%
Individuālie komersanti	6804	3,69%	716	4,05%	14	3,86%
Komercsabiedrības	94946	51,43%	5755	32,51%	80	22,04%
Citi (fondi, pašvaldības budžeta iestādes, valsts)	11630	6,30%	1186,00	6,70%	25,00	6,89%
Ekonomiski aktīvi uzņēmumi KOPĀ	184623	100%	17700	100%	363	100%

7.5.attēls. Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits no 2012.-2017.gadam (Avots: CSP)⁴¹

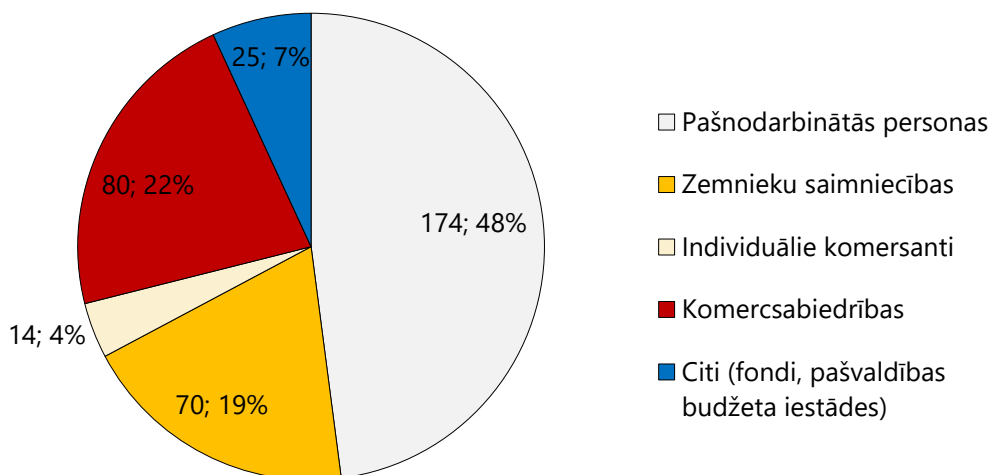
Liela daļa no uzņēmumiem ir zemnieku saimniecības. Tādēļ, ņemot vērā ekonomiski aktīvo uzņēmumu samazināšanos par 24%, ir samazinājies zemnieku saimniecību skaits no 262 2012.gadā uz 170 2017.gadā.

7.8.tabula. Ekonomiski aktīvi uzņēmumi Rūjienas novadā, 2013.-2017.gads (Avots: CSP)

	2013	2014	2015	2016	2017
Pašnodarbinātās personas	157	169	184	175	174
Zemnieku saimniecības	86	68	69	75	70
Individuālie komersanti	16	12	15	17	14

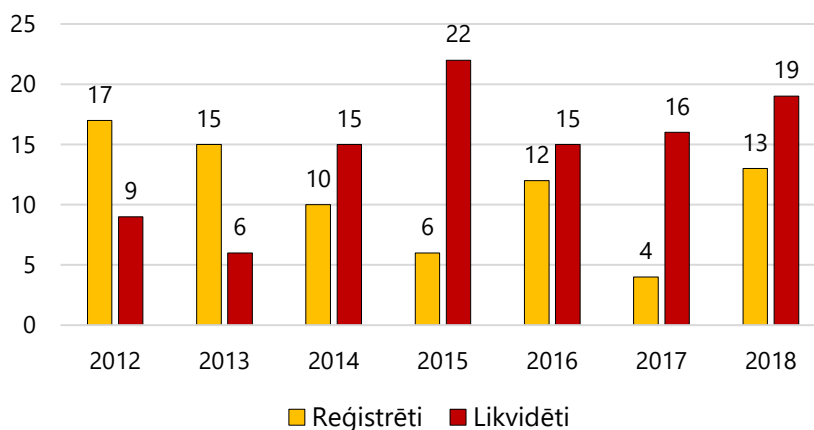
⁴¹ CSP, SRG010. Ekonomiski aktīvi uzņēmumi statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados

	2013	2014	2015	2016	2017
Komerksabiedrības	78	74	73	75	80
Citi (fondi, pašvaldības budžeta iestādes)	33	34	28	28	25
Ekonomiski aktīvi uzņēmumi KOPĀ	370	357	369	370	363

7.6.attēls. Ekonomiski aktīvo uzņēmumu struktūra Rūjienas novadā 2017.gadā (Avots: CSP)

Kopumā jāatzīmē salīdzinoši lielais likvidēto uzņēmumu skaits pa gadiem Rūjienas novadā, kā rezultātā jaunu uzņēmumu skaits palielinās nenozīmīgi. Līdz ar to ir pamats uzskatīt, ka esošie uzņēmumi restrukturizē savu biznesu, dibinot jaunas firmas, tai pašā laikā minimāli tiek veidoti reāli jauni uzņēmumi.

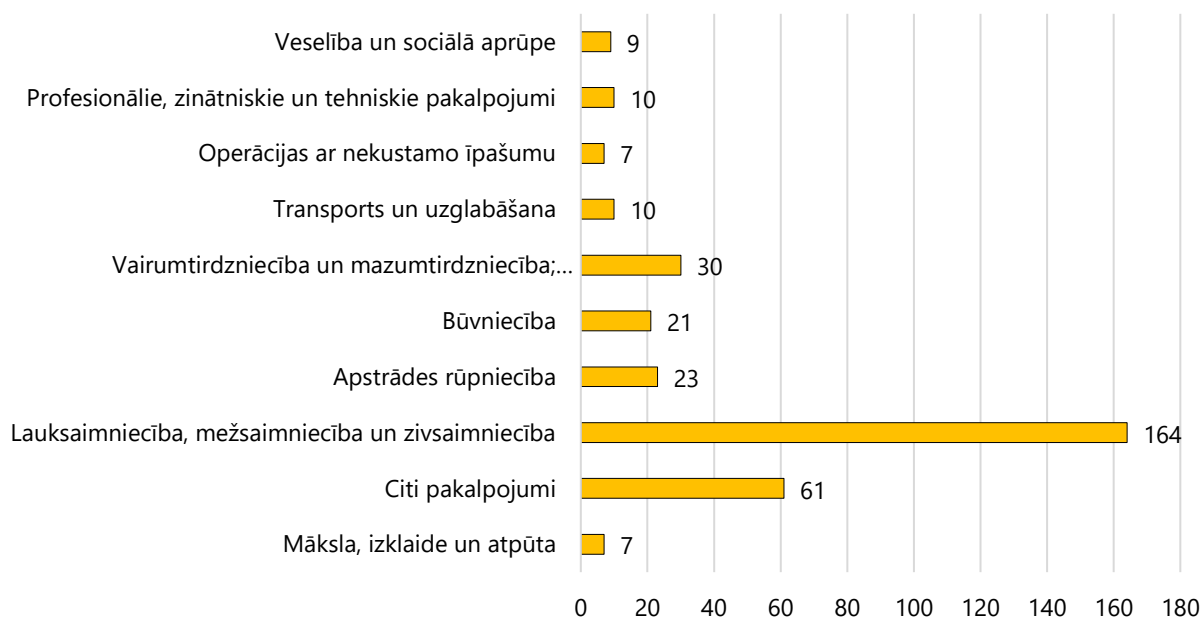
7.7.attēls. Uzņēmumu reģistrācijas, likvidācijas dinamika Rūjienas novadā (Avots: Lursoft statistika)⁴²

Rūjienas novadā lielākā daļa uzņēmumu tirgus sektorā pēc nodarbināto skaita ir mikrouzņēmumi ar darbinieku skaitu no 0-9 darbiniekiem (96,2%), kas, plānojot uzņēmējdarbības atbalsta pasākumus, ir jāņem vērā. 2017.gadā novadā bija tikai četri uzņēmumi, kurā darbinieku skaits bija no 50 līdz 249 un divi uzņēmumi, kuros darbinieku skaits

⁴² https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&id=210

bija 20-49. Uzņēmumu skaits ar darbinieku skaitu no 50-249 darbiniekiem no 2013.gada ir palielinājies no viena uz četriem.

Uzņēmējdarbības vides raksturojums nozaru griezumā sniegts 7.4.attēlā. Vislielāko uzņēmumu īpatsvaru jeb 48% veido lauksaimniecības un mežsaimniecības uzņēmumi. Nozīmīgs īpatsvars ir arī citu pakalpojumu sniedzējiem – tas ir 17,8%. Tālāk seko vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība (8,8%).

7.8.attēls. Uzņēmumu sadalījums pa nozarēm Rūjienas novadā, uzņ. skaits, 2017.gads (Avots: CSP)⁴³

Pēc Lursoft statistikas datiem 2017.gadā Rūjienas novadā vienpadsmit uzņēmumu apgrozījums pārsniedza 1 miljonu eiro (7.9.tabula). Pēc šī rādītāja līderis ir SIA "ARTAVS", kuras darbības nozare ir pārtikas tirdzniecība (mazumtirdzniecība nespécializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku). 7 no 20 uzņēmumiem ar lielāko apgrozījumu darbojas lauksaimniecības nozarē. Kā redzams 7.9.tabulā 2017.gadā strauji palielinājās uzņēmumu apgrozījums, kas nodarbojās ar lopkopību, ko ietekmēja augstās piena iepirkuma cenas, bet samazinājās uzņēmumu apgrozījums, kas nodarbojās ar augkopību sliktu laika apstākļu dēļ.

Papildus 7.tabulā minētajiem uzņēmumiem, izceļami arī citi vietējie uzņēmumi, kā piemēram SIA "Zaļās Pēdas", kas Jeros ražo dizaina mēbeles pēc pasūtījuma, restaurē vecos koka logus, durvis un mēbeles, un izgatavo arī koka rāmjus ekskluzīvajiem "Materia Bikes" velosipēdiem.

⁴³ SRG030. Tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi statistiskajos reģionos, pilsētās un novados sadalījumā pa uzņēmumu lieluma grupām pēc nodarbināto skaita un galvenajiem darbības veidiem (NACE 2. red.)

7.9.tabula. Lielāko uzņēmumu raksturojums Rūjienas novadā

Nr.	Uzņēmums	2017.gada apgrozījums, EUR	Izmaiņas pret 2016.gadu	Izmaiņas pret 2015.gadu	Izmaiņas pret 2014.gadu	Darbības veids
1	ARTAVS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	3 082 471,00	39%	58%	61%	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku
2	SANAT, SIA	2 388 188,00	-11%	39%	42%	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
3	DAIVA, Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība	2 198 909,00	-24%	-3%	3%	Augkopības papilddarbības
4	VALKVARCS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	2 105 112,00	-3%	36%	-7%	Grants un smilts karjeru izstrāde; māla un kaolīna ieguve
5	ZALTES, SIA	1 850 014,00	-1%	-2%	-5%	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku
6	KUNTURI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	1 828 129,00	3%	12%	16%	Cūkkopība, Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)
7	AKRONA, Lauksaimniecības kooperatīvā sabiedrība	1 564 256,00	20%	-6%	-29%	Degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās
8	CERIŅI, Valmieras rajona Jeru pagasta zemnieku saimniecība	1 397 263,00	58%	88%	56%	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)
9	Rūjienas Piensaimnieks, Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība	1 322 073,00	2,40 reizes	5,72 reizes	8,29 reizes	Piena, piena produktu, olu un pārtikas tauku un eļļu vairumtirdzniecība, Augkopība un lopkopība, medniecība un saistītas palīgdarbības, Graudu, sēklu, neapstrādātas tabakas un lopbarības vairumtirdzniecība, Gaļas un gaļas produktu vairumtirdzniecība, Lauksaimniecības mašīnu, iekārtu un to piederumu vairumtirdzniecība, Uzskaites, grāmatvedības, audita un revīzijas pakalpojumi; konsultēšana nodokļu jautājumos, Lauksaimniecības mašīnu un iekārtu iznomāšana un ekspluatācijas līzings
10	Rūjienas saldējums, SIA	1 301 916,00	13%	43%	-8%	Saldējuma ražošana
11	IEVULĪČI, SIA	1 094 430,00	1%	5%	9%	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku

12	ROSTES, SIA	740 263,00	0%	-36%	-26%	Mežizstrāde, Kokmateriālu, būvmateriālu un sanitārtehnikas ierīču vairumtirdzniecība
13	RŪJIENAS APTIEKA, SIA	524 506,00	10%	21%	34%	Farmaceutisko izstrādājumu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos
14	RŪJIENAS SILTUMS, Pašvaldības SIA	477 648,00	3%	14%	10%	Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana. Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana. Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde. Uzkopšanas darbības. Atkritumu savākšana, apstrāde un izvietošana; materiālu pārstrāde. Citur neklasificēti individuālie pakalpojumi.
15	KALNTONTES, Valmieras rajona Lodes pagasta zemnieku saimniecība	401 671,00	24%	37%	-2%	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)
16	Rūjienas mežniecība, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	389 971,00	-22%	-29%	2%	Mežizstrāde, Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība
17	AIVA PLUS, SIA	335 525,00	25%	21%	0%	Apmetēju darbi, Grīdas un sienu apdare
18	PESTAS, Valmieras rajona Lodes pagasta zemnieku saimniecība	334 954,00	-2%	-3%	10%	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana
19	AVOTIŅI, Valmieras rajona Ipiķu pagasta Jāņa Šķestera zemnieka saimniecība	317 640,00	13%	26%	7%	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)
20	NIANSE A, SIA	299 625,00	nav datu	nav datu	nav datu	Frizieru un skaistumkopšanas pakalpojumi, Kravu automobiļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings, Grants un smilts karjeru izstrāde; māla un kaolīna ieguve

7.9.attēls. Rūjienas novada 15 lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma

7.4. LAUKSAIMNIECĪBA

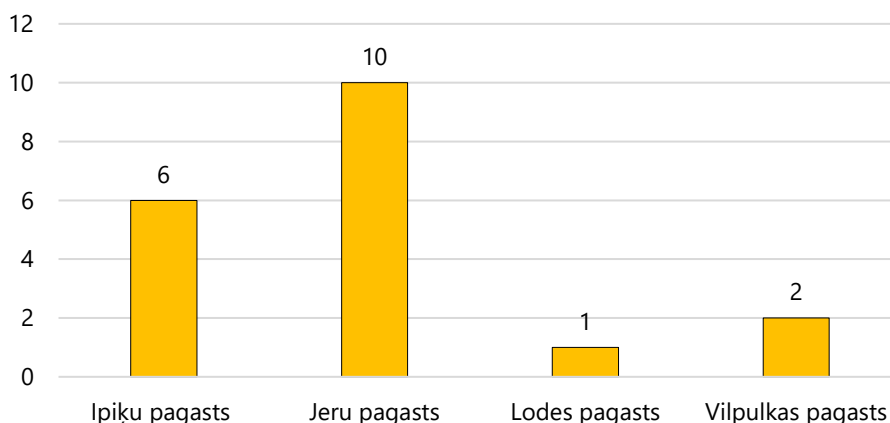
Kā minēts iepriekš, vislielāko uzņēmumu īpatsvaru jeb 48% veido lauksaimniecības un mežsaimniecības uzņēmumi.

Lopkopības sektorā Rūjienas novadā visvairāk ir pārstāvēta cūku audzēšana, 2018.gadā no visiem Rūjienas novadā reģistrētajiem dzīvniekiem 42,98% bija cūkas, liellopi bija 21,56%, aitas 16,43%, bet 18,27% – citi dzīvnieki (bišu saimes, mājputni, truši).

7.10.tabula. Dzīvnieku skaits Rūjienas novadā uz 01.07.2018. (Avots: Lauksaimniecības datu centrs)⁴⁴

Teritorija (Rūjienas novads)	Liellopi	Cūkas	Aitas	Kazas	Zirgi	Citi dzīvnieki
Ipiķu pagasts	67	8	93	14	0	417
Jeru pagasts	1106	5145	1387	13	9	530
Lodes pagasts	732	7	398	39	10	536
Rūjiena	26	21	0	0	0	42
Vilpulkas pagasts	671	6	105	1	5	680
KOPĀ:	2602	5187	1983	67	24	2205

Nozīmīgu vietu Rūjienas novada mazo lauksaimniecības uzņēmumu vidū ieņem bioloģiskā lauksaimniecība, kas galvenokārt skaidrojams ar ES atbalsta pasākumiem šī veida saimniekošanas stimulēšanai. Bioloģiskās lauksaimniecības attīstību bremsējošs faktors ir produkcijas realizācijas iespēja par atbilstošu cenu un pietiekamā apjomā. 2018.gadā Bioloģiskajā lauksaimniecībā iesaistīto uzņēmēju sarakstā Rūjienas novadā bija reģistrētas 19 bioloģiskās saimniecības.

7.10.attēls. Bioloģiskās saimniecības Rūjienas novadā, 2017.gads (Avots: LDC)

7 saimniecības (36,8% no kopskaita) specializējas tikai augkopībā. Lielākā daļa saimniecību (12) nodarbojas gan ar lopkopību (piena lopkopība, ganāmo mājlopu audzēšana, cūkkopība, putnkopība), gan arī audzē lopbarību (jaukta specializācija). Virkne saimniecību diversificē savu darbību, audzējot dārzeņus, augļus, ogas.

⁴⁴ http://pub.ldc.gov.lv/pub_stat.php?lang=lv

8. TŪRISMS

Rūjiena jau izsenis ir bijusi tūristu iecienīts galamērķis, jo tajā pieejams plašs un daudzveidīgs apskates objektu un tūrisma pakalpojumu klāsts. Tiešā veidā ar tūrisma attīstību novadā ir saistītas divas pašvaldības iestādes:

Rūjienas novada Kultūras un tūrisma centra nodaļas “**Rūjienas tūrisma informācijas centrs**” (turpmāk – TIC) ikdienas darbs saistās ar tūrisma informācijas sniegšanu interesentiem gan Rūjienas TIC telpās, gan arī ārpus tām, piedaloties dažādās tūrisma informācijas sniedzēju rīkotajās norisēs, kā piemēram, izstādēs, tirgos un ekskursijās. Rūjienas novada tūrisma informācijas centra funkcijas un uzdevumi:

- nodrošināt Rūjienas novada iedzīvotājus un viesus ar kvalitatīvu un daudzveidīgu tūrisma informāciju;
- popularizēt Rūjienas novada tūrisma piedāvājumus;
- piedalīties Rūjienas novada Kultūras un tūrisma centra īstenotajā tūrisma attīstības stratēģijas veidošanā, nodrošinot visu tūrisma nozarē ieinteresēto pušu saskaņotu rīcību, kas kalpo par pamatu vienotai tūrisma attīstībai un veicina tūrisma produktu un pakalpojumu daudzveidību, padarot Rūjienas novadu par atpazīstamu tūrisma galamērķi.

Tūrisma informācijas centra kompetencē ir nodrošināt kvalitatīvu un daudzveidīgu tūrisma informācijas pieejamību TIC, Rūjienas novada sabiedriskajās vietās, Rūjienas novada pašvaldības interneta mājas lapā, kā arī veicināt Rūjienas tūrisma informācijas pieejamību Latvijas tūrisma informācijas centros, dažādos interneta informatīvajos resursos un citur, sadarbībā ar citām iestādēm un institūcijām veidot, aktualizēt un papildināt datu bāzi par Rūjienas novada tūrisma uzņēmumiem, objektiem, to piedāvājumiem, izmaksām un iespējām tos apmeklēt, savas kompetences ietvaros sniegt maksas pakalpojumus, piedalīties dažāda veida informatīvo materiālu sagatavošanā par tūrisma iespējām Rūjienas novadā, piedalīties ar tūrisma saistīto projektu izstrādē un finansējumu piesaistē utt.

Kopumā tūristu daudzums 2017.gadā nedaudz samazinājies, tomēr par 200 apmeklētājiem vairāk kā iepriekšējā gadā ir pieaudzis tūristu skaits no Igaunijas.

2017.gadā iegādātajā vēsturisko ēku kompleksā **Rīgas ielā 8**, Rūjienā, perspektīvā paredzēts izvietot **tūrisma, uzņēmējdarbības, amatnieku, attālinātā darba un radošo centru**, kas sekmēs tūrisma jomas attīstību novadā – komplekss atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā un apvienojot vienā kompleksā dažādu jomu pārstāvjus, tiks veicināta starpnozaru sadarbību un jaunrades process.

Rūjienas novada teritorijā naktsmitnes tiek piedāvātas divās vietās. Tūristi bieži vien izvēlās apmesties arī blakus esošajos novados, piemēram, Naukšēnu novadā, kur iespējas ir plašākas. Pilsētā ir divi ēdināšanas uzņēmumi.

Novadā nozīmīgākie tūrisma objekti ir:

Rūjienas saldējums

20.gs. sākumā uzbūvētajā Rūjienas pienotavā, kas uzcelta 1912.gadā Rūjienas piensaimnieku biedrības vajadzībām, kopš 1988.gada tiek ražots Rūjienas saldējums. Tūristu grupām ir iespēja apmeklēt ražotni, redzēt, kā ražo saldējumu un nobaudīt apmēram 20 veidu saldījumus.

Ordeņa pils un pilskalns

Senos laikos Rūjas upes labajā krastā, 3 km no tagadējā pilsētas centra, bijusi lībiešu valsts Metsepoles pils, kas hronikā minēta 1125.gadā, stāstot par samsaliešu un reteliešu flotes uzbrukumu un šīs pils izpostīšanu. Lībiešu koka pils vietā 1263.gadā ordeņa mestrs Burhards Hornhūzens liek celt Rūjienas ordeņa pili. Ap pili izveidojies prāvs miests, kas nosaukts par Rujeni.

Rūjiena sirmā senatnē bijusi rosīga vieta, par to liecina ziņas, ka Pleskavas, Novgorodas un Maskavas kņazi valkājuši rūjieniešu austās drēbes. Vēl Jāņa Briesmīgā laikā Maskavas galmam rūjienieši auduši svārkus. 1481.gadā Rūjienu noposta Jāņa Briesmīgā vectēvs

Jānis III. Tomēr drīz vien Rūjiena atkal atplaukst. Ordeņa mestra Valtera Pletenberga laikā 1526.gadā Rūjienas pili tiek sasaukts plašs landtāgs, lai tiesātu arhibīskapu Blankenfeldu par viņa sakariem ar Krieviju.

Jāņa Briesmīgā iebrukumā 1560.gada septembrī krievu karaspēks sagrauj Rūjienas pili un pilnīgi iznīcina Rūjienu. Kad Vidzeme kļūst Polijas īpašums, poļu karalis Sigismunds Augusts 1562.gadā atdāvina Rūjienu svainim, zviedru princim Jānim. 1622.gadā Gustavs Ādolfs to izlēno savam finansu pārzinim Jasperam Matsonam Krāsām. Pilnīgi Rūjienas pili sagrauj Ziemeļu kara laikā 1704.gadā. Maz palicis pāri no Rūjienas pilsdrupām, kuras sagrauzis ne tikai laika zobs, bet arī cilvēki, kas mūra akmeņus izmantojuši dzirnavu dambja celšanai.

Japānas istaba

Japānas istaba, kas veltīta Rūjienas pilsētas Latvijā un Higašikavas pilsētas Japānā draudzībai, atrodas Rūjienas tūrisma un informācijas centra telpās, Rūjienas pilsētā.

Stāsts par to, kā Rūjienas pilsētiņa sadraudzējās ar nelielu pilsētu Higašikavu Japānā ir šāds: vēsturisko Baltijas ceļu vēroja kāds fotogrāfs no Japānas. Viņu un pārējos Higašikavas iedzīvotājus pārsteidza Baltijas valstu iedzīvotāju patriotisms un neatlaidība. Higašikavas iedzīvotāji vēlējās sadraudzēties ar kādu no Latvijas pilsētām. Nācās gaidīt 15 gadus, kamēr Japānā atklāja Latvijas vēstniecību. Tā brīža vēstnieks Japānā bija rūjienietis Pēteris Vaivars, kura nopelns ir sadraudzības izveidošanā.

Japānas istabā apskatāmas Japānas draugu dāvinātās dāvanas – Meiteņu dienas uzstādījums, Zēnu dienas uzstādījums, tējas ceremonijai nepieciešamās lietas, kimono un citas ar Japānu saistītas lietas.

Pavasārī Ternejas parkā un citviet pilsētā zied sakuras, kas arī ir japāņu dāvana Rūjienai.

Saimniecība "Rūjienas Šinšillas"

Profesionāla šinšillu audzēšana. Dažādi sadzīviski stāsti par šinšillām, to audzēšanu. Piedāvājumā arī vairāki netradicionāli tūrisma produkti: aerosolgrafika ((spray-art) – iespēja redzēt kā top gleznas uz papīra, iespēja izgatavot pirmo gleznu), bioenerģētika, ekodarbņīca (kā no materiāliem, ko ikdienā tiek izmesti, var pagatavot interesantas un praktiskas lietas). Apskatāma gleznu izstāde.

Ziedu dārzs "Cīruļos"

Dārzs atrodas Jeru pagasta "Cīruļos", Rūjienas novadā. Saimnieku hobijs ir dārzkopība, tādēļ daudzu gadu garumā viņi kolekcionējuši dažādus augus, centušies iekopt savu dārzu un dārza platība arvien palielinājusies. Šobrīd dārzā aug aptuveni 30 šķirņu īrisu, tikpat šķirņu dažādu lilliju, dažādu šķirņu astilbes un flokši, arī citas vairāk vai mazāk pazīstamas ziemcietes. Pašas galvenās dārzā ir dienziendes – ap 250 šķirņu. Iespējams dārzs nav pareizi dizainiski veidots, tomēr tas priecē ikvienu, kas tajā ienāk, jo ir veidots un kopts ar mīlestību un centību.

Oleru (Ohlershof) muiža

Oleru muižas komplekss atrodas blakus Oleru purvam. Muižas vieta un zemes pirmo reizi pieminētas 1558.gadā. Esošais muižas centrs tika uzcelts saimniekojot fon Engelhartu dzimtai 18.gs.beigās agrā klasicisma stilā ar mūra ēkām, kas novietotas ap parādes pagalmu. Kungu mājā interjeru apdari veidoja agrajam klasicismam raksturīgi sienu gleznojumi. Tie bija risināti rāmju paneļu sistēmā ar medaljoniem, ainavām, ziedu vītnēm un supraportiem virs durvīm. Daļa gleznojumu ir saglabājušies. Engelhartu dzimtas īpašumā Oleru muiža atradās līdz 1836.gadam, kad kopā

ar visiem parādiem to nopirka barons Karls Teodors fon Krīdeners (Carl Theodor von Krüdener). Vēsturiski tā atradās Oleru ezera krastā, bet, kad ap 1860.gadu muižas īpašnieks fon Krīdeners par metru pazemināja ūdens līmeni, sākās ezera pārpurvošanās.

Kungu māja cietusi 2000.gada februārī ugunsgrēkā. Izmantojot tradicionālos būvniecības paņēmienus un materiālus, ēkā noris pakāpeniski atjaunošanas darbi. Aiz kungu mājas, uz bijušā ezera pusi, atrodas ainavu dārzs, kas tiek veidots, sekojot 19.gs. beigu tradīcijām. Muižas dārza niansēto zaļo toņu saskaņa, gaismēnu spēle un pārdomāti izvēlēto ziedošo krūmu smarža nemanāmi pāriet apkārtnes ainavā un lauku skatos.

Kopš 1994.gada Oleru muižā notiek dažādi publiski kultūras un izglītības pasākumi, kurus apmeklē gan apkārtnes iedzīvotāji, gan arī viesi no tālākām vietām. Ikgadējie kamerģmūzikas koncerti ir veicinājuši vietas atpazīstamību visā Latvijā.

Oleru muiža ir vieta, kas mums visiem atgādina par mūžseno harmoniju starp cilvēku un dabu, par personīgo panākumu un pienākumu nozīmību, par to, cik īpaša ir vēstures un sakņu sajūta mūsu trauksmainajā laikā.

Oleru muižas sienu gleznojumi – Valsts nozīmes mākslas piemineklis (Nr. 4506).

Rūjas upes palienes taka

Gar Rūjas upes krastu vijas pastaigu taka aptuveni 2 km garumā, kas piemērota nesteidzīgām pastaigām dabas mīļotājiem. Pavasarī upmalas ievās dzied lakstīgalas un saldi smaržo uzplaukušie pavasara ziedi. Taka piemērota kājāmgājējiem, nūjošanai, riteņbraukšanai, pastaigai ar bērnu ratiņiem. Nūjas iespējams iznomāt Rūjienas tūrisma informācijas centrā.

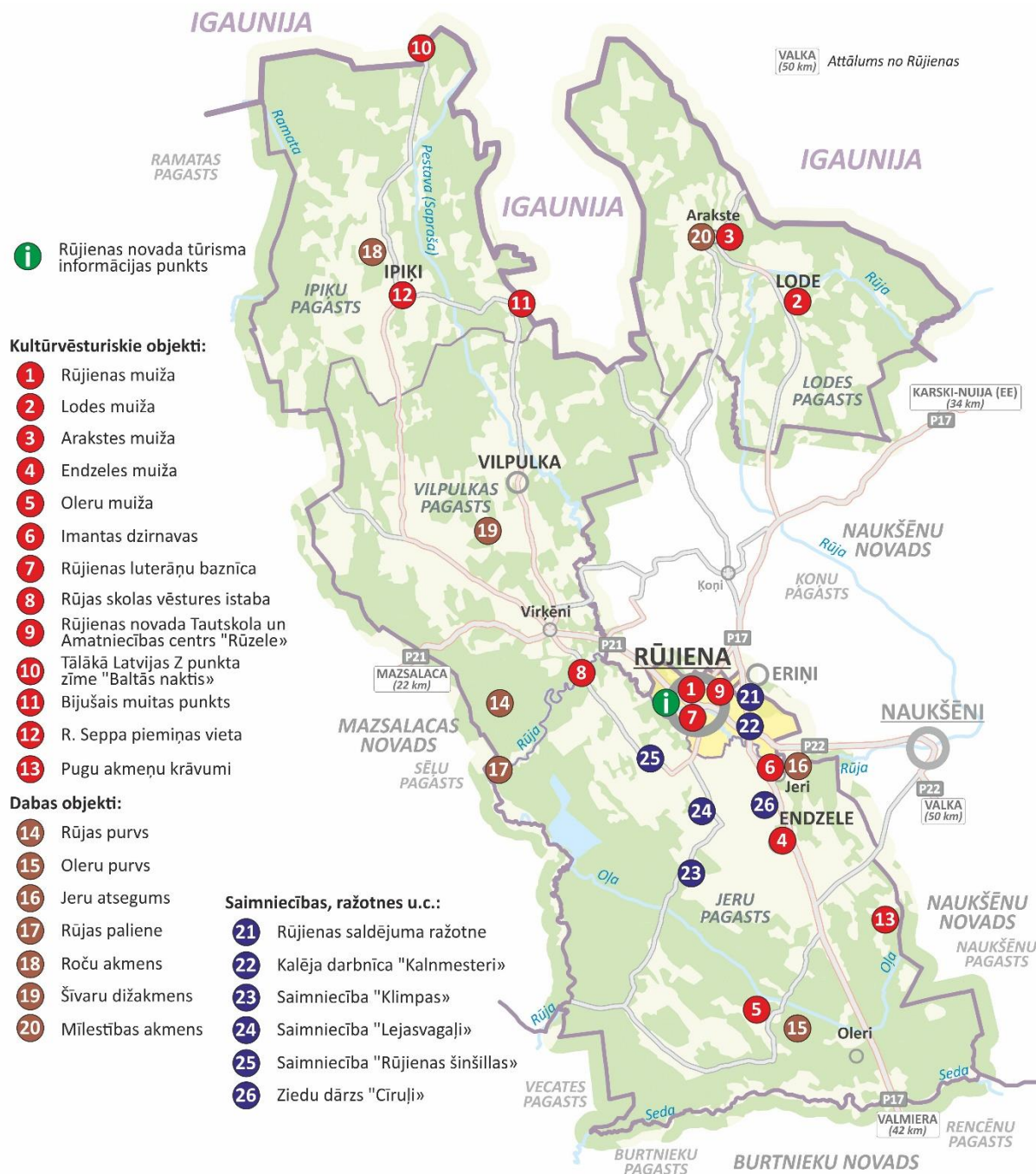
Savu nosaukumu Rūjas upe, visticamāk, ieguvusi no igauņu vārda ruhi – `sile, vienkoča laiva`, Rūja senatnē bijusi nozīmīgs ūdensceļš, bet pats Rūjienas novads ietilpa igauņu Sakalas valstī.

Rūjas paliene ir nozīmīga ķikuta un griezes ligzdošanas vieta. Bioloģiskās daudzveidības ziņā izcilā teritorija ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā. Upes paliene ir 250–500 metru plata. To veido galvenokārt slapjas, palos applūstošas, daļēji aizaugušas pļavas, kā arī krūmāji un meži. Rūjā noēnoti upes posmi mijas ar atklātiem, saules apspīdētiem posmiem, vietām veidojot smilšu vai oļu sēres. Rūja ir lēna tecējuma upe, tomēr vietām izveidojušies straujteču posmi vai akmeņu sakopojumi, uz kuriem aug avotsūnas, zaļalģes – kladoforas. Lēnākajos upes posmos saaugušas niedres, glīvenes, čemurainie pūķumeldri, upes kosas, bultenes, ežgalvītes. Savukārt vietās, kur pavasara pali izveidojuši koku sanesumus, veidojas savdabīgas dzīvotnes – peldaugu augājs. Šajās savdabīgajās zaļajās salīnās, kas gan pastāv tikai līdz rudenim vai nākamajiem paliem, apvienojušies dažādi peldoši augi – mazlēpes, ūdensziedi un spirodelas. Rūjas upes krasti ir bagāti ar vecupēm dažādās attīstības stadijās, te atrodamas bebraines un periodiski izžūstošas lāmas. Atsevišķas vecupes ir pilnībā aizaugušas ar grīšļiem vai kosām, bet citās augāju veido niedres, meldri, lēpes, daudzlapas, raglapas, elodejas, mazlēpītes, ūdensziedi

un citi ūdensaugi. Dažās vecupēs konstatēti ananāsu lakstam līdzīgie elši un krāšņās ūdensrozes.

Nākošajā periodā nepieciešams veikt Rūjas upes piekrastes labiekārtošanu un upes gultnes tīrīšanu iespēju robežās, un saskaņojot ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas pasākumiem.

8.1.attēls. Apskates objekti Rūjienas novadā

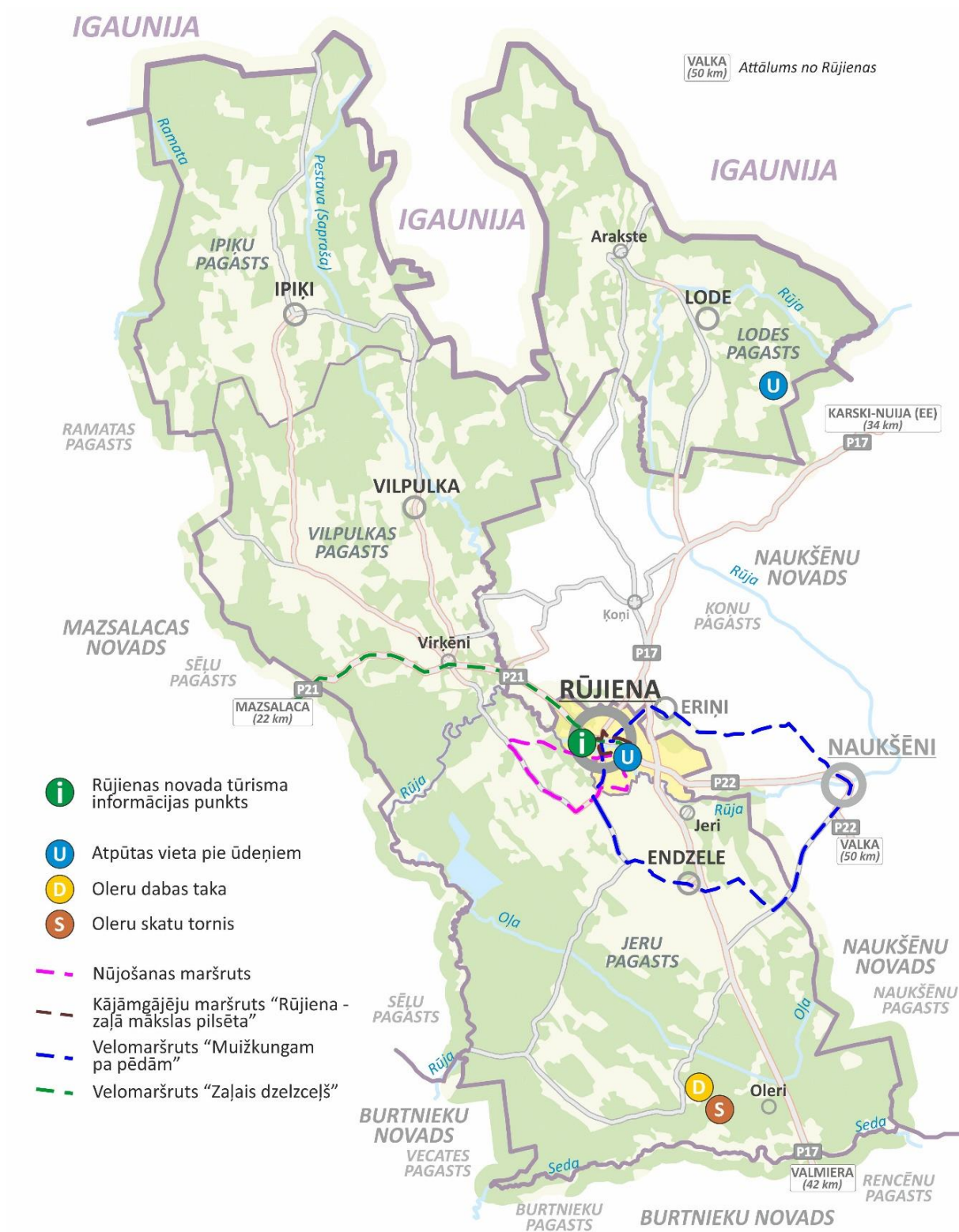
Novadā ir izveidoti vairāki tūrisma maršruti:

- ◆ Nūjošanas maršruts, ar apskates punktiem:
 - 1) Rūjienas Sv. Bērtuļa baznīca;
 - 2) Laipas;
 - 3) Rūja;
 - 4) "Rūjienas Šinšillas";
 - 5) Salmiņkrogs (ugunsdzēsēju depo)
- ◆ Kājnieku maršruts, ar apskates punktiem:
 - 1) Ūdenspumpis;
 - 2) Tālavas taurētājs;
 - 3) Rūjienas novada domes ēka;
 - 4) Ā. Alkšņa bruģētā iela;
 - 5) Pieminēklis "Sējējs";
 - 6) Rūjienas novada Tautskola un amatniecības centrs "Rūzele";
 - 7) Madonna Orans;
 - 8) Pieminēklis mācītājam R. Slokenbergam (1898-1957);
 - 9) Rūjienas Sv. Bērtuļa baznīca;
 - 10) Laipas;
 - 11) Rūja;
- ◆ Laivošanas maršruts:

Izkāpšanas punkti:

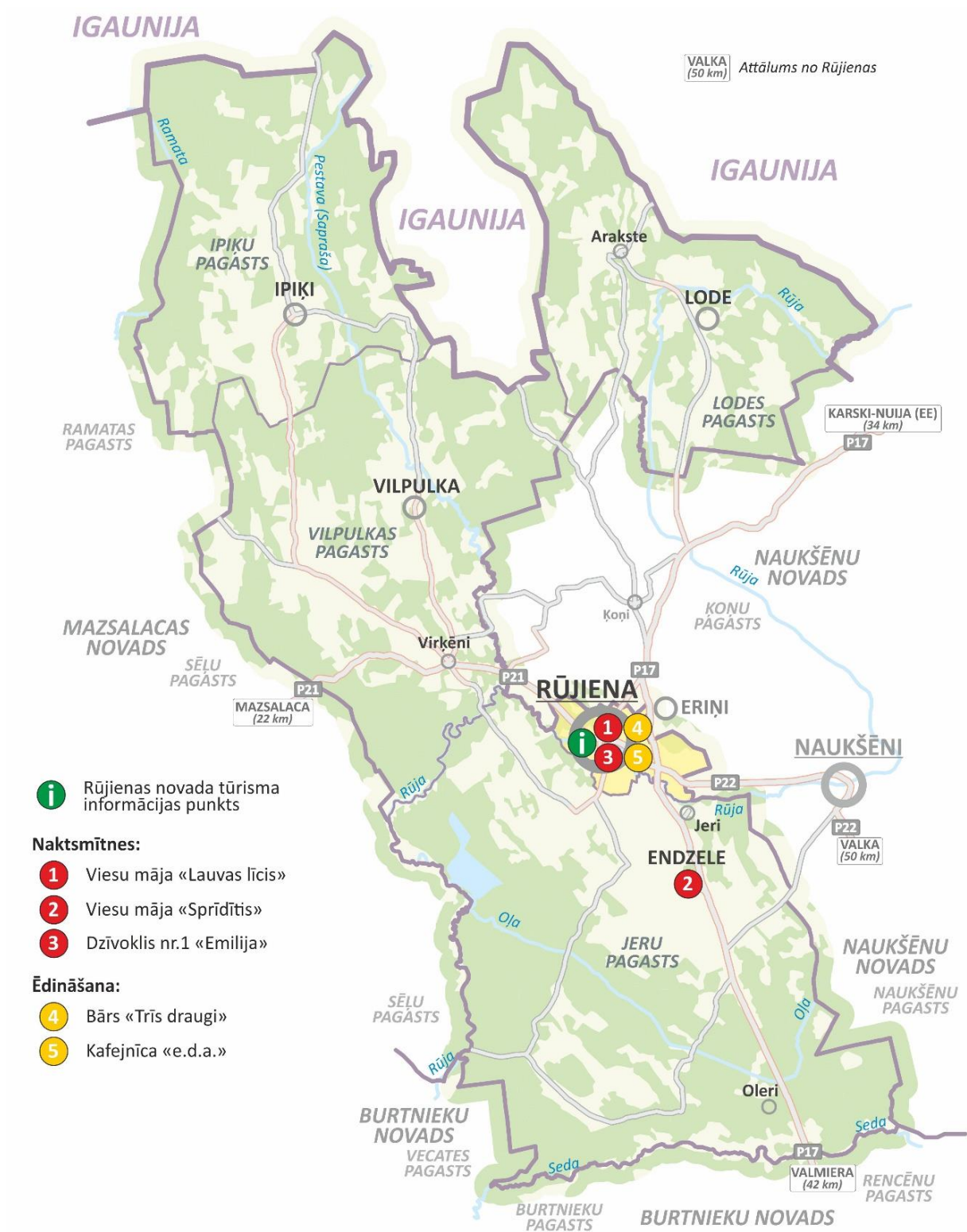
 - 1) Rūjas skola;
 - 2) Bijušie Rūjas zivju dīķi;
 - 3) Jaunrūnas;

Apskates objekts: Putnu vērošanas tornis
- ◆ Velomaršruts ar apskates punktiem:
 - 1) Madonna Orans;
 - 2) Pieminēklis mācītājam R. Slokenbergam;
 - 3) Ūdenspumpis;
 - 4) Tālavas taurētājs;
 - 5) Endzeles muiža;
 - 6) Akmens "Andrecēnu Velna gulta";
 - 7) Cilvēkmuzejs Doktorātā un muižas vēsture ekspozīcija Naukšēnu muižā;
 - 8) Eriņu mototase.

8.2.attēls. Aktivās atpūtas iespējas Rūjienas novadā

Tūristiem, kas viesojas Rūjienas novadā ir pieejami gan ēdināšanas, gan nakšņošanas pakalpojumi (8.3.attēls).

8.3.attēls. Naktsmītnes un ēdināšanas iespējas Rūjienas novadā

Rūjienas novads aktīvi piedalās katru gadu dažādās izstādēs gan valsts robežās, gan ārpus, piemēram, Vācijā.

Darba grupa – tūrisms un amatniecība (informācija, tēls, sadarbība)

Kas labs?

- ♦ "Rūzeles" Amatnieku biedrība
- ♦ Vispārējā koordinācija
- ♦ Labs atbalsts no pašvaldības
- ♦ Savu tūrisma zīmolu mārketingu
- ♦ Informācijas centra aktīvais darbs
- ♦ Ielu tirdziņi
- ♦ Sadarbība ar LLKC
- ♦ Sadarbība ar Japānu
- ♦ Dalība dažādos pasākumos, piemēram – Rīga food
- ♦ Radošās darbnīcas, apmācības amatu prasmēs, projekti
- ♦ Izstādes
- ♦ Ir savi tūrisma maršruti pa Rūjienu un tās apkārtni
- ♦ Rūjienas pozīcija kā "Zaļajai mākslas pilsētai"

Kas slikts?

- ♦ Nav ērtas, ātras ēdināšanas iestādes caurbraucējiem: kādas kafējnīcas, kur ātri iekost un iedzert kafiju
- ♦ Trūkst brīvu telpu izmitināšanai tiem kuri ie brauc tikai uz pāris dienām, kā arī informētības par tām
- ♦ Vajadzīgs interaktīvais stends kur redzami TIC darba laiki
- ♦ Informācija ie braucējiem par amatniecību
- ♦ Tualetes - ārpus autoostas nav norāžu
- ♦ Kalnakrogā, Pārūpē tualetu nav vispār, tāpat arī Viestura laukumā
- ♦ SIA Rūjienas saldējums dalība pilsētas svētkos
- ♦ Informācija par to, kas notiek ārpus Rūjienas

Kas jāmaina, kā?

- ♦ Jāpopularizē aspekti – Klimpas; Ipīķi; Oleru muiža; Lejas Vagaļi; Rūjienas Šinšilas
- ♦ Jāpadara pieejama informācija, kur atrast amatniekus un norādes par vietējiem produktiem
- ♦ Nepieciešama liela Rūjienas (interaktīvā) karte ar objektiem novadā
- ♦ Jāveido ātrās ēdināšanas piedāvājums
- ♦ Jāveic brīvo telpu apzināšana
- ♦ Nepieciešama tualetu saimniecības sakārtošana
- ♦ Jāveido amatnieku darbnīcas, visdrīzāk jaunajā amatnieku centrā
- ♦ Jāapmāca vietējie gidi – apmācīt jauniešus vadīt ekskursijas pa Rūjienas novadu

Rūjienas novada Attīstības programma 2019.-2025.gadam

Pasūtītājs: Rūjienas novada pašvaldība

Projekta izstrādes vadītāja: Līga Martinsone

Kontakti: Raiņa iela 3, Rūjiena, Rūjienas novads, LV-4240

www.rujiena.lv

Izstrādātājs: SIA "Reģionālie projekti"

Projekta izstrādes komanda:

Laine Šildere, Laine Roziņa (SIA "Enviroprojekts"), Jānis Ozols, Sanita Fazilova

Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 2, Rīga,

LV – 1045, Tel.: 67320809

www.rp.lv

